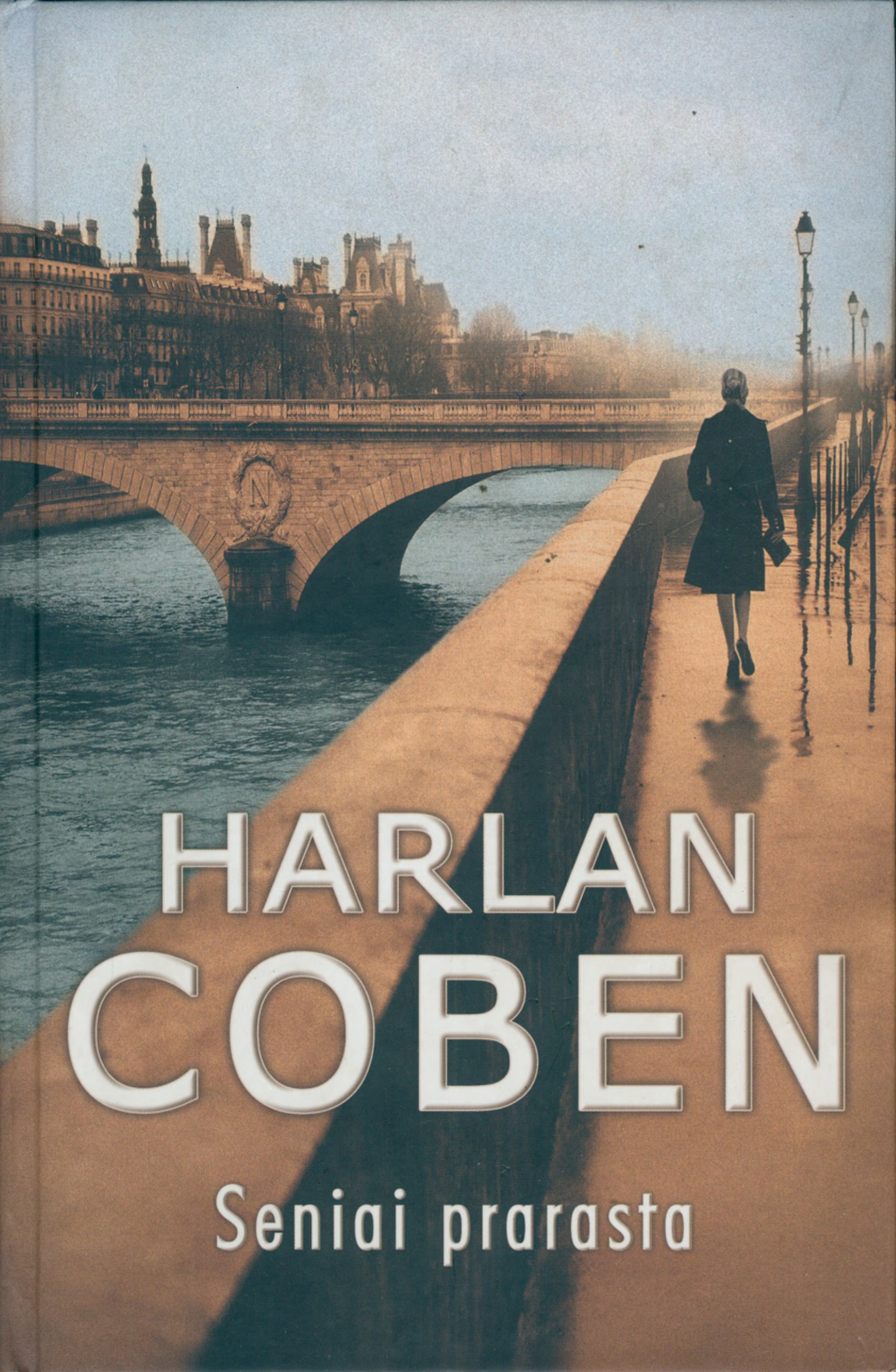

HARLAN
COBEN
Seniai prarasta

HARLAN COBEN

Seniai prarasta

Iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė

Jotema

UDK 820(73)-3
Co-05

Harlan Coben
LONG LOST
Dutton, New York, 2009

ISBN 978-9955-13-262-2

Sandrai Whitaker,
šauniausiai „puskei“ visame pasaulyje

PIRMA DALIS

Laikykis.
Šį kartą skaudės labiau nei kada nors anksčiau.

William Fitzsimmons, „I Don't Feel It Anymore“

I

— TU nežinai jos paslapties, — tarė man Vinas.

— O turėčiau?

Vinas gūžtelėjo.

— Kas nors blogai? — paklausiau.

— Labai, — atsakė Vinas.

— Tada galbūt aš nenoriu žinoti.

Dvi dienos prieš sužinant paslaptį, kurią ji laikė palaidojusi visą dešimtmetį, — regimai asmeninę paslaptį, ji ne tik priblokš mus abu, bet ir amžiams pakeis pasaulį, — Teresė Kolins paskambino penktą ryto, išstumdama mane iš vieno neva erotinio sapno į kitą.

— Atvažiuok į Paryžių, — lyg niekur nieko pasakė ji.

Negirdėjau jos balso tikriausiai septynerius metus, be to, linijoje buvo girdėti šnypštimas, o ji nesiteikė nei pasisveikinti, nei paaiškinti. Aš sukrutėjau lovoje.

— Terese? Kur tu?

— Jaukiame viešbutyje „d'Aubusson" Kairiajame krante. Tau čia patiks. „Air France" lėktuvas išskrenda šįvakar septintą.

Aš atsisėdau. Teresė Kolins. Akyse stojo vaizdas — nepadorus B klasės bikinis, privati sala, saulės nubučiuotas paplūdimys, jos žvilgsnis, galintis ištirpdyti dantis, nepadorus B klasės bikinis.

Bikinį verta paminėti dukart.

— Negaliu, — pasakiau.

— Paryžius, — pakartojo ji.

— Žinau.

Maždaug prieš dešimt metų mes pabėgome į salą kaip dvi prarastos sielos. Aš maniau, kad mes niekada nebepasimatysime, bet pasimatėme. Po kelerių metų ji padėjo išgelbėti mano sūnaus gyvybę. O paskui staiga be pėdsakų dingo — iki dabar.

— Pagalvok, — tęsė ji. — Šviesų miestas. Galėtume mylėtis visą naktį.

Sunkiai nurijau seiles.

— Taip, žinoma, bet ką veiktume dieną?

— Jei manęs neapgauna atmintis, tu tikriausiai norėtum ilsėtis.

— Ir vartoti vitaminą E, — neišlaikęs nusišypsojau. — Negaliu, Terese. Aš su kai kuo susitikinėju.

— Su Rugsėjo 11-osios našle?

Nusistebėjau, iš kur ji žino.

— Taip.

— Tai jos neliečia.

— Atleisk, bet manau, kad liečia.

— Tu ją myli?

— Ar kas nors pasikeistų, jei pasakyčiau taip?

— Nelabai.

Perėmiau ragelį į kitą ranką.

— Kas atsitiko, Terese?

— Nieko. Noriu praleisti romantišką, geidulingą ir įspūdingą savaitgalį su tavimi Paryžiuje.

Vėl nugurgiau seiles.

— Nieko apie tave nežinojau, kiek, septynerius metus?

— Beveik aštuonerius.

— Aš skambinau, — pasakiau. — Ne kartą.

— Žinau.

— Palikau pranešimų. Rašiau laiškus. Bandžiau tave surasti.

— Žinau, — pakartojo ji.

Stojo tyla. Tyla man nepatinka.

— Terese?

— Kai tau manęs reikėjo, — atsiliepė ji, — iš tikrųjų reikėjo, aš buvau šalia, ar ne?

— Taip.

— Atvažiuok į Paryžių, Mironai.

— Štai taip paprastai?

— Taip.

— Kur buvai visą šį laiką?

— Papasakosiu viską, kai atvažiuosi.

— Negaliu. Aš su kai kuo susitikinėju.

Vėl ta prakeikta tyla.

— Terese?

— Ar prisimeni mūsų susitikimą?

Tai atsitiko iškart po didžiausios mano gyvenime nelaimės. Spėju, kad ir ji buvo išgyvenusi kažką panašaus. Gera linkintys draugai įkalbėjo mus ateiti į labdaros pokylį, ir, vos tik mes pamatėme vienas kitą, mūsų abipusiai išgyvenimai sujungė mus tarsi magnetas. Nelabai tikiu tomis kalbomis, kad akys yra sielos veidrodis. Pažįstu per daug pamišėlių, kurie galėtų apkvailinti žmogų ir įtikinti pasikliauti tokiu pseudomokslu. Tačiau liūdesys Teresės akyse buvo toks akivaizdus. Tiesą sakant, jis sklido iš visos jos esybės, ir tą vakarą, graužDamasis dėl savo sugriuvusio gyvenimo, pajutau joje giminingą sielą.

Teresė turėjo draugą, kuriam priklausė maža salelė Karibų jūroje, netoli nuo Arubos. Mes pabėgome tą pačią naktį niekam nepasakę, kur išvykstame. Praleidome joje tris savaites mylėdamiesi, beveik nesikalbėdami, tirpdami vienas kito glėbyje ir kabindamiesi vienas į kitą, nes daugiau nieko šalia nebuvo.

— Žinoma, prisimenu.

— Mes abu buvome sugniuždyti. Niekada nesikalbėjome apie tai. Bet žinojome.

— Taip.

— Nesvarbu, kas tave sugniuždė, — tarė Teresė, — tačiau tu sugebėjai gyventi toliau. Tai natūralu. Mes atsigauname. Mus parklupdo, tačiau mes atsistojame.

— O tu?

— Aš nepajėgiau atsistoti. Netgi nemanau, kad norėjau. Buvau sudaužyta į šipulius ir galbūt man taip buvo geriausia.

— Nelabai suprantu.

Jos balsas sušvelnėjo.

— Nemaniau — įsidėmėk, vis dar nemanau — kad norėčiau pamatyti, kaip atrodo mano pasaulis atsistojus. Nemanau, kad man patiktų rezultatas.

— Terese?

Ji neatsiliepė.

— Aš noriu padėti, — pasakiau.

— Gali būti, kad tu negali, — ištarė ji. — Gali būti, kad nėra prasmės.

Vėl tyla.

— Pamiršk, jog skambinau, Mironai. Rūpinkis savimi.

Ir ji padėjo ragelį.

2

— AAA... — nutęsė Vinas, — žavioji Teresė Kolins. Štai kur aukščiausios rūšies, pasaulinės klasės užpakaliukas.

Mes sėdėjome išklerusiose ištraukiamose tribūnose Kaseltono gimnazijos sporto salėje. Ore tvyrojo pažįstamas prakaito ir pramoninio valiklio kvapas. Visi garsai, kaip ir kiekvienoje panašioje sporto salėje visame plačiajame žemyne, buvo iškreipti, keistas aidas priminė dušo užuolaidos šnarėjimą.

Man patinka tokios salės. Aš užaugau jose. Laimingiausias akimirkas praleidau štai tokiose beorėse patalpose su kamuoliu rankose. Man patinka klausytis driblingo garso. Patinka prakaito

plėvele pasidengusios kaktos per apšilimą. Patinka jausti šiurkščią odą po pirštų galiukais ir toji neoreliginio tyrumo akimirka, kai tavo akys įsminga į lanko kraštą ir tu paleidi kamuolį; jis sukasi ten, ir daugiau tau niekas visame pasaulyje neegzistuoja.

— Džiugu, kad prisimeni ją, — pasakiau.

— Aukščiausios rūšies, pasaulinės klasės užpakaliukas.

— Gerai jau, supratau iš pirmo karto.

Vinas buvo mano kambario draugas Djuko koledže, o dabar mano verslo partneris, kartu su Esperansa Diaz, mano geriausia draugė. Jo tikrasis vardas Vinzoras Hornas Lokvudas III, ir jis taip ir atrodė: per patį vidurį perskirtos retėjančios šviesios garbanos; rusva veido spalva; dailus aristokratiškas veidas; V formos kaklo įdegis, būdingas golfo žaidėjams; ledo melsvumo akys. Jis mūvėjo nepadoriai brangias chaki kelnes su kantu, atitinkančiu plaukų sklastymą, vilkėjo mėlyną „Lilly Pulitzer" švarkelį su rožiniu ir žaliu pamušalu, o iš kišenėlės kyšojo priderinta nosinaitė, primenanti klounų naudojamas gėles, purškiančias vandenį.

Lepūnėlių apranga.

— Kai Teresė dirbo televizijoje, — kalbėjo Vinas savo pasipūtėlišku elitinės mokyklos akcentu, tarsi aiškintų akivaizdžius dalykus protiškai atsilikusiam vaikui, — tos klasės nesimatė. Ji sėdėdavo už diktorių stalo.

— Aha.

— Bet kai pamačiau ją su tuo bikiniu, — tiems, kurie skaičiuoja taškus, priminsiu, kad tai tas pats nepadorus B klasės bikinis, — supratau, kokį nuostabų privalumą ji turi. Gaila, kad buvo diktorė. Tikra tragedija, kai pagalvoji.

— Kaip Hindenburgas*, — pasakiau.

— Nepakartojama sąsaja. Ir taip laiku.

Vinas visuomet atrodydavo pasipūtęs. Žmonės, pažiūrėję į Viną, matydavo elito atstovą, snobą, Senojo pasaulio pinigus. Daž-

* Vokiečių keleivinis orlaivis, 1937 metais patyręs katastrofą.

niausiai jie būdavo teisūs. Tačiau toji dalis, dėl kurios jie klysdavo... toji dalis galėjo rimtai suluošinti žmogų.

— Nagi, — paragino Vinas. — Baik pasakoti.

— Tai viskas.

Vinas susiraukė.

— Tai kada išskrendi į Paryžių?

— Aš neskrendu.

Krepšinio aikštelėje prasidėjo antrasis kėlinys. Žaidė penktokai. Mano mergina — gana nevykęs terminas, bet nesu tikras, kad čia tiktų „mylimoji“, „mano antroji pusė“ ar „zuikutis“ — Elė Vailder augina du vaikus, kurių jaunesnysis žaidžia šioje komandoje. Jo vardas Džekas, ir jis nėra labai geras žaidėjas. Sakau tai ne teisdamas ar numatydamas jo ateitį, — Maiklas Džordanas gana vėlai pradėjo žaisti gimnazijos komandoje, — bet tiesiog kaip stebėtojas. Džekas pagal savo amžių gana stambus, augalotas, o tokiems dažnai trūksta greičio ir koordinacijos. Kaip sportininkas jis per lėtas.

Tačiau Džekas dievino krepšinį, o tai man buvo svarbiausia. Džekas mielas vaikis, labai naivus absoliučiai gerąja prasme ir trokštąs dėmesio, kaip ir dera berniukui, kuris taip tragiškai ir per anksti neteko tėvo.

Elė negalėjo atvykti į rungtynių pradžią, todėl aš bent jau stengiausi palaikyti moraliai.

Vinas tebesiraukė.

— Išsiaiškinkime: tu atsisakei savaitgalio su žaviąja ponia Kolins ir jos pasaulinės klasės užpakaliuku prabangiame Paryžiaus viešbutyje?

Su Vinu neįmanoma kalbėtis apie santykius.

— Taip.

— Kodėl? — Vinas atsisuko į mane. Jis atrodė nuoširdžiai sutrikęs. Tada jo veidas atsileido. — A, suprantu.

— Ką?

— Ji priaugo svorio, ar ne?

Vinas.

— Iš kur man žinoti.

— Tai kas tada?

— Pats žinai kas. Aš turiu merginą, pameni?

Vinas spoksojo į mane taip, tarsi aš tuštinčiausi aikštėje.

— Kas yra? — paklausiau.

Jis atsilošė.

— Tu beviltiškas.

Nuaidėjo sirena, ir Džekas, pasitaisęs akinius, nulingavo prie sekretoriaus stalelio su ta nuostabiai kvaila šypsena veide. Livingstono penktokai žaidė prieš atvykėlius iš Kaseltono. Bandžiau nesišaipyti iš įtampos salėje — ne tiek vaikų, kiek jų tėvų tribūnose. Stengiuosi vengti apibendrinimų, tačiau motinos paprastai pasidalija į dvi grupes: į Plepes, kurios naudojasi proga pabendrauti, ir Jautriąsias, kurios miršta ir atgimsta kaskart, kai jų atžala paliečia kamuolį.

Tėvai paprastai kelia dar daugiau rūpesčių. Kai kurie sugeba pažaboti savo nerimą ir tik tylomis murma kramtydami nagus. Kiti nesivaržydami garsiai rėkia. Keikia teisėjus, trenerius ir vaikus.

Vienas tėvas, sėdintis dvi eilės prieš mus, turėjo tai, ką mes su Vinu vadiname „žiūrovo sindromu", kai žmogus per visą rungtynių laiką nesivaldydamas ir garsiai deda į šuns dienas visus aplinkinius.

Mano požiūris į tai yra aiškesnis nei daugumos. Buvau ta reta prekė — tikrai talentingas sportininkas. Tai apstulbino visą mūsų šeimą, nes iki manęs didžiausias Bolitarų sportinis laimėjimas buvo mano dėdė Solas, 1974 metais kruiziniame laive „Princess" laimėjęs kortų maišymo turnyrą. Baigiau Livingstono gimnaziją kaip geriausias mokyklos krepšininkas. Djuke tapau žvaigžde, buvau komandos kapitonas, laimėjome du nacionalinius universitetinės lygos čempionatus. Jau per pirmąją atranką mane pasirinko Bostono „Celtics".

O paskui pokšt — ir nieko neliko.

— Keitimas, — riktelėjo kažkas.

Džekas pasitaisė akinius ir išbėgo į aikštelę.

Priešininkų komandos treneris parodė į Džeką ir šūktelėjo:

— Ei, Konorai! Naujokas tavo. Jis storas ir lėtas. Pavaikyk jį.

Tėtis su „žiūrovo sindromu" sudejavo:

— Rezultatas beveik lygus. Kam jie jį dabar išleidžia?

Storas ir lėtas? Ar aš teisingai išgirdau?

Įsmeigiau akis į Kaseltono vyriausiąjį trenerį. Jo plaukai buvo nudažyti sruogelėmis ir sukelti putomis į dyglius, o tamsi smaili barzdelė taip rūpestingai pakirpta, kad jis priminė senstantį vyrukų grupės gitaristą. Jis buvo aukštas — aš esu metro devyniasdešimt dviejų centimetrų, o šis vyrukas buvo penkiais centimetrais aukštesnis, be to, kokiais penkiais šešiais kilogramais sunkesnis.

— Jis storas ir lėtas? — pakartojau Vinui. — Ar gali patikėti, kad treneris ką tik išrėkė tai garsiai?

Vinas gūžtelėjo.

Pabandžiau tai pamiršti. Rungtynių įkarštis. Nieko tokio.

Rezultatas buvo lygus, kai ištiko nelaimė. Buvo ką tik pasibaigusi minutės pertraukėlė, ir Džeko komanda stovėjo po priešininkų krepšiu pasiruošusi įmesti į aikštelę kamuolį. Kaseltonas nusprendė nustebinti juos netikėtu spaudimu. Džekas buvo laisvas. Komandos draugas perdavė jam kamuolį, tačiau akimirką, užgriuvus gynybai, Džekas sutriko. Taip atsitinka.

Džekas apsidairė pagalbos. Jis pažiūrėjo į Kaseltono suolelį, kuris buvo arčiausiai jo, ir Dičkis Dygliuotasis Treneris šūktelėjo:

— Mesk! Mesk! — Ir parodė į krepšį.

Ne į tą krepšį.

— Mesk! — vėl šūktelėjo treneris.

Ir Džekas, kuris iš prigimties stengėsi visiems įtikti ir kuris pasitikėjo suaugusiais, metė.

Kamuolys įkrito į krepšį. Ne į tą krepšį. Du taškai Kaseltono komandai.

Kaseltono tėvai patenkinti suošė ir netgi nusijuokė. Livingstono tėvai beviltiškai nuleido rankas ir sudejavo dėl tokios penktoko

klaidos. O tada Kaseltono komandos treneris, tas su dygliais ant galvos ir berniokiška ožiška barzdele, sumušė delnais su antruoju treneriu, parodė į Džeką ir riktelėjo:

— Ei, vaike, pakartok tai!

Nors Džekas buvo aukščiausias aikštelėje, šią akimirką jis stengėsi atrodyti kaip įmanoma mažesnis. Kvailoka šypsena išgaravo. Lūpos ėmė trūkčioti. Akys mirksėti. Atrodė, kad traukiasi kiekviena vaiko kūno dalis, o su jomis traukėsi ir mano širdis.

Vienas Kaseltono komandos tėvų garsiai ūbavo ir juokėsi. Tada sudėjo rankas prie burnos ir šūktelėjo:

— Perduokit tą dičkį kitai komandai! Jis mūsų geriausias ginklas!

Vinas patapšnojo jam per petį.

— Malonėkite tučtuojau užsičiaupti.

Tėvas atsisuko, pamatė lepūnėlių aprangą, šviesius plaukus ir porcelianinius bruožus. Jis jau buvo beprasižiojąs atsikirsti, bet kažkas — tikriausiai išgyvenimo instinktai ir reptilijos smegenys — privertė jį pagalvoti dar kartą. Jo akys susidūrė su lediniu Vino žvilgsniu, ir jis neatsilaikė.

— Taip, atsiprašau, nereikėjo to sakyti.

Aš beveik nieko negirdėjau. Negalėjau net pajudėti. Sėdėjau tribūnoje ir stebeilijau į išsiviepusį pasišiaušusį trenerį. Jaučiau, kaip gyslose tvinkčioja kraujas.

Nuaidėjo pertrauką skelbianti sirena. Treneris tebesijuokė purtydamas galvą. Vienas iš padėjėjų priėjo prie jo ir paspaudė ranką. Tą patį padarė keletas tėvų ir žiūrovų.

— Privalau išeiti, — pranešė Vinas.

Aš neatsiliepiau.

— Gal man palūkuriuoti? Dėl visa ko?

— Ne.

Vinas trumpai linktelėjo ir išėjo. Mano žvilgsnis tebebuvo įsmeigtas į Kaseltono komandos trenerį. Atsistojau ir ėmiau leistis išklerusiomis tribūnomis. Žingsniai aidėjo kaip griaustinis. Treneris

pasuko prie durų. Aš nusekiau iš paskos. Jis ėjo į tualetą vaipydamasis kaip idiotas, toks, be abejo, ir buvo. Aš palaukiau jo prie durų.

— Klasiška, — pasakiau, kai jis išlindo.

Ant jo marškinių buvo išsiuvinėti žodžiai „Treneris Bobis". Jis stabtelėjo ir pažvelgė į mane.

— Nesupratau?

— Skatinti dešimtmetį mesti ne į tą krepšį, — pasakiau. — Ir toji nepakartojama frazė: „Ei, vaike, pakartok tai", — po to, kai prisidėjai prie jo pažeminimo. Puikus poelgis, treneri Bobi.

Treneris prisimerkė. Iš arti jis buvo stambus, plačiapetis, galingais dilbiais, dideliais krumpliais ir neandertaliečio žvilgsniu. Pažįstu tokius tipus. Visi mes juos pažįstame.

— Tai tik žaidimo dalis, drauguži.

— Šaipytis iš dešimtmečio yra žaidimo dalis?

— Užvaldyti jo mintis. Priversti priešininką suklysti.

Nieko neatsakiau. Jis nužvelgė mane nuo galvos iki kojų ir nusprendė, o taip, jog galėtų mane sudoroti. Tokie dičkiai kaip treneris Bobis yra įsitikinę, kad gali sudoroti beveik kiekvieną. Aš tylėdamas stebeilijau į jį.

— Kas nors nepatinka? — paklausė jis.

— Tai tik dešimtmečiai vaikai.

— Taip, aišku, vaikai. O tu kas — vienas iš tų sentimentalių tėtušių, kurie mano, kad aikštelėje visi turi būti lygūs? Negalima nė vieno skaudinti, nė vienas neturi laimėti ar pralaimėti... tai gal išvis nereikėtų skaičiuoti taškų?

Priėjo antrasis Kaseltono komandos treneris. Jis vilkėjo tokius pačius marškinėlius, ant kurių buvo išsiuvinėta „Antrasis treneris Petas".

— Bobi? Tuoj prasidės trečiasis kėlinys.

Žengiau žingsnį artyn.

— Kad daugiau to nematyčiau.

Treneris Bobis nuspėjamai nusišiepė ir atsiliepė:

— Arba kas?

— Jis jautrus berniukas.

— Ojojoi. Jei toks jautrus, galbūt neturėtų žaisti.

— O galbūt tu neturėtum būti treneriu.

Antrasis treneris Petas žengė artyn. Jis pažiūrėjo į mane, ir jo veide pasklido iki skausmo pažįstama visažinio šypsena.

— Nagi nagi.

— Kas yra? — paklausė treneris Bobis.

— Ar žinai, kas čia toks?

— Kas?

— Mironas Bolitaras.

Mačiau, kaip treneris Bobis bando prisiminti vardą, tarsi jo kaktoje būtų buvęs langelis, o jame ant bėgimo takelio voveraitė įgautų pagreitį. Kai sinapsės liovėsi blaškęsi, treneris Bobis taip išsišiepė, kad kampučiuose vos neplyšo jo ožiška barzdelė.

— Ta tokia didelė „superžvaigždė", — jis pirštais parodė kabutes, — kuriai nepavyko prasimušti į profesionalųjį krepšinį? Ta pasaulinio masto pirmosios atrankos nesėkmė?

— Ta pati, — pridūrė antrasis treneris Petas.

— Dabar suprantu.

— Ei, treneri Bobi? — pašaukiau.

— Ką?

— Palik vaiką ramybėje.

Antakiai susitraukė į krūvą.

— Juk nenori turėti su manim reikalų, — tarė jis.

— Tu teisus. Nenoriu. Tik noriu, kad paliktum ramybėje vaiką.

— Neturėk vilčių, drauguži. — Jis nusišypsojo ir pasislinko arčiau manęs. — Kas nors nepatinka?

— Labai nepatinka.

— Tai gal mudu aptartume tai po rungtynių? Akis į akį?

Mano gyslose ėmė kunkuliuoti įtūžis.

— Kvieti mane į kovą?

— Aha. Nebent, žinoma, esi skystablauzdis. Tu skystablauzdis?

— Aš ne skystablauzdis, — atsakiau.

Kartais man pavyksta šmaikščiai atsikirsti. Turiu stengtis neprarasti šio gebėjimo.

— Dabar turiu vadovauti žaidimui. Bet paskui mes pasikalbėsime — tu ir aš. Supratai?

— Supratau.

Dar vienas šmaikštus atkirtis. Man sekasi.

Treneris Bobis bedė į mane pirštu. Akimirką svarsčiau, ar nenukandus jo — tai visuomet patraukia priešininko dėmesį.

— Tu lavonas, Bolitarai. Girdi? Lavonas.

— Balvonas?

— Lavonas.

— A, tai gerai, nes jei būčiau balvonas, nesuprasčiau, ko nori. Nors, kai pagalvoji, jei būčiau lavonas, tai irgi nesuprasčiau.

Nuaidėjo sirena.

— Eime, Bobi, — paragino antrasis treneris Petas.

— Lavonas, — pakartojo jis nueidamas.

Prisidėjau ranką prie ausies, neva sunkiai girdžiu, ir šūktelėjau:

— Ką?

Bet jis jau tolo.

Stebėjau jį. Jis žingsniavo lėtai ir užtikrintai, atlošęs pečius, šiek tiek per smarkiai mojuodamas rankomis. Ketinau išrėkti kokią nors nesąmonę, kai ant peties pajutau ranką. Atsisukau. Už manęs stovėjo Elė, Džeko motina.

— Kas čia buvo? — paklausė Elė.

Elė buvo didelių žalių akių ir mielo atviro veido, kuriam negalėjau atsispirti. Norėjau čiupti ją į glėbį ir apiberti bučiniais, tačiau kai kas gali pagalvoti, kad čia tam ne vieta.

— Nieko.

— Kaip sekėsi per pirmuosius du kėlinius?

— Regis, atsiliekame dviem taškais.

— Ar Džekas pelnė taškų?

— Ne, regis, ne.

Minutėlę Elė tyrinėjo mano veidą ir pamatė kažką, kas jai ne-

patiko. Aš nusisukau ir patraukiau atgal į tribūnas. Atsisėdau. Elė atsisėdo šalia. Po dviejų žaidimo minučių Elė vėl paklausė:

— Tai kas atsitiko?

— Nieko.

Pasimuisčiau ant nepatogaus suolo.

— Melagis, — tarė Elė.

— Tiesiog stebiu žaidimą.

— Melagis.

Žvilgtelėjau į ją, į tą mielą, atvirą veidą, strazdanas, kurių neturėtų būti tokiame amžiuje, bet kurios velniškai jai tinka, ir taip pat kai ką pamačiau.

— Tu irgi atrodai kažkokia išsiblaškiusi.

Ir ne tik šiandien, pagalvojau, bet pastarąsias keletą savaičių mūsų santykiai klostosi nekaip. Elė atrodė nutolusi nuo manęs, susirūpinusi, tačiau nenorėjo apie tai kalbėtis. O aš buvau pakankamai užsiėmęs savo darbu, todėl nespaudžiau.

Elė žiūrėjo į aikštelę.

— Ar Džekas gerai žaidė?

— Puikiai, — pasakiau. Paskui pridūriau: — Kelintą valandą rytoj išskrenda tavo lėktuvas?

— Trečią.

— Nuvešiu tave į oro uostą.

Elės dukra Erina stojo į aukštąją mokyklą Arizonoje. Elė, Erina ir Džekas skrido ten savaitei, kad padėtų pirmakursei įsikurti.

— Nebūtina. Aš jau išsinuomojau automobilį.

— Aš su malonumu nuvešiu.

— Nereikia.

Jos balsas užkirto kelią bet kokiai tolesnei diskusijai šiuo klausimu. Bandžiau atsipalaiduoti ir stebėti žaidimą. Bet mano pulsas vis dar šuoliavo. Po kelių minučių Elė tarė:

— Ko tu vis spoksai į tą kitą trenerį?

— Kurį trenerį?

— Tą, su bjauriai išdažytais plaukais ir Robino Hudo barzda.

— Bandau pasisemti minčių būsimai šukuosenai.

Ji silpnai šyptelėjo.

— Ar Džekas žaidė pirmuosiuose kėliniuose?

— Tiek, kiek ir visuomet.

Rungtynės pasibaigė; Kaseltonas laimėjo trimis taškais. Minia sukilo. Džeko treneris, visomis prasmėmis geras vyrukas, nusprendė neleisti Džekui žaisti antroje žaidimo pusėje. Elė šiek tiek susijaudino, — paprastai treneris leisdavo visiems vaikams pažaisti po lygiai, — tačiau nusprendė nutylėti.

Komandos susibūrė kampuose išklausyti įprastų gražbylysčių po žaidimo. Elė ir aš laukėme už salės durų, mokyklos koridoriuje. Ilgai laukti nereikėjo. Treneris Bobis atlingavo į mane ta pačia lėta, siūbuojančia eisena, tik dabar jo rankos buvo sugniaužtos į kumščius. Šalia jo ėjo dar trys vyrukai, įskaitant antrąjį trenerį Petą. Visi dideli ir per stori, kad būtų tokie kieti, kokie manėsi esą. Treneris Bobis stabtelėjo per metrą nuo ištikimai jūsų Mirono. Kiti trys sustojo pusračiu, sukryžiavo ant krūtinės rankas ir sužiuro į mane.

Kurį laiką nė vienas neištarė nė žodžio. Tik rūsčiai stebeilijo.

— Ar čia toji dalis, kur turėčiau apsisisioti? — pasiteiravau.

Treneris Bobis vėl atkišo pirštą.

— Ar žinai „Landmark“ barą Livingstone?

— Aišku.

— Šįvakar dešimtą. Stovos aikštelėje.

— Tokiu metu manęs jau neišleidžia iš namų. Ir aš ne toks. Pirmiausia vakarienė. Ir gėlės būtų ne pro šalį.

— Jei nepasirodysi, — jis žengė artyn atkišęs pirštą, — mes rasime kitą satisfakcijos būdą. Supratai?

Nesupratau, bet nespėjus paklausti jis nužirgliojo. Jo bičiuliai nuvirveno iš paskos. Atsigręžę pažiūrėjo į mane. Aš meiliai jiems pamojavau. Kai vienas užsižiūrėjo ilgiau nei buvo padoru, pasiunčiau jam bučkį. Jis staigiai nusisuko, tarsi būtų gavęs per veidą.

Oro bučinys — mano mėgstamas ginklas erzinant homofobus.

Atsisukau į Elę, pamačiau jos veidą ir mintyse sudejavau.

— Ką tai, po galais, reiškia?

— Kai kas atsitiko per rungtynes prieš tau atvažiuojant, — pasakiau.

— Kas?

Papasakojau jai.

— Ir tu užsipuolei trenerį?

— Taip.

— Kodėl?

— Kaip tai kodėl?

— Tu tik viską dar labiau pabloginai. Jis pagyrūnas. Vaikai tai supranta.

— Džekas vos neverkė.

— Tai mano reikalas. Man nereikia tavo vyriško įsikišimo.

— Tai nebuvo vyriškas įsikišimas. Tik norėjau, kad jis liautųsi kabinėjęsis prie Džeko.

— Nenuostabu, kad Džekui neleido žaisti antroje dalyje. Jo treneris tikriausiai pamatė tavo idiotišką spektaklį ir nusprendė užgesinti liepsnas. Ar dabar jautiesi geriau?

— Ne, dar ne, — pasakiau, — bet pasijusiu, kai išmalsiu jam snukį, taip, tikrai pasijusiu geriau.

— Nė negalvok apie tai.

— Girdėjai, ką jis pasakė.

Elė papurtė galvą.

— Negaliu patikėti. Kas tau yra, po galais?

— Aš užstojau Džeką.

— Tai ne tavo reikalas. Tu neturi teisės. Tu...

Ji užsikirto.

— Pasakyk tai, Ele.

Ji užsimerkė.

— Tu teisi. Aš nesu jo tėvas.

— Ne tą norėjau pasakyti.

Tą, bet aš nesiginčijau.

— Galbūt tai ne mano reikalas, jei tai būtų priežastis — bet kad nėra. Būčiau užsipuolęs tą tipą, net jei jis būtų užkabinęs kitą berniuką.

— Kodėl?

— Nes taip negalima.

— Ir kas tu toks, kad tai skelbtum?

— Ką skelbčiau? Yra dalykų, kurių negalima daryti. Yra tokių, kuriuos galima. Jis pasielgė nederamai.

— Jis arogantiškas šiknius. Būna tokių žmonių. Toks jau tas gyvenimas. Džekas tai supranta arba su laiku supras. Augdamas susiduri su daugeliu dalykų, įskaitant šiknius. Negi nesupranti?

Nutylėjau.

— Ir jei mano sūnus buvo taip smarkiai įskaudintas, — iškošė pro sukąstus dantis Elė, — kas manaisi esąs, kad nepasakytum man? Aš juk klausiau, apie ką judu kalbėjotės per pertrauką, prisimeni?

— Taip.

— Atsakei, kad nieko neįvyko. Ką sau manei — nuramink tą moterėlę?

— Ne, žinoma, ne.

Elė papurtė galvą ir nutilo.

— Kas yra? — paklausiau.

— Leidau tau per daug su juo suartėti, — tarė ji.

Pajutau, kaip smuktelėjo mano širdis.

— Prakeikimas.

Aš laukiau tylėdamas.

— Tu puikus vyrukas, paprastai toks velniškai nuovokus, bet kartais gali būti gana bukas.

— Gerai, galbūt nereikėjo man jį užsipulti. Bet jei būtum mačiusi, kaip jis šaukė ant Džeko, kad šis pakartotų, jei būtum mačiusi Džeko veidą...

— Aš ne apie tai kalbu.

Nutilau ir susimąsčiau.

— Tada tu teisi. Aš bukas.

Aš esu metro devyniasdešimt dviejų, Elė — trisdešimčia centimetrų žemesnė. Ji atsistojo arčiau ir užvertė į mane galvą.

— Skrendu į Arizoną ne tam, kad padėčiau Erinai įsikurti. Ar bent jau ne tik dėl to. Ten gyvena mano tėvai. Ir jo tėvai ten gyvena.

Žinojau, kas tas jis — jos velionis vyras, šmėkla, kurią išmokau priimti ir netgi kartais apkabinti. Šmėklos niekada neišnyksta. Nesu tikras, kad turėtų, nors kartais man norisi, kad ji dingtų. Žinoma, taip galvoti siaubinga.

— Jie — turiu galvoje abejus senelius — nori, kad mes persikeltume gyventi ten. Kad galėtume būti arčiau jų. Nebloga mintis, kai pagalvoji.

Linktelėjau, nes nežinojau, ką dar padaryti.

— Džekui ir Erinai — po galais, ir man — to reikia.

— Reikia ko?

— Šeimos. Jo tėvai turi būti Džeko gyvenimo dalis. Jie negali pakelti čionykščio šalto oro. Ar supranti?

— Žinoma, suprantu.

Mano žodžiai keistai nuskambėjo mano paties ausyse, tarsi kas kitas būtų juos ištaręs.

— Mano tėvai surado mums namą; jie nori, kad mes jį apžiūrėtume, — tarė Elė. — Jis tame pačiame kooperatinių namų rajone kaip ir jų.

— Kooperatiniai namukai gražūs, — maliau niekus. — Nebrangus išlaikymas. Sumoki mėnesinį mokestį, ir viskas, ar ne?

Dabar ji nutylėjo.

— Taigi, — pasakiau, — kyla klausimas, ką tai reiškia mums?

— Tu nori persikelti į Skotsdeilą?

Aš dvejojau.

Ji palietė mano ranką.

— Pažiūrėk į mane.

Pažiūrėjau. Ir tada ji pasakė kai ką, ko nebuvau numatęs.

— Mums nelemta būti kartu amžinai, Mironai. Mes abu tai žinome.

Pro mus prabėgo vaikų būrelis. Vienas atsitrenkė į mane ir atsiprašė. Treneris sušvilpė. Nuaidėjo sirena.

— Mama?

Iš už kampo pasirodė Džekas, tebūnie palaiminta jo širdutė. Mes abu atsikratėme blogos nuotaikos ir jam nusišypsojome. Jis neatsakė tuo pačiu. Paprastai, nesvarbu, kaip siaubingai sužaidęs, Džekas atliuoksėdavo kaip naujai gimęs šuniukas, išsišiepęs ir paruošęs delną sveikinimams. Viena iš žaviųjų vaiko pusių. Bet ne šiandien.

— Sveikutis, — ištariau, nes nežinojau, ką pasakyti. Dažnai girdžiu žmones panašiose situacijose sakant: „Puikiai žaidei", — bet vaikai supranta, kad tai melas, supranta, kad su jais elgiamasi globėjiškai, ir tai tik dar labiau pablogina reikalus.

Džekas pribėgo prie manęs, apsikabino per liemenį, įsikniaubė į krūtinę ir pradėjo kūkčioti. Pajutau iš naujo dūžtančią savo širdį. Stovėjau apkabinęs jo galvą. Elė stebėjo mano veidą. Man nepatiko tai, ką mačiau.

— Sunki diena, — pasakiau. — Visiems pasitaiko. Nenusimink. Tu stengeisi, padarei viską, ką galėjai. — Tada pridūriau kai ką, ko berniukas niekada nesupras, bet kas buvo visiška tiesa: — Šios rungtynės iš tiesų nėra tokios svarbios.

Elė uždėjo sūnui ant peties ranką. Jis paleido mane, atsigręžė į ją ir vėl paslėpė veidą. Taip stovėjome kurį laiką, kol jis apsiramino. Tada pliaukštelėjau rankomis ir išspaudžiau šypseną.

— Kas norėtų ledų?

Džekas tučtuojau atgijo.

— Aš!

— Ne šiandien, — pasakė Elė. — Mums reikia susidėti daiktus, pasiruošti.

Džekas paniuro.

— Gal kitą kartą.

Tikėjausi, kad Džekas ims mykti: „Mama, prašauuuu", — bet jis tikriausiai irgi išgirdo šį tą jos balse. Vaikis pakreipė galvą ir tylėdamas atsisuko į mane. Mes susimušėme krumpliais — taip mes

sveikindavomės ir atsisveikindavome, susimušdami kumščiais, paskui krumpliais — ir Džekas pasuko durų link.

Elė parodė akimis į dešinę. Pasekiau jos žvilgsnį iki trenerio Bobio.

— Nedrįsk su juo muštis, — tarė ji.

— Jis metė man iššūkį.

— Stipresnysis atsitraukia.

— Galbūt filmuose. Ten, kur elfai barsto žiedadulkes, laksto Velykų zuikučiai ir skraido gražios fėjos. Tačiau realiame gyvenime vyras, kuris atsitraukia, laikomas tikru skystablauzdžiu.

— Tada dėl manęs, gerai? Dėl Džeko. Neik šįvakar į tą barą. Pažadėk man.

— Jis sakė, kad jei nepasirodysiu, gaus satisfakciją kitu būdu, ar kažką panašaus.

— Jis pagyrūnas. Pažadėk man.

Ji privertė mane pažiūrėti jai į akis.

Padvejojau, bet neilgai.

— Gerai, neisiu.

Ji nusisuko eiti. Nepabučiavo, netgi nepakštelėjo į žandą.

— Ele?

— Ką?

Staiga koridorius pasirodė labai tuščias.

— Mes skiriamės?

— Tu nori gyventi Skotsdeile?

— Nori, kad atsakyčiau iškart?

— Ne. Bet aš jau žinau atsakymą. Tu irgi.

3

NEŽINAU, kiek laiko praėjo. Gal tik minutė ar dvi. Tada pasukau prie savo automobilio. Dangus buvo apniukęs. Mane apgaubė dulksna. Minutėlei stabtelėjau, užsimerkiau ir užverčiau veidą į

dangų. Pagalvojau apie Elę. Pagalvojau apie Teresę jaukiame Paryžiaus viešbutyje.

Nuleidau galvą, žengiau dar porą žingsnių — ir tada „Ford Expedition" pastebėjau sėdinčius trenerį Bobį ir jo draugelius.

Och.

Visi keturi: antrasis treneris Petas sėdėjo prie vairo, treneris Bobis — keleivio vietoje, kiti du jautienos pjausniai — ant užpakalinės sėdynės. Išsitraukiau mobilųjį ir nuspaudžiau greitojo rinkimo mygtuką. Vinas atsiliepė po pirmo signalo.

— Artikuliuokite, — tarė Vinas.

Jis visuomet taip atsiliepia, net jei aiškiai mato, kas skambina, tai yra aš, ir taip, tai mane erzina.

— Geriau jau grįžk, — pasakiau.

— Ak, — patenkintas kaip vaikas Kalėdų rytą atsiduso Vinas, — puikumėlis, puikumėlis.

— Kiek užtruksi?

— Aš netoliese. Nujaučiau, kad kažkas panašaus gali atsitikti.

— Tik į nieką nešaudyk, — perspėjau.

— Gerai, mama.

Mano automobilis stovėjo aikštelės gilumoje. „Ford" visureigis lėtai sekė iš paskos. Dulksna ėmė tirštėti. Įdomu, koks jų planas, pagalvojau, — be abejonės, koks nors idiotiškai vyriškas, — ir nusprendžiau žaisti pagal aplinkybes.

Vino „Jaguar" įsuko į aikštelę ir sustojo tolėliau. Aš vairuoju „Ford Taurus", kitaip žinomą kaip Merguželių traleris. Vinas nekenčia mano automobilio. Jis net nesėda į jį. Aš išsitraukiau nuotolinio valdymo pultelį ir spustelėjau mygtuką. Automobilis klanktelėjo ir atsirakino. Įsėdau. Tada visureigis šovė iš vietos. Jis pričiuožė ir sustojo už manojo užblokuodamas kelią. Treneris Bobis iššoko pirmas glostydamas savo barzdelę. Jam iš paskos išsirito du draugeliai.

Atsidusau ir ėmiau stebėti juos per galinio vaizdo veidrodį.

— Kuo galiu padėti? — pasiteiravau.

— Girdėjau, kaip tave barė tavo mergina, — pasakė jis.

— Nemandagu paslapčia klausytis, treneri Bobi.

— Pamaniau, kad galbūt persigalvosi ir nepasirodysi. Tad pagalvojau, kad galėtume pasikalbėti dabar. Čia.

Treneris Bobis prikišo savo veidą prie manojo.

— Nebent tu bijai.

— Ar pietums valgei tuno? — pasiteiravau.

Vino „Jaguar“ sustojo šalia visureigio. Treneris Bobis žengė atgal ir prisimerkė. Vinas išlipo. Ketvertas nužvelgė jį ir susiraukė.

— Kas čia toks, po galais?

Vinas nusišypsojo ir kilstelėjo ranką, tarsi būtų ką tik pristatytas pokalbių laidoje ir norėtų pasimėgauti jam skirtais plojimais.

— Kaip malonu čia būti, — tarė jis. — Labai jums ačiū.

— Draugas, — pasakiau. — Padės išlyginti persvarą.

— Jis? — Bobis nusijuokė. Jam pritarė choras. — O taip, kurgi ne.

Išlipau iš automobilio. Vinas pajudėjo arčiau trijulės.

— Išspardysiu tau užpakalį, — pranešė treneris Bobis.

Truktelėjau pečiais.

— Tik gerai nusitaikyk.

— Čia per daug žmonių. Miškelyje iškart už šio lauko yra aikštelė, — tarė jis parodydamas. — Ten mums niekas netrukdys.

— Iš kur, malonėkite pasakyti, žinote apie tą aikštelę? — paklausė Vinas.

— Mokiausi vietinėje mokykloje. Daug užpakalių ten išspardžiau. — Jis išpūtė krūtinę ir pridūrė: — Taip pat buvau futbolo komandos kapitonas.

— Oho, — nekeisdamas tono kalbėjo Vinas. — Gal galėčiau pasiskolinti jūsų komandos švarką išleistuvių vakarui?

Treneris Bobis atkišo į Viną mėsingą pirštą.

— Tau jo prireiks, kad sugertų kraują, jei neužsičiaupsi.

Vinas iš paskutiniųjų stengėsi tramdyti juoką.

Prisiminiau savo pažadą Elei.

— Mes esame du subrendę žmonės, — pasakiau. Sulig kiekvie-

nu žodžiu jaučiausi taip, tarsi spjaudyčiau lauk šukes. — Turėtume spręsti ginčus ne kumščiais, nemanai?

Pažiūrėjau pro jį į Viną. Vinas raukėsi.

— Tu tikrai pasakei „kumščiais?"

Treneris Bobis peržengė mano asmeninę erdvę.

— Tu bailys?

Ir vėl vadina mane bailiu.

Bet juk aš stipresnysis — o stipresnysis atsitraukia. Aišku, kurgi ne.

— Taip, — pasakiau. — Aš bailys. Laimingas?

— Girdėjot, vyručiai? Jis bailys.

Krūptelėjau, bet išlikau stiprus. Arba silpnas, kaip vertinsi. Taip, stipresnysis. Tai aš.

Nemanau, kad kada nors buvau matęs Viną tokį nusiminusį.

— Gal dabar patrauktum savo automobilį, kad galėčiau išvažiuoti?

— Gerai, — tarė treneris Bobis, — bet aš tave perspėjau.

— Dėl ko perspėjai?

Jis vėl įsiveržė į mano asmeninę erdvę.

— Nenori kautis, puiku. Tuomet aš pradėsiu tavo berniuko medžioklės sezoną.

Pajutau kraujo ūžesį ausyse.

— Apie ką čia kalbi?

— Apie tą žioplą vaikį, kuris įmetė ne į tą krepšį. Visą likusį sezoną jis bus taikiniu. Jei tik pasitaikys proga laimėti du pigius taškus, mes ja pasinaudosime. Jei pamatysime, kad galime užvaldyti jo mintis, taip ir padarysime.

Nežinau, tikriausiai išsižiojau. Pažiūrėjau į Viną norėdamas įsitikinti, kad teisingai išgirdau. Vinas nebeatrodė toks nusiminęs. Jis pasitrynė rankas.

Atsisukau į trenerį Bobį.

— Tu rimtai?

— Kuo rimčiausiai.

Atgaminau savo pažadą Elei ieškodamas spragos. Po mano krepšinio karjerą užbaigusios traumos turėjau įrodyti pasauliui, kad man viskas gerai, labai jums ačiū. Todėl įstojau į Teisės fakultetą Harvarde. Mironas Bolitaras, išbaigtas komplektas — raštingas sportininkas, pernelyg išsimokslinęs, tačiau linksmas ir malonus advokatas. Aš turiu teisės laipsnį. O tai reiškia, kad galiu rasti spragų.

Ką aš iš tiesų pažadėjau? Prisiminiau tikslius Elės žodžius: *„Neik į tą barą."*

Ką gi, čia juk ne baras, ar ne? Čia miškinga vietovė už mokyklos. Žinoma, galbūt aš ignoruoju įstatymą, tačiau nenusižengiu pažadui. Čia svarbiausia — formuluotė.

— Eime, — pasakiau.

Mūsų šešetas pasuko miškelio link. Vinas ėjo net pasišokinėdamas. Už maždaug dvidešimties žingsnių nuo pakraščio buvo laukymė. Ant žemės mėtėsi cigarečių nuorūkos ir alaus skardinės. Mokykla. Ji niekada nesikeičia.

Treneris Bobis atsistojo laukymės viduryje, kilstelėjo dešiniąją ranką ir pamojo man prieiti. Prisiartinau.

— Ponai, — prabilo Vinas, — prašyčiau minutėlės dėmesio prieš jiems pradedant.

Visi sužiuro. Vinas stovėjo su antruoju treneriu Petu ir kitais dviem mušeikomis po didžiuliu klevu.

— Pasielgčiau aplaidžiai, — tęsė Vinas, — jei nepasiūlyčiau šio svarbaus patarimo.

— Ką jis čia vapa, po galais? — paklausė treneris Bobis.

— Kalbuosi ne su jumis. Patarimas skirtas trims jūsų bičiuliams. — Vino žvilgsnis nuslydo jų veidais. — Gali būti, kad kažkuriuo momentu jums kils pagunda įsikišti ir padėti treneriui Bobiui. Tai bus didžiulė klaida. Kiekvienas, kuris žengs nors vieną žingsnį jų pusėn, bus hospitalizuotas. Atkreipkite dėmesį, jog aš pasakiau hospitalizuotas, o ne sustabdytas, sužeistas ar sužalotas.

Visi tik žiūrėjo.

— Štai toks mano patarimas. — Vinas atsisuko į trenerį Bobį ir mane. — Dabar grįžkime prie suplanuotų peštynių.

Treneris Bobis pažiūrėjo į mane.

— Jis čia rimtai?

Tačiau aš jau nieko nebegirdėjau, nes mane buvo užvaldžiusi muštynių nuotaika, ir ji nebuvo labai gera. Purtė įniršis. Kaunantis negalima niršti. Būtina nusiraminti, sulėtinti pulsą, neleisti, kad adrenalinas tave suparalyžiuotų.

Bobis žiūrėjo į mane, ir pirmą kartą jo akyse pamačiau dvejonę. Bet dabar aš galvojau apie tai, kaip jis juokėsi, kaip rodė į klaidingą krepšį, ką kalbėjo:

— *„Ei, vaike, pakartok tai!“*

Giliai įkvėpiau.

Treneris Bobis atkišo kumščius kaip boksininkas. Aš užėmiau panašią padėtį, nors mano stovėsena nebuvo tokia įsitempusi. Atpalaidavau kelius ir pašokinėjau. Bobis buvo stambus vyrukas, vietinio rajono siaubas, įpratęs bauginti priešininkus. Tačiau jis buvo ne savo lygoje.

Keletas greitų faktų apie muštynes. Yra viena pagrindinė taisyklė: niekada nežinai, kaip jos pavyks. Bet kuris gali smogti lemtingą smūgį. Negalima savimi pernelyg pasitikėti. Tačiau treneris Bobis neturėjo jokių šansų. Sakau tai ne tam, kad pasirodyčiau esąs nekuklus. Nepaisant to, kuo nori tikėti tie tėvai išklerusiose tribūnose su savo asmeniniais treneriais ir pernelyg įtemptais kelionių grafikais trečiąja klase, sportininkai dažniausiai užgimsta jau įsčiose. Taip, troškimas, treniruotės ir praktika reikalingi, tačiau svarbiausia yra įgimtas gebėjimas.

Gamta visuomet laimi prieš ugdymą.

Aš buvau apdovanotas nepaprastai greitais refleksais ir puikia koordinacija. Nesigiriu. Tai tas pats, kas turėti tam tikrą plaukų spalvą, ūgį ar klausą. Tiesiog taip yra. Ir čia aš nė nekalbu apie tuos treniravimosi metus, kai tobulinau kūną ir mokiausi kovoti. Nors tai irgi prisidėjo.

Treneris Bobis pasielgė nuspėjamai. Jis žengė artyn, iškėlė koją ir sukdamasis spyrė. Šis veiksmas neefektyvus prieš patyrusį kovotoją. Netrunki išmokti, kad kai jis atliekamas, trumpiausias atstumas tarp dviejų taškų yra tiesi linija. Tai žinodamas gali geriau pasiruošti smūgiui.

Aš nežymiai pasislinkau dešinėn. Nedaug. Tik tiek, kad galėčiau atremti smūgį kairiąja ranka ir būčiau gana arti puldamas. Bobis atsidengė. Dabar laikas sulėtėjo. Galėjau rinktis vieną iš kelių minkštų taikinių.

Pasirinkau gerklę.

Sulenkiau dešiniąją ranką ir dilbiu trenkiau į Adomo obuolį.

Treneris Bobis sucypė. Muštynės buvo baigtos. Aš tai žinojau. Ar bent jau turėjau žinoti. Turėjau atsitraukti ir leisti jam susmukti ant žemės.

Tačiau tas pašaipus balsas tebeaidėjo mano galvoje...

„Ei, vaike, pakartok tai... Visą likusį sezoną jis bus taikiniu... jei tik pasitaikys proga laimėti du pigius taškus, mes ja pasinaudosime... Bailys!“

Turėjau leisti jam pargriūti. Turėjau pasiteirauti, ar jau gavo pakankamai, ir viską užbaigti. Bet pyktis įsišėlo. Negalėjau jo pažaboti. Sulenkiau kairiąją ranką ir ėmiau smarkiai suktis prieš laikrodžio rodyklę. Ketinau tvoti alkūne jam tiesiai į platų veidą.

Tai bus, suvokiau, triuškinamas smūgis. Toks, kuris sutraiško veido kaulus. Po tokio smūgio laukia operacija ir ilgi mėnesiai su nuskausminamaisiais.

Paskutinę sekundę atgavau šiek tiek proto. Nesustojau, bet truputį atsitraukiau. Užuot tėškusis į veidą, mano alkūnė nusitaikė Bobiui į nosį. Trykštelėjo kraujas. Pasigirdo garsas, tarsi kažkas būtų užmynęs ant sausos šakelės.

Bobis drėbėsi ant žemės.

— Bobi!

Antrasis treneris Petas. Atsisukau į jį, ištiesiau delnus ir šūktelėjau:

— Nesiartink!

Bet jau buvo per vėlu. Petas žengė pirmyn sugniaužęs kumščius.

Vino kūnas beveik nesujudėjo. Tik koja. Jis spyrė treneriui Petui į kairįjį kelį. Sąnarys išsilenkė į šoną taip, kaip neturėtų. Petas suriko ir šleptelėjo ant žemės tarsi pašautas.

Vinas nusišypsojo, išrietė antakius ir pažiūrėjo į kitus du.

— Kitas?

Nė vienas nedrįso nė kvėptelėti.

Mano įniršis tučtuojau išsisklaidė. Treneris Bobis klūpojo ant kelių užsiėmęs nosį, tarsi ji būtų sužeistas žvėriukas. Nužvelgiau jį. Nuostabu, kaip sumuštas vyras primena mažą berniuką.

— Leisk, padėsiu, — pasisiūliau.

Pro pirštus iš nosies plūdo kraujas.

— Pasitrauk nuo manęs!

— Reikia ką nors uždėti. Sustabdyti kraujavimą.

— Pasakiau, nelįsk!

Jau ketinau atrėžti ką nors gindamasis, bet pajutau ant peties ranką. Vinas. Jis papurtė galvą, tarsi norėtų pasakyti *neverta*. Jis buvo teisus.

Mes tylėdami išėjome iš miškelio.

Po valandos grįžęs namo gavau du balso pranešimus. Abu buvo trumpi ir aiškūs. Pirmasis beveik nenustebino. Blogos naujienos greitai plinta mažuose miesteliuose.

— Negaliu patikėti, kad sulaužei pažadą, — pasakė Elė.

Ir viskas.

Atsidusau. Smurtas nieko neišsprendžia. Vinas susirauktų, jei taip pasakyčiau, tačiau tiesa ta, kad kaskart, kai griebdavausi smurto, o tai atsitikdavo gana dažnai, jis niekada nieko neišspręsdavo. Smurtas plinta ir sulaukia atgarsio. Jis aidi ir, rodos, niekada nenutyla.

Antrasis balso pašto pranešimas buvo nuo Teresės:

— Maldauju, atvažiuok.

Jokių bandymų slėpti neviltį.

Po poros minučių suvibravo mano mobilusis. Ekrane pamačiau Vino vardą.

— Iškilo nedidelė problemėlė, — tarė jis.

— Kokia?

— Tasai antrasis treneris Petas, kuriam reikia operuoti kelį.

— Ir ką jis?

— Jis Kaseltono policijos pareigūnas. Tiesą sakant, kapitonas, nors aš neprašyčiau, kad jis paskolintų man savo komandos švarką išleistuvių vakarui.

— O...

— Akivaizdu, kad jie nekantrauja kai ką suimti.

— Jie pirmi pradėjo.

— O taip, — tarė Vinas, — ir aš esu tikras, kad visi miestelyje patikės mūsų, o ne vietinio policijos kapitono ir trijų senbuvių žodžiu.

Jis teisus.

— Bet aš pamaniau, — tęsė jis, — kad mes galėtume pasimėgauti keliomis savaitėmis Tailande, kol mano advokatas viską sutvarkys.

— Nebloga mintis.

— Žinau tokį džentelmenų klubą Bankoke, Patpongo gatvėje. Galėtume ten pradėti savo kelionę.

— Aš taip nemanau.

— Koks davatka. Kad ir kaip būtų, tau, ko gero, irgi derėtų išnykti iš akių.

— Taip ir padarysiu.

Mes atsisveikinome. Tada paskambinau į „Air France".

— Gal dar yra vietų šio vakaro lėktuve į Paryžių?

— Kuo jūs vardu, pone?

— Mironas Bolitaras.

— Jūs jau esate keleivių sąraše. Norėtumėte sėdėti prie lango ar prie praėjimo?

4

PASINAUDOJAU sukauptomis dažno keleivio myliomis, kad gaučiau geresnę vietą. Man nereikia nemokamų gėrimų ar geresnio maisto, tačiau labai svarbu, kai yra daug erdvės kojoms. Kai keliauju antrąja klase, visuomet gaunu vietą tarp dviejų rubuilių, kuriems jos trūksta, o priešais būtinai atsisėda kokia nors mažutė moteriškaitė, kurios kojos netgi nesiekia žemės, tačiau ji turi kaip įmanoma labiau atlenkti atlošą, — tikriausiai ją seksualiai jaudina mano traiškomų kelių garsas, — o paskui pasideda galvą taip, kad galėčiau visą kelią žiūrėti į pleiskanas ant jos pakaušio.

Neturėjau Teresės telefono numerio, tačiau prisiminiau viešbučio pavadinimą. „d'Aubusson". Paskambinau ir palikau jai žinutę, jog atskrendu. Įsėdau į lėktuvą ir užsikimšau ausinėmis ausis. Netrukus nugrimzdau į lengvą miegą, galvodamas apie Elę, pirmąjį kartą, kai susitikinėjau su moterimi, turinčia vaikų, be to, našle, kaip ji nusisuko pasakiusi „mums nelemta būti kartu amžinai, Mironai..."

Ar ji buvo teisi?

Pabandžiau įsivaizduoti gyvenimą be jos.

Ar aš mylėjau Elę Vailder? Taip.

Savo gyvenime mylėjau tris moteris. Pirmoji buvo Emilė Dauning, studentiška meilė iš Djuko. Ji paliko mane dėl mano varžovo iš Šiaurės Karolinos. Antroji meilė, kurią galėčiau pavadinti sielos drauge, buvo Džesika Kulver, rašytoja. Džesika irgi sutrypė mano širdį, tarsi ji būtų polistireno puodelis, o gal galų gale visgi aš sudaužiau jai širdį. Sunku pasakyti. Mylėjau ją labai nuoširdžiai, tačiau to nepakako. Dabar ji ištekėjusi. Už vyruko, vardu Stounas. Stounas.* Aš nejuokauju.

O trečioji buvo Elė Vailder. Buvau pirmasis, su kuriuo ji pradėjo susitikinėti po savo vyro žūties Šiauriniame bokšte Rugsėjo 11-ąją. Mūsų meilė buvo stipri, tačiau kartu ramesnė ir brandesnė

* Angl. *stone* — akmuo.

— gal meilė neturėtų tokia būti. Žinojau, kad išsiskyrimas įskaudins, tačiau nesugniuždys. Kažin ar tai irgi ateina su branda, o gal po kelių nesėkmių žmogus natūraliai imi saugoti save.

Galbūt Elė ir teisi. Mums neskirta būti kartu per amžius. Viskas paprasta.

Yra toks senas žydų posakis, kuris čia man atrodo tinkamas: „Žmogus planuoja, Dievas juokiasi." Aš esu geriausias pavyzdys. Mano gyvenimas atrodė aiškus. Visą savo vaikystę buvau krepšinio žvaigždė, kuriai buvo lemta žaisti NBA Bostono „Celtics" rungtynes. Tačiau per pačias pirmąsias priešsezonines rungtynes į mane įsirėžė Didysis Bertas Vesonas ir sutraiškė kelį. Aš narsiai stengiausi sugrįžti, tačiau tarp narsumo ir produktyvumo yra didelis skirtumas. Mano karjera baigėsi dar nė neatsistojus ant parketo.

Taip pat man buvo numatyta tapti šeimos žmogumi ir lygiuotis į vyrą, kuriuo žaviuosi labiausiai pasaulyje: Elą Bolitarą, mano tėvą. Jis vedė savo mylimąją, mano mamą Eleną, ir juodu išsikraustė į Livingstono priemiestį Naujajame Džersyje, kur užaugino vaikus, sunkiai dirbo ir kepdavo kepsnius užpakaliniame kieme. Toks turėjo būti ir mano gyvenimas — supratinga žmona, 2,6 vaiko, popietiniai pasisėdėjimai išklerusiose tribūnose stebint savo atžalas, galbūt šuo, aprūdijęs krepšys kieme, šeštadieninės išvykos į „Home Depot" ir „Modell's Sporting Goods". Tikriausiai įsivaizduojate.

Bet štai aš, sulaukęs keturiasdešimties, vis dar nevedęs ir be šeimos.

— Gal norėtumėte ko nors išgerti? — pasiteiravo palydovė.

Iš manęs nekoks gėrikas, tačiau paprašiau viskio su sodos vandeniu. Vino gėrimas. Norėjau šiek tiek apkvaišti, nusnausti. Vėl užsimerkiau. Vėl ėmiau narplioti savo gyvenimą. Tai padeda.

Tai kaip į jį įsipaišo Teresė Kolins, moteris, pas kurią skrendu per vandenyną?

Niekada negalvojau apie Teresę kaip apie mylimą moterį. Bent jau ne ta prasme. Man patiko jos švelni oda ir kokosų sviesto kvapas. Prisimindavau nuo jos bangomis sklindantį skausmą.

Prisimindavau, kaip mudu mylėjomės toje saloje, du sudužę laivai. Kai Vinas pagaliau atplaukė savo jachta pargabenti mane namo, aš jaučiausi sustiprėjęs po mūsų kartu praleisto laiko. Ji — ne. Mes atsisveikinome, tačiau tuo viskas nesibaigė. Teresė padėjo man, kai to labiausiai reikėjo, prieš aštuonerius metus, o paskui pradingo savo skausme.

Dabar ji sugrįžo.

Aštuonerius metus Teresė Kolins slėpėsi ne tik nuo manęs, bet ir nuo visuomenės. Dešimtajame dešimtmetyje ji buvo populiarus televizijos veidas, CNN laidų diktorė, o paskui staiga dingo.

Lėktuvas nusileido ir nuriedėjo prie vartų. Pasigriebiau savo krepšį — nėra reikalo registruoti bagažą, kai ketini būti tik porą naktų — ir pagalvojau, kas manęs laukia. Išlipau iš lėktuvo trečias, bet savo dideliais žingsniais aplenkiau kitus ir pirmasis pasiekiau muitinę bei imigracijos tarnybą. Tikėjausi greitai prasmukti, tačiau ką tik buvo nusileidę trys kiti lėktuvai, tad susidarė sangrūda.

Eilė vingiavo per virvėmis atitvertą Disnėjaus pasaulio motyvais dekoruotą salę. Ji greitai judėjo. Pareigūnai tik paviršutiniškai užmesdavo akį į pasus ir praleisdavo. Kai atėjo mano eilė, imigracijos pareigūnė pažiūrėjo į mano pasą, tada į veidą, po to vėl į pasą ir vėl į mane. Jos žvilgsnis užkliuvo ilgiau nei reikėjo. Nusišypsojau jai įjungdamas pirmą Mirono Bolitaro žavesio pavarą. Nenorėjau, kad vargšė moteris imtų plėštis drabužius darbo vietoje.

Pareigūnė nusisuko, tarsi būčiau pasakęs ką nors nemandagaus. Ji linktelėjo kolegai vyriškiui. Kai atsisuko, pagalvojau, kad reiktų perjungti pavarą. Praplatinti šypseną. Pereiti iš žavėjimo režimo į pribloškiamą.

— Prašom paėjėti į šoną, — rimtai tarė ji.

Aš vis dar vaipiausi kaip idiotas.

— Kodėl?

— Mano kolega pasirūpins jūsų atveju.

— Aš — atvejis? — paklausiau.

— Prašom paėjėti į šoną.

Aš užlaikiau eilę, ir keleiviai už manęs buvo nepatenkinti. Žengiau į šoną.

— Prašom sekti paskui mane, — pasakė kitas uniformuotas pareigūnas.

Man tai nepatiko, bet ar turėjau pasirinkimą? Kodėl aš? Gal prancūzų įstatymai draudžia būti tokiam žavingam, nes — puiki mintis — taip turėtų būti.

Pareigūnas nusivedė mane į mažą belangį kambarėlį. Sienos buvo smėlio spalvos ir plikos. Už durų pritvirtinti du kabliai su ant jų pakabintais pakabais. Lietos plastikinės kėdės. Kampe stovėjo stalas. Pareigūnas paėmė mano krepšį, pasidėjo ant stalo ir ėmė po jį naršyti.

— Prašom ištuštinti kišenes. Dėkite viską į šią dėžutę. Nusiaukite batus.

Išsitraukiau iš kišenių piniginę, mobilųjį, monetas, nusiaviau batus.

— Turiu jus apieškoti.

Jis buvo gana kruopštus. Ketinau pajuokauti, kad jis tikriausiai patiria malonumą, arba pasiūlyti prieš apčiupinėjant mane pirma paplaukioti „Bateau Mouche“ laivu, bet suabejojau dėl prancūzų humoro jausmo. Regis, jie garbina Džerį Luisą? Gal geriau iškrėsti kokį triuką?

— Prašom sėstis.

Atsisėdau. Jis išėjo išsinešdamas su savimi dėžutę su mano daiktais. Gerą pusvalandį sėdėjau ten vienas — lūkuriuodamas, kaip jie sako. Man tai nepatiko.

Į kambarį įžengė du vyrai. Pirmasis buvo jaunesnis, galbūt dvidešimties su trupučiu, dailus, šviesiaplaukis ir su trijų dienų barzdele, kuri suteikia jauniems vyrukams atšiaurumo. Jis avėjo batus, mūvėjo džinsus ir vilkėjo susagstomus marškinius, kurių rankovės buvo atraitytos iki alkūnių. Atsirėmė į sieną, sukryžiavo ant krūtinės rankas ir ėmė kramtyti dantų krapštuką.

Antrasis buvo įpusėjęs šeštą dešimtį, su per dideliais akiniais

vieliniais rėmeliais ir varganais žilais plaukais, užšukuotais taip, tarsi slėptų plikę. Įeidamas jis džiovinosi popieriniu rankšluosčiu rankas. Jo neperpučiama striukė priminė 1986-ųjų madą.

Štai jums prancūzai ir jų aukštoji mada.

Pokalbį pradėjo vyresnysis.

— Koks jūsų apsilankymo Prancūzijoje tikslas?

Pažiūrėjau į jį, tada į jaunesnįjį su krapštuku tarp dantų, paskui vėl į jį.

— O jūs būsite?

— Kapitonas Berlendas. O čia pareigūnas Lefebras.

Linktelėjau Lefebrui. Jis dar įnirtingiau puolė kramtyti krapštuką.

— Jūsų apsilankymo tikslas? — pakartojo Berlendas. — Darbas ar pramoga?

— Pramoga.

— Kur apsistosite?

— Paryžiuje.

— Kur Paryžiuje?

— Viešbutyje „d'Aubusson".

Jis neužsirašė. Nė vienas iš jų neturėjo nei rašiklio, nei popieriaus.

— Ar būsite vienas? — paklausė Berlendas.

— Ne.

Berlendas tebesišluostė rankas popieriniu rankšluosčiu. Jis liovėsi, vienu pirštu pasitaisė ant nosies akinius. Kai aš ir toliau tylėjau, jis truktelėjo pečiais ir paragino.

— Su kuo?

— Su drauge.

— Draugės vardas?

— Tai būtina? — paklausiau.

— Ne, pone Bolitarai, tiesiog esu smalsus ir klausinėju be jokios priežasties.

Tie prancūzai mėgsta sarkazmą.

— Vardas?

— Teresė Kolins.

— Kuo jūs užsiimate?

— Aš — agentas.

Berlendas suglumo. Lefebras, regis, nekalbėjo angliškai.

— Atstovauju aktoriams, sportininkams, rašytojams, pramogininkams, — paaiškinau.

Berlendas patenkintas linktelėjo. Atsidarė durys. Pareigūnas padavė Berlendui dėžutę su mano daiktais. Jis pastatė ją ant stalo šalia mano krepšio. Tada vėl ėmė šluostytis rankas.

— Jūs ir panelė Kolins keliavote ne kartu, ar ne?

— Ne, ji jau Paryžiuje.

— Štai kaip. Ar ilgai planuojate būti Prancūzijoje?

— Nežinau. Dvi tris dienas.

Berlendas pažiūrėjo į Lefebrą. Lefebras linktelėjo, atsiplėšė nuo sienos ir pasuko prie durų. Berlendas nusekė iš paskos.

— Atsiprašome už sutrukdymą, — tarė Berlendas. — Tikiuosi, maloniai praleisite laiką.

5

TERESĖ Kolins laukė vestibiulyje.

Ji apkabino mane, tačiau ne per smarkiai. Jos kūnas prigludo prie manojo ieškodamas palaikymo, tačiau vėlgi ne per daug, nesusmuko ar panašiai. Per mūsų pirmąjį pasisveikinimą po aštuonerių metų mes abu elgėmės santūriai. Vis dėlto laikydamas ją glėbyje aš užsimerkiau, ir man pasirodė, kad užuodžiu kokosų sviestą.

Mintys trumpam nuskriejo į Karibų salą, bet ryškiausiai prisiminiau — būkime atviri — tai, kas iš tiesų siejo mus: sielą persmelkiantis seksas. Tas beviltiškas kabinimasis vienas į kitą ir plėšymas į skutelius, kuris priverčia suprasti, visiškai ne sadomazochistine prasme, kaip skausmas — emocinis skausmas — ir malonumas ne tiktai

susilieja, bet ir padidina vienas kitą. Mums nerūpėjo žodžiai, jausmai, dirbtinė paguoda ar laikymasis už rankų, vengėme netgi santūriai apsikabinti — tarsi visa tai būtų per jautru, tarsi švelnus palytėjimas galėtų išsprogdinti tą gležną burbulą, laikinai saugantį mus.

Teresė atsitraukė. Ji tebebuvo kvapą gniaužiančiai graži. Matėsi nežymūs senėjimo požymiai, tačiau kai kurioms moterims — galbūt daugumai moterų šiame plastinių operacijų amžiuje — kelios raukšlelės suteikia žavesio.

— Kas gi atsitiko? — paklausiau.

— Tai toks tavo pasisveikinimas po šitiek metų?

Truktelėjau pečiais.

— Aš bent jau pradėjau nuo „atvažiuok į Paryžių", — tarė Teresė.

— Bandau susigrąžinti žavesį, — atsiliepiau, — bent jau kol sužinosiu, kas atsitiko.

— Tikriausiai esi pavargęs.

— Ne, viskas gerai.

— Užsakiau mums kambarį. Dvigubą. Su atskirais miegamaisiais, kad turėtume pasirinkimą.

Neatsiliepiau.

— Jergutėliau. — Teresė išspaudė šypseną. — Kaip gera tave matyti.

Aš jaučiau tą patį. Galbūt to, kas buvo tarp mūsų, negalima pavadinti meile, tačiau tas jausmas buvo stiprus, tikras ir ypatingas. Elė sakė, kad mums nelemta būti amžinai. Su Terese mes nesusitikinėjome kasdien, tačiau tuos santykius buvo sunku apibrėžti; tai tarsi kažkas, ką gali pasidėti ant artimiausios lentynos ir pamiršti, tačiau kartu žinoti, jog visada rasi — galbūt taip ir turėtų būti.

— Tu žinojai, kad atvyksiu, — pasakiau.

— Taip. Kaip ir tu žinai, kad aš padaryčiau tą patį, jei paprašytum.

Tiesa.

— Puikiai atrodai.

— Eime, ko nors užkąsime.

Durininkas paėmė mano krepšį ir paslapčia metė susižavėjimo kupiną žvilgsnį į Teresę, paskui mirktelėjo man ta universalia vyrų išraiška, sakančia *pasisekė bjaurybei.*

Dofino gatvė labai siaura. Baltas furgonas, sustojęs šalia taksi, užėmė beveik visą gatvę. Taksi vairuotojas kažką šaukė, ir aš galėjau tik spėti, kad tai buvo prancūziški keiksmažodžiai, nors galėjo būti, kad jis tik labai šiurkščiai klausė kelio.

Mes pasukome į dešinę. Buvo devinta ryto. Niujorke tokią valandą gyvenimas jau virtų, tačiau neskubantys paryžiečiai dar tik ropštėsi iš lovų. Priėjome Seną prie Naujojo tilto. Tolėliau dešinėje matėsi Paryžiaus Dievo motinos katedros bokštai. Teresė patraukė palei upę ta kryptimi, pro žalius kioskus, kurie garsėjo antikvarinėmis knygomis, tačiau mieliau siūlė pigius suvenyrus. Kitapus upės dunksojo milžiniška tvirtovė su nuostabiu mansardiniu stogu, cituojant Springstyną, įžūli ir atšiauri.

Artėjant prie katedros neišlaikiau:

— Ar tau būtų gėda, jei nuleisčiau pečius, imčiau vilkti kairiąją koją ir šaukti: „Šventovė!“

— Kai kas palaikytų tave turistu, — tarė Teresė.

— Tu teisi. Tada galbūt turėčiau nusipirkti beretę su priekyje išrašytu mano vardu.

— Taip, tuomet tavęs niekas nepastebėtų.

Teresės eisena tebebuvo neįtikimai grakšti — aukštai iškelta galva, atlošti pečiai, lygi nugara. Ką tik supratau dar vieną dalyką apie savo gyvenimo moteris: jos visos išsiskiria puikiomis eisenomis. Kupina pasitikėjimo eigastis man atrodo labai seksualiai, ypač kai moteris įžengia į kambarį taip, tarsi jis jai jau priklausytų. Labai daug ką galima pasakyti iš moters eigasties.

Mes sustojome prie lauko kavinės Sen Mišelio gatvėje. Dangus tebebuvo pilkas, tačiau pro debesis veržėsi saulė. Teresė atsisėdo ir ilgai žiūrėjo man į veidą.

— Ar man kas nors įstrigę tarp dantų? — paklausiau.

Teresė šyptelėjo.

— O Dieve, kaip man tavęs trūko.

Jos žodžiai pakibo ore. Nesupratau, ar dabar kalbėjo ji, ar šis miestas. Nes toks jau tas Paryžius. Daug yra pasakyta apie jo grožį ir didybę, ir, žinoma, visa tai tiesa. Kiekvienas pastatas yra mažas architektūros stebuklas, šventė akims. Paryžius — kaip graži moteris, kuri žino esanti graži, jai patinka būti gražiai, ir todėl jai nebūtina per daug stengtis. Ji nuostabi, ir jūs abu tai žinote.

Negana to, Paryžius verčia jaustis — nerandu geresnio žodžio — gyvam. Įsidėmėkite. Paryžius verčia jus *norėti* jaustis gyvam. Jums norisi veikti, būti, ragauti, kai esate čia. Norisi jausti, paprasčiausiai jausti, nesvarbu ką. Visi pojūčiai sustiprėja. Paryžius verčia jus verkti ir juoktis, įsimylėti, rašyti eilėraščius, mylėtis ir kurti simfonijas.

Teresė ištiesė per stalą ranką ir paėmė manąją.

— Galėjai paskambinti, — pasakiau. — Galėjai pranešti man, kad tau viskas gerai.

— Žinau.

— Aš nepersikėliau. Mano biuras tebėra Parko aveniu. Aš vis dar gyvenu Vino bute Dakotoje.

— Ir nusipirkai tėvų namą Livingstone, — pridūrė ji.

Tai neišsprūdo netyčia. Teresė žinojo apie namą. Žinojo apie Elę. Teresė norėjo, kad aš žinočiau, jog ji domėjosi mano gyvenimu.

— Tu paprasčiausiai dingai.

— Žinau.

— Bandžiau tavęs ieškoti.

— Ir tai žinau.

— Gal gali liautis kartojusi „žinau“?

— Gerai.

— Tai kas atsitiko?

Teresė atitraukė ranką. Jos akys nukrypo į Seną. Pro mus praėjo jauna porelė. Jie ginčijosi prancūziškai. Mergina buvo įniršusi. Ji stvėrė sulamdytą sodos vandens skardinę ir paleido savo vaikinui į galvą.

— Tu nesuprastum, — ištarė Teresė.

— Tai dar blogiau nei „žinau."

Jos šypsena buvo tokia liūdna.

— Aš — vaikščiojanti nelaimė. Būčiau ir tave nusitempusi žemyn. Tu man per daug rūpėjai, kad būčiau leidusi tam atsitikti.

Supratau. Ir kartu nesupratau.

— Neįsižeisk, bet tai skamba kaip visiška nesąmonė.

— Tai ne nesąmonė.

— Kur tu buvai, Terese?

— Slapsčiausi.

— Nuo ko?

Ji papurtė galvą.

— Tai kodėl aš čia? Ir tik nesakyk, kad todėl, jog ilgėjaisi manęs.

— Ne todėl. Nors aš iš tiesų ilgėjausi tavęs. Nė nenutuoki, kaip labai. Bet tu teisus, ne dėl to paskambinau.

— Tai dėl ko?

Priėjo padavėjas su juoda prijuoste ir baltais marškiniais. Teresė sklandžia prancūzų kalba užsakė mums abiem. Aš nesuprantu nė žodžio prancūziškai, tad ji laisvai galėjo užsakyti išbėrimą nuo šlapių vystyklų ant nesijotų kviečių duonos.

— Prieš savaitę sulaukiau savo buvusio vyro skambučio, — pasakė ji.

Aš nė nežinojau, kad ji buvo ištekėjusi.

— Nebuvau kalbėjusi su Riku devynerius metus.

— Devynerius metus, — pakartojau. — Tai būtų maždaug tuomet, kai mudu susipažinome.

Ji pažiūrėjo į mane.

— Nesistebėk mano matematiniais gebėjimais, — pasakiau. — Matematika yra vienas iš mano slaptų talentų. Tik aš stengiuosi nesigirti.

— Tu svarstai, ar aš ir Rikas vis dar buvome vedę, kai pabėgau su tavimi į tą salą.

— Ne, visai ne.

— Tu toks velniškai padorus.

— Ne, — paprieštaravau, vėl prisiminęs tą sielą veriantį seksą saloje, — aš ne toks.

— Aš galiu paliudyti.

— Dar vienas slaptas talentas — tikrai nesistengiu girtis.

— Gerai. Bet leisk tave nuraminti. Kai mes susipažinome, aš jau nebegyvenau su Riku.

— Tai ko norėjo buvęs vyras Rikas?

— Jis pasakė esąs Paryžiuje. Ir liepė man kuo greičiau atvykti.

— Į Paryžių?

— Ne, į Šešių vėliavų didįjį nuotykį* Džeksone, Naujajame Džersyje. Žinoma, kad į Paryžių.

Ji užsimerkė. Aš tylėjau.

— Atleisk. Nenorėjau.

— Nieko tokio, man patinka tavo kandumas. Ką dar pasakė tavo buvusysis?

— Liepė apsistoti „d'Aubusson" viešbutyje.

— Ir?

— Ir viskas.

Pasimuisčiau kėdėje.

— Ir tai visas pokalbis? „Labas, Terese, čia Rikas, tavo buvęs vyras, su kuriuo nesikalbėjai beveik dešimtmetį, tučtuojau atvyk į Paryžių ir apsistok „d'Aubusson" viešbutyje, a, reikalas skubus."

— Kažkas panašaus.

— Tu nepaklausei, kodėl tai taip skubu?

— Ar tu tyčia vaidini tokį buką? Aišku, paklausiau.

— Ir?

— Jis nepasakė. Tik sakė, kad turi pasimatyti su manimi asmeniškai.

— Ir tu viską metei ir atvykai?

— Taip.

* Angl. *Six flags great adventure* — 1974 m. įkurtas pramogų parkas su atrakcionais.

— Po šitiek metų tu tiesiog... — Aš nutilau. — Minutėlę. Tu sakei man, kad slapsteisi.

— Taip.

— Slapsteisi ir nuo Riko?

— Nuo visų.

— Kur?

— Angoloje.

Angoloje? A, tebūnie.

— Tai kaip Rikas tave rado?

Atėjo padavėjas. Jis atnešė du kavos puodelius ir kažką panašaus į sumuštinį su kumpiu ir sūriu.

— Jie vadinami Ponais Traškučiais, — tarė ji.

Taip ir žinojau. Sumuštiniai su kumpiu ir sūriu, tik įmantriai pavadinti.

— Rikas dirbo su manimi CNN, — tarė ji. — Jis tikriausiai geriausias tiriamosios žurnalistikos reporteris pasaulyje, tačiau nemėgsta dirbti eteryje, todėl lieka užkulisiuose. Matyt, jis mane atsekė.

Žinoma, Teresė buvo blyškesnė nei toje saulės palaimintoje saloje. Mėlynos akys spindėjo mažiau, bet aš vis tebemačiau auksinius žiedus aplink vyzdžius. Man visuomet labiau patiko tamsiaplaukės moterys, tačiau jos pašviesintos sruogos sutirpdė širdį.

— Gerai, — pasakiau. — Tęsk.

— Taigi aš pasielgiau, kaip jis prašė. Atskridau čionai prieš keturias dienas. Bet jis taip ir nepasirodė.

— Skambinai jam?

— Neturiu jo numerio. Rikas buvo labai konkretus. Pasakė, kad susisieks su manim, kai atvyksiu. Bet iki šiol jokių žinių.

— Ir todėl paskambinai man?

— Taip. Tu sugebi rasti žmones.

— Jei taip sugebu rasti žmones, kodėl nesugebėjau rasti tavęs?

— Nes per daug nesistengei.

Gal ir tiesa.

Ji palinko į priekį.

— Aš buvau šalia, pameni?

Ji nepridūrė kada, nes abu tai žinojome. Teresė padėjo tuomet, kai man svarbi gyvybė kybojo ant plauko. Be jos man nebūtų pavykę.

— Tu net nežinai, ar tavo buvusysis tikrai dingo.

Teresė neatsiliepė.

— Gal jis tiesiog norėjo tau atkeršyti. Gal Rikas turi iškreiptą humoro jausmą. O gal, kad ir kas tai buvo, nebuvo taip svarbu. Gal jis persigalvojo.

Ji tik pažiūrėjo į mane.

— O jei jis dingo, tai nelabai suprantu, kaip galėčiau padėti. Taip, žinoma, namuose galiu šį tą nuveikti. Bet mes užsienyje. Aš nekalbu prancūziškai. Šalia nėra nei Vino, nei Esperansos, nei Didžiosios Sindės.

— Esu aš. Ir aš kalbu prancūziškai.

Pažiūrėjau į ją. Jos akyse spindėjo ašaros. Buvau matęs ją sugniuždytą, tačiau niekada nebuvau matęs tokio žvilgsnio. Papurčiau galvą.

— Tu kažko man nepasakei.

Ji užsimerkė. Aš laukiau.

— Jo balsas, — ištarė ji.

— Kas negerai jo balsui?

— Mes su Riku pradėjome draugauti, kai mokiausi pirmame kurse. Dešimt metų buvome vedę. Beveik kiekvieną dieną dirbdavome kartu.

— Taip, ir ką?

— Žinau apie jį viską, juo nuotaikas, supranti, apie ką kalbu?

— Lyg ir.

— Mes lankėmės karo zonose. Atradome kankinimų kambarius Artimuosiuose Rytuose. Siera Leonėje matėme tokių dalykų, kokių joks žmogus neturėtų matyti. Rikas mokėjo pateikti asmeninį požiūrį. Jis niekada neprarasdavo savitvardos, visuomet kontroliuo-

davo savo emocijas. Jis nekentė hiperbolių, kurių neišvengiamai pasitaikydavo rengiant žinias televizijai. Tad aš esu girdėjusi jo balsą įvairiomis aplinkybėmis.

Teresė vėl užsimerkė.

— Bet niekada negirdėjau jo kalbant šitaip.

Aš ištiesiau per stalą ranką, bet ji jos nepalietė.

— Kaip?

— Jo balsas virpėjo, to anksčiau niekuomet nebūdavo. Aš pamaniau... pamaniau, kad jis verkia. Jis buvo daugiau nei išsigandęs — kalbu apie žmogų, kuris anksčiau neparodydavo nė lašelio baimės. Jis sakė, kad nori, jog būčiau pasiruošusi.

— Kam pasiruošusi?

Jos akys sudrėko. Teresė sudėjo rankas tarsi melsdamasi ir pirštų galiukais palietė tarpuakį.

— Jis pasakė, jog tai, ką ketina pasakyti man, pakeis visą mano gyvenimą.

Aš atsilošiau ir susiraukiau.

— Taip ir pasakė — pakeis visą tavo gyvenimą?

— Taip.

Teresė irgi nelabai mėgo hiperbolizuoti. Nežinojau, ką galvoti.

— Kur Rikas gyvena? — paklausiau.

— Nežinau.

— Ar gali būti, kad Paryžiuje?

— Gali.

Linktelėjau.

— Ar jis vedė dar sykį?

— Ir to nežinau. Kaip sakiau, mes ilgą laiką nesikalbėjome.

Bus nelengva.

— Gal žinai, ar jis tebedirba CNN?

— Abejoju.

— Gal galėtum duoti man jo draugų, šeimos sąrašą, kažką, už ko galėčiau užsikabinti.

— Gerai.

Ji drebančia ranka paėmė puodelį ir pakėlė prie lūpų.

— Terese?

Nenuleido puodelio, tarsi naudotųsi juo kaip apsauga.

— Ką tokio galėtų pasakyti tavo buvęs vyras, kas pakeistų visą tavo gyvenimą?

Teresė nukreipė žvilgsnį į šoną.

Palei Seną kursavo raudoni dviaukščiai autobusai, pilni turistų. Ant visų autobusų buvo patraukli moteris su Eifelio bokštu ant galvos, reklamuojanti kažkokią universalinę parduotuvę. Reklama atrodė juokingai ir nepatogiai. Kepurė su Eifelio bokštu buvo sunki, svirduliuojanti ant moters pakaušio, prilaikoma tik menko kaspino. Modelio gulbės kaklas lenkėsi tarsi lūždamas. Kas sugalvojo, kad tai tinkama reklama madai?

Padaugėjo ir pėsčiųjų. Mergina, kuri svaidėsi skardine, dabar taikėsi su savo taikiniu. Ak, tie prancūzai. Eismo reguliuotojas ėmė moti baltam furgonui, kad šis atlaisvintų pravažiavimą. Aš atsisukau į Teresę laukdamas atsakymo. Ji nuleido kavos puoduką.

— Neįsivaizduoju.

Tačiau jos balse nuskambėjo abejonė. Gudrauja, pasakyčiau, jei žaisčiau su ja kortomis. Ji nemelavo. Tuo nė kiek neabejojau. Tačiau ir nesakė visos tiesos.

— Ir tikrai nėra jokios galimybės, kad tavo buvusysis tik keršτavo?

— Nė menkiausios.

Ji užsikirto, nuleido akis, pabandė susitvardyti.

Supratau, kad atėjo laikas žengti didįjį žingsnį.

— Kas tau atsitiko, Terese?

Ji žinojo, ką turiu galvoje. Vengė žiūrėti man į akis, tačiau lūpose pasirodė menka šypsenėlė.

— Tu irgi man nieko nepasakojai, — tarė ji.

— Tokia buvo mūsų nerašyta salos taisyklė.

— Taip.

— Bet dabar mes ne saloje.

Tyla. Ji teisi. Aš taip ir nepapasakojau jai, kas mane nuvedė į tą salą — kas mane sugniuždė. Galbūt turėčiau pradėti pirmas.

— Aš turėjau kai ką apsaugoti, — pasakiau. — Bet susimoviau. Ji mirė per mane. O aš tik viską pabloginau netinkamai sureagavęs.

Smurtas, vėl pagalvojau. Tas netylantis aidas.

— Pasakei „ji" — tarė Teresė. — Tu turėjai apsaugoti moterį?

— Taip.

— Tu aplankei jos kapą. Aš prisimenu.

Nieko neatsakiau.

Dabar buvo Teresės eilė. Atsilošiau ir leidau jai pasiruošti. Prisiminiau, ką Vinas sakė apie jos paslaptį, kad ji gali būti labai bloga. Ėmiau nervintis. Mano akys lakstė į šalis, ir būtent tada pamačiau kai ką, kas privertė sustingti.

Baltasis furgonas.

Po kurio laiko pripranti taip gyventi. Saugodamasis. Dairaisi, pastebi pasikartojančius dalykus ir imi svarstyti. Jau trečią kartą pastebėjau tą patį furgoną. Bent jau maniau, kad tai buvo tas pats. Jis stovėjo prie viešbučio, kai mes išėjome. O kai mačiau jį paskutinį kartą, eismo reguliuotojas prašė jį pravažiuoti.

Vis dėlto jis tebestovėjo toje pačioje vietoje.

Atsigręžiau į Teresę. Ji pamatė mano veido išraišką:

— Kas yra?

— Gali būti, kad tas baltas furgonas mus seka.

Aš nepridūriau „nežiūrėk" ar ko nors panašaus. Teresė supratinga.

— Ką mums daryti?

Susimąsčiau. Detalės ėmė kristi į vietas. Vyliausi, kad klystu. Akimirką įsivaizdavau, kad visa tai gali pasibaigti per keletą sekundžių. Buvęs vyrelis Rikas sėdi furgone ir šnipinėja mus. Aš prieisiu, atplėšiu duris ir ištempsiu jį lauk.

Atsistojau ir pažiūrėjau tiesiai į vairuotojo pusės langą. Nėra prasmės žaisti žaidimus, jei aš teisus. Šešėliai trukdė gerai įžiūrėti, bet aš pastebėjau neskustą veidą ir — dar aiškiau — dantų krapštuką.

Tai buvo Lefebras iš oro uosto.

Jis nebandė slėptis. Durelės atsidarė, ir jis išlipo. Iš keleivio vietos išsirito vyresnysis pareigūnas, Berlendas. Jis pasitaisė akinius ir beveik atsiprašydamas nusišypsojo.

Pasijutau kvailai. Pareigūnai civiliniais drabužiais oro uoste. Turėjau susiprasti. Imigracijos pareigūnai nedėvėtų civilinių drabužių. Ir tas bereikšmis klausinėjimas. Belangis kambarėlis. Turėjau suprasti.

Lefebras ir Berlendas kyštelėjo į kišenes rankas. Pamaniau, kad išsitrauks ginklus, tačiau jie abu ištraukė raudonus raiščius su užrašu „policija." Užsitraukė juos ant savo bicepsų. Žvilgtelėjau kairėn ir pamačiau uniformuotus pareigūnus, besiartinančius mūsų link.

Aš nejudėjau. Laikiau rankas prie šonų, kad jie aiškiai galėtų jas matyti. Nelabai supratau, kas vyko, bet nebuvo laiko staigiems sprendimams.

Žiūrėjau į Berlendą. Jis prisiartino prie staliuko ir kreipėsi į mus abu:

— Gal malonėtumėte eiti su mumis?

— Ką visa tai reiškia? — paklausiau.

— Galėsime pasikalbėti nuovadoje.

— Ar mes areštuojami?

— Ne.

— Tada niekur neisime, kol nesužinosime, koks reikalas.

Berlendas šyptelėjo. Jis pažiūrėjo į Lefebrą. Lefebras šyptelėjo pro dantų krapštuką.

— Kas yra? — nusistebėjau.

— Ar manote, kad čia Amerika, pone Bolitarai?

— Ne, bet manau, kad čia šiuolaikinės demokratijos šalis su tam tikromis neatimamomis teisėmis. O gal klystu?

— Prancūzijoje nėra Mirandos* teisių. Mums nebūtina pateikti kaltinimų, kad galėtume nusigabenti jus į nuovadą. Tiesą sakant,

* Sulaikomo asmens teisės, išvardijamos sulaikymo metu.

galėčiau sulaikyti jus abu keturiasdešimt aštuonioms valandoms, jei tik įsigeisčiau.

Berlendas prisislinko arčiau manęs, vėl pasitaisė akinius ir nusišluostė į kelnių šonus rankas.

— Todėl klausiu dar kartą: gal malonėtumėte eiti su mumis?

— Mielai, — pasakiau.

6

JIE atskyrė mane ir Teresę ten pat, gatvėje.

Lefebras nulydėjo ją į furgoną. Išsižiojau protestuoti, bet Berlendas nutaisė nuobodžiaujamą išraišką, kuri sakė, kad mano žodžiai geriausiu atveju bus nereikalingi. Jis nusivedė mane į policijos automobilį. Prie vairo sėdėjo uniformuotas pareigūnas. Berlendas atsisėdo ant užpakalinės sėdynės šalia manęs.

— Ar toli važiuoti? — pasiteiravau.

Berlendas pažiūrėjo į savo laikrodį.

— Apie trisdešimt sekundžių.

Jis tikriausiai perdėjo. Tiesą sakant, buvau matęs tą pastatą anksčiau — „įžūlią ir atšiaurią“ smiltainio tvirtovę, dunksančią kitapus upės. Mansardiniai stogai iš pilko šiferio, kaip ir kūgio formos bokštai, išsibarstę per visą plotą. Būtume galėję lengvai ateiti pėsčiomis. Artėjant prie pastato prisimerkiau.

— Atpažįstate? — pasiteiravo Berlendas.

Nenuostabu, kad jis ir anksčiau patraukė mano dėmesį. Du ginkluoti sargybiniai pasitraukė į šonus, ir policijos automobilis įvažiavo pro įspūdingą arką. Portalas atrodė kaip burna, pasiruošusi praryti mus visus. Iš vienos pusės buvo didžiulis kiemas. Dabar mus iš visų pusių supo impozantiški rūmai. Tvirtovė, kitaip nepavadinsi. Pasijutau tarsi aštuoniolikto amžiaus karo belaisvis.

— Taip kaip?

Žinoma, atpažinau, daugiausiai iš Žoržo Simenono knygų; be to, teisėtvarkos pasaulyje jis buvo legendinis.

Aš įžengiau į Orfevrų krantinės 36 kiemą — garsiąją prancūzų policijos būstinę. Garsią kaip Skotland Jardas. Kvantikas.

— Taaaip, — pasakiau nutęsdamas žodį ir žvalgydamasis į langus, — kad ir koks būtų reikalas, matyti, kad jis svarbus.

Berlendas atvertė delnus.

— Čia nesvarstomi eismo taisyklių pažeidimai.

Pasikliaukite prancūzais. Jų policijos būstinė — tvirtovė, nepajudinama, grėsminga, milžiniška ir nepaprastai žavi.

— Įspūdinga, ar ne?

— Netgi jūsų policijos nuovados yra architektūriniai stebuklai, — pasakiau.

— Palaukite, kol pamatysite vidų.

Berlendas, kaip netrukus sužinojau, vėl pasitelkė sarkazmą. Kontrastas tarp fasado ir to, kas laukė viduje, buvo tarsi botago kirtis. Išorė buvo kuriama šimtmečius; viduje karaliavo viešojo tualeto palei Naujojo Džersio greitkelį žavesys ir dvasingumas. Sienos beveik baltos, arba galbūt buvo baltos, tačiau su laiku pagelto. Jokių paveikslų, jokių sienų papuošimų, užtat pakankamai kojų žymių — aš net ėmiau galvoti, kad kažkas lakstė jomis su batais. Grindys išklotos linoleumu, kuris būtų per senas netgi 1957-ųjų statyboms.

Kiek spėjau pamatyti, lifto irgi nebuvo. Mes užlipome plačiais laiptais — prancūziška nusikaltėlio lydėjimo versija. Lipome, kaip rodės, gana ilgai.

— Čionai.

Ant lubų raizgėsi pliki laidai, tarsi iš anksto paruošta vieta gaisrui. Nusekiau paskui Berlendą koridoriumi. Mes praėjome pro stovinčią ant grindų mikrobangų krosnelę. Palei sienas rikiavosi spausdintuvai, monitoriai ir kompiuteriai.

— Išsikraustote?

— Ne.

Jis nusivedė mane į sulaikymo kamerą, ne didesnę kaip keturių kvadratinių metrų. Vienintelę. Ten, kur paprastai būtų grotos, buvo stiklas. Du prie sienų pritvirtinti suolai sudarė kampe V raidę. Čiu-

žiniai ploni, melsvi ir įtartinai priminė imtynių čiužinius iš mokyklos sporto salės. Ant suolo sulankstyta gulėjo permatoma tamsiai geltona antklodė, tarsi kokios nors prastos oro linijos būtų per ilgai ją naudojusios.

Berlendas išskėtė rankas it metrdotelis, kviečiantis į „Maxim" restoraną.

— Kur Teresė?

Berlendas gūžtelėjo pečiais.

— Aš noriu advokato, — pasakiau.

— O aš noriu išsimaudyti burbulų voniòje su Katrina Deniov, — atkirto jis.

— Norite pasakyti, kad neturiu teisės į advokatą, kuris dalyvautų apklausoje?

— Būtent. Galite pasikalbėti su advokatu prieš tai, tačiau jis apklausoje nedalyvautų. Būsiu atviras su jumis. Taip elgdamasis atrodote kaltas. O mane tai erzina. Todėl siūlyčiau to nedaryti. O kol kas įsitaisykite patogiai.

Jis paliko mane vieną. Pabandžiau viską apgalvoti, nedaryti jokių skubotų sprendimų. Imtynių kilimėlis — čiužinys — buvo lipnus, ir aš nenorėjau sužinoti, nuo ko. Kvapas kameroje rietė nosį — tasai siaubingas prakaito, baimės ir, a, kitų organizmo skysčių junginys. Dvokas įsirangė į mano šnerves ir įsitvirtino nepajudinamai. Praėjo valanda. Išgirdau mikrobangų krosnelės garsą. Sargybinis atnešė man maisto. Praslinko dar valanda.

Kai Berlendas sugrįžo, aš stovėjau atsirėmęs į sąlyginai švarią vietą, kurią radau ant stiklinės sienos.

— Tikiuosi, jums buvo patogu.

— Maistas, — atsiliepiau. — Tikėjausi geresnio maisto, juk čia paryžietiškas kalėjimas, ir visa kita.

— Aš asmeniškai pasikalbėsiu su šefu.

Berlendas atrakino stiklo duris. Išsekiau paskui jį į koridorių. Tikėjausi, kad jis vesis mane į tardymo kambarį, tačiau klydau. Mes sustojome priešais duris, ant kurių nedidelė iškaba skelbė BERLENDO GRUPĖ. Pažiūrėjau į jį.

— Jūsų vardas Grupė?

— Tai turėtų būti juokinga?

Mes įžengėme į vidų. Spėjau, kad *Grupė* tikriausiai reiškė „Skyrius," ir sprendžiant iš to, ką pamačiau, nutariau, jog buvau teisus. Kabinete, kurio nebūtum galėjęs pavadinti erdviu, net jei jame stovėtų vienas stalas, stovėjo šeši. Mes tikriausiai buvome viršutiniame aukšte, nes didesnė kabineto dalis gūžėsi po nuožulniomis lubomis. Įeidamas turėjau pasilenkti.

Keturi iš šešių stalų buvo užimti, kaip spėjau, kitų pareigūnų, Berlendo skyriaus narių. Ant jų stovėjo senamadiški kompiuterių monitoriai, užimantys beveik pusę stalo ploto. Šeimų nuotraukos, mėgstamų sporto komandų vėliavėlės, kokakolos plakatai, kalendoriai su karštomis pupytėmis — visa atmosfera priminė ne aukščiausio lygio policijos nuovadą, o kokio nors duslintuvų pardavėjo kambarėlį Hobokene.

— Berlendo Grupė, — pasakiau. — Tai jūs vadas?

— Aš Kriminalinio skyriaus kapitonas. Čia mano komanda. Sėskitės.

— Ką, čia?

— Na, taip. Tai Lefebro stalas. Galite pasinaudoti jo kėde.

— Kodėl ne tardymo kambaryje?

— Jūs vis dar galvojate esąs Amerikoje. Mes atliekame apklausas skyriuose.

Kiti pareigūnai, rodės, nė nematė mūsų. Du gėrė kavą ir šnekučiavosi. Vienas kažką spausdino prie savo stalo. Atsisėdau. Ant Berlendo stalo gulėjo dėžutė su servetėlėmis. Jis išsitraukė vieną ir vėl ėmė valytis rankas.

— Papasakokite man apie savo santykius su Terese Kolins, — pasakė jis.

— Kodėl?

— Nes man patinka žinoti naujausias paskalas. — Pro neva juokaujamą toną prasiveržė metalinė gaidelė. — Papasakokite apie jūsų santykius.

— Aš nemačiau jos aštuonerius metus.

— Bet vis dėlto jūs abu čia.

— Taip.

— Kodėl?

— Ji paskambino man ir pakvietė praleisti porą dienų jūsų mieste.

— Ir jūs viską metėte ir atskridote?

Tylėdamas kilstelėjau antakį.

Berlendas nusišypsojo.

— Vos nesulaužiau dar vieno stereotipo apie prancūzus, a?

— Jūs keliate man nerimą, Berlendai.

— Tai atvykote romantiškam pasimatymui?

— Ne.

— Tada kodėl?

— Aš nežinojau, kodėl ji norėjo mane matyti. Tik pajutau, kad ji turi problemų.

— Ir panorote padėti?

— Taip.

— Ar žinojote, kokios pagalbos jai reikėjo?

— Prieš atvykdamas? Ne.

— O dabar?

— Dabar žinau.

— Gal pasakytumėte ir man?

— O ar turiu pasirinkimą?

— Nelabai, ne.

— Dingo jos buvęs vyras. Jis paskambino jai, pasakė, jog turi skubiai pasikalbėti, o paskui dingo.

Berlendą, regis, nustebino mano atsakymas arba noras bendradarbiauti. Nujaučiau kuris.

— Tai panelė Kolins paskambino jums, kad padėtumėte jį surasti?

— Būtent.

— Kodėl jums?

— Ji mano, kad aš tą sugebu.

— Man regis, sakėte esąs agentas. Kad atstovaujate pramogų verslo žmonėms. Kaip tai susiję su gebėjimu ieškoti dingusius žmones?

— Mano darbas gana asmeniškas. Esu kviečiamas atlikti keisčiausius darbus savo klientams.

— Suprantu, — tarė Berlendas.

Įėjo Lefebras. Vis dar su krapštuku burnoje. Jis pasiglostė savo dyglius, atsistojo man iš dešinės ir įdėmiai įsispoksojo. Ponai ir ponios, susipažinkite su Bloguoju faru. Pažiūrėjau į Berlendą tarsi sakydamas, *ar tai tikrai būtina*? Jis gūžtelėjo.

— Panelė Kolins jums rūpi, ar ne?

— Taip.

Lefebras, nuosekliai atliekantis savo vaidmenį, dar rūsčiau pažvelgė į mane. Jis lėtai išsiėmė iš burnos krapštuką ir tarė:

— Meliuojantis šiūdo vabalas!

— Atsiprašau?

— Tu, — piktai tarė jis su stipriu prancūzišku akcentu. — Esi meliuojantis šiūdo vabalas!

— O tu, — atsikirtau, — esi meluojantis šūdo gabalas.

Berlendas spoksojo į mane.

— Vabalas, — pasakiau. — Ir gabalas. Suprantat?

Berlendas atrodė giliai pasibaisėjęs. Nekaltinau jo.

— Jūs mylite Teresę Kolins? — paklausė jis.

Aš ir toliau sakiau tiesą.

— Nežinau.

— Bet jūs artimi?

— Nemačiau jos daug metų.

— Tačiau tai nieko nekeičia, ar ne?

— Ne, — atsakiau. — Ko gero, ne.

— Ar pažįstate Riką Kolinsą?

Kažkodėl, išgirdęs ištartą garsiai, nustebau, kad Teresė paėmė jo pavardę, bet juk aišku, jie susipažino koledže. Tikriausiai tai natūralu.

— Ne.

— Niekada nebuvote su juo susitikęs?

— Niekada.

— Ką galite apie jį papasakoti?

— Ničnieko.

Lefebras uždėjo man ant peties ranką ir šiek tiek spustelėjo.

— Meliuojantis šiūdo vabalas.

Pažiūrėjau į jį.

— Maldauju, pasakyk, kad tai ne tas pats krapštukas iš oro uosto. Nes jei tas pats, tai velniškai nehigieniška.

— Ar panelė Kolins teisi? — paklausė Berlendas.

Atsigręžiau į jį.

— Dėl ko?

— Kad sugebate rasti žmones?

Truktelėjau pečiais.

— Man regis, žinau, kur Rikas Kolinsas.

Berlendas žvilgtelėjo į Lefebrą. Lefebras pasitempė.

— Štai kaip? Ir kur jis?

— Artimiausioje lavoninėje, — pasakiau. — Kažkas jį nužudė.

7

BERLENDAS išsivedė mane iš skyriaus ir pasuko į dešinę.

— Kur mes einame? — paklausiau.

Jis nusišluostė rankas į kelnių šonus.

— Tiesiog sek paskui mane, — tarstelėjo.

Mes ėjome koridoriumi, kurioje žiojėjo kiaurymė, sminganti žemyn per penkis aukštus. Ją dengė metalinis tinklas.

— Kam čia tas tinklas? — pasiteiravau.

— Prieš dvejus metus sulaikėme įtariamą teroristą. Tiesą sakant, moterį. Lydint ją šiuo koridoriumi, ji griebė vieną iš sargybinių ir pamėgino persiversti su juo per turėklą.

Pažiūrėjau žemyn. Ganėtinai ilgas kelias.

— Jie mirė?

— Ne, kitas pareigūnas spėjo sugriebti juos už kulkšnių. Bet dabar turime tinklą.

Jis žengė porą laiptelių į viršų, kaip pasirodė, į palėpę.

— Saugok galvą, — tarė man Berlendas.

— Įtariamieji terorizmu?

— Taip.

— Jūs, vyručiai, dirbate su teroristais?

— Terorizmas, žmogžudystės, ribos jau nebėra tokios aiškios. Dirbame viską po truputį.

Jis įžengė į palėpę. Šį kartą man teko pasilenkti dar labiau. Ant virvės džiūvo drabužiai.

— Jūs čia skalbiatės?

— Ne.

— Tai kieno šie drabužiai?

— Aukų. Mes juos čia iškabiname.

— Juokauji, ar ne?

— Ne.

Stabtelėjau ir pažiūrėjau. Tamsiai mėlyni marškiniai buvo perplėšti ir sutepti krauju.

— Ar jie Riko Kolinso?

— Sek paskui mane.

Jis atidarė langą ir išžengė ant stogo. Tada atsigręžė į mane.

— Juokauji, ar ne? — pakartojau aš.

— Vienas iš gražiausių vaizdų Paryžiuje.

— Nuo Orfevrų krantinės 36 stogo?

Iškėliau koją ant šiferio — ir, oho, jis buvo teisus dėl vaizdo. Berlendas prisidegė cigaretę ir taip giliai užtraukė, kad pamaniau, jog iš jos tuoj liks vieni pelenai, paskui išleido per nosį ilgą srovę.

— Ar dažnai tardote čia, ant stogo?

— Jei atvirai, tu pirmas.

— Gali grasinti, kad ketini nustumti nuo stogo.

Berlendas gūžtelėjo pečiais.

— Ne mano stilius.

— Tai kodėl mes čia?

— Viduje negalima rūkyti, o aš velniškai norėjau užtraukti dūmą.

Jis vėl giliai užtraukė.

— Anksčiau būdavo nieko tokio. Kad rūkyti galima tik lauke. Subėgiodavau aukštyn žemyn tuos penkis aukštus vietoje mankštos. Nė cigaretės nebesinorėdavo.

— Arba sportuoji, arba rūkai.

— Būtent.

— Galėjai mesti.

— Bet tada neturėčiau priežasties bėgioti laiptais ir visai liaučiausi mankštinęsis. Supranti?

— Kur čia nesuprasi, Berlendai.

Jis atsisėdo ir apsidairė. Pamojo man prisėsti šalia. Ir štai aš sėdėjau ant vienos iš garsiausių pasaulyje policijos būstinių stogo ir žiūrėjau į kvapą gniaužiantį Dievo motinos katedros vaizdą.

— Pažiūrėk tenai.

Jis parodė sau per dešinįjį petį. Pažiūrėjau Senos pusėn ir pamačiau jį — Eifelio bokštą. Žinau, kaip banalu grožėtis Eifelio bokštu, tačiau kurį laiką spoksojau neatitraukdamas akių.

— Nuostabu, a?

— Kai kitą kartą mane areštuos, reikės atsinešti fotoaparatą.

Jis nusijuokė.

— Puikiai kalbi angliškai, — pasakiau.

— Čia mes mokomi nuo mažų dienų. Taip pat jaunystėje vieną semestrą praleidau Amhersto koledže ir dvejus metus dirbau Kvantike pagal mainų programą. A, dar turiu visą „Simpsonų“ kolekciją anglų kalba.

— To pakanka.

Jis vėl užsitraukė cigaretę.

— Kaip jis buvo nužudytas? — paklausiau.

— Argi dabar neturėčiau pasakyti ką nors panašaus į „aha, iš kur žinai, kad jis buvo nužudytas?“

Gūžtelėjau.

— Kaip pats sakei, čia nenagrinėjami eismo taisyklių pažeidimai.

— Ką gali papasakoti apie Riką Kolinsą?

— Nieko.

— O apie Teresę Kolins?

— Ką nori žinoti?

— Ji gana graži.

— Ar tai ir nori sužinoti?

— Aš šiek tiek pasidomėjau. Mes čia žiūrime CNN. Aš ją prisimenu.

— Ir ką?

— Prieš maždaug dešimtmetį ji buvo karjeros viršūnėje. Staiga viską meta, ir net internetas neturi jokių duomenų. Aš patikrinau. Jokių duomenų, kad ji kur nors dirbtų. Negavau net adreso, nieko.

Aš neatsiliepiau.

— Kur ji buvo?

— Kodėl nepaklausi jos?

— Nes dabar klausiu tavęs.

— Juk sakiau. Nemačiau jos aštuonerius metus.

— Ir nežinojai, kur ji buvo?

— Nežinojau.

Jis nusišypsojo ir pamojavo pirštu.

— Kas yra?

— Pasakei „nežinojau“. Būtasis laikas. Tai leidžia manyti, kad dabar žinai.

— Tavo puikioji anglų kalba, — pasakiau. — Ji atsigręžė prieš mane.

— Taigi?

— Angoloje, — atsakiau. — Bent jau taip ji sakė.

Berlendas linktelėjo. Užkaukė policijos arba prancūzų pavojaus sirena. Prancūzų sirena kitokia nei mūsų — įkyresnė, šiur-

pesnė, kažkoks pigios automobilio signalizacijos ir skambučio per televizijos žaidimą, neteisingai atsakius į klausimą, mišinys. Mes leidome jai suardyti mūsų tylą ir laukėme, kol nutils.

— Spėju, kad jau turite tam tikros informacijos, — pasakiau.

— Šiek tiek.

— Ir?

Jis neatsakė.

— Tu žinai, kad aš jo nenužudžiau. Manęs netgi nebuvo šalyje.

— Žinau.

— Bet?

— Ar galiu pasiūlyti kitą scenarijų?

— Klok.

— Teresė Kolins nužudė savo buvusį vyrą, — tarė Berlendas. — Jai reikėjo kažkaip atsikratyti kūno — reikėjo patikimo žmogaus, kuris viską sutvarkytų. Ir ji paskambino tau.

Susiraukiau.

— O kai aš atsiliepiau, ji pasakė: „Aš ką tik Paryžiuje nužudžiau savo buvusį vyrą, prašau, padėk man“?

— Ji galėjo tiesiog paprašyti, kad atskristum. Galėjo pasakyti priežastį po to, kai atvykai.

Nusišypsojau. Šis reikalas per ilgai užsitęsė.

— Tu žinai, kad ji man nepasakė.

— Iš kur man žinoti?

— Nes klauseisi.

Berlendas atkakliai žiūrėjo priešais save. Rūkė cigaretę ir grožėjosi vaizdu.

— Kai mane sulaikėte oro uoste, — tęsiau aš, — tu kažkur įkišai pasiklausymo aparatą. Gal į batus. O gal į mano mobilųjį.

Tai buvo vienintelė logiška išvada. Jie rado kūną, galbūt patikrino Riko Kolinso mobilųjį telefoną, sužinojo, kad jo buvusi žmona mieste, ėmė klausytis jos telefono, sužinojo, kad ji skambino man, pakankamai ilgai užlaikė mane oro uoste, kad spėtų pakišti pasiklausymo įrangą, ir ėmė sekti.

Štai kodėl buvau toks atviras su Berlendu — jis jau žinojo visus šiuos atsakymus. Tikėjausi laimėti jo pasitikėjimą.

— Į mobilųjį, — prakalbo jis. — Mes sukeitėme bateriją su pasiklausymo aparatu, kuris palaiko tokį patį krovimą. Tai labai nauja technologija, paskutinis klyksmas.

— Tai jūs žinojote, kad Teresė mano, jog jos buvusysis dingo.

Jis pakraipė galvą.

— Mes žinome tai, ką ji pasakė tau.

— Liaukis, Berlendai. Girdėjai jos toną. Ji buvo nuoširdžiai susirūpinusi.

— Panašu, — sutiko jis.

— Tai kas tada?

Jis sumaigė nuorūką.

— Taip pat buvo girdėti, kad ji kažką nutyli, — tarė Berlendas. — Ji tau meluoja. Tu tai žinai, aš tai žinau. Tikėjausi, kad tau pavyks iš jos ką nors ištraukti, bet tu pastebėjai furgoną. — Jis patylėjo. — Ir tada supratai, kad esi sekamas.

— Mudu abu labai protingi.

— Arba ne tokie protingi, kokie manome esą.

— Ar jau pranešėte jo artimiesiems?

— Bandome.

Norėjau paklausti kuo subtiliau, bet nusprendžiau, kad mes jau peržengėme mandagumo ribas.

— Kas jo artimiausias giminaitis?

— Jo žmona.

— Kas ji?

— Nepersistenk, — pasakė Berlendas.

Jis išsitraukė kitą cigaretę, įsikišo tarp lūpų ir pakreipė žemyn, tada įgudusiu judesiu prisidegė.

— Nusikaltimo vietoje rasta kraujo, — tarė jis. — Daug kraujo. Didžioji dalis, žinoma, priklauso aukai. Tačiau preliminarūs tyrimai rodo, kad esama mažiausiai dar vieno asmens kraujo. Mes paėmėme Teresės Kolins kraujo mėginį ir ketiname atlikti nuoseklų DNR tyrimą.

— Ji to nepadarė, Berlendai.

Jis neatsiliepė.

— Tu dar kažko man nesakai, — neiškenčiau.

— Aš daug ko tau nesakau. Tu, deja, nesi Berlendo skyriaus narys.

— Gal galėčiau būti vaduojančiu, ar dar kokiu nors?

Jis vėl nutaisė tą pasibaisėjusią miną.

— Tai negali būti sutapimas, — tarė jis. — Kad jis nužudomas iškart po to, kai jo buvusi žmona atvyksta į miestą.

— Girdėjai, ką ji man pasakojo. Jos buvusysis atrodė išsigandęs. Tikriausiai jis į kažką įsivėlė — todėl pirmiausia ir paskambino jai.

Suskambo Berlendo mobilusis. Berlendas atlenkė jį, prisidėjo prie ausies ir ėmė klausytis. Nors ir puikiai mokėjo nutaisyti neįskaitomą išraišką, tas mano naujasis draugas Berlendas, bet kažkas jame šmėstelėjo ir liko. Jis išrėkė kažką prancūziškai, aiškiai pasipiktinęs arba sutrikęs. Tada nutilo. Po kelių akimirkų užlenkė telefoną, užgesino cigaretę ir atsistojo.

— Problemos? — pasiteiravau.

— Apsidairyk paskutinį kartą. — Berlendas nusivalė kelnes. — Mes nedažnai čia vedame turistus.

Apsižvalgiau. Kai kam gali pasirodyti keista, kad nuo policijos būstinės stogo atsiveria toks vaizdas. Nusprendžiau išnaudoti akimirką, pasigrožėti ir prisiminti, kodėl žmogžudystė tokia bjaurastis.

— Kur mes einame? — paklausiau.

— Laboratorija gavo išankstinius DNR tyrimo rezultatus.

— Jau?

Jis truktelėjo pečiais, šiek tiek per daug teatrališkai.

— Mes, prancūzai, išmanome ne tik apie vyną, maistą ir moteris.

— Gaila. Ir ką jie rodo?

— Manau, — pradėjo jis lįsdamas atgal pro langą, — kad turėtume pasikalbėti su Terese Kolins.

8

RADOME ją toje pačioje sulaikymo kameroje, kur prieš pusvalandį buvau aš.

Jos akys buvo paraudusios ir užtinusios. Kai Berlendas atrakino duris, visa apsimestinė tvirtybė išgaravo. Ji puolė prie manęs, ir aš apkabinau ją. Teresė kūkčiojo įsikniaubusi man į krūtinę. Aš leidau. Berlendas stovėjo šalia. Sutikau jo žvilgsnį. Jis vėl išraiškingai truktelėjo pečiais.

— Mes paleisime jus abu, — tarė jis, — jei sutiksite atiduoti savo pasus.

Teresė atšlijo, pažiūrėjo į mane. Mes abu linktelėjome.

— Prieš jums išeinant norėčiau užduoti dar keletą klausimų, — tarė Berlendas. — Neprieštarausite?

— Suprantu, kad esu įtariamoji, — pasakė Teresė. — Buvusi žmona tame pačiame mieste po šitiek metų, mūsų pokalbis telefonu, visa kita. Nesvarbu — aš tik noriu, kad jūs pričiuptumėte tą, kuris nužudė Riką. Todėl klauskite, ko norite, inspektoriau.

— Dėkoju už atvirumą ir bendradarbiavimą.

Dabar Berlendas kalbėjo nedrąsiai, beveik pernelyg atsargiai. Kažkas, kas buvo pasakyta to telefoninio pokalbio ant stogo metu, išmušė jį iš vėžių. Man buvo įdomu kas.

— Ar žinote, kad jūsų buvęs vyras vedė dar kartą? — paklausė Berlendas.

Teresė papurtė galvą.

— Ne, nežinojau. Kada?

— Kas kada?

— Kada jis vedė dar kartą?

— Nežinau.

— Ar galiu paklausti, kuo vardu jo žmona?

— Karena Tauer.

Teresė nežymiai šyptelėjo.

— Jūs ją pažįstate?

— O taip.

Berlendas linktelėjo ir vėl pasitrynė rankas. Tikėjausi, kad paklaus, iš kur ji pažįsta Kareną Tauer, tačiau jis nutylėjo.

— Mes turime išankstinius kraujo tyrimus iš laboratorijos.

— Jau? — nustebo Teresė. — Juk aš daviau mėginį tik prieš valandą?

— Ne jūsų, ne. Šio dar teks šiek tiek palaukti. Gavome tyrimą kraujo, kurio radome nusikaltimo vietoje.

— A...

— Rezultatai gana įdomūs.

Mes laukėme. Teresė sunkiai nurijo, tarsi ruoštųsi smūgiui.

— Dauguma kraujo — tiesą sakant, beveik visas — priklausė aukai, Rikui Kolinsui, — tarė Berlendas. Dabar jis kalbėjo apgalvotai, tarsi bandytų rasti būdą pasakyti tai, ką ketino pasakyti. — Nieko nuostabaus.

Mes tebetylėjome.

— Tačiau ant kilimo, netoli kūno, buvo kito kraujo dėmė. Dar neišsiaiškinome, kaip ji ten atsirado. Mūsų pirminė versija taip pat buvo akivaizdžiausia: vyko susirėmimas. Rikas Kolinsas susigrūmė ir sužeidė savo žudiką.

— O dabar? — pasiteiravau.

— Visų pirma su krauju radome šviesių plaukų. Ilgų šviesių plaukų. Kokius turi moterys.

— O moterys žudo.

— Taip, žinoma.

Jis užsikirto.

— Bet? — paraginau.

— Bet vis tiek atrodo neįmanoma, kad kraujas būtų žudiko.

— Kodėl?

— Nes, pasak DNR tyrimo, kraujas ir šviesūs plaukai priklauso Riko Kolinso dukteriai.

Teresė neriktelėjo. Tik sudejavo. Jos keliai sulinko. Spėjau sučiupti ją, kol neparkrito ant žemės. Klausiamai pažiūrėjau į Berlendą. Jis atrodė ramus. Tyrinėjo Teresę, vertindamas jos reakciją.

— Jūs juk neturite vaikų, ar ne, panele Kolins?

Jos veide nebuvo likę nė lašo kraujo.

— Minutėlę, — paprašiau.

— Ne, nieko, viskas gerai, — tarė Teresė. Ji atgavo savitvardą ir piktai pažiūrėjo į Berlendą. — Aš neturiu vaikų. Bet jūs jau tai žinojote, ar ne?

Berlendas neatsakė.

— Niekšas, — metė ji jam.

Norėjau paklausti, kas čia vyksta, bet nusprendžiau patylėti ir pasiklausyti.

— Mums dar nepavyko susisiekti su Karena Tauer, — tarė Berlendas. — Tačiau manau, kad ši dukra buvo ir josios?

— Tikriausiai, — atsiliepė Teresė.

— Ir jūs, žinoma, nieko apie ją nežinojote?

— Teisingai.

— Kiek laiko judu su ponu Kolinsu išsiskyrę?

— Devynerius metus.

Man jau buvo gana.

— Kas, po galais, čia vyksta?

Berlendas nekreipė į mane dėmesio.

— Tad netgi jei jūsų vyras būtų vedęs iškart, šiai dukrai negalėtų būti daugiau nei kiek — aštuoneri?

Kameroje stojo tyla.

— Taigi, — tęsė Berlendas, — dabar mes žinome, kad mažoji Riko dukra buvo nusikaltimo vietoje ir buvo sužeista. Kaip manote, kur ji dabar?

MES nusprendėme grįžti į viešbutį pėsčiomis.

Perėjome per Naująjį tiltą. Vanduo buvo purvinai žalias. Skambėjo bažnyčios varpai. Žmonės stojo tilto viduryje ir fotografavosi. Vienas vyriškis paprašė manęs nufotografuoti jį su, mano nuomone, jo mergina. Jie susiglaudė, aš suskaičiavau iki trijų ir

nufotografavau, tada jie paklausė, ar aš nieko prieš nufotografuoti dar kartą, ir aš vėl suskaičiavau iki trijų, paskui jie padėkojo man ir nuėjo.

Teresė neištarė nė žodžio.

— Išalkai? — paklausiau.

— Mums reikia pasikalbėti.

— Gerai.

Ji nesustodama perėjo Naujuoju tiltu, Dofino gatve ir įžengė į vestibiulį. Konsjeržas draugiškai šūktelėjo „sveiki sugrįžę!", bet ji pralėkė pro jį skubiai šyptelėjusi.

Kai lifto durys užsivėrė, Teresė atsisuko į mane ir tarė:

— Norėjai sužinoti mano paslaptį — kas nuvedė mane į tą salą, kodėl visą šį laiką slapčiausi.

— Jei tik nori man papasakoti, — pasakiau, ir net man pačiam mano balsas nuskambėjo globėjiškai. — Jei aš galėsiu padėti.

— Negalėsi. Bet vis tiek turi žinoti.

Mes išlipome ketvirtame aukšte. Ji atidarė kambario duris, praleido mane ir uždarė jas paskui save. Kambarys buvo vidutinio dydžio, mažas pagal amerikietiškus standartus, su spiraliniais laiptais, vedančiais, kaip spėjau, į antlubį. Jis atrodė taip, kaip ir turėjo atrodyti šešiolikto amžiaus paryžietiškas namas, tik su plačiaekraniu televizoriumi ir įmontuotu skaitmeniniu grotuvu.

Teresė pasitraukė prie lango, kad būtų kuo toliau nuo manęs.

— Ketinu tau kai ką papasakoti, gerai? Bet pirma pažadėk.

— Ką?

— Pažadėk, kad nemėginsi manęs guosti.

— Nesuprantu.

— Aš tave pažįstu. Išgirsi šį pasakojimą ir panorėsi paguosti. Norėsi apkabinti, laikyti glėbyje ir kalbėti teisingus žodžius, nes toks jau tu esi. Nereikia. Kad ir ką darytum, viskas bus blogai.

— Gerai.

— Pažadėk man.

— Pažadu.

Ji dar giliau pasitraukė į kampą. Velniop, kas bus paskui — man jau dabar norėjosi ją apkabinti.

— Tau nebūtina to daryti, — pasakiau.

— Būtina. Tik nežinau kaip.

Aš tylėjau.

— Susipažinau su Riku, kai mokiausi pirmame kurse Veslijane. Aš atvažiavau iš Šeidi Hilso, Indianos; buvau tipiška provincijos gražuolė — išleistuvių vakaro karalienė, susitikinėjanti su pagrindiniu futbolo komandos žaidėju, kuriai tikriausiai gyvenime viskas susiklostys puikiai, nes ji tokia miela. Buvau ta erzinanti graži mergina, kuri daug mokosi ir nuolat nerimauja, kad jai nepavyks, o paskui pirmoji parašo testą ir ima dėlioti į sąsiuvinį skirtukus. Prisimeni tuos mažus baltus lapelius — jie atrodė kaip išlyginti gumos popierėliai?

Neišlaikęs nusišypsojau.

— Taip.

— Taip pat buvau iš tų gražių merginų, kurios nori, kad visi pamatytų, jog jų graži ne tik išorė, bet vienintelė priežastis, skatinusi žiūrėti giliau, buvo ta, kad buvau graži. Žinai, kaip būna.

Žinojau. Kai kam gali pasirodyti, kad ji nekukli. Visiškai ne. Ji sąžininga. Kaip ir Paryžius, Teresė nebuvo akla savo išvaizdai ir nenorėjo apsimetinėti.

— Todėl nusidažiau savo šviesius plaukus tamsiai, kad atrodyčiau protingesnė, ir nuvykau į nedidelį liberaliųjų menų koledžą Nortiste. Atvykau, kaip ir dauguma merginų, su tvirtai pritvirtintu skaistybės diržu, ir tik mano mokyklinė meilė turėjo raktą. Mudu norėjome būti išimtimi — ketinome išsaugoti santykius per atstumą.

Aš irgi prisiminiau tokias merginas iš savo dienų Djuke.

— Kaip manai, kiek laiko jie truko man išvykus? — paklausė ji.

— Du mėnesius?

— Greičiau vieną. Tada susipažinau su Riku. Jis buvo it viesulas. Toks protingas, linksmas ir seksualus, kokio niekada nebuvau

sutikusi. Jis buvo universiteto radikalas, garbanotų plaukų, veriančių mėlynų akių ir užsiauginęs barzdelę, kuri drėskė bučiuojantis...

Ji nutilo.

— Negaliu patikėti, kad jo nebėra. Žinau, nuskambės banaliai, bet Rikas buvo ypatingas. Tikrai geras žmogus. Jis tikėjo teisingumu ir žmogiškumu. Ir kažkas jį nužudė. Kažkas tyčia nutraukė jo gyvybę.

Aš tylėjau.

— Aš vilkinu, — tarė ji.

— Nėra kur skubėti.

— Yra. Turiu tai pasakyti. Jei vilkinsiu, galiausiai visai nutilsiu, palūšiu, ir tu niekada neišgirsi, ką norėjau papasakoti. Berlendas jau tikriausiai žino. Todėl ir paleido mane. Tad pateiksiu tau sutrumpintą versiją. Rikas ir aš baigėme universitetą, susituokėme, dirbome reporteriais. Po kiek laiko atsidūrėme CNN — aš prieš kameras, Rikas už jų. Apie tai jau pasakojau. Kažkuriuo metu panorome pradėti šeimą. Ar bent jau aš panorau. Rikas, man regis, labiau abejojo — o galbūt nujautė, kas laukė.

Teresė nuėjo prie lango, lėtai atitraukė užuolaidą ir įsižiūrėjo į gatvę. Aš pajudėjau arčiau jos. Nežinau kodėl. Tiesiog pajutau tokį norą.

— Turėjome problemų dėl vaisingumo. Man sakė, kad tai nėra retas dalykas. Daugelis porų jų turi. Bet kai tave užvaldo tas troškimas, pradeda atrodyti, kad kiekviena sutikta moteris laukiasi. Vaisingumas yra viena iš tų problemų, kurios bėgant laikui tik didėja. Visos mano sutiktos moterys buvo motinos, visos laimingos ir patenkintos, ir visa tai, atrodė, joms nutiko natūraliai. Ėmiau vengti draugių. Mano santuoka kentėjo. Seksas tapo būtinas tik tam, kad pradėtume naują gyvybę. Tokiais atvejais būni apsėsta vieno tikslo. Pamenu, kūriau reportažą apie netekėjusias Harlemo motinas, tas šešiolikametes, kurios taip lengvai pastoja, ir ėmiau jų nekęsti, galvojau, argi taip sąžininga?

Ji stovėjo nugara į mane. Aš atsisėdau ant lovos krašto. Norėjau

matyti jos veidą, bent jau dalį jo. Iš savo stebėjimo taško mačiau tik kraštelį, ketvirtį vaizdo.

— Aš vis dar vilkinu, — tarė ji.

— Aš čia.

— O gal nevilkinu. Gal man taip norisi pasakoti.

— Gerai.

— Mes konsultavomės su gydytojais. Išbandėme viską. Buvo gana siaubinga. Man leido pergonalį, hormonus ir dar nežinia ką. Laukėme trejus metus, bet pagaliau aš pastojau — visi pavadino tai medicinos stebuklu. Iš pradžių bijojau net pajudėti. Bijojau kiekvieno smilktelėjimo, kiekvieno dūrio. Vis galvojau, kad persileisiu. Tačiau po kurio laiko man ėmė patikti būti nėščiai. Kalbu kaip antifeministė, a? Anksčiau mane erzindavo moterys, nenuilstamai pasakojančios apie savo nuostabius nėštumus, tačiau pastojusi tapau viena iš jų. Man patiko užplūdę jausmai. Aš spindėjau. Manęs nepykino. Žinojau, kad daugiau niekada nepatirsiu nėštumo — tai vienintelis mano stebuklas — ir mėgavausi ta būsena. Laikas skriete skriejo, nespėjau nė apsidairyti, kaip pagimdžiau trijų kilogramų ir beveik keturių šimtų gramų dukrą. Pavadinome ją Miriam, pagal mano velionę motiną.

Mano širdį persmelkė šaltas gūsis. Dabar supratau, kaip visa tai turėjo baigtis.

— Dabar jai būtų septyniolika, — tolimu balsu ištarė Teresė.

Gyvenime būna akimirkų, kai pajunti, kad viskas tavyje nuščiūva, sustingsta ir pasidaro trapu. Taip mes ir jautėmės, Teresė ir aš.

— Nemanau, kad per pastaruosius dešimt metų buvo diena, kai negalvojau, kokia ji būtų dabar. Septyniolikos. Bebaigianti gimnaziją. Jau išgyvenusi maištingąją paauglystę. Išsiveržusi iš nerangiojo amžiaus, gražuolė. Ji vėl būtų mano draugė. Ruoštųsi į koledžą.

Mano akys prisipildė ašarų. Nežymiai pasislinkau į kairę. Teresės akys buvo sausos. Pajudėjau atsistoti. Ji staiga atsigręžė į mane. Ne, ji neverkė. Blogiau. Jos veide atsispindėjo visiška tuštuma, tokia,

kai ašaros nebereikalingos. Ji atkišo į mane delną, tarsi jis būtų kryžius, o aš vampyras, kurį jai reikėtų sustabdyti.

— Tai buvo mano kaltė, — tarė ji.

Aš papurčiau galvą, tačiau ji stipriai užsimerkė, tarsi mano judesys būtų per ryškus šviesos pliūpsnis. Prisiminiau pažadą ir pabandžiau nutaisyti neutralų veidą.

— Tą vakarą neturėjau dirbti, tačiau paskutinę minutę prireikė aštuntos valandos žinių vedėjo. Buvau namuose. Tada gyvenome Londone. Rikas buvo Istanbule. Aštuntos valandos žinios — žmogau, aš troškau to švento laiko. Juk negalėjau praleisti progos, a? Nesvarbu, kad Miriam miegojo. Juk karjera svarbiau, ar ne? Paskambinau gerai draugei — tiesą sakant, Miriam krikštamotei — ir paklausiau, ar negalėčiau užvežti Miriam porai valandų. Ji pasakė, jokių problemų. Pažadinau Miriam, nunešiau ją ant užpakalinės sėdynės. Laiko buvo likę nedaug, o mane dar turėjo nugrimuoti. Todėl važiavau greitai. Kelias buvo slidus. Mes jau buvome netoli — liko gal ketvirtis mylios. Žmonės sako, kad neprisimena rimtų avarijų, ypač jei praranda sąmonę. Bet aš viską prisimenu. Prisimenu, kaip pamačiau šviesas. Pasukau vairą į kairę. Galbūt būtų buvę geriau, jei būčiau važiavusi tiesiai. Būčiau užsimušusi pati, bet išgelbėjusi ją. Bet ne — ir smūgis į šoną. Į jos pusę. Aš netgi prisimenu jos riksmą. Jis buvo trumpas, tarsi kvėptelėjimas. Paskutinis garsas, kokį ji išleido. Aš dvi savaites buvau ištikta komos, tačiau Dievas turi iškreiptą humoro jausmą, todėl jis leido man gyventi. Miriam mirė iš karto.

Tyla.

Dabar aš bijojau pajudėti. Kambaryje buvo taip tylu, kad rodės, jog net sienos ir baldai užgniaužė kvapą. Prieš savo valią žengiau jos link. Nežinau, ar tai galima pavadinti guodimu — nes jis dažnai savanaudiškas, kai pačiam guodėjui reikia tiek pat, jei ne daugiau, paguodos nei guodžiamajam.

— Nereikia, — ištarė ji.

Stabtelėjau.

— Prašau, palik mane vieną, — tarė ji. — Bent trumpam, gerai?

Aš linktelėjau, bet ji nežiūrėjo į mane.

— Žinoma, — pasakiau, — kaip nori.

Ji neatsiliepė, tačiau jos noras buvo gana aiškus. Aš atidariau duris ir išėjau.

9

PRIBLOKŠTAS išėjau atgal į Dofino gatvę.

Pasukau į kairę ir radau vietą, kur susikerta penkios gatvės. Prisėdau kitoje lauko kavinėje, „Le Buci". Paprastai man patinka stebėti žmones, tačiau šį kartą buvo sunku susikoncentruoti. Galvojau apie Teresės gyvenimą. Dabar viską supratau. Susikurk naują gyvenimą, kad jis atrodytų... koks?

Išsitraukiau mobilųjį ir žinodamas, kad tai mane prablaškys, paskambinau į biurą. Didžioji Sindė pakėlė ragelį po antro signalo.

— „MB Reps".

M reiškia Mironas. B — Bolitaras. Reps — iš žodžio reprezentuoti. Pats sugalvojau šį pavadinimą, tačiau sugebėjau kukliai nutylėti savo rinkodarinius gebėjimus. Kai atstovavome tik sportininkams, agentūra vadinosi „MB SportsReps". Dabar ji „MB Reps". Trumpai patylėsiu, kol aprims plojimai.

— Chmm, — numykiau. — Mūsų dienų Madona su tuo britišku akcentu?

— Pataikėt.

Didžioji Sindė gali pamėgdžioti beveik bet kieno balsą arba akcentą. Sakau „balsą", nes kai moteris yra beveik metro devyniasdešimties ir sveria šimtą penkiasdešimt kilogramų, būtų sunku mėgdžioti, tarkim, Goldės Houn personą.

— Esperansa yra?

— Prašom palaukti.

Esperansa Diaz, vis dar geriausiai žinoma savo profesionalios

imtynininkės pravarde Mažoji Pokahonta, buvo mano verslo partnerė. Esperansa pakėlė ragelį:

— Ar darai *tai*?

— Ne.

— Tada geriau pateik velniškai svarią priežastį, ko ten nusidanginai. Šiandien turėjai daugybę susitikimų.

— Taip, apgailestauju. Klausyk, man reikia, kad pasidomėtum Riku Kolinsu.

— Kas jis toks?

— Teresės buvusysis.

— Žmogau, tavo romantiški pasimatymai labai keisti.

Papasakojau jai, kas atsitiko. Esperansa nuščiuvo, ir aš žinojau kodėl. Ji nerimauja dėl manęs. Vinas yra uola. Esperansa — širdis. Kai baigiau pasakoti, ji tarė:

— Tai šiuo metu Teresė nėra įtariamoji?

— Tiksliai nežinau.

— Bet panašu, kad jis buvo nužudytas, pagrobtas ar panašiai?

— Gali būti.

— Nesuprantu, ko tau kištis. Tai su ja nesusiję.

— Aišku, kad susiję.

— Kaip?

— Rikas Kolinsas jai paskambino. Pasakė, kad skubus reikalas, kad tai viską pakeisią, o dabar jis negyvas.

— Bet ką gi tu gali padaryti? Sumedžioti jo žudiką? Tegu tai daro prancūzų policija. Jei nesidulkini, važiuok namo.

— Tiesiog pasidomėk. Tai viskas. Paieškok informacijos apie jo naująją žmoną, vaiką, gerai?

— Gerai jau. Nieko prieš, jei papasakosiu Vinui?

— Ne.

— Jei neduoda, važiuok namo, — pakartojo ji. — Čia tai geras.

— Galėtų būti lipdukas ant buferio, — pasakiau.

Mes atsisveikinome. Kas toliau? Esperansa teisi. Tai ne mano reikalas. Jei galėčiau kaip nors padėti Teresei, tuomet būtų prasmės

likti. Bet aš nemačiau būdo, kaip jai padėti — nebent pasirūpinti, kad nepakliūtų į bėdą, kad neprisipažintų padariusi nusikaltimą, kurio nepadarė. Berlendas ne toks tipas, kuris sodintų į kalėjimą neteisingai apkaltinęs.

Į mano periferinio regėjimo lauką pateko šešėlis, atsisėdęs prie mano staliuko.

Pasisukau ir išvydau vyrą su šeriais apaugusia skusta galva. Ant viršugalvio matėsi randai. Jo oda buvo tamsiai gelsva, o kai nusišypsojo, pamačiau auksinį dantį, kuris derėjo prie auksinės grandinės ant kaklo — toks puošnus gatvės stiliukas. Kai kas būtų pasakęs, kad jis gražus, turintis pavojingo, blogo berniuko įvaizdį. Po atsagstytais pilkais trumparankoviais marškiniais vilkėjo berankovius marškinėlius. Kelnės buvo juodos.

— Pažiūrėk po stalu, — paliepė jis.

— Parodysi man savo pimpaliuką?

— Žiūrėk — arba mirk.

Akcentas buvo ne prancūziškas — minkštesnis ir rafinuotesnis. Beveik britiškas, o gal ispaniškas, beveik aristokratiškas. Atstūmiau kėdę ir pažiūrėjau. Jis laikė nutaikęs į mane ginklą.

Mano rankos liko gulėti ant stalo krašto. Pasistengiau suvaldyti kvėpavimą. Pakėliau akis ir sutikau jo žvilgsnį. Apsižvalgiau. Ant kampo stovėjo vyras su tamsiais akiniais, visiškai be jokios priežasties stengdamasis neišsiduoti, kad mus stebi.

— Klausyk manęs, arba nušausiu negyvai.

— Priešingai nei gyvai?

— Ką?

— Nušauti ką nors negyvai palyginti su nušauti gyvai, — pasakiau. Paskui pridūriau: — Nekreipk dėmesio.

— Matai tą žalią automobilį ant kampo?

Mačiau — netoli nuo vyro su tamsiais akiniais, kuris taip stengėsi nežiūrėti į mus. Kažkoks mikroautobusiukas, ar kažkas panašaus. Priekyje sėdėjo du vyrai. Įsiminiau numerius ir ėmiau planuoti kitą veiksmą.

— Matau.

— Jei nenori, kad nušaučiau, tiksliai vykdyk mano nurodymus. Dabar mes lėtai atsistosime, ir tu įsėsi į automobilio galą. Nespurdėsi...

Ir tą akimirką vožiau stalu jam į veidą.

Tą pačią minutę, kai tik jis prisėdo prie mano staliuko, aš pradėjau svarstyti galimybes. Dabar žinojau: tai pagrobimas. Jei įsėsiu į tą automobilį, man galas. Ar esate girdėję, kad dingus žmogui svarbiausios yra dvi pirmos paros? Niekas neskelbia, — tikriausiai dėl to, kad tai akivaizdu, — jog kiekviena prabėgusi sekundė vis labiau apsunkina aukos paieškas.

Tas pat ir mano atveju. Jei jie įsitemps mane į automobilį, šansai, kad būsiu surastas, smarkiai sumažės. Tą akimirką, kai atsistosiu ir imsiu sekti paskui jį, mano galimybės ims nykti. Jis nesitiki tokio greito puolimo. Mano, kad klausausi jo. Nekeliu grėsmės. Jis vis dėsto tą neva surepetuotą kalbą.

Taigi panaudosiu netikėtumo elementą.

Jis irgi žvilgtelėjo į šoną, tik sekundėlei, kad įsitikintų, jog automobilis tebestovi. To man ir reikėjo. Rankos jau spaudė stalą. Kojų raumenys įsitempė. Aš su trenksmu pašokau.

Stalas tėškė tiesiai jam į veidą. Tą pačią akimirką atšokau į šoną, jei jis kartais spėtų iššauti.

Nespėjo.

Pašokau, apsisukau ore ir nusitaikiau. Jei būtų reikėję jaudintis tik dėl Randuotojo, kitas mano žingsnis būtų buvęs aiškus: išvesti jį iš rikiuotės. Suluošinti, sužeisti ar tiesiog atimti galimybę kovoti. Tačiau netoliese buvo dar mažiausiai trys. Vyliausi, kad jie išsilakstys, bet negalėjau tuo pasikliauti.

Ir gerai, kad nepasiklioviau. Nes jie neišsilakstė.

Mano akys ieškojo ginklo. Kaip ir tikėjausi, smūgio metu jis paleido jį iš rankų. Aš visu svoriu užkritau ant savo priešininko. Stalas tebebuvo prispaudęs jam veidą. Jo pakaušis kaukštelėjęs trenkėsi į šaligatvį.

Apsidairiau ginklo.

Žmonės šūkaudami išsibėgiojo. Nusiritau nuo jo, pagriebiau ginklą ir nesustodamas ritausi tolyn. Tada priklaupiau ant kelio ir nusitaikiau į akiniuotąjį ant kampo.

Jis irgi turėjo ginklą.

— Nejudėk! — šūktelėjau.

Jis nusitaikė į mane. Aš nedvejojau. Iššoviau jam į krūtinę.

Vos nuspaudęs gaiduką nusiritau prie sienos. Į mane didžiuliu greičiu lėkė mikroautobusiukas. Pasigirdo šūviai. Šį kartą ne iš pistoleto.

Siena sudrebėjo nuo kulkosvaidžio krušos.

Dar daugiau riksmų.

O žmogau, šito aš nebuvau numatęs. Mano apskaičiavimai lietė tik mane. Aplinkui blaškėsi praeiviai, o mane persekiojo visiški pamišėliai, kuriems buvo vieni niekai sužeisti vieną ar visus praeivius.

Pastebėjau, kaip sukrutėjo Randuotasis, kuriam užvožiau su stalu. Akiniuotasis tysojo nejudėdamas. Mano ausyse ūžė kraujas. Galėjau girdėti savo paties kvėpavimą.

Reikia judintis.

— Gult! — surikau praeiviams bei smalsuoliams ir tada, — kadangi tokiomis akimirkomis į galvą ateina keistos mintys, — pagalvojau, kaip pasakyti tai prancūziškai, o gal jie sugebės išsiversti, o jei ne, ei, tuomet gal kulkosvaidis privers juos susiprasti.

Pasilenkęs nubėgau į priešingą pusę nuo mikroautobuso, ten, kur jis anksčiau stovėjo. Išgirdau cypiant padangas. Vėl sukaleno kulkosvaidis. Pasukau už kampo ir dėjau į kojas. Vėl buvau Dofino gatvėje. Viešbutis buvo vos už šimto metrų nuo manęs.

Tai kas?

Surizikavau atsigręžti. Mikroautobusas jau buvo apsisukęs ir artėjo link manęs. Apsidairiau gatvės arba skersgatvio, kur galėčiau pasislėpti.

Nieko. O gal?..

Kitoje gatvės pusėje pamačiau siaurą gatvelę. Norėjau pulti per gatvę, bet nusprendžiau, jog būsiu dar geriau matomas. Furgonas jau skriejo į mane. Pamačiau pro langą išlendantį vamzdį.

Pasileidau bėgti. Palenkiau galvą, tarsi nuo to pasidaryčiau mažesnis taikinys. Gatvėje buvo žmonių. Kai kurie suprato, kas vyksta, ir dingo. Kitus parbloškiau atsimušęs.

— Ant žemės! — rėkiau aš, nes turėjau kažką rėkti.

Vėl šūvių pliūpsnis. Pajutau, kaip man pro galvą tikrąja žodžio prasme prašvilpė kulka ir oras sušiaušė plaukus.

Tada išgirdau sirenas.

Tas šiurpias prancūziškas sirenas, trumpus ausį rėžiančius cypimus — niekada nemaniau, kad džiaugsiuosi išgirdęs tą siaubingą garsą.

Mikroautobusas sustojo. Aš nubėgau į šoną ir prisispaudžiau prie sienos. Mikroautobusas atbulomis nulėkė kampo link. Nusitaikiau norėdamas šauti. Bet mikroautobusas jau buvo per toli, o netoliese buvo per daug pėsčiųjų. Aš jau ir taip buvau gana neatsargus.

Man nepatiko, kad jie paspruks, tačiau nenorėjau, kad gatvę vėl varpytų kulkos.

Atsidarė galinės mikroautobuso durys. Pamačiau, kaip pro jas iššoko vyras. Randuotasis jau buvo atsistojęs. Jo veidas buvo kruvinas, tikriausiai sulaužiau nosį. Dvi dienos, dvi sulaužytos nosys. Puikiai pasidarbavau, tik niekas už tai nesumokės.

Randuotajam prireikė pagalbos. Jis žiūrėjo į gatvę mano kryptimi, bet aš tikriausiai buvau per toli, kad pamatytų. Vos atsispyriau pagundai pamojuoti jam. Vėl pasigirdo sirenos, šį kartą arčiau. Atsisukau ir pamačiau du policijos automobilius, privažiuojančius prie manęs.

Policininkai iššoko ir atstatė į mane ginklus. Iš pradžių nustebau, norėjau pasiaiškinti, kad aš esu tasai gerietis, bet po to viskas tapo aišku. Rankoje laikiau ginklą. Ir buvau nušovęs žmogų.

Farai kažką sušuko; numaniau, kad liepė nejudėti ir pakelti rankas, tad taip ir padariau. Numečiau ginklą ant šaligatvio ir priklaupiau ant vieno kelio. Jie pribėgo prie manęs.

Atsigręžiau į mikroautobusą. Norėjau parodyti jį farams, pasakyti, kad vytųsi, tačiau žinojau, ką jie gali pamanyti apie mano staigius judesius. Policininkai šūkaliojo man nurodymus, bet aš nieko nesupratau, todėl stovėjau nejudėdamas.

Ir tada pamačiau kai ką, kas vos nepriverté manęs vėl griebtis ginklo.

Mikroautobuso durys buvo atdaros. Į vidų įsiropštė Randuotasis. Paskui jį įšoko kitas vyras ir mikroautobusui pajudėjus atsisuko uždaryti durų. Kampas pasikeitė vos sekundę, galbūt netgi trumpiau, pusę sekundės — bet man pavyko pamatyti mikroautobuso vidų.

Žinoma, aš taip pat buvau gana toli, už septyniasdešimties ar aštuoniasdešimties žingsnių, tad galbūt suklydau. Galbūt mačiau ne tai, ką tariausi matąs.

Mane užvaldė panika. Nieko negalėjau sau padaryti — ėmiau stotis. Buvau apimtas nevilties. Buvau pasiruošęs pašokti, griebti ginklą ir pulti šaudyti į padangas. Tačiau mane jau supo farai. Nežinau, kiek jų buvo. Keturi ar penki. Jie užpuolė mane ir pargriovė ant šaligatvio.

Ėmiau muistytis ir pajutau kažką aštraus, tikriausiai lazdos galą, įsminganti į inkstą. Bet nesilioviau.

— Žalias mikroautobusiukas! — šaukiau.

Jų buvo per daug. Jie užlaužė man rankas.

— Maldauju. — Savo balse girdėjau beveik nevaldomą baimę ir stengiausi ją užgniaužti. — Privalote juos sulaikyti!

Tačiau mano žodžių niekas nesiklausė. Mikroautobusas nuvažiavo.

Aš užsimerkiau ir pabandžiau atkurti tą sekundės dalelę. Nes tai, ką mačiau mikroautobuse — ar ką tariausi matęs prieš užsidarant durelėms ir ją praryjant — buvo mergina ilgais šviesiais plaukais.

10

PO dviejų valandų vėl atsidūriau dvokiančioje sulaikymo kameroje Orfevrų krantinėje 36.

Policija mane ilgai tardė.

Atsakinėjau jiems per daug neišsiplėsdamas ir maldavau iškviesti Berlendą. Kuo ramesniu balsu prašiau jų surasti viešbutyje Teresę Kolins — nerimavau, kad tie, kas užpuolė mane, galėjo susidomėti ir ja, o daugiausia kartojau mikroautobuso numerį ir aiškinau, kad jame galėjo būti pagrobimo auka.

Iš pradžių jie laikė mane gatvėje, tai buvo keista, nors tuo pat metu logiška. Aš buvau surakintas antrankiais, o du pareigūnai visą laiką lydėjo mane laikydami už alkūnių. Jie norėjo, kad parodyčiau, kas atsitiko. Nuvedė atgal į „Le Buci" kavinę ant kampo. Stalas tebebuvo apverstas. Ant jo buvo kraujo dėmė. Aš paaiškinau, ką padariau. Nė vienas liudininkas nematė, kad Randuotasis turėtų ginklą, matė tik mano puolimą. Vyras, į kurį šoviau, buvo išvežtas greitąja, ir aš tikėjausi, kad jis liko gyvas.

— Maldauju, — kartojau šimtąjį kartą, — kapitonas Berlendas gali viską paaiškinti.

Jei bandytumėte skaityti jų kūno kalbą, prieitumėte išvadą, kad jie skeptiškai reagavo į mano žodžius ir ganėtinai nuobodžiavo. Betgi negali spręsti iš kūno kalbos. Laikui bėgant išmokau to. Farai visada skeptiški — be to, tokiu būdu jie gauna daugiau informacijos. Jie visuomet elgiasi taip, tarsi netikėtų tavimi, todėl tu kalbi, bandai gintis, aiškini ir išplepi tai, ko galbūt nereikėtų.

— Turite surasti tą mikroautobusą, — pasakiau dar kartą it mantrą pakartodamas numerį.

— Mano draugė apsistojusi viešbutyje „d'Aubusson".

Parodžiau Dofino gatvės link, pasakiau Teresės pavardę ir kambario numerį.

Farai tik linksėjo ir atsakinėjo klausimais, kurie neturėjo nieko

bendra su tuo, ką aš ką tik pasakiau. Atsakiau į jų klausimus, o jie ir toliau spoksojo į mane, tarsi kiekvienas mano žodis būtų visiškas melas.

Paskui jie įgrūdo mane į tą sulaikymo kamerą. Nemanau, kad kas nors ją valė po mano paskutiniojo apsilankymo. Arba nuo tada, kai mirė de Golis. Jaudinausi dėl Teresės. Taip pat šiek tiek nerimavau dėl ištikimai jūsų Mirono. Aš nušoviau žmogų užsienio šalyje. Tai lengvai įrodoma. Ko negalima įrodyti, — ką bus sunku, gal net neįmanoma patvirtinti, — tai mano įvykio versijos.

Ar man buvo būtina šauti į tą tipą?

Jokios abejonės. Jis buvo išsitraukęs ginklą.

Ar jis būtų šovęs į mane?

Juk negali laukti, kad sužinotum. Todėl šoviau pirmas. Kaip tai nuskambės čia, Prancūzijoje?

Man rūpėjo, ar buvo dar kas nors sužeistas. Mačiau du greitosios pagalbos automobilius. Kas, jei kulkosvaidžio ugnis sužeidė nekaltą praeivį? Apkaltins mane. Tarkim, būčiau ėjęs su Randuotuoju. Dabar būčiau su ta šviesiaplauke mergina. Kas čia kalba apie baimę? Ką galvojo ir jautė toji mergina mikroautobuse, tikriausiai sužeista, nes jos tėvo nužudymo vietoje buvo kraujo?

Ar ji matė, kaip nužudė jos tėvą?

Oho, neskubėkime.

— Kitą kartą siūlyčiau pasisamdyti asmeninį gidą. Pernelyg daug turistų bando susipažinti su Paryžiumi savo jėgomis ir pakliūva į bėdą.

Berlendas.

— Tame mikroautobuse mačiau šviesiaplaukę merginą, — pasakiau.

— Girdėjau.

— O Teresę palikau viešbutyje.

— Tau išėjus, po penkių minučių išėjo ir ji.

Stovėjau už stiklinių durų laukdamas, kada jis atrakins. O jis nesiskubino. Pagalvojau apie tai, ką jis tik ką pasakė.

— Tu liepei mus sekti?

— Neturiu tiek žmonių, kad sekiočiau paskui abu, — tarė jis. — Bet sakyk: kaip tau jos istorija apie avariją?

— Iš kur?.. — Dabar supratau. — Kambaryje yra pasiklausymo aparatūra?

Berlendas linktelėjo.

— Judu nelabai aktyvūs.

— Labai juokinga.

— Arba graudu, — paprieštaravo jis. — Tai ką manai apie jos pasakojimą?

— Kaip tai ką manau? Tai siaubinga.

— Tu patikėjai ja?

— Žinoma. Kas gi išgalvotų kažką panašaus?

Jo veidu nuslinko šešėlis.

— Nori pasakyti, kad tai netiesa?

— Ne, viskas, regis, atitinka. Miriam Kolins, septynerių, žuvo per avariją A-40 greitkelyje Londone. Teresė buvo sunkiai sužeista. Tačiau paprašiau, kad man atsiųstų peržiūrai visą bylą.

— Kodėl? Tai buvo prieš dešimt metų. Tai neturi nieko bendra su šiuo reikalu.

Jis neatsiliepė. Tik pasitaisė ant nosies akinius. Aš pasijutau beveik kaip vitrinoje, šioje stiklo kameroje.

— Tikiuosi, tavo kolegos iš įvykio vietos papasakojo, kas atsitiko, — tariau.

— Taip.

— Jūs turite surasti tą žalią mikroautobusą.

— Jau suradome, — pasakė Berlendas.

Prislinkau arčiau stiklo durų.

— Mikroautobusas buvo išnuomotas, — tarė Berlendas. — Jie paliko jį Šarlio de Golio oro uoste.

— Išsinuomotas su kredito kortele?

— Taip, išgalvota pavarde.

— Reikia sustabdyti visus reisus.

— Iš didžiausio šalies oro uosto? — Berlendas susiraukė. — Dar vienas patarimas, kaip sustabdyti nusikalstamumą?

— Aš tik sakau...

— Praėjo dvi valandos. Jei jie išskrido, jų nebesugausi.

Į kambarį įėjo kitas pareigūnas, padavė Berlendui lapelį ir išėjo. Berlendas perskaitė.

— Kas tai? — pasiteiravau.

— Vakarienės meniu. Išbandysime naujo restorano virtuvę.

Nuleidau negirdomis nevykusį Berlendo bandymą pajuokauti.

— Tu žinai, kad tai — ne sutapimas, — pasakiau. — Mikroautobuse mačiau merginą šviesiais plaukais.

Jis tebeskaitė popierėlį.

— Taip, jau minėjai.

— Tai galėjo būti Kolinso dukra.

— Abejoju, — tarė Berlendas.

Aš laukiau.

— Mes susisiekėme su žmona, — tarė jis. — Karena Tauer. Jai viskas gerai. Ji netgi nežinojo, kad jos vyras buvo Paryžiuje.

— Kur, jos nuomone, jis buvo?

— Smulkmenų dar nežinau. Dabar jie gyvena Londone. Skotland Jardas pranešė jai apie vyro mirtį. Regis, jie turėjo šeimyninių problemų.

— O kaip dėl dukters?

— Čia ir yra įdomiausia dalis, — tarė Berlendas. — Jie neturi dukters. Jie turi keturmetį sūnų. Jis sveikas ir gyvas, gyvena su mama.

Pamėginau apdoroti informaciją.

— DNR tyrimas parodė, kad kraujas neabejotinai priklauso Riko Kolinso dukrai, — pradėjau aš.

— Taip.

— Be jokių abejonių?

— Be.

— Ir tas ilgas šviesus plaukas to paties žmogaus kaip ir kraujas?

— Taip.

— Vadinasi, Rikas Kolinsas turi dukrą ilgais šviesiais plaukais, — pasakiau daugiau sau nei jam. Neilgai truko sukurti tokį atsarginį scenarijų. Galbūt todėl, kad buvau Prancūzijoje, tariamoje meilužių šalyje. Netgi buvęs prezidentas turėjo vieną atvirai, ar ne?

— Antra šeima, — pridūriau.

Žinoma, taip daro ne tik prancūzai. Vienas Niujorko politikas buvo sugautas vairuojantis girtas, kai važiavo aplankyti savo antrosios šeimos. Vyrai visą laiką prisidaro vaikų su meilužėmis. Pats Berlendas sakė, kad tarp Riko Kolinso ir Karenos Tauer buvo nesutarimų — štai jums rezultatas. Be abejo, dar reikia užpildyti daug spragų, pavyzdžiui, kodėl Kolinsas skambino Teresei, savo pirmajai žmonai, ir reikalavo kuo skubiau atvykti į Paryžių. Bet viskam savas laikas.

Ėmiau aiškinti savo teoriją Berlendui, tačiau pamatęs, kad jis nesiklauso, nutilau.

— Aš ką nors praleidau? — paklausiau.

Suzvimbė jo mobilusis. Berlendas vėl prakalbo prancūziškai, palikęs mane visiškoje nežinioje. Kai grįšiu namo, reikės nueiti į kokius nors Berlico kursus, ar ką. Padėjęs ragelį jis paskubomis atrakino kamerą ir pamojo man išeiti. Aš nedelsiau. Jis sparčiai nužingsniavo koridoriumi.

— Berlendai?

— Eime. Turiu tau kai ką parodyti.

Mes nuėjome į Berlendo skyrių. Ten buvo Lefebras. Jis pažiūrėjo į mane, tarsi būčiau iškritęs iš jo baisiausio priešo išeinamosios. Jis jungė prie kompiuterio dar vieną monitorių, plačiaekranį, maždaug trisdešimties colių.

— Kas čia vyksta? — paklausiau.

Berlendas atsisėdo prie klaviatūros. Lefebras atsitraukė. Kambaryje buvo dar du policininkai. Jie irgi atsistojo prie sienos. Berlendas pažiūrėjo į monitorių, paskui į klaviatūrą. Susiraukė. Ant jo stalo stovėjo dėžutė su servetėlėmis. Jis išsitraukė vieną ir ėmė šluostyti klaviatūrą.

Lefebras kažką pasakė prancūziškai, tai nuskambėjo kaip nusiskundimas.

Berlendas atsikirto, parodė į klaviatūrą. Tada baigė valyti ir ėmė spausdinti.

— Toji šviesiaplaukė mergina mikroautobuse, — tarė man Berlendas. — Kiek, tavo manymu, jai metų?

— Nežinau.

— Pagalvok.

Pabandžiau, papurčiau galvą.

— Aš temačiau šviesius plaukus.

— Sėskis, — pasakė jis.

Prisitraukiau kėdę. Jis atidarė elektroninį laišką ir parsisiuntė laikmeną.

— Bus ir daugiau vaizdelių, — tarė jis, — bet šis aiškiausias.

— Kokių?

— Iš stebėjimo kamerų Šarlio de Golio oro uoste.

Atsivėrė spalvota fotografija — tikėjausi neryškaus nespalvoto vaizdo, bet šis buvo gana aiškus. Šimtai automobilių, — a, čia stovėjimo aikštelė, — bet yra ir žmonių. Aš įtempiau akis.

Berlendas parodė į viršutinį dešinįjį kampą.

— Ar tai jie?

Deja, kamera buvo taip toli, kad objektai matėsi tik iš didelio atstumo. Įžiūrėjau tris vyrus. Vienas dengėsi veidą kažkuo baltu, tikriausiai marškiniais, bandė sustabdyti kraujavimą. Randuotasis.

Linktelėjau.

Šviesiaplaukė irgi buvo su jais, bet dabar aš supratau Berlendo klausimą. Iš šio kampo — buvo fotografuota iš nugaros — negalėjau nusakyti jos amžiaus, tačiau jai tikrai nebuvo šešeri ar septyneri, netgi ne dvylika ar trylika, nebent ji buvo labai aukšta. Tai buvo visiškai suaugusi mergina. Sprendžiant iš drabužių, jai galėjo būti septyniolika aštuoniolika, bet šiais laikais sunku tiksliai pasakyti.

Šviesiaplaukė ėjo tarp dviejų sveikesnių vyrų. Randuotasis buvo nutolęs dešiniau.

— Tai jie, — pasakiau. Tada pridūriau: — Mes paskaičiavome, kad dukrai turėtų būti kiek — septyneri ar aštuoneri? Tikriausiai mane suklaidino tie šviesūs plaukai. Aš pernelyg audringai sureagavau.

— Nebūčiau toks tikras.

Pažiūrėjau į Berlendą. Jis nusiėmė akinius, pasidėjo juos ant stalo ir abiem rankomis pasitrynė veidą. Tada kažką sulojo prancūziškai. Visi trys pareigūnai, tarp jų ir Lefebras, išėjo iš kambario. Mes likome vieni.

— Kas čia vyksta, po galais?

Jis liovėsi trynęs veidą ir pažiūrėjo į mane.

— Tikriausiai supranti, kad niekas kavinėje nematė, kaip tas kitas tipas grasino tau ginklu.

— Žinoma, nematė. Jis buvo po stalu.

— Dauguma žmonių būtų iškėlę rankas ir tyliai pasišalinę. Daugumai žmonių nebūtų šovę į galvą trenkti tam tipui su stalu, griebti jo ginklą ir vidury bulvaro nušauti jo bendrininką.

Laukiau, ką dar jis pasakys. Nesulaukęs pridūriau:

— Ką galiu pasakyti? Aš ryžtingas.

— Tas vyras, kurį nušovei — jis buvo neginkluotas.

— Tik ne tada, kai šoviau į jį. Jo bendrininkai paėmė ginklą atsitraukdami. Tu tai žinai, Berlendai. Žinai, kad aš neišsigalvoju.

Taip sėdėjome dar kurį laiką. Berlendas stebeilijosi į monitorių.

— Ko mes laukiam?

— Kol atsiųs vaizdelį.

— Kokį?

— Šviesiaplaukės nuotrauką.

— Kodėl?

Jis neatsakė. Praėjo dar penkios minutės. Aš apibėriau jį klausimais. Jis nekreipė į mane dėmesio. Pagaliau švelnus skambtelėjimas pranešė, jog gautas elektroninis laiškas, ir netrukus atsidarė labai trumpas filmuotas vaizdas iš stovos aikštelės. Jis nuspaudė mygtuką ir atsilošė.

Dabar galėjome matyti šviesiaplaukę aiškiau. Ji iš tiesų buvo paauglė — galbūt šešiolikos ar septyniolikos. Ilgi ir šviesūs plaukai. Stebėjimo kamera vis dar buvo per toli, kad aiškiai įžiūrėtume jos bruožus, tačiau kažkas joje buvo pažįstama — kaip ji laiko galvą, kaip atlošia pečius, ta tobula laikysena...

— Mes atlikome preliminarius kraujo mėginio ir to šviesaus plauko tyrimus, — tarė Berlendas.

Temperatūra kambaryje nukrito dešimčia laipsnių. Aš atplėšiau akis nuo ekrano ir pažiūrėjau į jį.

— Tai ne tik jo dukra, — tarė Berlendas parodydamas į blondinę ekrane. — Ji taip pat ir Teresės Kolins dukra.

II

KURĮ laiką tylėjau netekęs žado.

— Pasakei preliminarius.

Berlendas linktelėjo.

— Galutinis DNR tyrimas dar šiek tiek užtruks.

— Vadinasi, jis gali nepasitvirtinti.

— Vargu.

— Bet tokių atvejų būta?

— Taip. Kartą sulaikėme žmogų remdamiesi preliminariais tyrimais. Pasirodė, kad kaltas buvo jo brolis. Taip pat prisimenu vieną tėvystės nustatymo atvejį, kai moteris padavė į teismą savo vaikiną dėl vaiko globos. Jis tvirtino, kad vaikas ne jo. Preliminarūs DNR tyrimai rodė visišką atitikimą, bet kai laboratorija pasidomėjo atidžiau, pasirodė, kad kūdikis buvo to vaikino tėvo.

Susimąsčiau.

— Ar Teresė Kolins turi seserų? — paklausė Berlendas.

— Nežinau.

Berlendas nusivaipė.

— Kas yra? — paklausiau.

— Jus sieja tikrai ypatingas ryšys, ar ne?

Nekreipiau dėmesio į jo pašaipą.

— Tai kas toliau?

— Norime, kad tu paskambintum Teresei Kolins, — tarė Berlendas. — Turime pateikti jai dar keletą klausimų.

— Kodėl patys nepaskambinate?

— Skambinome. Ji nekelia ragelio.

Jis grąžino man mano mobilųjį. Įjungiau jį. Vienas praleistas skambutis. Kol kas nusprendžiau nežiūrėti, nuo ko jis. Buvau gavęs ir paštu siunčiamos reklamos: *Kai Pegė Li dainavo, „Ar čia viskas, ką turi?", ar ji kalbėjo apie slieką tavo kelnėse? Tavo mažasis pimpaliukas prašosi Viagros adresu 86BR22. com.*

Berlendas perskaitė per petį.

— Ką tai reiškia?

— Viena iš mano buvusių merginų dar neišaugo iš mokyklinio amžiaus.

— Tasai jūsiškis savęs menkinimas, — tarė Berlendas. — Jis toks žavus.

Surinkau Teresės numerį. Kurį laiką aidėjo signalas, tada įsijungė balso paštas. Palikau jai žinutę ir padėjau ragelį.

— Kas dabar?

— Ar esi girdėjęs apie tai, kad galima atsekti telefono buvimo vietą? — paklausė Berlendas.

— Taip.

— Tada tikriausiai žinai, kad tol, kol telefonas įjungtas, net jei iš jo neskambinama, mes galime nustatyti koordinates ir sužinoti, kur ji.

— Taip.

— Todėl mes nesivarginome sekti panelės Kolins. Turime tokią technologiją. Tačiau maždaug prieš valandą ji išjungė telefoną.

— Gal išsikrovė akumuliatorius, — pasakiau.

Berlendas dėbtelėjo į mane.

— O gal jai tiesiog norėjosi pabūti vienumoje. Pats supranti, kaip turėjo būti nelengva papasakoti man apie avariją.

— Tai ji — ką? — išjungė telefoną, kad niekas jai netrukdytų?

— Žinoma.

— Užuot tiesiog išjungusi garsą, ar dar ką nors, — tęsė jis, — panelė Kolins visiškai išjungė telefoną?

— Netiki?

— Prašyčiau. Mes vis dar galime patikrinti jos skambučių išklotinę — pažiūrėti, kas jai skambino, kam ji skambino. Maždaug prieš valandą panelė Kolins sulaukė vienintelio skambučio šią dieną.

— Nuo ko?

— Nežinau. Atsekėme numerį kažkur Vengrijoje, paskui internete, o paskui pametėme. Skambutis truko dvi minutes. Po to ji išjungė telefoną. Tuo metu ji buvo Rodeno muziejuje. O dabar nežinome, kur ji.

Aš tylėjau.

— Gal turi minčių?

— Apie Rodeną? Man patinka jo „Mąstytojas“.

— Tu žudai mane, Mironai. Iš tiesų.

— Ar ketinate mane suimti?

— Turiu tavo pasą. Gali eiti, bet prašyčiau likti viešbutyje.

— Kur galite klausytis, — pasakiau.

— Pats pagalvok, — tarė Berlendas. — Jei tau pagaliau pavyktų, gal ir aš ko nors pasimokyčiau.

Mano paleidimas truko apie dvidešimt minučių. Išėjau į Orfevrų krantinę ir patraukiau Naujojo tilto link. Svarsčiau, kiek visa tai truks. Žinoma, gali būti, kad Berlendas jau liepė mane sekti, nors nepanašu.

Gatvėje stovėjo automobilis, kurio numeriai buvo 97 CS 33.

Kodas negalėjo būti paprastesnis. Reklamoje buvo parašyta 86 BR 22. Tiesiog reikėjo pridėti prie visų po vienetą. Aštuonetas tampa devynetu. B tampa C. Man prisiartinus, pro vairuotojo langą iškrito popierėlis. Į popierėlį buvo įvyniota moneta, kad jo nenupūstų.

Atsidusau. Iš pradžių tas pernelyg paprastas kodas, dabar šitai. Negi Džeimsui Bondui pritrūko išmonės?

Pakėliau raštelį.

NAUJOJO TILTO GATVĖ 1, PENKTAS AUKŠTAS. ĮMESK TELEFONĄ Į AUTOMOBILĮ PRO GALINĮ LANGĄ.

Taip ir padariau. Automobilis nuvažiavo nusiveždamas įjungtą telefoną. Tegu jie jį seka. Aš pasukau į dešinę. Pirmuoju numeriu buvo pažymėtas „Louis Vuitton" pastatas su stikliniu kupolu viršuje. Pirmame aukšte buvo „Kenzo" universalinė parduotuvė, ir aš pasijutau beviltiškai nemadingas vos pravėręs duris. Įžengiau į stiklinį liftą ir pamačiau, kad penktame aukšte yra restoranas „Kongas".

Kai liftas sustojo, mane pasitiko juodai apsirengusi administratorė. Ji buvo aukšta, įsispraudusi į aptemptus juodus drabužius ir atrodė tokia stora kaip vidutinis lempos laidas.

— Ponas Bolitaras? — pasiteiravo ji.

— Taip.

— Prašom čia.

Ji nuvedė mane laiptais, kurie maudėsi fluorescencinėje žalumoje, į stiklo kupolą. Pavadinčiau „Kongą" „ultramadingu" restoranu, tačiau ši sąvoka būtų netiksli, nes jame vyravo naujausios postmodernizmo tendencijos. Pagrindinis dekoro akcentas buvo futuristinė geiša. Iš plazminių televizorių mirkčiojo išpuoselėtos išvaizdos azijietės. Kėdės buvo iš akrilo ir permatomos, išskyrus jose išspaustus gražių moterų veidus su keistomis šukuosenomis. Tie veidai iš tiesų spindėjo, tarsi kiekviename iš jų būtų po lemputę. Efektas gana keistas.

Virš mano galvos kabojo didžiulis gobelenas su geiša. Lankytojai buvo apsirengę panašiai kaip administratorė — madingai ir juodai. Tačiau tai, kas iš tiesų išskyrė restoraną iš kitų, buvo kvapą gniaužiantis vaizdas į Seną, beveik toks pat didingas, kaip ir nuo policijos būstinės stogo, ir juo prie paties geriausio staliuko grožėjosi Vinas.

— Užsakiau tau *foie gras*, — tarė jis.

— Vieną dieną kas nors perpras tuos senus triukus.

— Bet dar neperprato.

Atsisėdau priešais jį.

— Ši vieta atrodo kažkur matyta.

— Čia buvo filmuojamas prancūzų filmas su Fransua Kluze ir Kristina Skot Tomas, — pasakė Vinas. — Jie sėdėjo būtent prie šio staliuko.

— Kristina Skot Tomas prancūziškame filme?

— Ji jau seniai čia gyvena ir laisvai kalba prancūziškai.

Nesuprantu, iš kur Vinas visa tai žino.

— Kad ir kaip būtų, — tęsė Vinas, — galbūt todėl šis restoranas sukelia — kad jau esame prancūziškoje aplinkoje — *déjà vu*.

Papurčiau galvą.

— Aš nežiūriu prancūziškų filmų.

— Arba, — giliai atsidusdamas tarė Vinas, — galbūt prisimeni Sarą Džesiką Parker, pietaujančią čia serialo „Seksas ir miestas“ pabaigoje.

— Būtent, — patvirtinau.

Buvo atneštas *foie gras*, nenusimanantiesiems — žąsų kepenėlių paštetas. Jaučiausi tikrai išalkęs, tad puoliau valgyti. Žinau, gyvūnų teisių gynėjai mane nukryžiuotų, bet nieko negaliu sau padaryti. Be galo mėgstu *foie gras*. Vinas jau buvo įpylęs raudonojo vyno. Nugėriau gurkšnelį. Nesu ekspertas, tačiau man pasirodė, kad kuri nors dievybė asmeniškai spaudė vynuoges.

— Nujaučiu, kad dabar jau žinai Teresės paslaptį, — tarė Vinas.

Linktelėjau.

— Sakiau tau, kad ji — nepaprasta.

— Iš kur tu apie ją sužinojai?

— Nebuvo labai sunku išsiaiškinti.

— Paklausiu kitaip: *kodėl* tu ja domėjaisi?

— Prieš devynerius metus tu pabėgai su Terese, — tarė Vinas.

— Ir kas?

— Net nepasakei man, kur susiruošei.

— Dar kartą klausiu: na, ir kas?

— Tu buvai pažeidžiamas, todėl aš pasidomėjau ja.

— Ne tavo reikalas, — pasakiau.

— Gal ir ne mano.

Kurį laiką valgėme.

— Kada atvykai? — paklausiau.

— Esperansa paskambino po pokalbio su tavimi. Apsukau lėktuvą ir atskridau čionai. Kai atvažiavau į tavo viešbutį, tave ką tik buvo areštavę. Aš kai kam paskambinau.

— Kur Teresė?

Numaniau, kad tas skambintojas, liepęs jai išjungti telefoną, buvo Vinas.

— Netrukus mes su ja susitiksime. O dabar pasakok.

Ėmiau pasakoti. Jis klausėsi tylėdamas, sunėręs pirštus. Vinas visuomet taip daro. Kai aš suneriu pirštus, atrodau juokingai. O jam, su tais nudailintais nagais, kažkaip tinka. Kai baigiau, Vinas tarė:

— Čia tai bent.

— Puikus apibendrinimas.

— Kiek žinai apie tą avariją? — paklausė jis.

— Tiek, kiek ką tik tau papasakojau.

— Teresė taip ir nepamatė kūno, — tarė Vinas. — Tai gana keista.

— Ji dvi savaites gulėjo be sąmonės. Taip ilgai laikyti kūno negalėjo.

— Visgi. — Vinas suglaudė pirštų pagalvėles. — Juk jos dabar jau velionis buvęs vyras jai pasakė, kad tai, ką jis ketino atskleisti, būtų viską pakeitę?

Aš irgi buvau·apie tai pagalvojęs. Teresė minėjo, kad jo balsas skambėjo keistai, beveik paniškai.

— Turi būti kitas paaiškinimas. Kaip sakiau, šis DNR tyrimas yra preliminarus.

— Tu, žinoma, suvoki, kad farai paleido tave tikėdamiesi, jog nuvesi juos pas Teresę.

— Žinau.

— Bet to nebus.

— Ir tai žinau.

— Tai kas toliau? — paklausė Vinas.

Nustebau.

— Tu neketini manęs įtikinėti, kad nepadėčiau jai?

— Ar pavyktų, jei bandyčiau?

— Ko gero, ne.

— Tada gali būti visai smagu, — tarė Vinas. — Be to, yra dar viena svarbi priežastis tęsti šį žygį.

— Kokia?

— Vėliau pasakysiu. Tai kur keliausime?

— Nesu tikras. Norėčiau apklausti Riko Kolinso žmoną — ji gyvena Londone, bet Berlendas paėmė mano pasą.

Sučirpė Vino mobilusis. Jis prisidėjo jį prie ausies ir tarė:

— Artikuliuokite.

Nekenčiu, kai jis taip sako.

Jis baigė pokalbį.

— Ką gi, tuomet į Londoną.

— Aš ką tik pasakiau...

Vinas atsistojo.

— Šio pastato rūsyje yra tunelis. Jis veda į šalia esantį Samariečių pastatą. Gatvėje manęs laukia automobilis. Mano lėktuvas stovi mažame oro uoste netoli Versalio. Teresė tenai. Turiu dokumentus jums abiem. Prašau paskubėti.

— Kas atsitiko?

— Kita svarbi priežastis, skatinanti tęsti šį žygį. Žmogus, į kurį šovei, ką tik mirė. Policija nori suimti tave už žmogžudystę. Manyčiau, mums reikia imtis iniciatyvos, jei norime išsklaidyti įtarimus tavo atžvilgiu.

12

KAI Teresei papasakojau apie DNR tyrimą, tikėjausi kitokios reakcijos.

Mes su Terese sėdėjome verslo klasės lėktuvo salone, kurį Vinas ką tik nusipirko iš repo atlikėjo. Odinės ir didžiulės sėdynės. Salone — plačiaekranis televizorius, sofa, prabangus kilimas, medienos apdaila. Lėktuve buvo valgomasis ir atskiras miegamasis.

Jei dar kartais nesupratote, Vinas pinigingas.

Jis užsidirbo pinigus senamadišku būdu — paveldėjo. Jo šeimai priklausė „Lock-Horne Investments", vis dar viena įtakingiausių kompanijų Volstrite, ir Vinas perėmė jos milijardus, kuriuos sumaniai pavertė dar didesnėmis sumomis.

„Palydovė" — sakau kabutėse, nes abejoju, kad ji apmokyta saugumo reikalavimų — buvo stulbinamo grožio jauna azijietė ir, kiek pažįstu Viną, tikriausiai labai lanksti. Jos vardo kortelėje buvo parašyta „Mi". Mergina buvo apsirengusi kaip iš 1968-ųjų „Pan Am" reklamos — pagal užsakymą pasiūtu kostiumėliu, priderinta nėriniuota palaidinuke, netgi su skrybėlaite.

Kai lipome į lėktuvą, Vinas pasakė:

— Skrybėlaitė.

— Taip, — atsakiau. — Ji tikrai pagrindinis aprangos akcentas.

— Man patinka, kad ji niekada jos nenusiima.

— Prašyčiau be smulkmenų, — pasakiau.

Vinas išsišiepė.

— Jos vardas Mi.

— Perskaičiau kortelėje.

— Kai pakilsime, aš skirsiu visą dėmesį Mi. Kitaip tariant, mėgausiuos lytiniais santykiais vienumoje su Mi.

Aš tik pažiūrėjau į jį.

— Mes su Mi būsime lėktuvo užpakalyje, kad judu su Terese galėtumėt bendrauti netrukdomi.

— Užpakalyje reiškia miegamajame?

Vinas patapšnojo man per nugarą.

— Gerai praleisk laiką, Mironai. Nes aš tikrai gerai leisiu laiką su Mi.

— Liaukis, prašau.

Įlipau paskui jį. Teresė jau buvo salone. Kai papasakojau jai apie užpuolimą ir paskui vykusį susišaudymą, ji akivaizdžiai susirūpino. Kai perėjau prie DNR tyrimo, kuris galįs patvirtinti, kad ji šviesiaplaukės merginos mama, — iš pradžių vartodamas tokius žodžius kaip „preliminarus" ir „nebaigtas", — ir priėjau prie tos vietos, kuri, kaip baiminausi, privers ją išplėsti akis, ji pribloškė mane.

Teresė beveik nesureagavo.

— Nori pasakyti, kad kraujo tyrimas rodo, jog galiu būti tos merginos motina?

Tiesą sakant, preliminarūs DNR tyrimai rodė, kad ji yra tos merginos motina, bet šią akimirką toks pareiškimas galėjo būti per stiprus. Todėl aš paprasčiausiai linktelėjau:

— Taip.

Vėlgi atrodė, kad ji nesuprato. Teresė prisimerkė, tarsi būtų blogai išgirdusi. Jos akyse šmėstelėjo nežymus, beveik neįžiūrimas krūptelėjimas. Bet tai buvo viskas.

— Kaip taip gali būti?

Aš tylėdamas truktelėjau pečiais.

Niekada nenuvertinkite atmetimo reakcijos. Teresė atgijo, persijungė į reporterės režimą ir apibėrė mane klausimais. Papasakojau jai viską, ką žinojau. Jos kvėpavimas padažnėjo. Ji bandė tvardytis, mačiau tai iš jos virpančių lūpų.

Tačiau akys buvo sausos.

Norėjau ištiesti ranką ir ją paliesti, bet negalėjau. Nežinau kodėl. Todėl tiesiog sėdėjau ir laukiau. Nė vienas iš mūsų neištarė to garsiai, tarsi jau vien žodžiai galėtų susprogdinti tą nepaprastai trapų vilties burbulą. Bet tai kybojo ore it koks akmuo, ir mes abu tai matėme ir vengėme.

Kartais Teresės klausimai atrodė pernelyg aštrūs, juose prasiverždavo pyktis dėl to, ką jai galbūt padarė buvęs vyras Rikas, arba ji tiesiog bijojo prisileisti per arti viltį. Pagaliau ji atsilošė, prikando apatinę lūpą ir sumirksėjo.

— Tai kurgi mes dabar skrendame? — paklausė ji.

— Į Londoną. Pamaniau, kad būtų ne pro šalį pasikalbėti su Riko žmona.

— Karena.

— Tu ją pažįsti?

— Taip, pažinojau. — Ji pažiūrėjo į mane. — Pameni, pasakojau, kad ketinau užvežti Miriam pas draugę, kai įvyko avarija?

— Taip. Karena Tauer buvo toji draugė?

Teresė linktelėjo.

Lėktuvas pasiekė kreiserinį greitį. Ta proga pilotas padarė pranešimą. Aš turėjau milijoną klausimų, bet Teresė užsimerkė. Aš laukiau.

— Mironai?

— Taip.

— Nieko nesakykim. Dar ne. Mes abu žinome, ką galvojame. Bet nesakykime to garsiai, gerai?

— Gerai.

Ji atsimerkė ir nukreipė žvilgsnį į šoną. Aš supratau. Akimirka buvo per daug jautri netgi akių kontaktui. Kaip tik laiku Vinas atidarė miegamojo duris. Mi, palydovė, buvo su skrybėlaite ir visu kitu. Vinas irgi buvo apsirengęs. Jis pamojo man ateiti į miegamąjį.

— Man patinka ta skrybėlaitė, — tarė jis.

— Jau sakei.

— Ji tinka Mi.

Pažiūrėjau į jį. Jis nusivedė mane į miegamąjį ir uždarė duris. Kambario sienos buvo išklijuotos tapetais su tigrų motyvais, o paklotas — iš zebrų odos. Pažiūrėjau į Viną.

— Prasiveržė vidinis Elvis?

— Kambarį dekoravo reperis. Bet jis pradeda man patikti.

— Ko nors norėjai?

Vinas parodė į televizorių.

— Stebėjau, kaip kalbėjaisi su ja.

Pakėliau akis. Ekrane Teresė sėdėjo kėdėje.

— Štai kaip supratau, kad būtų pats metas įsikišti. — Jis atidarė stalčių. — Imk.

Jis tiesė man „BlackBerry" mobilųjį.

— Tavo numeris veikia — visi tavo skambučiai pasieks tikslą, bet jų nebus įmanoma atsekti. O jei jie mėgins, pasiklys kur nors pietų Vengrijoje. Beje, kapitonas Berlendas paliko tau pranešimą.

— Ar saugu jam paskambinti?

Vinas susiraukė.

— Argi nesupratai žodžių „neįmanoma atsekti?"

Berlendas atsiliepė po pirmojo signalo.

— Mano kolegos nori tave pasodinti.

— Bet aš toks žavus vyrukas.

— Ir aš jiems taip sakiau, tačiau jie nesupranta, kaip žavesys gali trukdyti kaltinimams žmogžudyste.

— Bet žavesys tokia reta savybė. Juk sakiau tau, Berlendai. Tai buvo savigyna.

— Sakei. Kadangi mes turime teismus, advokatus ir tyrėjus, gali būti, kad po kiek laiko jie irgi prieis tą pačią išvadą.

— Aš tikrai neturiu tiek laiko.

— Tai nepasakysi, kur esi?

— Ne.

— Mano nuomone, „Kongo" restorane lankosi per daug turistų, — tarė jis. — Kitą kartą nusivesiu tave į tokį nedidelį bistro Sen Mišelio gatvėje, kur maitina tik žąsų kepenėlių paštetu. Tau patiks.

— Kitą kartą.

— Ar tu vis dar mano jurisdikcijoje?

— Ne.

— Gaila. Ar galiu paprašyti paslaugos?

— Aišku.

— Ar tavo naujasis telefonas turi nuotraukų peržiūrėjimo funkciją?

Žvilgtelėjau į Viną. Jis linktelėjo. Pasakiau Berlendui, kad taip.

— Siunčiu tau vieną nuotrauką. Pasakyk, prašau, jei atpažinsi žmogų joje.

Padaviau telefoną Vinui. Jis nuspaudė mygtuką ir surado nuotrauką. Aš iškart atpažinau, bet vis tiek įdėmiai apžiūrėjau.

— Tai greičiausiai jis, — pasakiau.

— Tas tipas, kuriam trenkei su stalu?

— Taip.

— Tu įsitikinęs?

— Pasakiau, greičiausiai.

— Tai įsitikink.

Aš pažiūrėjau dar kartą.

— Matyt, čia sena nuotrauka. Vyrukas, kuriam šiandien trenkiau, yra mažiausiai dešimčia metų vyresnis nei šioje fotografijoje. Taip pat nusiskutęs galvą, ir nosis kitokia. Bet apskritai sakyčiau, kad tai tikrai jis.

Tyla.

— Berlendai?

— Tikrai labai norėčiau, kad grįžtum į Paryžių.

Man nepatiko, kaip jis tai pasakė.

— Labai gaila, negaliu.

Vėl tyla.

— Kas jis? — paklausiau.

— Čia ne tas atvejis, su kuriuo galėtum susidoroti pats, — atsakė jis.

Pažvelgiau į Viną.

— Man kai kas padeda.

— To nepakaks.

— Tu ne pirmasis, neįvertinęs mūsų.

— Aš žinau, su kuo tu. Žinau jo turtus ir reputaciją. To negana.

Galbūt tau sekasi ieškoti dingusių žmonių ar padėti sportininkams, patekusiems į bėdą. Bet tu nepasiruošęs šiam atvejui.

— Jei nebūčiau toks kietas, — pasakiau, — jau būčiau išsigandęs.

— Jei nebūtum toks kietakaktis, paklausytum manęs. Būk atsargus, Mironai. Palaikyk ryšį.

Jis padėjo ragelį. Atsisukau į Viną.

— Gal mes galėtume persiųsti šią nuotrauką kam nors namuose, kam nors, kas galėtų pasakyti mums, kas čia toks.

— Turiu ryšių Interpole, — pasakė Vinas.

Bet jis nežiūrėjo į mane. Žiūrėjo man per petį. Atsigręžiau ir pasekiau jo žvilgsnį. Jis vėl stebėjo televizoriaus ekraną.

Teresė tebesėdėjo savo vietoje, tačiau jos ryžtas buvo dingęs. Ji verkė pasidėjusi ant kelių galvą. Bandžiau įsiklausyti į jos žodžius, tačiau jie buvo iškraipyti skausmo. Vinas paėmė nuotolinio valdymo pultelį ir padidino garsą. Teresė vis kartojo tą patį, paskui nuslydo nuo fotelio, ir aš pagaliau supratau, ką ji sakė:

— Prašau, — maldavo Teresė kažkokios aukštesnės jėgos. — Maldauju, tegu tik ji būna gyva.

13

BUVO vėlu, kai atvykome į „Claridge's“ viešbutį Londono centre. Vinas išnuomojo apartamentus pastogėje. Juose buvo erdvi svetainė ir trys dideli miegamieji, visuose plačios lovos su baldakimais, nuostabiai gilios marmuro vonios bei dušo kabinos, kuriose dušo galvutės dydžiu prilygo šulinių dangčiams. Mes plačiai atidarėme langus. Iš terasos atsivėrė nuostabus Londono stogų vaizdas, bet, jei atvirai, man jau pakako vaizdų. Teresė išsiskyrė jame it gyvas lavonas. Išsisklaidžius stinguliui, ją apėmė emocijos. Taip, ji buvo sugniuždyta, tačiau atsirado viltis. Man atrodė, kad viltis ją gąsdino labiausiai.

— Gal nori grįžti į vidų? — paklausiau.

— Duok man minutėlę.

Nesu didelis kūno kalbos žinovas, tačiau atrodė, kad visi jos kūno raumenys buvo susiviję, susirakinę ir pasiruošę gynybai. Aš laukiau jos palei langą. Jos miegamasis buvo dekoruotas saulėgrąžų geltonumo spalva su mėlynais motyvais. Pažiūrėjau į lovą su baldakimu ir pagalvojau, kad norėčiau ją stverti į glėbį, nusinešti į tą nuostabią lovą ir mylėtis ištisas valandas, nors galbūt mintis nebuvo tinkama.

Gerai, jokių „galbūt". Netinkama. Bet visgi.

Kai aš kalbu apie tokius dalykus garsiai, Vinas vadina mane maža mergaite.

Dabar žiūrėjau į jos nuogą petį ir prisiminiau tą dieną, kai mes grįžome iš salos, kai ji atvažiavo į Naująjį Džersį padėti man, ir ji šypsojosi, iš tikro šypsojosi, pirmą kartą per mūsų pažinties laiką, ir aš pamaniau, kad galiu įsimylėti ją. Paprastai užmegzdamas santykius aš kaip kokia mergina tikiuosi, kad jie truks ilgai. Tą kartą jausmas užklupo mane netikėtai, ji šypsojosi, ir tą naktį mes mylėjomės kitaip, šiek tiek švelniau, o kai baigėme, aš pabučiavau jai į nuogą petį, ir tada ji pravirko, taip pat pirmą kartą. Šypsojosi ir verkė pirmą kartą su manimi.

Po kelių dienų ji dingo.

Teresė atsisuko ir pažiūrėjo į mane, tarsi numanytų, apie ką galvoju. Pagaliau mes nuėjome į svetainę su skliautinėmis lubomis ir braškančiomis medinėmis grindimis. Židinyje spragsėjo ugnis. Vinas, Teresė ir aš susėdome į minkštus fotelius ir abejingai aptarėme mūsų būsimus žingsnius.

Teresė nieko nelaukė.

— Mes turime sugalvoti, kaip ekshumuoti mano dukters kūną — jei ten yra kūnas.

Štai taip. Jokių ašarų, jokių dvejonių.

— Reikėtų nusisamdyti advokatą, — pasakiau.

— Teisininką, — pataisė mane Vinas. — Mes Londone. Mes čia nesakome „advokatas", Mironai. Mes sakome „teisininkas".

Pažiūrėjau į jį ir vos susilaikiau nepaklausęs, *o kaip dėl termino „klizma išeinamajai"? Ar Londone taip sakoma?*

— Liepsiu savo žmonėms pasirūpinti tuo iš pat ryto.

„Lock-Horne Investments" turėjo filialą Londone, Kerzono gatvėje.

— Taip pat reikia pasidomėti avarija, — pasakiau. — Gal pavyks gauti policijos bylą, pasikalbėti su tyrėjais ir panašiai.

Visi pritarė. Pokalbis priminė naujo produkto pristatymą valdybos posėdžių kabinete, o ne svarstymus, ar Teresės dukra, kuri „žuvo" per avariją, gali būti gyva. Keista net pagalvoti apie tai. Vinas griebėsi telefono. Mes sužinojome, kad Karena Tauer, Riko Kolinso žmona, tebegyveno tame pačiame name Londone. Rytoj ryte mes su Terese važiuosime su ja pasikalbėti.

Po kurio laiko Teresė išgėrė dvi tabletes raminamųjų, nuėjo į savo kambarį ir užsidarė. Vinas atidarė spintelę. Aš jaučiausi pavargęs, vis dar dėl laiko skirtumo ir po praleistos dienos. Buvo sunku net pagalvoti, kad dar šį rytą nusileidau Paryžiuje. Bet nenorėjau išeiti iš svetainės. Man patinka pasėdėti su Vinu. Jis įsipylė į taurę konjako. Aš paprastai geriu šokoladinį gėrimą „Yoo-hoo", bet šįvakar gėriau „Evian". Mes užsisakėme į kambarį mažų sumuštinių.

Man patiko situacijos normalumas.

Mi įkišo galvą į kambarį ir pažiūrėjo į Viną. Jis vien lūpomis pasakė jai „ne". Dailus veidelis dingo.

— Dar ne laikas Mi, — tarė Vinas.

Papurčiau galvą.

— Kuo tau nepatinka Mi?

— Mi kaip stiuardesė?

— Palydovė, — Vinas vėl pažėrė terminų. — Kaip ir teisininkas.

— Ji per jauna.

— Jai beveik dvidešimt, — susijuokė Vinas. — Kaip man patinka, kai tu piktiniesi.

— Aš tau ne teisėjas, — pasakiau.

— Tai gerai, nes aš kaip tik noriu šį tą pasakyti.

— Apie ką?

— Apie tave ir panelę Kolins lėktuve. Tu, mano brangusis drauge, į seksą žiūri kaip į veiksmą, kuriam reikalingas emocinis komponentas. Aš — ne. Tu nesitenkini pačiu veiksmu, kad ir koks fiziškai pritrenkiamas jis būtų. Bet mano požiūris kitoks.

— Toks, kuriame paprastai dalyvauja kelios kameros skirtinguose kampuose.

— Geras požiūris. Bet leisk man tęsti. Man šis veiksmas, kai „mylisi“ du žmonės, — vartoju tavuosius terminus, nes aš pasitenkinu tokiais kaip „dulkintis,“ „kruštis“ ar „tratintis“, — man šis šventas veiksmas yra nuostabus. Maža to, jis man viskas. Jei atvirai, aš manau, kad šis veiksmas yra geriausias tuomet, gryniausias, jei nori, kai jame nėra jokių jausmų — atlikai, baigei ir viskas. Ar supranti?

— Aha, — numykiau.

— Kiekvienas turi teisę rinktis. Tai viskas. Tu žiūri vienaip, aš žiūriu kitaip. Vienas požiūris nėra nė kuo geresnis už kitą.

Pažiūrėjau į jį.

— Ar tai ir norėjai pasakyti?

— Lėktuve stebėjau, kaip kalbėjaisi su Terese.

— Taip, sakei.

— Tu norėjai ją apkabinti, ar ne? Po to, kai numetei bombą. Norėjai priglausti prie savęs ir paguosti. Tai ir yra tas emocinis komponentas, apie kurį kalbėjome.

— Nelabai suprantu.

— Kai judu buvote toje saloje, seksas buvo nuostabus ir grynai fizinis. Judu beveik nepažinojote vienas kito. Visgi tos dienos saloje nuramino tave, paguodė ir išgydė. O dabar, kai scenoje pasirodė jausmai, kai tu nori susieti tuos jausmus su kažkokiais fiziniais veiksmais, tebūnie tai draugiškas apkabinimas, tu negali to padaryti. — Vinas pakreipė galvą ir nusišypsojo. — Kodėl?

Jis buvo teisus. Kodėl aš jos neapkabinau? Negana to, kodėl nesiryžau?

— Nes tai būtų skaudžiai palietę mus abu, — pasakiau.

Vinas nusisuko, tarsi mano atsakymas būtų viską paaiškinęs. Nepaaiškino. Žinau, daugelis mano, jog Vinas apsimeta nekenčiąs moterų, kad apsaugotų save, tačiau aš niekada tuo netikėjau. Būtų pernelyg paprasta.

Jis žvilgtelėjo į laikrodį.

— Dar vieną taurę, — tarė Vinas. Paskui pridūrė: — O tada eisiu į savo kambarį, nes — o, tau tai patiks, — Mi tokia įkaitusi.

Vėl papurčiau galvą. Suskambo viešbučio telefonas. Vinas pakėlė ragelį, trumpai pasikalbėjo ir padėjo.

— Ar esi labai pavargęs? — paklausė jis.

— Kodėl, kas atsitiko?

— Pareigūnas Naidželas Mandersonas, kuris tyrė Teresės automobilio avariją, dabar jau pensijoje. Vienas iš mano žmonių praneša, kad šiuo metu jis mirksta bare Koldharboro skersgatvyje, jei norėtum pasikalbėti su juo.

— Važiuojam, — pasakiau.

14

KOLDHARBORO skersgatvis Pietų Londone driekiasi apie mylią ir jungia Kambervelą su Brikstonu. Limuzinas išleido mus prie gana gyvos vietelės „Saulės ir balandžiai" Kambervelo gale. Pastatas turėjo tik pusę trečio aukšto, tarsi kažkas būtų pavargęs ir pagalvojęs: a, velniop, mums nebereikia daugiau vietos.

Mes paėjėjome dar apie kvartalą ir įsukome į skersgatvį. Jame buvo sena tabako krautuvėlė ir sveiko maisto parduotuvė, kuri tebedirbo.

— Šis rajonas garsėja gaujomis ir narkotikų prekeiviais, — tarė Vinas, tarsi būtų turistų gidas. — Todėl Koldharboro skersgatvį kitaip vadina — įsidėmėk — Krekharboro* skersgatviu.

* Krekas — narkotikas iš kokaino.

— Galbūt garsėja gaujomis ir narkotikų prekeiviais, — pasakiau, — bet tikrai ne pravardžių išradingumu.

— Ko tu tikiesi iš gaujų ir narkotikų prekeivių?

Skersgatvis buvo tamsus, dvokiantis, ir man į galvą lindo mintys apie Bilą Saiksą ir Feiganą*, tykančius šešėliuose. Mes priėjome pigų barą, pavadinimu „Neatsargūs šnabždesiai". Aš tučtuojau prisiminiau Džordžo Maiklo ir grupės „Wham" dainą, kurioje jis dainavo apie sielvartaujantį mergišių, niekada nebegalėsiantį vėl šokti, nes „netvirtos kojos nejaučia ritmo". Gilus devintasis dešimtmetis. Numaniau, kad pavadinimas neturi nieko bendro su daina, užtat visaip susijęs su neprotingais poelgiais.

Bet aš klydau.

Mes pastūmėme duris ir tarsi patekome į praeities dimensiją. Dvi poros, tvirtai apsikabinusios — ne iš meilės, o kad nepargriūtų — įnirtingai traukė „Madness" klasikinį hitą „Mūsų namas". Ore tvyrojo keptų dešrelių kvapas. Grindys buvo lipnios. Bare buvo daugybė žmonių ir triukšmo, be to, buvo aišku, kad šalyje įsigaliojęs įstatymas, draudžiantis rūkyti viešosiose vietose, šio skersgatvio dar nebuvo pasiekęs. Galėjau lažintis, kad čia apskritai nebuvo įstatymų.

Vidus pretendavo į Naujosios bangos stilių, kuris iš tiesų buvo Senoji banga ir tuo didžiavosi. Plačiame televizoriaus ekrane, „Pusryčių klube", aikštingai kalbėjo Džadas Nelsonas. Padavėjos vinguriavo per triukšmingą minią apsirengusios juodomis suknutėmis, lūpas išsidažiusios ryškiais lūpdažiais, glotniai susišukavusios plaukus ir nusibalinusios veidus beveik kaip kabuki teatro aktoriai. Ant kaklų joms kabėjo gitaros. Jos turėjo atrodyti kaip modeliai tame Roberto Palmerio dainos vaizdo klipe, tik kad buvo, kaip čia pasakius, labiau subrendusios ir ne tokios patrauklios. Tarsi vaizdo klipas būtų perdarytas su kokiomis nors nusenusiomis kekšėmis.

„Madness" baigė mums pasakoti apie jų namą gatvės vidury,

* Du nenaudėliai iš Čarlzo Dikenso romano „Oliveris Tvistas".

ir tada „Bananarama“ pasisiūlė tapti mūsų Venera, mūsų troškimų ugnimi.

Vinas kumštelėjo man.

— Tas žodis „Venera.“

— Ką? — surikau.

— Kai buvau jaunas, — tarė Vinas, — manydavau, kad jos dainuoja „aš tavo penis“. Mane tai labai trikdydavo.

— Ačiū, kad pasidalijai prisiminimais.

Galbūt baro papuošimai buvo devinto dešimtmečio Naujosios bangos stiliaus, tačiau pats baras tebebuvo darbininkų klasės, į jį rinkdavosi įžūlūs vyrai ir gyvenimo mačiusios moterys — prakeikimas, juk jie to nusipelnė. Jame negalėjai apsimesti esąs savas. Nors aš buvau su džinsais, vis tiek nė iš tolo neprilygau miniai. O Vinas išsiskyrė joje kaip „Twinkie“ pyragaitis sveikatingumo klube.

Nuolatiniai lankytojai — su pečių pamušais ir plonais odiniais kaklaraiščiais bei želė suteptais plaukais — svaidė žaibus į Viną. Taip visuomet būna. Mes visi žinome apie akivaizdžias išankstines nuostatas ir stereotipus, ir Vinas tikrai nesiprašo užuojautos, tačiau žmonės pamato jį ir ima nekęsti. Mes sprendžiame apie žmogų pagal jo išvaizdą — nenuostabu. Žmonės įžvelgia Vino asmenyje nepelnytas privilegijas. Jiems kyla noras jį įskaudinti. Taip buvo visą jo gyvenimą. Netgi aš nežinau visos istorijos, — Vino „ištakų“, jei vartotume superdidvyrio leksikoną, — tačiau vienos vaikystėje patirtos muštynės jį palaužė. Jis nebenorėjo daugiau bijoti. Niekada. Naudodamasis pinigais ir įgimtais gabumais jis ėmė tobulinti savo gebėjimus. Kai susitikome koledže, jis jau buvo mirtinas ginklas.

Vinas yrėsi per minią atsakinėdamas į piktus žvilgsnius šypsenomis ir linkčiojimais. Baras buvo senas ir apšiuręs, atrodė beveik netikras, tačiau tai tik dar labiau pabrėžė jo autentiškumą. Moterys buvo stambios, krūtiningos, su žiurkių lizdais ant galvų. Dauguma mūvėjo marškinėlius su vienu apnuogintu petimi. Viena nužvelgė Viną. Ji neturėjo kelių dantų. Plaukus puošė kaspinėliai, kurie nė kiek

nepagražino suveltos šukuosenos, o jos makiažas atrodė taip, tarsi kas nors ją būtų apšaudęs dažasvydžio šoviniais tamsioje spintoje.

— Jergutėliau, — tarė ji Vinui. — Koks tu dailutis.

— Taip, — atsiliepė Vinas. — Jau toks aš esu.

Barmenas linktelėjo mums prisiartinus. Jis vilkėjo marškinėliais su užrašu ATSIPALAIDUOK, SAKO FRENKIS.

— Du alaus, — pasakiau.

Vinas papurtė galvą.

— Jis turėjo galvoje dvi pintas šviesiojo.

Vėl su ta savo terminologija.

Pasiteiravau Naidželo Mandersono. Barmenas nė nemirktelėjo. Žinojau, kad neišdegs. Tada atsisukau į minią ir šūktelėjau:

— Kuris iš jūsų yra Naidželas Mandersonas?

Vyras su barokiniais baltais klostėtais marškiniais su nulygintais pečiais kilstelėjo savo bokalą. Jis atrodė taip, tarsi ką tik būtų nužengęs iš „Spandau Ballet" grupės vaizdo klipo.

— Į sveikatą, bičiuli.

Nerišlus balsas sklido iš baro galo. Mandersonas abiem rankomis laikė apglėbęs bokalą, tarsi šis būtų mažas iš lizdo iškritęs paukščiukas, reikalaujantis apsaugos. Jo akys buvo traiškanotos. Ant nosies išsiraizgęs kraujagyslių tinklas, ir ji atrodė taip, lyg kažkas būtų užlipęs ant voro ir jį sutraiškęs.

— Puiki vieta, — pasakiau.

— Puikumėlis, ar ne? Tai mažas nešlifuotas deimantas, primenantis man apie geresnius laikus. Tai kas toks būsi, po galais?

Aš prisistačiau ir paklausiau, ar jis prisimenąs mirtiną avariją, įvykusią prieš dešimt metų. Paminėjau Teresę Kolins. Jis nutraukė mane dar nebaigus sakinio.

— Neprisimenu.

— Ji buvo garsi televizijos diktorė. Jos dukra žuvo per tą avariją. Jai buvo septyneri.

— Vis tiek neprisimenu.

— Ar turėjote daug atvejų, per kuriuos žūdavo septynmetės?

Jis pasisuko į mane ant kėdės.

— Vadini mane melagiu?

Žinau, kad jo akcentas buvo teisėtas, tikras, bet mano neišlavintai ausiai jis skambėjo kaip Diko Van Daiko iš „Merės Popins“. Taip ir laukiau, kada jis pavadins mane šeimininku.

Pasakiau jam sankryžą, kur įvyko avarija, automobilio markę. Išgirdau kiauksintį garsą ir pažiūrėjau kairiau. Kažkas prie žaidimų automatų žaidė „Kosmoso užkariautojus“.

— Aš pensininkas, — tarė jis.

Nepalikau jo ramybėje — kantriai kartojau visas detales, kurias žinojau. Už jo nugaros buvo televizoriaus ekranas — prisipažinsiu, man patinka filmas „Pusryčių klubas“, todėl negalėjau kaip reikiant susikaupti. Niekaip nesuprantu, kodėl man patinka šis filmas. Tas, kuris skirstė vaidmenis, tikriausiai pajuokavo — nė gramo raumenų neturintis Emilis Estevezas vaidina užkietėjusį imtynininką? Įtikinamai kietas mokyklos mušeika? Džadas Nelsonas? Tik pagalvokit, Džadas Nelsonas. Tai būtų tas pat, kas perdaryti filmą su Merilina Monro ir patikėti vaidmenį Beatričei Artur. Vis dėlto Nelsonas su Estevezu puikiai suvaidino, filmas pavyko, man jis patinka ir aš galiu atkartoti kiekvieną eilutę.

Po kurio laiko Naidželas Mandersonas tarė:

— Gali būti, kad kažką prisimenu.

Jis kalbėjo nelabai įtikinamai. Baigė gerti vieną bokalą ir užsisakė kitą. Stebėjo, kaip barmenas pila bokalą, ir čiupo jį tą pačią akimirką, kai tik šis palietė lipnią baro dangą priešais jį.

Pažiūrėjau į Viną. Jo veidas kaip paprastai buvo neįskaitomas.

Moteris su dažasvydžio makiažu, — sunku nusakyti jos amžių, galėjo būti gerai išsilaikiusi penkiasdešimtmetė arba per anksti susenusi dvidešimt penkerių mergina, aš būčiau lažinęsis dėl pastarojo varianto, — tarė Vinui:

— Aš gyvenu netoliese.

Vinas iš aukšto nužvelgė ją — dėl to žvilgsnio žmonės jo nekęsdavo.

— Tikriausiai tame skersgatvyje?

— Ne, — galingai nusikvatojo ji. Vinas toks juokingas tipas. — Turiu butą pusrūsyje.

— Spėju, kad jis nepaprastas, — kupinu sarkazmo balsu atsiliepė Vinas.

— O, nieko ypatinga, — tarė Dažasvydė neperprasdama Vino tono. — Bet jame yra lova.

Ji pasitaisė rožines blauzdines ir mirktelėjo Vinui.

— Lova, — pakartojo ji. Jei kartais jis nesuprastų, kur link ji suka.

— Žavinga.

— Nori ją pamatyti?

— Ponia, — Vinas nužvelgė ją nuo galvos iki kojų, — jau geriau tegu mano sėkla išsilieja per kateterį.

Vėl mirktelėjimas.

— Ar tai įmantrus būdas pasakyti taip?

Aš atsigręžiau į Mandersoną.

— Tai ar galite man papasakoti apie avariją?

— Bet kas tu toks, velniai rautų?

— Vairuotojos draugas.

— Nesąmonė.

— Kodėl taip sakote?

Jis nugėrė dar vieną didelį gurkšnį. „Bananarama" baigė savo dainą. Pasigirdo klasikinė „Duran Duran" baladė. Baras nuščiuvo. Kažkas išjungė šviesas, kai minia iškėlė žiebtuvėlius ir ėmė linguoti, tarsi būtų koncerte.

Naidželas irgi iškėlė žiebtuvėlį.

— Aš turėčiau patikėti tavo žodžiu — kad tave atsiuntė ji?

Jis buvo teisus.

— O jei net ir būtum, tai kas? Toji avarija buvo... prieš kiek, sakei, metų?

Aš buvau pakartojęs tai du kartus. Jis buvo girdėjęs tai du kartus.

— Prieš dešimt.

— Ką ji norėtų sužinoti dabar?

Ėmiau klausinėti kitų dalykų, bet jis mane nutildė. Ugnelės pasislinko žemiau. Visi dainavo, kad neturėtume melstis dabar, kad dėl kažkokios priežasties turėtume palaukti iki kito ryto. Kokio kito ryto? Jie tebelingavo pirmyn atgal nuo alkoholio ir dainos su vis dar pakeltais žiebtuvėliais, ir aš ėmiau nerimauti, kad tos pūstos šukuosenos netaptų didelio gaisro židiniais. Daugumos lankytojų akyse, įskaitant Naidželą, žibėjo ašaros.

Nieko mes taip nepasieksime. Nutariau šiek tiek pabakštinti.

— Avarija įvyko ne taip, kaip parašyta jūsų ataskaitoje.

Jis beveik nė nedirstelėjo į mane.

— Tai dabar sakai, kad aš suklydau?

— Ne, sakau, kad melavote ir nuslėpėte tiesą.

Jis sustingo. Nuleido žiebtuvėlį. Kiti pasekė jo pavyzdžiu. Jis apsidairė linksėdamas draugams, ieškodamas paramos. Tai buvo ne mano rūpestis. Aš nenuleidau nuo jo akių. Vinas jau skaičiavo varžovus. Žinojau, kad jis ginkluotas. Jis neparodė man ginklo, ir aš žinau, kad Jungtinėje Karalystėje turėtų būti sunku jų gauti. Bet Vinas turėjo prie savęs mažiausiai vieną ginklą.

Mano nuomone, mums jo neturėjo prireikti.

— Atsiknisk, — burbtelėjo Naidželas.

— Jei melavote, aš sužinosiu ką.

— Po dešimties metų? Sėkmės. Be to, man nė nereikėjo rašyti protokolo. Viskuo jau buvo pasirūpinta, kai ten nuvažiavau.

— Ką tai turėtų reikšti?

— Kai kas atsirado ten anksčiau nei aš, bičiuli.

— Kas?

Jis papurtė galvą.

— Sakei, kad tave atsiuntė ponia Kolins?

Staiga jis prisimena pavardę ir tai, kad ji buvo ištekėjusi.

— Taip.

— Tada ji turėtų žinoti. Arba paklausk jos draugės, kuri iškvietė policiją.

Akimirkai nutilau.

— Kuo vardu jos draugė?

— Iš kur man žinoti, velniai rautų. Klausyk, tu nori kovoti su vėjo malūnais? Aš tik pasirašiau protokolą. Ir daugiau man nė velnio tai nerūpi. Gaunu savo apgailėtiną pensiją. Jie nieko negali man padaryti. Taip, aš prisimenu tą avariją, gerai? Nuvažiavau į įvykio vietą. Jos draugė, turtinga mergiotė, neprisimenu jos vardo. Ji paskambino kažkam iš viršūnių. Ten jau buvo vienas iš mano viršininkų, tas šlykštus kirminas, vardu Redžinaldas Stabsas, bet nesivargink jam skambinti, vėžys suėdė jį prieš trejus metus, ačiū Dievui. Jie išgabeno mergaitės kūną. Jie nuvežė jos mamą į ligoninę. Tai viskas, ką žinau.

— Ar matėte mergaitę? — paklausiau.

Jis pakėlė galvą nuo bokalo.

— Ką?

— Sakėte, kad jie išgabeno mergaitės kūną. Ar matėte patį kūną?

— Jis buvo maiše, dėl Dievo. Bet, sprendžiant iš kraujo kiekio, ten nebūtų buvę į ką žiūrėti, net jei ir būčiau pažvelgęs į vidų.

15

RYTĄ mes su Terese išvažiavome pas Kareną Tauer, o Vinas susitiko su savo „teisininkais" aptarti teisinių aspektų, pavyzdžiui, kaip gauti avarijos bylą ir — o, žmogau, negalėjau nė pagalvoti apie tai — kaip ekshumuoti Miriam kūną.

Mes važiavome juodu Londono taksi, kuris, palyginti su taksi paslaugomis likusioje pasaulio dalyje, yra vienas iš paprastų gyvenimo malonumų. Teresė atrodė stulbinamai gerai ir susikaupusi. Aš papasakojau jai apie pokalbį su Naidželu Mandersonu.

— Ar manai, kad moteris, kuri iškvietė policiją, buvo Karena Tauer? — paklausė ji.

— Kas dar?

Ji linktelėjo, bet nieko nepasakė. Kurį laiką važiavome tylėdami, paskui Teresė pasilenkė į priekį ir tarė:

— Išleiskite mus prie kito kampo.

Vairuotojas sustojo. Ji išlipo ir patraukė gatve. Esu buvęs Londone tik keletą kartų, tad negaliu pasakyti, kad atpažinau vietą, bet tai tikrai nebuvo ta gatvė, kurioje gyveno Karena Tauer. Teresė sustojo gatvės kampe. Saulė švietė vis stipriau. Ji prisidengė akis. Aš laukiau.

— Čia įvyko avarija, — pasakė Teresė.

Kampas niekuo neišsiskyrė iš kitų.

— Nuo to karto aš čia nebuvau.

Nemačiau priežasties, kodėl būtų turėjusi čia atvykti, bet nieko nepasakiau.

— Išsukau iš anos gatvės. Pernelyg greitai. Sunkvežimis įsuko į mano juostą štai ten. — Ji parodė. — Bandžiau išvengti susidūrimo, bet...

Apsidairiau, tarsi po dešimties metų tikėčiausi pamatyti kokį nors ženklą, bylojantį apie avariją, kokias nors keistas slydimo vėžes, ar dar ką. Nepamačiau nieko. Teresė pajudėjo eiti. Aš ją pasivijau.

— Karenos namas — tikriausiai turėčiau sakyti Riko ir Karen namas, tiesa? — stovi kairėje žiedo pusėje, — tarė ji.

— Kaip elgsimės? — paklausiau.

— Ką turi galvoje?

— Ar nori, kad eičiau vienas?

— Kodėl?

— Galbūt pavyktų daugiau iš jos ištraukti.

Teresė papurtė galvą.

— Tau nepavyks. Tiesiog būk šalia, gerai?

— Gerai.

Prie namo Karališkojo Pusmėnulio gatvėje jau būriavosi žmonių minia. Gedėtojai. Na, žinoma, buvau pamiršęs. Juk Rikas

Kolinsas negyvas. Žmonės užsuka paguosti našlės ir atiduoti pagarbos. Teresė akimirką dvejojo stovėdama lauko laiptų papėdėje, bet paskui tvirtai paėmė mane už rankos.

Kai įžengėme į vidų, pajutau, kaip Teresė sustingo. Pasekiau jos žvilgsnį į šunį — barzdotą kolį, žinau, nes Esperansa turi tokios pat veislės — susirangiusį ant kilimėlio kampe. Šuo atrodė senas ir nejudėjo. Teresė paleido mano ranką ir pasilenkė paglostyti.

— Sveika, mergyt, — sušnabždėjo ji. — Čia aš.

Šuns uodega sunkiai sujudėjo. Likęs kūnas nė nekrustelėjo. Teresės akyse pasirodė ašaros.

— Čia Keisė, — pasakė ji man. — Nupirkome ją, kai Miriam buvo penkeri.

Šuo šiaip ne taip pakėlė galvą ir palaižė Teresei ranką. Teresė liko klūpoti šalia jo. Keisės akys buvo aptrauktos kataraktos. Senasis šuo pabandė atsispirti ir atsistoti. Teresė nuramino jį ir pakasė paausį. Šuo vis tiek sukiojo galvą, tarsi norėtų pažiūrėti Teresei į akis. Teresė pasislinko į priekį, kad būtų patogiau. Tai buvo jų švelnumo akimirka, ir aš pasijutau kaip įsibrovėlis.

— Keisė miegodavo po Miriam lova. Ji atsiguldavo ir pašliaužodavo po ja, paskui apsisukdavo ir iškišdavo tik galvą. Kaip koks sargybinis.

Teresė paglostė šunį ir pravirko. Aš atsitraukiau, užstojau jas nuo žmonių akių ir leidau joms pabūti vienumoje. Po kurio laiko Teresė susitvardė. Ir vėl paėmė mane už rankos.

Mes pasukome į svetainę. Joje laukė kokių penkiolikos žmonių, norinčių pareikšti užuojautą, eilė.

Vos tik įžengėme į kambarį, pasigirdo šnabždesiai ir į mus susmigo žvilgsniai. Nebuvau pagalvojęs apie tai, bet juk aišku — dabartinės žmonos namuose pasirodė buvusi žmona, kuri buvo dingusi beveik ištisą dešimtmetį. Bus apie ką papliaukšti liežuviais, pagalvojau.

Žmonės prasiskyrė, ir prieš mus stojo moteris elegantiškais juodais drabužiais — matyt, našlė. Ji buvo daili, smulki, didelių žalių

akių ir beveik priminė lėlę. Tarytum prisilietus Tjusdei Veld*, pasak vienos „Steely Dan“ dainos. Nežinojau, ko tikėtis, bet pamačiusios Teresę jos akys nušvito. Teresės irgi. Abi moterys liūdnai šyptelėjo viena kitai — taip šypsomasi mielam žmogui gailintis, kad nesusitiko geresnėmis aplinkybėmis.

Karena išskėtė rankas. Jos apsikabino ir kurį laiką stovėjo nejudėdamos. Akimirką svarsčiau, kokia draugystė siejo šias dvi moteris, ir nusprendžiau, kad tikriausiai gana stipri.

Kai jos paleido viena kitą, Karena nežymiai mostelėjo galva. Abi moterys pasuko durų link. Teresė atsisuko, sugriebė mane už rankos, tad aš nusekiau joms iš paskos. Mes nuėjome į kambarį, kurį britai tikriausiai vadina „salonu“, ir Karena uždarė duris. Abi moterys atsisėdo ant sofos, tarsi būtų dariusios tai tūkstančius kartų ir žinotų savo tikslias vietas. Be jokių nesklandumų.

Teresė pažiūrėjo į mane.

— Čia Mironas, — pasakė ji.

Ištiesiau ranką. Karena Tauer paspaudė ją savo smulkia rankute.

— Užjaučiu dėl netekties, — pasakiau.

— Dėkoju. — Karena atsisuko į Teresę. — Ar jis tavo?..

— Sudėtinga paaiškinti, — tarė Teresė.

Karena linktelėjo.

Aš bakstelėjau nykščiu į kito kambario pusę.

— Gal norite, kad palaukčiau gretimame kambaryje?

— Ne, — atsiliepė Teresė.

Likau kur buvęs. Niekas nežinojo, kaip pradėti pokalbį, bet aš tikrai neketinau imtis iniciatyvos. Laikiausi kaip įmanydamas stoiškiau.

Pirmoji prabilo Karena.

— Kur tu buvai, Terese?

— Šen bei ten.

— Aš ilgėjausi tavęs.

* *Tuesday Weld* — amerikiečių aktorė.

— Ir aš ilgėjausi tavęs.

Tyla.

— Norėjau susisiekti su tavimi, — tarė Karena. — Ir paaiškinti. Apie Riką ir mane.

— Tai nebūtų nieko pakeitę, — pasakė Teresė.

— Taip sakė ir Rikas. Viskas atsitiko pamažu. Tavęs nebuvo. Mes pradėjome kartu leisti laiką, šiaip, draugiškai. Mes ilgai bendravome, kol mūsų santykiai tapo rimtesni.

— Tau nereikia nieko aiškinti, — tarė Teresė.

— Taip, ko gero, ne.

Jos balse nebuvo atsiprašinėjimo, atleidimo ar supratimo laukimo. Atrodė, kad joms abiem viskas buvo aišku.

— Norėčiau, kad jums būtų susiklostę geriau, — pasakė Teresė.

— Mes turime sūnų, Metju, — tarė Karena. — Jam ketveri.

— Girdėjau.

— Kaip tu sužinojai apie nužudymą?

— Buvau Paryžiuje, — tarė Teresė.

Karena krūptelėjo. Ji sumirksėjo ir truputį atsitraukė.

— Tai ten ir buvai visą šį laiką?

— Ne.

— Tada nelabai suprantu.

— Rikas man paskambino, — pasakė Teresė.

— Kada?

Teresė papasakojo jai apie netikėtą Riko skambutį. Karenos veidas, ir taip jau baltas kaip kaukė, dar labiau išbalo.

— Rikas tau liepė atvykti į Paryžių?

— Taip.

— Ko jis norėjo?

— Tikėjausi, kad galbūt tu žinai, — tarė Teresė.

Karena papurtė galvą.

— Pastaruoju metu mes mažai kalbėdavomės. Išgyvenome gana sunkų laikotarpį. Rikas tapo labai užsisklendęs. Aš tikėjausi,

kad galbūt tik todėl, kad jis tyrė kažkokią rimtą istoriją. Vadinasi, tu su juo kalbėjaisi?

Teresė linktelėjo.

— Kiek laiko jis toks buvo?

— Tris, gal keturis mėnesius — nuo tada, kai mirė jo tėvas.

Teresė sustingo.

— Semas?

— Maniau, kad žinojai.

— Ne.

— Taip, mirė, žiemą. Išgėrė visą piliulių dėžutę.

— Semas nusižudė?

— Jis sirgo kažkokia nepagydoma liga. Bet slėpė nuo mūsų. Rikas nežinojo, kokia rimta jo būklė. Matyt, pabaigoje pasidarė taip blogai, kad jis nusprendė paspartinti tai, kas neišvengiama. Rikas baisiai liūdėjo, o paskui ėmėsi to naujo tyrimo. Būdavo, dingdavo savaitėms. Kai pasiteiraudavau, ką veikia, jis piktai atsikirsdavo, paskui vėl tapdavo švelnus, bet nepasakydavo. Arba meluodavo.

Teresė vis dar negalėjo atsitokėti.

— Semas buvo toks mielas, — ištarė ji.

— Aš taip ir nespėjau geriau su juo susipažinti, — tarė Karena. — Mes aplankėme jį porą kartų, o paskui jis per daug pasiligojo, kad atvažiuotų pas mus.

Teresė nurijo gumulą ir pamėgino susitvardyti.

— Vadinasi, Semas nusižudo, o Rikas pasilaidoja darbe.

— Taip, panašiai.

— Ir jis nepapasakojo tau, ką tyrė?

— Ne.

— Ar klausei Marijo?

— Jis irgi nepasakė.

Neklausiau, kas tas Marijas. Pamaniau, kad Teresė pasakys vėliau.

Teresė klausinėjo toliau:

— Ar nutuoki, kokią istoriją Rikas tyrė?

Karena žiūrėjo į savo draugę.

— Ar gerai buvai pasislėpusi, Terese?

— Gana gerai.

— Gal tai jis ir tyrė. Bandė surasti tave.

— Tam nebūtų reikėję mėnesių.

— Tu įsitikinusi?

— Net jeigu ir taip, kam jam to būtų reikėję?

— Aš nesu pavydi žmona, — tarė Karena. — Bet manyčiau, kad tokie dalykai kaip tėvo savižudybė gali priversti žmogų pergalvoti gyvenimo pasirinkimus.

Teresė susiraukė.

— Tu manai?..

Karena truktelėjo pečiais.

— To negali būti, — pasakė Teresė. — Net jei tu manai, kad Rikas bandė — nežinau — susisiekti su manimi ar atsivilioti atgal, kam jis būtų sakęs man, jog tai skubu?

Karena susimąstė.

— Kur tu buvai, kai jis paskambino?

— Nuošalioje vietoje šiaurės vakarų Angoloje.

— Ir kai jis pasakė, kad reikalas skubus, tu viską metei ir atvykai, taip?

— Taip.

Karena skėstelėjo rankomis, tarsi atsakymas būtų aiškus.

— Jis nemelavo, kad atsiviliotų mane į Paryžių, Karena.

Karena neatrodė įsitikinusi. Kai mes atėjome, ji buvo liūdna. Dabar atrodė visiškai praradusi pasitikėjimą. Teresė dirstelėjo į mane. Aš linktelėjau.

Laikas stumtis į priekį.

— Mes norime paklausti tavęs apie avariją, — tarė Teresė.

Jos žodžiai paveikė Kareną kaip šūvis. Moters akys išsiplėtė iš nuostabos ir ėmė lakstyti į šonus. Aš kiek abejojau dėl žodžio „avarija“, nesitikėjau, kad ji supras, apie ką kalba Teresė. Akivaizdu, kad suprato.

— Ko paklausti?

— Tu ten buvai. Įvykio vietoje.

Karena tylėjo.

— Buvai?

— Taip.

Teresė šiek tiek nustebo išgirdusi atsakymą.

— Niekada man to nesakei.

— Kodėl turėjau sakyti? Maža to, kada turėjau pasakyti? Mes niekada nesikalbėjome apie tą vakarą. Niekada. Tu pabudai. Negi tikėjaisi, kad pasakysiu: „Sveika, kaip jautiesi, aš ten buvau."

— Papasakok man, ką prisimeni.

— Kam? Koks dabar skirtumas?

— Papasakok.

— Aš myliu tave, Terese. Visuomet mylėsiu.

Kažkas pasikeitė. Mačiau tai jos kūno kalboje. Galbūt įsitempusioje nugaroje. Geriausia draugė traukėsi. Į paviršių kilo priešininkė.

— Ir aš tave myliu.

— Nemanau, kad buvo diena, kai negalvojau apie tave. Bet tu išvykai. Turėjai savo priežasčių, savo skausmą, ir aš tai supratau. Bet tu išvykai. Aš susikūriau gyvenimą su šiuo vyru. Mes turėjome problemų, bet Rikas buvo visas mano pasaulis. Ar supranti?

— Žinoma.

— Aš mylėjau jį. Jis buvo mano sūnaus tėvas. Metju tik ketveri. O kažkas nužudė jo tėvą.

Teresė tylėjo.

— Taigi dabar mes gedime. Aš stengiuosi tvardytis. Stengiuosi nepalūžti ir apsaugoti savo sūnų. Tad atleisk. Neketinu kalbėtis apie dešimties metų senumo avariją. Tik ne šiandien.

Ji atsistojo. Viskas, ką ji sakė, buvo logiška, tačiau jos balsas buvo keistai nenuoširdus.

— Aš stengiuosi daryti tą patį, — pasakė Teresė.

— Ką?

— Stengiuosi apsaugoti savo vaiką.

Karenos akyse vėl pasirodė tas besiblaškantis žvilgsnis.

— Ką čia kalbi?

— Kas atsitiko Miriam? — paklausė Teresė.

Karena tyrinėjo Teresės veidą. Tada atsisuko į mane, tarsi galėčiau pasiūlyti lašelį sveiko proto. Aš žiūrėjau į ją nemirksėdamas.

— Ar matei ją tą vakarą?

Bet Karena Tauer neatsakė. Ji atidarė duris ir dingo gedėtojų būryje.

16

KAI Karena išėjo iš kambario, aš nuėjau prie stalo.

— Ką čia darai?

— Šniukštinėju.

Stalas buvo iš sodraus raudonmedžio. Ant jo gulėjo auksinis laiškų peilis, kuris dvigubino kaip didinamasis stiklas. Atplėšti vokai stovėjo sukišti į antikvarinius laikiklius. Nesijaučiau labai gerai, bet nesijaučiau darąs ir nusikaltimą. Išsitraukiau „BlackBerry“ telefoną. Tas, kurį man buvo davęs Vinas, turėjo gana gerą kamerą. Ėmiau atidarinėti vokus ir fotografuoti.

Radau kredito kortelių išklotines. Neturėjau laiko peržiūrėti jas visas, bet man vis tiek reikės sąskaitų numerių. Viename iš vokų buvo telefono sąskaitos (jos mane domino) ir sąskaitos už elektrą (šios nedomino). Paskui atidariau stalčius ir ėmiau tikrinti jų turinį.

— Ko tu ieškai? — pasiteiravo Teresė.

— Voko, ant kurio būtų parašyta „UŽUOMINA VIDUJE“.

Žinoma, aš tikėjausi stebuklo. Ko nors apie Miriam. Galbūt nuotraukų. Nors jų neradau, turėjau sąskaitas, kredito kortelių išklotines ir telefonų numerius. Tai turėtų padėti. Tikėjausi rasti darbo kalendorių, bet tokio nebuvo.

Aptikau keletą nuotraukų, kuriose, mano manymu, buvo Rikas, Karena ir jų sūnus Metju.

— Čia Rikas? — paklausiau.

Teresė linktelėjo.

Nežinojau, ką apie jį galvoti. Jis turėjo iškilią nosį, mėlynas akis ir pilkšvai šviesius plaukus, kuriuos galėjai pavadinti garbanotais arba neklusniais. Ką tu sau gali padaryti — pamatai buvusį vyrą ir imi jį vertinti. Tą ir ėmiau daryti, bet paskui prisiverčiau liautis. Padėjau nuotraukas į vietą ir tęsiau paiešką. Daugiau jokių nuotraukų. Jokios šviesiaplaukės dukters, kurią būtų slėpęs visus šiuos metus. Jokių senų Teresės fotografijų.

Atsisukau ir pamačiau nešiojamąjį kompiuterį ant tokios pat medienos komodos.

— Kaip manai, kiek dar turime laiko? — paklausiau.

— Aš pasaugosiu duris.

Įjungiau kompiuterį. Jis įsikrovė per porą sekundžių. Spustelėjau apačioje skambučių simbolį. Atsivėrė jo darbo kalendorius. Praėjusį mėnesį tuščia. Dešiniajame kampe buvo tik vienas užrašas:

OPAL
HHK
4714

Nesupratau, ką visa tai reiškė, tačiau šis darbas buvo pažymėtas kaip SKUBUS.

— Ką radai? — paklausė Teresė.

Perskaičiau jai ir paklausiau, ar ji nutuokia, ką tai galėtų reikšti. Ji nežinojo. Mane spaudė laikas. Pasvarsčiau, ar nenusiuntus kalendoriaus turinio Esperansai, bet kas nors gali tai pastebėti. Tačiau kai pagalvoji — na, ir kas? Vinas, žinoma, turėjo keletą anoniminių elektroninio pašto adresų. Nusiunčiau jam kalendorių ir adresų knygutę. Tada nuėjau į Išsiųstų dokumentų skyrių ir juos ištryniau, kad niekas nepamatytų.

Argi aš ne sumanus?

Štai koks aš, knisuosi po neseniai nužudyto žmogaus daiktus, kol jo našlė ir sūnus gedi kitame kambaryje. Jaučiausi beveik didvyris. Išeinant dar reikės įspirti senajai Keisei.

— Kas tasai Marijas, apie kurį kalbėjotės? — paklausiau.

— Marijas Kontucis, — pasakė Teresė. — Jis buvo geriausias Riko draugas ir prodiuserio padėjėjas. Jie visada dirbdavo kartu.

Suradau jo adresą Adresų knygoje. Puiku. Įsivedžiau jo namų ir mobiliojo telefonų numerius į savo telefoną.

Visgi aš sumanus.

— Ar žinai, kur Vilšemo gatvė?

— Netoliese, galima nueiti pėsčiomis. Ar Marijas tebegyvena ten?

Linktelėjau ir surinkau Marijo namų numerį. Atsiliepė vyras amerikietišku akcentu.

— Alio?

Aš padėjau ragelį.

— Jis namie, — pasakiau.

Tikiuosi, kad mėgėjai detektyvai dabar užsirašinėja.

— Tada eime.

Paskubomis atidariau Nuotraukų galeriją. Joje buvo daugybė nuotraukų, tačiau nė vienos, kuri patrauktų mano dėmesį. Visų negalėjau išsiųsti. Tai užtruktų. Nuotraukos buvo normalios, kitaip tariant, gniaužiančios širdį. Karena atrodė laiminga šalia vyro. Rikas irgi atrodė laimingas. Švytinčiais veidais jie laikė ant rankų sūnų. Nuotraukų galerija turi tokią funkciją, kuri leidžia vartotojui uždėti žymeklį ant Renginio, ir nuotraukos ima greitai keistis. Aš peržiūrėjau METJU GIMIMAS ir PIRMASIS GIMTADIENIS, paskui dar keletą kitų. Vėlgi širdį gniaužiamai normalu.

Stabtelėjau ties viena neseniai daryta, pavadinta TĖČIO SOKERIO FINALAS. Rikas ir Metju buvo apsirengę vienodomis „Manchester United“ uniformomis. Rikas plačiai šypsojosi ir glaudė prie savęs sūnų. Nuo jo varvėjo prakaitas. Buvo matyti, kad jis vos gaudo

kvapą ir yra apimtas euforijos. Keturmetis Metju glaudėsi prie jo laikydamas rankose per dideles vartininko pirštines. Jo akys buvo padažytos juodai, ir jis stengėsi atrodyti orus; ir aš pagalvojau, kad šis vaikas augs be šio besišypsančio tėvo, pagalvojau apie Džeką, kitą berniuką, kuriam teko užaugti be tėvo, paskui pagalvojau apie savo tėvą, kaip myliu jį ir kaip man vis dar jo reikia, po to uždariau laikmeną.

Mes nutipenome prie lauko durų neatsisveikinę. Minutėlei atsigręžęs pamačiau mažąjį Metju, sudribusį ant kėdės kampe. Jis buvo su tamsiu kostiumu.

Keturmečiai neturėtų dėvėti tamsių kostiumų. Keturmečiai turi vilkėti vartininko uniformas ir stovėti šalia tėčių.

MARIJAS Kontucis atidarė duris nė nepasiteiravęs, kas atėjo. Jis buvo liesas, raumeningas ir priminė medžioklinį šunį. Jis atkišo siaurą veidą į Teresę.

— Bet tu ir įžūli.

— Malonu matyti ir tave, Marijau.

— Man ką tik skambino Karenos draugas. Jis sako, kad apsireiškei nepaskambinusi. Tai tiesa?

— Taip.

— Ką tu sau manei? — Marijo galva staiga atsisuko į mane. — Ir kam atsivedei šį asilą?

— Ar mes pažįstami? — pasiteiravau.

Marijas nešiojo akinius vėžlio kiauto rėmeliais, kurie man visuomet atrodė pernelyg erzinantys. Jis buvo su kelnėmis ir baltais marškiniais, kuriuos kaip tik sagstėsi.

— Aš neturiu tam laiko. Prašau išeiti.

— Mums reikia pasikalbėti, — tarė Teresė.

— Per vėlu.

— Ką tai turėtų reikšti?

Jis skėstelėjo rankomis.

— Tu išvykai, Terese, pameni? Galbūt turėjai savų priežasčių. Viskas gerai. Toks tavo pasirinkimas. Bet tu išvykai, o dabar, kai jis mirė, pagaliau panorai pasikalbėti? Pamiršk. Aš neturiu ką tau pasakyti.

— Tai buvo labai seniai, — tarė ji.

— Būtent. Rikas laukė, kad sugrįžtum. Ar žinojai tai? Laukė dvejus metus. Tu buvai užsisklendusi ir prislėgta, — mes tai supratome, — bet tai nesutrukdė tau dulkintis su šiuo Ponu Krepšininku.

Jis bakstelėjo į mane nykščiu. Tai aš čia Ponas Krepšininkas.

— Rikas žinojo apie tai? — paklausė Teresė.

— Žinoma. Mes manėme, kad tu sugniuždyta, galbūt pažeidžiama. Rūpinomės tavimi. Manau, Rikas tikėjosi, kad sugrįši. Tačiau tu išlėkei į kažkokią salelę, kad paūžtum su Krepšingalviu.

Jis vėl bakstelėjo į mane nykščiu. Dabar aš jau Krepšingalvis.

— Judu mane sekėte? — tarė Teresė.

— Taip, kartkartėmis užmesdavome akį.

— Ar ilgai?

Jis neatsakė. Staiga jam prireikė atsiraitoti rankovę.

— Ar ilgai, Marijau?

— Mes visą laiką žinojome, kur esi. Nesakau, kad kalbėdavomės apie tave, o kadangi pastaruosius šešerius metus buvai tame pabėgėlių centre, tai pastoviai ir netikrindavome. Bet žinojome. Todėl ir stebiuosi matydamas tave čia su tuo Supersportininku Bozo. Mes manėme, kad metei šį mėsos gabalą.

Jis dar kartą pamojavo nykščiu man prieš veidą.

— Marijau?

Jis pažiūrėjo į mane.

— Dar kartelį atkišk tą nykštį, ir pamatysi, kas bus.

— Fiziniai grasinimai iš rajono dičkio, — tarė jis, ir jo liesame veide išplito šypsena. — Jaučiuosi, tarsi vėl būčiau mokykloje.

Jau ketinau kibti jam į atlapus, bet nusprendžiau, kad neverta.

— Mes turime tau klausimų, — pasakiau.

— Ir aš turėčiau į juos atsakyti? Tu nesupranti, ar ne? Ji buvo

ištekėjusi už mano geriausio draugo, o paskui, žiūrėk, dulkinasi su tavimi kažkokioje negyvenamoje saloje. Ar žinai, kaip jis jautėsi?

— Blogai? — spėjau.

Jis nutilo. Tada atsisuko į Teresę.

— Klausyk, nenoriu putotis čia kaip išprotėjęs, bet tau čia ne vieta. Rikas ir Karena buvo susikūrę gerą gyvenimą. Tu jau seniai visko atsisakei.

Pažiūrėjau į Teresę. Ji labai stengėsi nepalūžti.

— Ar jis kaltino mane? — paklausė ji.

— Už ką?

Ji neatsakė.

Marijo pečiai nulinko, pyktis subliūško. Jo balsas sušvelnėjo.

— Ne, Terese, jis niekada nekaltino tavęs. Nė už nieką, supranti? Aš kaltinau tave už tai, kad palikai jį — taip, tai ne mano reikalas. Bet jis niekada nekaltino tavęs, nė sekundėlę.

Teresė tylėjo.

— Man reikia ruoštis, — pasakė Marijas. — Padedu Karenai viską organizuoti. Organizuoti. It kokį choro pasirodymą. Koks kvailas žodis.

Teresė vis dar atrodė šiek tiek apdujusi, todėl įsiterpiau aš.

— Ar numanai, kas galėjo jį nužudyti?

— Kas tu toks, Bolitarai, gal koks faras?

— Mes buvome Paryžiuje, kai jį nužudė, — pasakiau.

Jis atsigręžė į Teresę.

— Tu matei Riką?

— Nespėjau.

— Bet jis tau skambino?

— Taip.

— Prakeikimas.

Marijas užsimerkė. Jis vis dar nebuvo pakvietęs mūsų į vidų, bet aš įsispraudžiau į tarpdurį, ir jis atsitraukė. Tikėjausi pamatyti senbernio guolį, nežinau kodėl, bet ant grindų ir kampuose mėtėsi žaislai. Ant spintelės rikiavosi tušti vaikiški buteliukai.

— Aš vedžiau Džinę, — pasakė jis Teresei. — Prisimeni ją?

— Žinoma. Džiaugiuosi girdėdama, kad esi laimingas, Marijau.

Jis minutėlę patylėjo, iš naujo įvertindamas situaciją, rimdamas.

— Mes turime tris vaikus. Vis kalbame, kad reikia didesnio namo, bet mums čia patinka. Be to, Londone siaubingos nekilnojamojo turto kainos.

Mes stovėjome kambario vidury.

— Vadinasi, Rikas tau paskambino, — tarė Marijas Teresei.

— Taip.

Jis papurtė galvą.

Aš suardžiau tylą.

— Kas būtų norėjęs nužudyti Riką?

— Rikas buvo vienas geriausių tiriamosios žurnalistikos reporterių pasaulyje. Jis papiktino daugelį žmonių.

— Ką nors ypač?

— Ne, nepasakyčiau. Bet aš vis dar nesuprantu, ką tai turi bendra su jumis.

Norėjau paaiškinti, bet žinojau, kad tam nėra laiko.

— Gal palinksmintum mus dar minutėlę?

— Palinksminti? Čia ką, juokinga?

— Prašau, Marijau. Tai svarbu, — paprašė Teresė.

— Nes tu taip sakai?

— Tu mane pažįsti, — tarė ji. — Žinai, kad jei aš prašau, vadinasi, tai svarbu.

Jis minutėlę galvojo.

— Marijau?

— Ką tu nori sužinoti?

— Kokią istoriją Rikas narpliojo?

Jis nukreipė žvilgsnį į šoną ir prikando apatinę lūpą.

— Prieš keletą mėnesių jis ėmė domėtis labdaringa organizacija, kuri vadinasi „Išgelbėk angelus".

— Kuo ji ypatinga?

— Jei atvirai, nežinau. Jie susibūrė kaip evangelikų grupė, tipiš-

ka grupė, propaguojanti teisę gyventi, protestuojanti prieš abortų klinikas, planuotus gimdymus, kamieninių ląstelių tyrimus ir panašiai. Bet po kurio laiko išsiskirstė. Jis kaip apėstas rinko apie juos medžiagą.

— Ir ką sužinojo?

— Nedaug ką, kiek žinau. Jų finansinė struktūra pasirodė šiek tiek keista. Niekaip nesugebėjome jos atsekti. Iš esmės jie kovojo prieš abortus, kamieninių ląstelių tyrimus ir skatino įvaikinimą. Tiesą sakant, man jie pasirodė gana solidi organizacija. Nenoriu gilintis, kas geriau — turėti teisę gyventi ar turėti teisę rinktis, bet manau, kad abi pusės sutiktų, jog įvaikinimas yra įgyvendinama alternatyva. Regis, ta linkme jie ir ėjo. Užuot padeginėję klinikas, organizacijos nariai padėdavo nenorimiems kūdikiams ateiti į pasaulį ir pasirūpindavo jų įvaikinimu.

— Ir Rikas jais domėjosi?

— Taip.

— Kodėl?

— Nežinau.

— Kas jį privertė jais susidomėti?

— Dar kartą sakau, nežinau. — Jo balsas nuslopo.

— Bet turi savo nuomonę.

— Viskas prasidėjo tuomet, kai jis grįžo namo palaidojęs tėvą. — Marijas pažiūrėjo į Teresę. — Žinai apie Semą?

— Karena man pasakė.

— Savižudybė, — pasakė Marijas.

— Jis sirgo?

Marijas linktelėjo.

— Hantingtono liga.

Teresė apstulbo.

— Semas sirgo Hantingtono liga?

— Nustebai, a? Matyt, jis slėpė, bet kai liga ėmė progresuoti, jis nenorėjo kentėti. Pasirinko lengvesnį kelią.

— Bet... kaip... niekada nežinojau.

— Rikas irgi nežinojo. Beje, Semas irgi, iki pat pabaigos.

— Kaip tai įmanoma?

— Tu ką nors žinai apie Hantingtono ligą? — paklausė Marijas.

Teresė linktelėjo.

— Rašiau straipsnį ta tema. Ji išskirtinai paveldima. Vienas iš tėvų turi ja sirgti. Jei taip, tada yra vienas šansas iš dviejų susirgti.

— Būtent. Manoma, kad ja sirgo Semo tėvas, Riko senelis, bet jis mirė Normandijoje ligai nespėjus pasireikšti. Todėl Semas ir nežinojo.

— Ar Rikas išsityrė? — paklausė Teresė.

— Nežinau. Jis netgi nepapasakojo visos tiesos Karenai — tik tiek, kad jo tėvas sužinojo sergąs nepagydoma liga. Kad ir kaip būtų, Rikas kurį laiką buvo likęs JAV. Man regis, tvarkė tėvo daiktus, rūpinosi namo pardavimu. Tada ir aptiko tą „Išgelbėk angelus" organizaciją.

— Kaip?

— Nenutuokiu.

— Sakei, kad jie priešinasi kamieninių ląstelių tyrimui. Gal tai buvo kaip nors susiję su Hantingtono liga?

— Gali būti, bet man Rikas liepė patikrinti jų finansus. Sek pinigų pėdsakais. Toks senasis šūkis. Rikas norėjo sužinoti apie juos viską, ką galėjo, apie žmones, kurie jai vadovauja, kol vieną dieną liepė man liautis domėtis.

— Jis atsisakė tyrimo?

— Ne. Tik norėjo, kad aš pasitraukčiau. Ne jis. Tik aš.

— Ar nutuoki kodėl?

— Nelabai. Jis užsuko pas mane, pasiėmė visus mano dokumentus ir tada pasakė kai ką labai keista. — Marijas iš pradžių pažiūrėjo į Teresę, tada į mane. — Jis pasakė: „Tau reikia pasisaugoti, tu turi šeimą."

Mes laukėme tylėdami.

— Tada aš pasakiau tą patį: „Tu irgi." Bet jis apsimetė negirdė-

jęs. Mačiau, kad jis buvo nepaprastai susijaudinęs. Terese, tu žinai, koks jis buvo. Jis nieko nebijodavo.

Ji linktelėjo.

— Jis buvo išsigandęs, kai kalbėjo su manim telefonu.

— Aš pabandžiau jį prakalbinti, pasipasakoti man. Bet jis neatsivėrė. Išskubėjo, ir nuo tada nieko apie jį nebegirdėjau. Niekada. O šiandien man paskambino.

— Ar nutuoki, kur tie dokumentai gali būti dabar?

— Jis paprastai laikydavo kopijas savo biure.

— Būtų gerai juos pamatyti.

Marijas tylėdamas stebeilijosi į ją.

— Prašau, Marijau. Žinai, kad neprašyčiau, jei nebūtų svarbu.

Jis vis dar pyko, tačiau, rodės, suprato.

— Paieškosiu jų rytoj iš pat ryto, gerai?

Pažiūrėjau į Teresę. Nebuvau tikras, kiek galime jį spausti. Jis, rodės, gerai pažinojo Riką. Tegu sprendžia ji.

— Ar Rikas pastaruoju metu kalbėjo apie Miriam? — paklausė Teresė.

Marijas pakėlė akis. Jis neskubėjo atsakyti, ir aš tikėjausi išsamaus atsakymo. Bet jis tepasakė „ne".

Luktelėjome, kad jis paaiškintų. Jis nepaaiškino.

— Aš manau, — ištarė Teresė, — kad Miriam gali būti gyva.

Jei Marijas Kontucis ką nors žinojo apie tai, tada tas vyrukas turėjo būti psichopatas. Nesakau, kad žmonės negali meluoti ir elgtis taip, kad apkvailintų kitus. Esu matęs daug puikių melagių. Puikūs melagiai meluoja taip, kad net įtikina save, jog melas yra tiesa, arba jie būna patys tikriausiai psichopatai. Jei Marijas įtarė, kad Miriam gyva, tada jis priklausė vienai iš šių stovyklų.

Jis susiraukė, lyg būtų blogai išgirdęs. Jo balse skambėjo pasipiktinimas.

— Ką tu čia kalbi?

Ištarusi tai garsiai, Teresė galutinai palūžo. Aš perėmiau situaciją į savo rankas. Kaip įmanydamas normaliau papasakojau

jam apie kraujo mėginius ir šviesų plauką. Neužsiminiau matęs ją vaizdajuostėje. Tuo ir taip jau buvo per sunku patikėti. Geriausia remtis moksliniais įrodymais — DNR tyrimais, o ne savo intuicija, pagrįsta merginos eisena blankioje stebėjimo kameros juostoje.

Jis ilgai tylėjo.

— Tikriausiai blogai atliko kraujo tyrimą, — pagaliau ištarė.

Mes abu tylėjome.

— Arba, minutėlę — jie mano, kad jūs nužudėte Riką, taip?

— Iš pradžių jie galvojo, kad Teresė prikišusi rankas.

— O tu, Bolitarai?

— Aš buvau Naujajame Džersyje, kai jis buvo nužudytas.

— Tai jie mano, kad tai Teresės darbas, ar ne?

— Taip.

— O jūs žinote, kokie tie farai. Jie žaidžia protų žaidimus. Argi gali būti geresnis proto žaidimas nei šis — pasakyti, kad tavo mirusi dukra gali būti gyva?

Dabar aš susiraukiau.

— Kaip tai padėtų įrodyti, kad ji dalyvavo nužudyme?

— Iš kur man žinoti? Bet pagalvok, Terese. Aš žinau, kaip tu to nori. Prakeikimas, aš irgi noriu. Bet argi tai įmanoma?

— Kai atmeti tai, kas neįmanoma, tai, kas lieka, nesvarbu, kaip neįtikima, turi būti tiesa, — pasakiau.

— Seras Artūras Konan Doilis, — pridūrė Marijas.

— Taigi.

— Ar pasirengęs eiti taip toli, Bolitarai?

— Aš pasirengęs eiti taip toli, kiek reikės.

17

— NORIU aplankyti Miriam kapą, — pasakė Teresė, kai nuėjome kvartalą.

Mes susiradome kitą taksi ir važiavome tylėdami. Privažiavę

aptvertas kapinaites, sustojome prie vartų. Kapinės visuomet aptvertos tvora su vartais. Ką iš tiesų ji saugo?

— Nori, kad palaukčiau čia? — paklausiau.

— Taip.

Aš likau prie vartų, tarsi bijočiau trypti šventą žemę, kokia ji tikriausiai ir buvo. Kurį laiką saugumo sumetimais lydėjau Teresę akimis, bet kai ji atsiklaupė, nusisukau ir nuėjau. Galvojau apie tai, kokios mintys sukasi jos galvoje, kokie vaizdai neduoda jai ramybės. O tai, patikinu jus, nebuvo gera mintis, tad paskambinau į Niujorką Esperansai.

Ji atsiliepė tik po šešto signalo.

— Laiko skirtumas, mulki.

Žvilgtelėjau į laikrodį. Niujorke buvo penkios ryto.

— Oi, — pasakiau.

— Kas nutiko?

Nutariau atsiverti iki galo. Papasakojau Esperansai apie DNR ir šviesiaplaukę merginą.

— Tai jos duktė?

— Gali būti.

— Rimtas jovalas, — pareiškė Esperansa.

— Tikrai.

— Tai ko tau reikia iš manęs?

— Padariau krūvą nuotraukų — kredito kortelių išklotinės, telefonų numeriai ir panašiai — ir išsiunčiau tau, — pasakiau. — A, ir dar kalendoriuje rasi tokią keistą užuominą apie opalus ar panašiai.

— Opalai kaip akmenys?

— Nežinau. Gali būti kodas.

— Aš visiškai nesuprantu kodų.

— Aš irgi, bet gal kas nors užklius. Kad ir kaip būtų, pradėkime aiškintis, ką tyrė Rikas Kolinsas. Be to, jo tėvas nusižudė. — Pasakiau jai jo adresą ir vietą. — Gal reiktų pasidomėti.

— Savižudybe?

— Taip.

— O ką ten domėtis?

— Gal buvo kas įtartina, ar ką.

Tyla. Aš pajudėjau eiti.

— Esperansa?

— Man ji patinka.

— Kas?

— Margaret Tečer. Apie ką mes kalbame? Apie Teresę, mulki. O tu mane pažįsti. Aš nekenčiu visų tavo merginų.

Pagalvojau apie tai.

— Tau patinka Elė, — pasakiau.

— Patinka. Ji geras žmogus.

— Ar aš girdžiu „bet"?

— Bet ji ne tau.

— Kodėl ne?

— Nėra to, kas neapčiuopiama.

— Ką tai reiškia?

— Kas padarė tave didžiu sportininku? — paklausė Esperansa. — Ne geru, o didžiu. Kalbu apie profesionalų lygą, Amerikos universitetų čempionatą ir taip toliau.

— Gebėjimai, sunkus darbas, genai.

— Tą turi daugelis vaikinų. Bet tai, kas skiria tave — kas skiria didžiuosius nuo beveik didžiųjų — yra neapčiuopiama.

— O tarp manęs ir Elės?

— Nėra to, kas neapčiuopiama.

Išgirdau fone verkiant kūdikį. Esperansos sūnui Hektorui buvo pusantrų metukų.

— Jis vis dar neišmiega per visą naktį, — tarė Esperansa, — tad gali įsivaizduoti, kaip džiaugiuosi tavo skambučiu.

— Atleisk.

— Susitvarkysiu. Pasirūpink savimi. Perduok Teresei, kad laikytųsi. Mes viską išsiaiškinsime.

Ji padėjo ragelį. Aš įsispoksojau į telefoną. Paprastai Vinas ir

Esperansa pyksta, kai aš įsiveliu į ką nors panašaus. O dabar staiga nenoras dingo. Įdomu.

Kitoje gatvės pusėje nerūpestingai žingsniavo vyriškis su akiniais nuo saulės, juodais „Chuck Taylor" sportiniais aulinukais ir žaliais marškinėliais. Mano šnipo pojūčiai sujudo. Jo plaukai buvo trumpai pakirpti ir tamsūs. Kaip ir oda — mes vadiname tokią semitų oda, ji dažnai maišoma su lotynų amerikiečių, arabų, graikų ar net, po galais, italų.

Jis pasuko už kampo ir dingo. Kurį laiką laukiau, ar vėl nesugrįžk. Nesugrįžo. Apsidairiau, ar nepasirodė dar kas nors. Pro šalį praėjo keletas žmonių, bet nė vienas nesužadino mano šnipo pojūčių.

Kai Teresė sugrįžo, jos akys buvo sausos.

— Važiuosime taksi? — paklausė ji.

— Tu pažįsti šį rajoną?

— Taip.

— Ar netoliese yra metropolitenas?

Beveik girdėjau galvoje Vino balsą, sakantį: *Londone, Mironai, mes vadiname tai metro.*

Ji linktelėjo. Mes paėjėjome du kvartalus. Ji rodė kelią.

— Žinau, nuskambės kaip pats kvailiausias klausimas žmonijos istorijoje, — tariau aš, — bet ar tu gerai jautiesi?

Teresė linktelėjo.

— Ar tu tiki antgamtinėmis jėgomis? — po minutėlės pasiteiravo ji.

— Ką turi galvoje?

— Vaiduokliais, dvasiomis, tuo, kas nesuvokiama.

— Ne. O tu?

Ji neatsakė į klausimą tiesiogiai.

— Tai buvo antras kartas, kai aplankiau Miriam kapą, — pasakė ji.

Aš įkišau savo kreditinę kortelę į bilietų automatą ir leidau Teresei nuspausti reikiamus mygtukus.

— Nemėgstu kapinių. Ne todėl, kad jos mane liūdintų. Todėl kad nieko nejaučiu. Kai pagalvoji apie visą tą skausmą, išlietas ašaras — ar kada nors susimąstei apie tai būdamas kapinėse? Kiek žmonių jose yra verkę? Kiek žmonių yra ištarę paskutinius atsisveikinimo žodžius savo mylimiesiems. Man atrodo, — nežinau, — kad visa ta žmogiška kančia susilieja į mažytes daleles ir suformuoja neigiamą kosminį pojūtį. Tarsi smelkimą kauluose, šaltą šiurpą ant sprando, ką nors panašaus.

— Bet tu niekada šito nepajutai, — pasakiau.

— Niekada. Vien toji mintis, kad mirusieji laidojami ir jų palaikai užverčiami paminkliniais akmenimis... man tai atrodo tik vietos švaistymas, kažkoks reliktas iš prietarų eros.

— Vis dėlto, — pasakiau, — šiandien tu norėjai ten grįžti.

— Ne tam, kad atiduočiau pagarbą.

— Tada kodėl?

— Pagalvosi, kad aš pakvaišusi.

— Sakyk.

— Norėjau grįžti ir pažiūrėti, galbūt kas nors pasikeitė per tuos dešimt metų. Pažiūrėti, kad galbūt šį kartą ką nors pajusiu.

— Ne tokia jau tu ir pakvaišusi.

— Aš ne taip pasakiau. Grįžau ne tam, kad ką nors pajusčiau. Maniau, kad grįžimas gali kaip nors mums padėti.

— Kaip?

Teresė ėjo nesustodama.

— Supranti, aš pamaniau... — Dabar ji stabtelėjo ir sunkiai nurijo.

— Ką?

Ji sumirksėjo prieš saulę.

— Aš irgi netikiu antgamtinėmis jėgomis, bet žinai, kuo tikiu?

Papurčiau galvą.

— Tikiu motinišku ryšiu. Nežinau, kaip dar tai paaiškinti. Aš jos motina. Tai pats stipriausias ryšys žmonijoje, ar ne? Motinos meilė vaikui nugali viską. Todėl aš turėčiau *kažką* jausti, vienaip ar

kitaip. Turėčiau stovėti prie kapo ir žinoti, ar mano dukra gyva, ar ne. Supranti, apie ką kalbu?

Pirma mintis buvo išlementi kokią nors globėjišką nesąmonę, pavyzdžiui: „Tai neįmanoma", „Nekankink savęs dėl šito", bet laiku susivaldžiau neištaręs kvailystės. Aš turiu sūnų, bent jau biologiškai. Dabar jis jau suaugęs ir antrą kartą keliauja po užsienį — šį kartą Kabule. Aš visą laiką jaudinuosi dėl jo, ir nors netikiu, kad tai įmanoma, vis galvoju, jog savaime sužinočiau, jei jam atsitiktų kas nors bloga. Kažkaip pajusčiau, kokį nors šaltą gūsį krūtinėje ar ką nors panašaus.

— Suprantu, — atsakiau.

Mes pradėjome leistis žemyn eskalatoriumi, kuris, rodės, niekada nesiliaus judėjęs. Žvilgtelėjau sau per petį. Akiniuotojo nesimatė.

— Ką darysime toliau? — paklausė Teresė.

— Grįšime į viešbutį. Tu imsies to, ką radome pas Kareną. Pagalvok apie tą opalo kodą, pažiūrėk, kur tai tave nuves. Esperansa persiųs tau informaciją, kurią jai pavyks sužinoti. Pastaruoju metu Rikui kažkas atsitiko — kažkas, kas privertė jį pakeisti gyvenimą ir susirasti tave. Dabar turime galvoti apie tai, kas jį nužudė, kodėl ir ką jis tyrė pastaruosius porą mėnesių. Todėl tau teks peržiūrėti jo medžiagą, gal kas kris į akis.

— Ką tu manai apie mūsų pokalbį su Karena? — paklausė Teresė.

— Judvi buvote artimos, tiesa?

— Taip, labai.

— Tada pasakysiu mandagiai: aš nemanau, kad Karena buvo visiškai atvira. O tu kaip manai?

— Iki šiandien būčiau pasakiusi, kad galėčiau patikėti jai savo gyvybę, — tarė Teresė. — Bet tu teisus. Ji kažką slepia.

— Gal nutuoki ką?

— Ne.

— Tada galbūt grįžkime į praeitį ir pamėginkime kitaip. Papasakok man viską, ką prisimeni apie avariją.

— Manai, kad aš ko nors nepasakiau?

— Žinoma, ne. Bet dabar, kai išgirdai visas tas naujienas, galbūt prisiminsi tą vakarą šiek tiek kitaip.

— Ne, nieko neprisimenu. — Ji žiūrėjo pro langą, pro kurį buvo matyti tik besusiliejantis tunelis. — Visą dešimtmetį stengiausi jį pamiršti.

— Suprantu.

— Nesupranti. Prisiminimai apie tą vakarą neapleidžia manęs iki šiol.

Aš tylėjau.

— Išnagrinėjau jį iš visų įmanomų kampų. Svarsčiau, kas būtų buvę, jei būčiau važiavusi lėčiau, važiavusi kitu keliu, palikusi ją namuose, nebūčiau tokia velniškai ambicinga, viską. Daugiau nebėra ką prisiminti.

Mes išlipome iš traukinio ir pasukome išėjimo link.

Kai išėjome į vestibiulį, suvibravo mano telefonas. Vinas atsiuntė pranešimą:

NUVESK TERESĘ Į APARTAMENTUS. TADA ATEIK Į 118 KAMBARĮ. VIENAS.

Po poros sekundžių Vinas pridūrė:

PRAŠOM SUSILAIKYTI NUO ŠMAIKŠČIŲ ATSAKYMŲ HOMOFOBIJOS TEMA Į MANO PASTABĄ DĖL PASIMATYMO AKIS Į AKĮ.

Vinas vienintelis iš mano pažįstamų buvo iškalbingesnis raštu nei žodžiu. Palydėjau Teresę į apartamentus. Kambaryje buvo nešiojamasis kompiuteris su interneto prieiga. Parodžiau į jį.

— Gal galėtum pradėti domėtis ta labdaros organizacija „Išgelbėk angelus".

— Kur tu eini? — paklausė ji.

— Į apačią. Su manim nori pasikalbėti Vinas.

— Aš negaliu eiti?

— Jis liepė ateiti vienam.

— Man tai nelabai patinka, — tarė Teresė.

— Ir man ne, bet aš žinau, kad geriau jo neerzinti.

— Ar jis smarkiai pamišęs?

— Vinas sveiko proto. Tiesiog pernelyg racionalus. Jis mato tik balta ir juoda. Ir pateisina bet kokias priemones tikslui pasiekti, — pridūriau.

— Jo priemonės gali būti gana ekstremalios, — tarė ji.

— Taip.

— Prisimenu tą kartą, kai padėjau tau ieškoti donoro.

Aš nutylėjau.

— Vinas juk nemėgina apsaugoti mano jausmų, a?

— Vinas ir moters jausmų apsaugojimas, — pasakiau rankomis pavaizduodamas svarstykles. — Nemanau, kad tai būtų lemiamas veiksnys.

— Tada geriau eik.

— Taip.

— Ar paskui man papasakosi?

— Tikriausiai ne. Jei Vinas nori ką nors nuo tavęs nuslėpti, tada tai tavo pačios labui. Tau teks juo pasitikėti.

Ji linktelėjo ir atsistojo.

— Nusiprausiu ir krisiu į internetą.

— Gerai.

Ji pasuko į miegamąjį. Aš — link durų koridoriuje.

— Mironai?

Atsisukau į ją. Teresė stovėjo ir žiūrėjo tiesiai į mane. Buvo tokia graži, pažeidžiama ir stipri, stovėjo taip, tarsi būtų pasirengusi pasitikti smūgį, ir aš pajutau norą užstoti ir ją apsaugoti.

— Ką?

— Aš tave myliu, — tarė Teresė.

Štai taip, lyg niekur nieko. Stovėdama priešais mane, tokia graži, pažeidžiama ir stipri. Kažkas mano krūtinėje atitrūko ir pakilo. Stovėjau sustingęs, laikinai praradęs kalbos dovaną.

— Žinau, kad laikas netinkamas, ir aš nenoriu trukdyti tam, ką mes dabar darome. Bet kad ir kaip atsitiktų, ar Miriam būtų gyva, ar tai tebūtų kažkoks siaubingas pokštas, aš noriu, kad žinotum: aš tave myliu. O kai visa tai baigsis, nesvarbu kaip, aš labai noriu suteikti tau ir sau šansą.

Aš prasižiojau, užsičiaupiau ir vėl prasižiojau.

— Aš lyg ir su kai kuo susitikinėju.

— Žinau. Matyt, mano pasirinktas laikas dvigubai netinkamas. Bet nieko tokio. Jei tu ją myli, tada tebūnie. Jei ne, aš čia.

Teresė nelaukė atsakymo. Nusisuko ir dingo už miegamojo durų.

18

LYG apdujęs nuslinkau į liftą.

Kaip ten prieš porą metų dainavo „Snow Patrol"? Tie trys žodžiai, jie pasako tiek daug, tačiau jų negana.

Nesąmonė. Gana.

Pagalvojau apie Elę Arizonoje. Pagalvojau apie Teresę, sakančią, jog myli mane. Teresė tikriausiai teisi — geriausia, kad tie žodžiai netrukdytų. Bet jie buvo ištarti. Ir nedavė man ramybės.

118-ame kambaryje buvo užtrauktos užuolaidos.

Sugraibiau jungtuką, tačiau persigalvojau. Vinas sėdėjo minkštame fotelyje. Išgirdau klanktelint ledukus jo taurėje. Alkoholis, rodės, niekada neveikdavo Vino, tačiau buvo dar labai ankstus metas.

Atsisėdau priešais jį. Mes seni draugai. Susipažinome, kai mokėmės Djuko universitete. Prisimenu, kaip pačią pirmą dieną universitete pamačiau jo nuotrauką. Sąraše jis buvo įvardytas kaip Vinzoras Hornas Lokvudas III iš kažkokios elitinės mokyklos kokčiu pavadinimu Filadelfijoje. Prisimenu tuos jo tobulai sušukuotus plaukus ir išdidžią išraišką. Mano tėvas ir aš buvome ką tik užtempę į ketvirtą aukštą mano daiktus. Toks jau tas mano tėvas. Atvežė

mane iš Naujojo Džersio į Šiaurės Karoliną, nė karto nenusiskundė, primygtinai spyrėsi užnešti sunkiausius lagaminus. Kai mes prisėdome pailsėti ir aš ėmiau vartyti brošiūrą, parodžiau tėvui Vino nuotrauką ir pasakiau: „Ei, tėti, pažiūrėk į šį vyruką. Galiu lažintis, kad per ketverius metus jo nė karto nepamatysiu."

Žinoma, aš klydau.

Ilgą laiką Vinas buvo nesunaikinamas. Jis nužudė daug žmonių, bet nė vieno, kuris nebūtų to nusipelnęs. Taip, žinau, mano žodžiai gali sukelti nerimą. Tačiau metai pamažu veikia visus. Tai, kas atrodo ekscentriška ir aštru, kai tau dvidešimt ar trisdešimt, tampa graudu artėjant prie keturiasdešimties.

— Bus sunku gauti leidimą ekshumuoti kūną, — prabilo Vinas. — Mes neturime teisinio pagrindo.

— O kaip DNR tyrimas?

— Prancūzų vadovybė neskelbia rezultatų. Išbandžiau netgi tiesiausią kelią — kyšius.

— Nėra kas imtų?

— Kol kas ne. Atsiras, bet tai užtruks, o mes nelabai turime laiko.

Minutėlę galvojau.

— Turi pasiūlymą?

— Turiu.

— Aš klausau.

— Mes papirksime duobkasius. Padarysime tai patys, šiąnakt, kai sutems. Mums reikia tik nedidelio mėginio. Nusiųsime jį į mūsų laboratoriją, palyginsime su Teresės DNR, — jis kilstelėjo taurę, — ir bus baigta.

— Šlykštu, — pasakiau.

— Ir efektyvu.

— Manai, kad yra prasmė?

— Ką nori tuo pasakyti?

— Mes žinome, koks bus rezultatas.

— Tai pasakyk ir man.

— Girdėjau Berlendo balsą. Nesvarbu, kad jis kalbėjo apie išankstinius ir neišbaigtus tyrimus, bet mes abu žinome. Be to, mačiau tą merginą stebėjimo kameros juostoje. Na, gerai, ne veidą, ir iš toli. Bet ji turi motinos eiseną, jei supranti, ką turiu galvoje.

— O gal motinos užpakaliuką? — paklausė Vinas. — Va tai būtų tvirtas įrodymas.

Aš tik dėbtelėjau į jį.

Jis atsiduso.

— Dažnai manieros daugiau pasako nei veidas ar netgi ūgis, — tarė jis. — Aš suprantu.

— Būtent.

— Judu su sūnumi turite panašių bruožų, — tęsė Vinas. — Kai jis atsisėda, ima kratyti koją kaip ir tu. Jis paveldėjo tavo judesius, kaip tu pirštų galiukais lieti kamuolį ruošdamasis mesti, tik jis ne toks rezultatyvus.

Neprisimenu, kad Vinas kada nors būtų užsiminęs apie mano sūnų.

— Bet mes vis tiek privalome tai padaryti, — pasakiau. Dar kartą prisiminiau Šerloko Holmso aksiomą apie neįmanomo atmetimą. — Nes vienintelis paaiškinimas būtų tas, kad į Berlendo tyrimą įsivėlė kažkokia klaida. Mums reikia žinoti, kaip yra iš tikrųjų.

— Pritariu.

Žinoma, man nepatiko mintis, kad turėsime išniekinti kapą, ypač tokio jauno žmogaus. Būčiau pasitaręs su Terese, bet ji aiškiai pasakė, ką mano apie panašias priemones. Liepiau Vinui pradėti tuo rūpintis.

— Ar todėl ir kvietei mane vieną? — paklausiau.

— Ne.

Vinas užsivertė taurę, atsistojo ir vėl prisipildė. Jis nesivargino siūlyti man. Žinojo, kad negaliu gerti stipriųjų gėrimų. Nors esu metro devyniasdešimt dviejų ir sveriu apie šimtą kilogramų, alkoholis mane veikia kaip šešiolikametę, pirmą kartą paragavusią kokteilio.

— Tu matei vaizdajuostę su ta šviesiaplauke oro uoste, — tarė jis.

— Taip.

— Ir ji buvo su tave užpuolusiu vyru. Tuo, kurio nuotrauką turime.

— Tu gi žinai.

— Žinau.

— Tai kas negerai?

Vinas spustelėjo mygtuką ant savo mobiliojo ir prisidėjo jį prie ausies.

— Prašom užeiti.

Atsidarė gretimo kambario durys. Jose pasirodė aukšta moteris tamsiai mėlynu madingu kostiumėliu. Jos pečiai buvo platūs, o plaukai — varno juodumo. Ji sumirksėjo, prisidengė akis ir tarė:

— Kodėl tokia blanki šviesa?

Moteris kalbėjo su britišku akcentu. Žinodamas Viną pamaniau, kad čia dar viena Mi. Bet aš klydau. Ji perėjo per kambarį ir atsisėdo į laisvą fotelį.

— Čia, — tarė Vinas, — Liusė Probert. Ji dirba Interpole, čia, Londone.

Aš išlemenau kažkokią banalybę, neva malonu susipažinti. Ji linktelėjo ir įsispitrijo man į veidą, tarsi būčiau koks nors modernus paveikslas, kurio ji nelabai suprastų.

— Papasakok jam, — pasakė Vinas.

— Vinas persiuntė man nuotrauką žmogaus, kurį užpuolėte.

— Aš jo neužpuoliau, — pasakiau. — Tai jis grasino man ginklu.

Liusė Probert mostelėjo ranka, tarsi mano žodžiai būtų bereikšmiai.

— Mano skyrius Interpole domisi tarptautine prekyba vaikais. Jūs tikriausiai manote, kad tasai pasaulis gana klaikus, bet patikėkit — jis žiauresnis, nei galite įsivaizduoti. Nusikaltimai, su kuriais susiduriu, tai, ką žmonės gali padaryti patiems pažeidžiamiausiems, sunkiai įsivaizduojami. Mūsų kovoje prieš šį ištvirkimą jūsų draugas Vinas yra neįkainojamas sąjungininkas.

Pažiūrėjau į minimą draugą, bet kaip paprastai jo veidas buvo neįskaitomas. Ilgą laiką Vinas buvo — nerandu tinkamesnio žodžio — linčiuotojas. Jis išeidavo vėlų vakarą į pačias pavojingiausias Niujorko ar Filadelfijos gatves tikėdamasis, kad jį kas nors užpuls ir jis galės suluošinti tuos, kurie tyko silpnųjų. Arba perskaitydavo apie kokį iškrypėlį, kuris išsisuko nuo bausmės dėl formalios smulkmenos, vyrą, mušantį žmoną ir liepiantį neprasižioti, ir aplankydavo juos naktį. Kartą policija sučiupo pedofilą, įtariamą pagrobusį mergaitę, bet negalėjo priversti jį prašnekti. Jiems teko jį paleisti. Vieną naktį Vinas aplankė ir jį. Jis prakalbo. Mergina buvo rasta, bet jau nebegyva. Niekas nežino, kur dabar tas pedofilas.

Tikėjausi, kad Vinas liovėsi tai daryti ar bent jau sulėtino tempą, bet dabar supratau, kad nieko panašaus. Štai kodėl jis taip dažnai skraidydavo į užsienį. Jis tapo „neįkainojamu sąjungininku“ kovojant su prekyba vaikais.

— Todėl kai Vinas paprašė manęs paslaugos, — tęsė Liusė, — aš sutikau. Be to, tai atrodė gana nekaltas prašymas — patikrinti nuotrauką, kurią jums atsiuntė kapitonas Berlendas, ir nustatyti asmenybę. Įprastas darbas, tiesa?

— Taip.

— Pasirodė, ne toks jau ir įprastas. Mes turime daugybę būdų, kaip nustatyti žmonių asmenybes iš fotografijų. Pavyzdžiui, turime programą, atpažįstančią veidus.

— Panele Probert?

— Taip.

— Vargu ar man reikia pamokos apie technologijas.

— Puiku, nes neturiu tam nei laiko, nei noro. Tik noriu pasakyti, kad tokie prašymai Interpole gana dažni. Prieš užsiimdama dienos darbais, aš įvedu fotografiją į sistemą tikėdamasi, kad kompiuteris per naktį apdirbs duomenis ir išspjaus atsakymą. Ar toks supaprastintas paaiškinimas jus tenkina?

Linktelėjau suvokęs, kad geriau jos nepertraukinėti. Ji aiškiai buvo susijaudinusi, ir aš nė kiek nepadėjau.

— Todėl kai šįryt atvykau į darbą, tikėjausi pamatyti rezultatą ir pranešti jums. Bet taip neatsitiko. Aš pamačiau, kad — kaip čia mandagiau pasakyti — viskas apdrabstyta žarnų turiniu. Kažkas naršė po mano stalą. Buvo įsilaužta į mano kompiuterį ir kažko ieškota. Neklauskit, iš kur aš žinau — tiesiog žinau.

Ji nutilo ir ėmė knistis rankinėje. Susirado cigaretę ir įsikišo į burną.

— Jūs, prakeikti amerikiečiai, ir jūsų kryžiaus žygis prieš rūkalius. Tik užsiminkite apie nerūkymo taisykles...

Nei aš, nei Vinas neišdrįsome.

Ji prisidegė cigaretę, giliai įtraukė ir išpūtė dūmus.

— Trumpai tariant, toji nuotrauka buvo įslaptinta, visiškai slapta, arba pasitelkite savą terminologiją.

— Ar žinote kodėl?

— Kodėl ji įslaptinta?

— Taip.

— Ne. Mano pareigos Interpole gana aukštos. Jei net aš negalėjau prieiti prie informacijos, vadinasi, reikalas ypač svarbus. Jūsų fotografija sujudino pavojaus varpus, ir jų aidas pasiekė pačias viršūnes. Aš buvau iškviesta į Mikio Volkerio kabinetą — tai didysis Londono skyriaus bosas. Tokio dėmesio nebuvau sulaukusi jau gerus porą metų. Jis išsikvietė mane, pasisodino ir ėmė kvosti, iš kur gavau fotografiją ir kodėl ieškojau tokios informacijos.

— Ką jūs jam pasakėte?

Ji žvilgtelėjo į Viną, ir aš supratau atsakymą.

— Kad iš patikimo šaltinio gavau informacijos, jog žmogus fotografijoje gali būti susijęs su prekyba vaikais.

— Ar jis klausė, kas tas šaltinis?

— Žinoma.

— Ir jūs pasakėte?

— Aš būčiau primygtinai reikalavęs, — tarė Vinas.

— Neturėjau kitos išeities, — pasakė ji. — Jie būtų vis tiek

sužinoję. Jei jie patikrino mano elektroninį paštą arba telefonų pokalbius, jie galėjo atsekti.

Pažiūrėjau į Viną. Vėlgi — jokios reakcijos. Ji sakė netiesą — jie negalėjo atsekti, tačiau aš supratau, ką ji norėjo pasakyti. Reikalas aiškiai buvo neeilinis. Atsisakyti bendradarbiauti būtų reiškę karjeros pabaigą, gal net blogiau. Vinas būtų buvęs teisus reikalaudamas suversti bėdą mums.

— Tai kas dabar?

— Jie nori pasikalbėti su manim, — tarė Vinas.

— Ar jie žino, kur tu esi?

— Dar ne. Mano advokatas juos informavo, kad prisistatysiu savo noru per valandą. Mes čia užsiregistravę išgalvotais vardais, bet jie pasistengs, suras.

Ji žvilgtelėjo į savo laikroduką.

— Verčiau grįšiu atgal.

Prisiminiau Akiniuotąjį, sujudinusį mano šnipo pojūčius.

— Ar gali būti, kad jūsų žmonės mane seka?

— Abejočiau.

— Jūs stipriai įtariama, — pasakiau. — Iš kur žinote, kad jie neatsekė čionai paskui jus?

Ji pažiūrėjo į Viną.

— Jis kvailas ar tiesiog seksistas?

Vinas pagalvojo.

— Seksistas.

— Aš Interpolo agentė. Ėmiausi saugumo priemonių.

Bet nepakankamai, kad neįkliūtų per pirmąjį bandymą. Toji mintis nedavė man ramybės. Vis dėlto taip nesąžininga. Ji negalėjo žinoti, kad sistema sprogs įvedus nuotrauką.

Mes visi atsistojome. Ji paspaudė man ranką ir pabučiavo Vinui į skruostą. Jai išėjus mes su Vinu vėl įsitaisėme foteliuose.

— Ką pasakysi Interpolui? — paklausiau aš.

— Ar yra priežastis meluoti?

— Bent jau aš jos nematau.

— Tad pasakysiu jiems teisybę — bent jau didžiąją jos dalį. Man brangus draugas — tai tu — buvo užpultas šio žmogaus Paryžiuje. Aš norėjau sužinoti, kas jis toks. Mes pridengsime Liusę pasakydami, kad aš melavau jai, kai sakiau, kad tas tipas gali būti įsivėlęs į prekybą vaikais.

— O tai, kaip mes žinome, gali būti tiesa.

— Taip.

— Ar nieko prieš, jei papasakosiu apie tai Teresei?

— Jei tik neminėsi Liusės vardo.

Linktelėjau.

— Mums reikia sužinoti to tipo asmenybę.

Palydėjau Viną į gana įspūdingą viešbučio vestibiulį. Jame negrojo styginių kvartetas, nors jie jį turėjo. Interjerą dekoravo geriausi britų dizaineriai, supynę senąjį angliškąjį ir *art deco* stilius, kuris tenkino ir džinsais apsitempusius turistus, ir pakankamai didelius snobus. Man jis patiko. Kai Vinas išėjo, aš pasukau liftų link, bet kai kas patraukė mano dėmesį.

Juodi „Chuck Taylor“ sportiniai bateliai.

Nuėjau prie liftų, stabtelėjau ir apsitapšnojau kišenes. Suglumęs atsisukau, tarsi ką tik būčiau supratęs, jog kažką pamečiau. Mironas Bolitaras, metodiškas aktorius. Pasinaudojęs proga, paslapčia apsidairiau žmogaus su juodais sportiniais bateliais.

Šįkart be tamsių akinių. Su lietpalčiu. Ir beisbolo kepuraite, kurios prie kapinių nebuvo. Bet aš jį atpažinau. Tas pats vyrukas. Ir gana geras seklys. Paprastai žmonės mažai ką prisimena. Vyrukas su akiniais nuo saulės ir trumpai kirptais plaukais. Užsimaukšlink kepurę, užsimesk lietpaltį ant marškinėlių — ir niekas tavęs nepastebės, nebent labai atidžiai žiūrėtų.

Aš vos nepraėjau pro šalį, bet dabar buvau tikras: mane seka. Sugrįžo manasis vyrukas nuo kapinių.

Galėjau sužaisti keliais būdais, tačiau nebuvo nusiteikęs koketuoti. Patraukiau siauru koridoriumi link kambarių, kurie naudojami susitikimams ir konferencijoms. Buvo sekmadienis, tad jie buvo

tušti. Susidėjau ant krūtinės rankas, atsirėmiau į drabužinę ir ėmiau laukti, kada pasirodys tas vyrukas.

Kai jis pasirodė — po penkių minučių — griebiau jį už marškinių ir įsitraukiau į drabužinę.

— Kodėl seki mane?

Jis suglumęs pažiūrėjo į mane.

— Ar tai dėl mano tvirto smakro? Mano hipnotizuojamai mėlynų akių? Mano dailaus užpakalio? Beje, ar tikrai šios kelnės mane storina? Sakyk man tiesą.

Vyras dar sekundėlę ar dvi spoksojo į mane, tada padarė tai, ką aš buvau padaręs anksčiau: tiesiog puolė.

Paruoštas kirčiui delnas artėjo prie mano veido. Užblokavau jį. Jis apsisuko ir smogė alkūne. Greitai. Greičiau nei tikėjausi. Smūgis pataikė į kairiąją smakro pusę. Spėjau pasukti galvą, kad sušvelninčiau smūgį, bet dantys vis tiek subarškėjo. Jis nesiliovė puolęs, svaidė smūgį po smūgio, paskui spyrė į šoną, kumščiu tvojo į krūtinę. Smūgis į krūtinę buvo skaudžiausias, pataikė tiesiai po šonkauliais. Skaudės. Jei kada nors žiūrite boksą per televiziją, netgi prabėgomis, galite girdėti, kaip komentatorius vis kartoja tą patį: smūgiai į kūną akumuliuojasi. Priešininkas pajaus juos per vėlesnius raundus. Tai tiesa ir netiesa. Smūgiai į kūną taip pat skauda iš karto. Jie verčia tave gūžtis ir sumenkina gynybą.

Supratau, kad patekau į bėdą.

Dalis mano smegenų ėmė barti mane — kaip kvaila taip daryti neturint ginklo ar Vino kaip pastiprinimo. Tačiau didesnė smegenų dalis persijungė į išgyvenimo režimą. Netgi pačios nekalčiausios muštynės — bare, per sporto rungtynes, bet kur — sutrikdo žmogaus adrenaliną, nes kūnas žino tai, ko protas galbūt nenori pripažinti: vyksta kova dėl išgyvenimo. Gali būti, kad mirsi.

Kritau ant žemės ir nusiridenau tolyn. Drabužinė buvo nedidelė. Tas vyrukas žinojo, ką daro. Jis nepaleido manęs nė akimirką, spardė kojomis ir vijosi. Vienas spyris pataikė į galvą; akyse it per kokį animacinį filmuką pažiro žvaigždės. Jau norėjau pulti šauktis pagalbos, bet ko, kad jį sustabdyčiau.

Dar akimirką ritausi stebėdamas jo spartą. Atidengiau pilvą tikėdamasis, kad jis panorės spirti į jį. Jis panoro. Kai jis ėmė kelti kelį, aš atsiridenau prie jo, susilenkiau per juosmenį ir paruošiau rankas. Spyris įkrito kaip į krepšį, bet aš buvau jam pasiruošęs. Abiem rankomis prispaudžiau jo pėdą prie savęs ir stipriai pasiridenau. Jam liko dvi galimybės. Skubiai kristi ant žemės arba leisti čiurnai lūžti kaip sausai šakai.

Netgi griūdamas jis nesiliovė smūgiavęs, tačiau dauguma smūgių buvo neefektyvūs.

Dabar mes abu gulėjome ant žemės. Buvau sumuštas ir apsvaigintas, bet turėjau du didelius pranašumus. Visų pirma aš tebelaikiau jo pėdą, nors jaučiau, kad mano gniaužtai silpnėja. Antra, dabar, kai buvome ant grindų, svarbus tapo dydis — čia aš kalbu visiškai padoria prasme. Laikiau jo koją abiem rankomis. Jis pamėgino ją ištraukti. Aš prisislinkau arčiau ir smeigiau galva jam į krūtinę. Kai priešininkas mosuoja kumščiais, dauguma žmonių mano, kad reikia išlaikyti atstumą. Nieko panašaus. Kai įremi veidą į krūtinę, nuslopini jo jėgą. Tą aš ir padariau.

Jis pamėgino skelti man antausius, bet tam reikėjo abiejų rankų, ir jis tapo pažeidžiamas. Aš skubiai kilstelėjau galvą ir smogiau jam į pasmakrę. Jis loštelėjo. Tada aš griuvau ant jo.

Dabar kovoje tapo svarbūs padėtis, technika ir dydis. Šią akimirką aš turėjau persvarą dviem atžvilgiais iš trijų — padėties ir dydžio. Vis dar tebuvau apdujęs nuo pirmųjų smūgių, bet smūgis galva padarė savo darbą. Aš tebespaudžiau jo koją. Stipriai pasukau ją. Jis nusirideno grindimis, kad sumažintų skausmą, ir tada padarė svarbiausią klaidą.

Jis atsisuko į mane nugara, ją atidengdamas.

Paleidau koją ir šokau ant jo, kojomis apsivydamas liemenį, o dešiniąja ranka — kaklą. Jis suprato, kas jo laukia. Apimtas panikos pradėjo šokinėti norėdamas mane numesti. Nulenkęs smakrą pamėgino nustumti mano alkūnę. Kirtau delnu jam per pakaušį. Jis pastebimai apsilpo. Skubiai sugriebiau jam už kaktos ir truktelėjau

atgal. Jis bandė priešintis, bet aš pakankamai užverčiau jo smakrą. Mano alkūnė palindo po atsivėrusia anga ir priartėjo prie gerklės. Smaugimo glėbys buvo paruoštas.

Dabar jis mano. Greitai viskas bus baigta.

Ir tada išgirdau triukšmą, tiesą sakant, balsą, šaukiantį užsienietiška kalba. Norėjau paleisti jį ir pažiūrėti, kas ten, bet persigalvojau. Ir tai buvo mano klaida. Į kambarį įžengė antras vyras. Jis tvojo man į sprandą, tikriausiai peilio judesiu — yra toks klasikinis karatė kirtis. Mane apėmė tirpulys, kokį pajunti, kai kas nors netyčia baksteli tau į alkūnės gurną. Mano gniaužtai atsileido.

Išgirdau, kaip tasai vyras vėl sušuko, ta pačia užsienietiška kalba. Aš sutrikau. Pirmasis išslydo iš mano glėbio gaudydamas orą. Jis nusirito tolyn. Dabar jų buvo du. Aš žiūrėjau į antrąjį. Jis laikė nutaikęs į mane ginklą.

Man galas.

— Nejudėk, — pasakė jis su užsienietišku akcentu.

Mano smegenys ieškojo išeities, bet aš buvau per toli. Pirmasis vyras atsistojo. Jis vis dar sunkiai gaudė orą. Mes pažiūrėjome vienas į kitą, mūsų akys susitiko, ir aš pamačiau kai ką keista. Ne neapykantą. Greičiau pagarbą. Nežinau.

Aš vėl pažiūrėjau į vyrą su ginklu.

— Nejudėk, — pakartojo jis. — Ir nemėgink sekti.

Ir jie abu išbėgo.

19

NUSVIRDULIAVAU į liftą. Tikėjausi, kad galėsiu patekti į kambarį nepastebėtas, tačiau liftas sustojo vestibiulyje. Šešių asmenų amerikiečių šeimyna pažiūrėjo į mane, į mano suplėšytus marškinius, kruviną burną ir visa kita, bet vis dėlto susitvardė ir pasisveikino. Kildamas į kitus aukštus klausiausi, kaip vyresnioji sesuo kabinėjosi prie brolio, motina maldavo juos liautis, o tėvas stengėsi

nekreipti dėmesio į juos ir į kitas dvi atžalas, gnaibančius viena kitą, kai tėvai nežiūrėjo.

Kai įėjau į kambarį, Teresė išsigando, bet tik trumpam. Ji padėjo man įeiti ir paskambino Vinui. Vinas surado gydytoją. Šis netrukus atėjo ir apžiūrėjęs pareiškė, kad niekas nelūžę. Man viskas būsią gerai. Skaudėjo galvą, tikriausiai nuo sutrenkimo. Troškau prigulti ir pailsėti. Gydytojas kažko davė, ir viskas aplinkui ėmė pamažu lietis. Kai atsikvošėjau, pajutau kambaryje stovintį Viną. Pramerkiau vieną akį, paskui kitą.

— Tu kvailys, — pasakė Vinas.

— Ne, jaučiuosi gerai, nereikia rūpintis.

— Turėjai palaukti manęs.

— Niekas nemėgsta gudrių po laiko.

Šiaip ne taip atsisėdau. Kūnas lyg ir nesipriešino; užtat galva plyšo protestuodama. Suėmiau ją abiem rankomis, kad neišsiskirtų į šonus.

— Man regis, aš kai ką išsiaiškinau, — pasakiau.

— Aš klausau.

Užuolaidos tebebuvo atitrauktos. Už lango tamsa. Pažiūrėjau į laikrodį. Buvo dešimta vakaro, ir aš kai ką prisiminiau.

— Kapinės.

— Ką kapinės?

— Ar kūnas ekshumuojamas?

— Vis dar nori važiuoti?

Linktelėjau ir paskubomis apsirengiau. Nesivarginau atsisveikinti su Terese. Mes jau buvome tai aptarę — ji nematė reikalo ten dalyvauti. Vinas pasirūpino, kad limuzinas paimtų mus prie pagrindinio įėjimo; jis nugabeno mus į privačią stovos aikštelę, kur persėdome į kitą automobilį.

— Imk, — tarė Vinas.

Jis ištiesė man mažą revolverį, NAA „Juodąją našlę". Pažiūrėjau į jį.

— Dvidešimt antras kalibras?

Paprastai Vinas mėgdavo didesnius ginklus. Pavyzdžiui, bazukas ar raketinius prieštankinius šautuvus.

— Jungtinėje Karalystėje griežtai draudžiama nešiotis šaunamąjį ginklą. — Jis padavė man nailoninį kulkšnies dėklą. — Geriau laikyk jį paslėptą.

— Ar ir tavo toks pat?

— Apsaugok Dieve, ne. Nori didesnio?

Nenorėjau. Prisisegiau ginklą prie kulkšnies. Jis priminė man apsaugas, kurias užsisegdavau žaisdamas krepšinį.

Kai atvykome į kapines, buvau pasiruošęs pasišlykštėti labiau, bet taip neatsitiko. Du vyrai, stovintys palei duobę, buvo bebaigią darbą. Jie abu dėvėjo vienodus mėlynus veliūrinius kostiumus iš mano tetos Sofijos Majamyje kolekcijos. Didesnė kasimo dalis buvo atlikta mažu geltonu ekskavatoriumi dar dieną, šis dabar riogsojo dešiniau, tarsi stebėdamas savo darbą. Du veliūriniais kostiumais pasipuošę ponai turėjo tik nukrapštyti nuo karsto žemes, kad galėtų jį atidaryti ir paimti keletą mėginių — kokį kaulą ar ką nors kita, tada galės vėl jį uždaryti ir užversti žemėmis.

Gerai, dabar jau man darėsi šlykštu.

Ant mūsų ėmė kristi lengvas lietus. Aš atsistojau ant duobės krašto ir pažvelgiau žemyn. Buvo tamsu, bet akys prisitaikė pakankamai, kad matytume šešėlius. Vyrai dirbo žemai pasilenkę, beveik nematomi.

— Sakei, kad kažką išsiaiškinai.

Linktelėjau.

— Tie vyrukai, kurie sekė mane. Jie kalbėjo hebrajų kalba ir išmanė Krav Maga.

Krav Maga — izraeliečių kovos menas.

— Ir, — pridūrė Vinas, — jie kovėsi puikiai.

— Supranti, kur link lenkiu?

— Geras seklys, geras kovotojas, pasišalino nenužudęs tavęs, kalbėjo hebrajiškai. — Vinas linktelėjo. — Mosadas.

— Tai paaiškintų jų domėjimąsi.

Išgirdome, kaip apačioje vienas iš vyrų nusikeikė.

— Kokios nors problemos? — šūktelėjo Vinas.

— Ant to daikto prakeikta spyna, — atsiliepė balsas. Jis užžiebė prožektorių. Dabar mes tematėme karstą. — Dėl Dievo, kam? Aš net savo namo nerakinu tokia tvirta spyna. Dabar bandome atrakinti.

— Nulaužkit ją, — tarė Vinas.

— Jūs įsitikinęs?

— Kas sužinos?

Abu vyrai susijuokė taip, kaip gali juoktis žmonės, kasantys kapą.

— Tikrai, tiesa, — pasakė vienas.

Vinas vėl atsisuko į mane.

— Kaip Rikas Kolinsas galėtų būti susijęs su Mosadu?

— Nenutuokiu.

— Ir kodėl dešimties metų senumo avarija turėtų dominti Izraelio slaptąją tarnybą?

— Vėlgi nežinau.

Vinas minutėlę pagalvojo.

— Paskambinsiu Zorai. Gal ji galės padėti.

Zora, labai pavojinga, vyriškus drabužius dėvinti moteris, kuri buvo padėjusi mums praeityje, devinto dešimtmečio pabaigoje dirbo Mosadui.

— Būtų gerai. — Akimirką galvojau. — Tarkim, tas vyrukas, kuriam vožiau su stalu, buvo iš Mosado. Tai šį tą paaiškintų.

— Pavyzdžiui, kodėl Interpolas išsigando, kai mes pabandėme sužinoti tapatybę, — tarė Vinas.

Aš vėl susimąsčiau.

— Bet jei jis iš Mosado, tada tas tipas, kurį nušoviau, irgi.

Vinas susimąstė.

— Mes dar nepakankamai žinome. Susisiekime su Zora ir palaukime, ką jai pavyks sužinoti.

Iš apačios pasigirdo bruzdėjimas ir trankymas. Tada balsas šūktelėjo:

— Turim!

Pažvelgėme žemyn. Prožektoriaus spindulys apšvietė dvi poras rankų, keliančių antvožą. Vyrai net kriokė iš įtampos. Karstas atrodė normalaus dydžio. Tai mane nustebino. Tikėjausi, kad septynmetės mergaitės bus mažesnis. Bet gal čia ir esmė, ar ne? Gal būtent tai apsaugojo mane nuo dar didesnio šlykštėjimosi — aš nemaniau, kad mes rasime septynmetės griaučius.

Toliau nebenorėjau stebėti, todėl atsitraukiau. Aš čia tik tam, kad įsitikinčiau, jog jie tikrai paėmė mėginį iš kapo. Ir taip jau pakankamai šiurpu, nors ir žinau, kad viskas, kas susiję su šiuo tyrimu, turi būti tikra. Nenorėčiau, jei atsakymas būtų neigiamas, kad kas nors pasakytų: „Bet iš kur tu žinai, kad mėginys buvo paimtas būtent iš to kapo?" arba „Gal jie tik iškasė, bet nieko nepaėmė." Norėjau, kad tokių galimybių liktų kuo mažiau.

— Atidarėme karstą, — šūktelėjo vienas iš kasėjų.

Vinas pažiūrėjo į duobę. Iš jos atsklido kitas balsas, tiksliau, šnabždesys.

— Jėzau švenčiausias.

Tyla.

— Kas ten? — neiškenčiau.

— Griaučiai, — atsiliepė Vinas tebežiūrėdamas žemyn. — Maži. Tikriausiai vaiko.

Visi stovėjo sustingę.

— Paimkite mėginį, — tarė Vinas.

— Kokį mėginį? — paklausė vienas iš kasėjų.

— Kaulą. Gabalėlį medžiagos, jei rasit. Sudėkit į tuos plastikinius maišelius.

Vadinasi, čia palaidotas vaikas. Matyt, aš šito nesitikėjau. Pažiūrėjau į Viną.

— Ar gali būti, kad mes klydome?

Vinas truktelėjo pečiais.

— DNR nemeluoja.

— Tai jei čia ne Miriam Kolins, kieno šie griaučiai?

— Yra ir kitų galimybių, — tarė Vinas.

— Pavyzdžiui?

— Mano žmonės šiek tiek pasidomėjo. Maždaug tuo pačiu metu, kai įvyko avarija, Brentvude dingo mergaitė. Žmonės buvo įsitikinę, kad tai jos tėvo darbas, bet kūno taip ir nerado. Tėvas iki šiol laisvėje.

Prisiminiau, ką Vinas buvo sakęs anksčiau.

— Tu teisus. Mes pernelyg užbėgame įvykiams už akių.

Vinas tylėjo.

Aš vėl pažiūrėjau į duobę. Murzinas veidas iš apačios padavė man maišelį.

— Jis jūsų, bičiuli. Sėkmės jums ir eikit velniop.

Vinas ir aš išėjome iš kapinių nešini trapiu vaiko kaulu, kurį iškasėme vidury nakties, sutrikdę jo ramų miegą.

20

MES grįžome į „Claridge's" antrą ryto. Vinas iškart pasišalino „pabūti su Mi". Aš ilgai maudžiausi karštame duše. Kai patikrinau kambario mini barą, veide šmėstelėjo šypsena. Prigrūstas šokoladinio „Yoo-hoo" gėrimo. Jau tas Vinas.

Ištuštinau vieną šaltą skardinę ir ėmiau laukti, kol apsvaigsiu nuo cukraus. Įsijungiau televizorių ir perėjau per visus kanalus, nes tai daro tikri vyrai. Praėjusio sezono amerikiečių programos. Teresės kambario durys buvo uždarytos, bet aš abejojau, ar ji miega. Sėdėjau vienas ir giliai kvėpavau.

Laikrodis rodė 02.00. Niujorke — aštuonios vakaro. Skotsdeile, Arizonoje, penkios po pietų.

Žvilgtelėjau į telefoną. Pagalvojau apie Elę, Eriną ir Džeką Arizonoje. Ten juk dykuma, ar ne? Kas nori gyventi dykumoje?

Surinkau Elės mobiliojo numerį. Po trijų skambučių ji atsargiai atsiliepė:

— Alio?

— Sveika.

— Tavo numeris buvo be skambintojo vardo, — tarė Elė.

— Numeris tas pats, tik telefonas kitas.

Tyla.

— Kur esi? — paklausė Elė.

— Londone.

— Anglijoje?

— Taip.

Išgirdau kažkokį triukšmą. Lyg ir Džeko balsas.

— Vieną sekundėlę, mielasis, aš kalbu telefonu, — pasakė Elė. Atkreipiau dėmesį, kad ji nepasakė, su kuo kalbasi. Paprastai pasakytų.

— Nežinojau, kad tu užsienyje, — tarė Elė.

— Sulaukiau skambučio iš draugo, patekusio į bėdą. Ji buvo...

— Ji?

Aš užsikirtau.

— Taip.

— Oho, ilgai nelaukei.

Jau norėjau pasakyti, *aš ne toks*, bet sustabdžiau save.

— Pažįstu ją jau dešimt metų.

— Štai kaip. Vadinasi, staiga sugalvojai nuskristi į Londoną aplankyti senos draugės?

Tyla. Vėl išgirdau Džeko balsą, klausiantį, su kuo ji kalbasi, balsą, keliaujantį iš kažkokios dykumos per didžiąją žemyninių Jungtinių Valstijų dalį, per Atlanto vandenyną ir verčiantį mane gūžtis.

— Turiu eiti, Mironai. Ar ko nors norėjai?

Geras klausimas. Tikriausiai norėjau, bet dabar ne laikas.

— Regis, ne, — atsakiau.

Ji padėjo ragelį netarusi daugiau nė žodžio. Pažiūrėjau į telefoną, pajutau jo svorį, tada pagalvojau: minutėlę, Elė juk viską užbaigė, ar ne? Aiškiai viską pasakė kada — tik prieš porą dienų? Ir ką aš norėjau pasiekti šiuo prakeiktu skambučiu?

Kam apskritai skambinau?

Nes nemėgstu neaiškumo? Nes norėjau elgtis tinkamai čia, kad ir ką, po galais, tai reikštų?

Vėl sukilo muštynių skausmas. Atsistojau, pasirąžiau, pabandžiau atpalaiduoti raumenis. Pažiūrėjau į Teresės duris. Jos buvo uždarytos. Nutipenau prie jų ir kyštelėjau galvą į jos kambarį. Šviesa nedegė. Pasiklausiau jos kvėpavimo. Jokio garso. Ketinau užverti duris.

— Prašau, neišeik, — tarė Teresė.

Stabtelėjau.

— Tau reikia išsimiegoti.

— Prašau.

Aš visuomet elgdavausi atsargiai širdies reikaluose. Visuomet elgdavausi teisingai. Niekados neimdavau ir tiesiog nepadarydavau. Išskyrus tą vieną kartą saloje prieš dešimt metų, jaudindavausi dėl jausmų, atgarsio ir to, kas būtų toliau.

— Neišeik, — pakartojo ji.

Ir aš likau.

Kai mes pasibučiavome, pajutau pakilimą ir atoslūgį, tokį palengvėjimą, kokio anksčiau nebuvau jautęs, palengvėjimą, kai guli visiškai ramus, pasiduodantis, o tavo širdis trankosi į šonkaulius, pulsas šuoliuoja, keliai linksta, kojų pirštai susiraito, ausyse pokši ir visas tavo kūnas įgauna nesvarumą ir džiaugsmingai atsiduoda.

Tą naktį mes šypsojomės. Ir verkėme. Aš bučiavau tą nuostabų nuogą petį. O ryte ji vėl buvo dingusi.

BET tik iš lovos.

Radau Teresę geriančią svetainėje kavą. Užuolaidos buvo atitrauktos. Perfrazuojant seną dainą, ryto saulė jos veide rodė jos amžių — ir man tai patiko. Ji vilkėjo viešbučio chalatą, kuris buvo šiek tiek prasiskyręs, tiek, kad leistų suprasti, koks grožis slepiasi po juo. Nemanau, kad būčiau matęs ką nors taip velniškai gražaus.

Teresė pažvelgė ir nusišypsojo.

— Sveika.

— Apsieikim be meilikavimų. Tu jau įsiviliojai mane į lovą.

— Prakeikimas, visą naktį kūriau šį tekstą.

— Ką gi, juk visą naktį nemiegojai. Kavos?

— Prašyčiau.

Ji įpylė. Aš labai atsargiai atsisėdau šalia jos. Dabar kūną skaudėjo kaip reikiant. Susiraukiau ir pagalvojau, gal išgerti tų nuskausminamųjų, kuriuos paliko gydytojas. Bet dar ne dabar. Dabar norėjau sėdėti su šia nuostabia moterimi ir gerti tyloje kavą.

— Palaima, — ištarė ji.

— Taip.

— Norėčiau, kad galėtume likti čia amžiams.

— Nesu tikras, kad išsimokėčiau už kambarį.

Ji nusišypsojo. Ištiesė ranką ir paėmė manąją.

— Ar nori išgirsti kai ką siaubinga?

— Sakyk.

— Dalis manęs nori viską pamiršti ir pabėgti su tavimi.

Supratau, ką ji turėjo galvoje.

— Aš tiek daug kartų svajojau apie šią atpirkimo galimybę. O dabar, kai ji gali išsipildyti, negaliu atsikratyti jausmo, kad tai mane sugniuždys.

Ji pažiūrėjo į mane.

— Ką manai?

— Aš neleisiu, kad tave sugniuždytų, — pasakiau.

Jos šypsena buvo liūdna.

— Manai, kad turi tokią galią?

Ji buvo teisi, bet kartais aš mėgstu tokius kvailus pareiškimus.

— Tai ką nori daryti?

— Sužinoti, kas iš tiesų atsitiko tą vakarą.

— Gerai.

— Tau nebūtina padėti, — tarė ji.

— Būtina, — pasakiau, — ypač po vakar vakaro.

— Taip.

— Tai koks mūsų kitas žingsnis? — paklausiau.

— Aš ką tik kalbėjausi telefonu su Karena. — Pasakiau jai, kad atėjo laikas viską prisipažinti.

— Kaip ji reagavo?

— Nesiginčijo. Susitinkame po valandos.

— Nori, kad eičiau kartu?

Teresė papurtė galvą.

— Šį kartą turime pasikalbėti akis į akį.

— Gerai.

Mes sėdėjome, gėrėme kavą ir nenorėjome nei judėti, nei kalbėtis.

Teresė prabilo pirmoji.

— Vienas iš mūsų turėtų pasakyti: „Kai dėl praeitos nakties."

— Palieku tai tau.

— Buvo velniškai nuostabu.

Nusišypsojau.

— Taigi. Sakiau, kad geriau palikti tai tau.

Ji atsistojo. Stebėjau ją. Ji vilkėjo tik chalatą. Damos, pamirškite savo seksualius nėriniuotus apatinius, „Victoria's Secret" ir „Frederick's of Hollywood", savo siaurikes, šilkines kojines ir kitas grožybes. Duokit man tik gražią moterį su viešbučio chalatu.

— Einu į dušą, — tarė ji.

— Tai kvietimas?

— Ne.

— Ak.

— Nėra laiko.

— Galiu pasistengti dirbti greitai.

— Žinau. Bet tada tau nelabai kaip sekasi.

— Oi.

Ji pasilenkė ir švelniai pabučiavo man į lūpas.

— Ačiū tau, — padėkojo.

Jau ketinau išrėžti kokį juokelį: „Papasakok visoms savo drau-

gėms" arba „O, dar viena patenkinta klientė", bet kažkas jos balse privertė mane užsičiaupti. Kažkas jos balse užvaldė mane ir palietė širdį. Tad tylėdamas spustelėjau jai ranką ir nulydėjau akimis.

21

VINUI pakako vieno žvilgsnio.

— Pagaliau gavai.

Ketinau ginčytis, bet kokia prasmė?

— Aha.

— Prašyčiau smulkiau.

— Džentelmenas nepasakoja smulkmenų.

Jis nusiminęs dėbtelėjo į mane.

— Juk žinai, kaip man patinka smulkmenos.

— Ir žinai, kad aš niekada jų nepasakoju.

— Anksčiau leisdavai man stebėti. Kai susitikinėjai su Emile koledže, leisdavai man žiūrėti pro langą.

— Neleisdavau. Tu tiesiog žiūrėdavai. O kai įsitaisiau žaliuzes, tu jas sulaužei. Tu kiaulė, ar žinai tai?

— Kai kas pavadintų mane suinteresuotu draugu.

— Bet dauguma pavadintų kiaule.

Vinas truktelėjo pečiais.

— Mylėk mane su visais mano trūkumais.

— Apie ką mes kalbėjomės?

— Kad abu gauname.

— Išskyrus tai.

— Man šovė mintis, — pasakė Vinas.

— Klausau.

— Galbūt yra paprastesnis paaiškinimas, kaip tos mirusios mergaitės kraujas atsidūrė nusikaltimo vietoje. Toji labdaros organizacija „Išgelbėk angelus". Jie juk domisi kamieninių ląstelių tyrimais, ar ne?

— Tam tikra prasme. Man regis, jie kovoja prieš tai.

— Mes žinome, kad Rikas Kolinsas galėjo sužinoti turįs Hantingtono ligą. Jo tėvas tikrai ja sirgo.

— Taip, ir ką?

— Šiomis dienomis tėvai siekia išsaugoti savo vaikų bambagyslių kraujo — užšaldo jį ar panašiai, kad galėtų panaudoti ateityje. Jame yra daug kamieninių ląstelių, nes jos ir yra pagrindinis tikslas — kada nors gyvenime tos kamieninės ląstelės gali išgelbėti tavo vaiko ar net tavo paties gyvybę. Gal Rikas Kolinsas buvo išsaugojęs savo dukters kraujo. Kai sužinojo, kad serga Hantingtono liga, nusprendė juo pasinaudoti.

— Kamieninės ląstelės negali išgydyti Hantingtono ligos.

— Dar ne.

— Tai tu manai, kad jis nužudymo metu turėjo su savimi užšaldyto kraujo ir jis — ką — ištirpo?

Vinas gūžtelėjo.

— Argi ši versija kuo nors blogesnė už tą, kad Miriam Kolins visą šį laiką buvo gyva?

— O šviesus plaukas?

— Šiame pasaulyje daugybė šviesiaplaukių. Toji jauna moteris, kurią matei, gali būti viena iš jų.

Susimąsčiau.

— Vis tiek lieka neaišku, kas nužudė Riką Kolinsą?

— Tas tiesa.

— Aš manau, kad ir kas čia būtų, tai prasidėjo nuo avarijos prieš dešimt metų. Mes žinome, kad Naidželas Mandersonas melavo.

— Žinome, — pritarė Vinas.

— O Karena Tauer kažką nutyli.

— Ką manai apie tą Mariją?

— O ką jis?

— Ar jis irgi ką nors slepia?

Pagalvojau apie tai.

— Gali būti. Šįryt susitinku su juo, kad peržiūrėčiau Riko dokumentus. Tada pamėginsiu apklausti jį dar kartą.

— Taip pat dar turime tuos izraeliečius, galbūt Mosadą, kurie seka tave. Paskambinau Zorai. Ji pamėgins išsiaiškinti.

— Gerai.

— Ir pagaliau tavo susirėmimas Paryžiuje bei to bandito nuotrauka, kuri sukėlė ant kojų visą Interpolą.

— Kaip tau sekėsi Interpole?

— Jie uždavinėjo savo klausimus, o aš pasakojau savo istoriją.

— Nesuprantu vieno dalyko, — pasakiau. — Kodėl jie dar neišsikvietė manęs?

Vinas nusišypsojo.

— Juk žinai kodėl.

— Jie mane seka.

— Teisingas atsakymas.

— Tu juos matai?

— Juodas automobilis už dešiniojo kampo.

— Mosadas tikriausiai irgi seka mane.

— Tu labai populiarus.

— Nes moku klausytis. Žmonėms patinka, kai jų klausomasi.

— Iš tiesų.

— Be to, aš vakarėlių siela.

— Ir graibomas šokėjas. Ką nori daryti su uodegomis?

— Norėčiau šiandienai jų atsikratyti.

— Jokių problemų.

ATSIKRATYTI uodegos yra gana paprasta. Šiuo atveju Vinas parūpino mums automobilį tamsintais langais. Mes įvažiavome į garažą su keliais išvažiavimais. Automobilis išvažiavo. Privažiavo du kiti. Aš įšokau į vieną, Vinas — į kitą.

Teresė buvo pas Kareną. Aš važiavau pasimatyti su Mariju Kontuciu.

Po dvidešimties minučių jau spaudžiau Kontucių namų skambutį. Durų niekas neatidarė. Žvilgtelėjau į laikrodį. Atvažiavau penkiomis minutėmis per anksti. Ėmiau galvoti apie bylą, apie tai, kaip Interpolas pakvaišo dėl tos bandito nuotraukos.

Kas tas vyrukas, kuris mojavo man ginklu Paryžiuje?

Išmėginau visus aplinkinius kelius, kad sužinočiau to žmogaus asmenybę. Galbūt, kol turiu laisvą minutę, turėčiau pabandyti tiesiausią kelią.

Paskambinau į Berlendo asmeninį telefoną.

Po dviejų skambučių atsiliepė balsas ir kažką pasakė prancūziškai.

— Norėčiau kalbėti su kapitonu Berlendu.

— Jis atostogauja. Kuo galiu padėti?

Atostogauja? Pabandžiau įsivaizduoti Berlendą maloniai leidžiantį laiką Kanų paplūdimyje, bet vaizdas neužsilaikė.

— Man labai reikia su juo susisiekti.

— Ar galiu paklausti, kas skambina?

Nėra prasmės slėpti.

— Mironas Bolitaras.

— Apgailestauju. Jis atostogauja.

— Gal galėtumėte susisiekti su juo ir paprašyti, kad jis paskambintų Mironui Bolitarui? Tai skubu.

— Luktelėkite.

Aš laukiau.

Po minutėlės pasigirdo kitas balsas — niurzgus ir puikiai kalbantis, taip sakant, amerikietiškai.

— Ar galiu kuo nors padėti?

— Nemanau. Norėjau pasikalbėti su kapitonu Berlendu.

— Gali kalbėtis su manim, Bolitarai.

— Bet jūs neatrodote labai malonus, — pasakiau.

— Aš ir nesu. Gražiai atsikratei mūsų uodegos, bet tai nelabai juokinga.

— Kas jūs toks?

— Gali vadinti mane specialiuoju agentu Džonsu.

— Ar galiu vadinti *super* specialiuoju agentu Džonsu? Kur kapitonas Berlendas?

— Kapitonas Berlendas atostogauja.

— Nuo kada?

— Nuo tada, kai pažeisdamas taisykles išsiuntė tau to nusikaltėlio fotografiją. Juk tai jis ją atsiuntė, ar ne?

Akimirką dvejojau.

— Ne.

— Na, žinoma. Kur esi, Bolitarai?

Išgirdau, kaip Kontucių namuose ėmė skambėti telefonas. Vieną, du, tris kartus.

— Bolitarai?

Jis nutilo po šešto skambučio.

— Mes žinome, kad tebesi Londone. Kur?

Padėjau ragelį ir pažiūrėjau į Marijo duris. Telefono skambesys — toks įprastas, ne šiaip kokia nors mobiliojo melodija — labai priminė fiksuoto ryšio telefono skambėjimą. Chm. Aš uždėjau ant durų rankas. Storos ir tvirtos. Prispaudžiau ausį prie vėsaus paviršiaus, surinkau Marijo mobiliojo telefono numerį ir ėmiau stebėti savo mobiliojo ekraną. Po akimirkos įvyko sujungimas.

Kai anapus durų išgirdau silpną Marijo mobiliojo čirpimą — fiksuoto ryšio telefonas skambėjo garsiai, o šis — ne, krūtinę suspaudė baimė. Žinoma, gal ir nieko neatsitiko, bet dauguma žmonių šiais laikais niekur kojos nekelia be taip reikalingo telefono, net į tualetą. Galite prieštarauti, tačiau man sunku patikėti, kad vyrukas, dirbantis televizijos žinių tarnyboje, vykdamas į biurą paliktų telefoną namuose.

— Marijau? — šūktelėjau.

Ėmiau trankyti į duris.

— Marijau?

Žinoma, nesitikėjau, kad jis atsilieps. Vėl prispaudžiau prie durų ausį, stengdamasis išgirsti nežinia ką — gal dejonę. Aimaną. Pagalbos šūksnį. Ką nors.

Nieko.

Apsvarsčiau savo galimybes. Jų nedaug. Atsitraukiau, iškėliau kulną ir spyriau į duris. Jos nė nekrustelėjo.

— Jos plieninės, drauguži. Niekada neišspirsi.

Atsigręžiau į balso pusę. Vyras vilkėjo juodą odinę liemenę ant nuogo kūno ir, nelaimei, neturėjo fizinių duomenų, kad man padėtų. Jo kūnas, pernelyg aiškiai išstatytas viešumai, buvo prakaulus ir minkštas. Iš nosies kyšojo vienas iš tų galvijams veriamų žiedų. Pakaušyje bolavo plikė, tačiau likę plaukai buvo užšukuoti kaip kokio indėno. Jam galėjo būti penkiasdešimt ar šiek tiek daugiau. Atrodė taip, tarsi 1979-aisiais būtų išėjęs į gėjų barą ir tik dabar sugrįžęs namo.

— Ar pažįstate Kontucius? — paklausiau.

Vyriškis nusišypsojo. Tikėjausi pamatyti dar vieną — dantų košmarą, tačiau nors jo kūnas buvo apimtas įvairių irimo stadijų, dantys spindėjo.

— A, — tarstelėjo jis. — Jūs amerikietis.

— Taip.

— Marijo draugas, taip?

Nėra reikalo ilgai aiškinti.

— Taip.

— Ką aš galiu tau pasakyti, drauguži? Paprastai jie gyvena ramiai, bet žinai, kaip sakoma: katė iš namų, pelės — iš kampų.

— Ką norite tuo pasakyti?

— Pas jį buvo mergina, tikrai. Tikriausiai išsikvietė telefonu, supranti, ką turiu galvoje? Ir muzika garsiai grojo. Be to, velniškai siaubinga. „Eagles“. Jums, amerikiečiams, turėtų būti gėda.

— Papasakok man apie merginą.

— O kam?

Neturėjau laiko aiškinti. Išsitraukiau ginklą. Nenusitaikiau į jį. Tik išsitraukiau.

— Aš amerikiečių policininkas, — pasakiau. — Bijau, kad Marijui gali grėsti rimtas pavojus.

Jei mano ginklas ar prašymas sujaudino Bilio Aidolo pasekėją, aš to nemačiau. Jis truktelėjo savo kaulėtus pečius.

— Ką aš galiu pasakyti? Jauna blondinė, gerai neįsižiūrėjau. Atėjo vakar vakare, kai aš išeidinėjau.

Jauna blondinė. Mano širdis ėmė smarkiai plakti.

— Man reikia pakliūti į vidų.

— Durų neišspirsi, drauguži. Greičiau pėdą susilaužysi.

Aš nukreipiau vamzdį į spyną.

— Ei, palauk. Tikrai manai, kad jam gresia pavojus?

— Taip.

Jis atsiduso.

— Virš durų yra atsarginis raktas. Ant atbrailos.

Ištiesiau ranką ir apčiupinėjau siaurą durų rėmo pakraštį. Tikrai, raktas. Įkišau jį į spyną. Bilis Aidolas atsistojo šalia manęs. Nuo jo sklido cigarečių dvokas, tarsi kas nors būtų naudojęsis juo vietoje peleninės. Atrakinau duris ir įžengiau į vidų. Bilis Aidolas sekė man iš paskos. Mes abu žengėme porą žingsnių ir sustingome.

— O Jėzau...

Aš nieko nepasakiau. Tik stovėjau ir žiūrėjau negalėdamas pajudėti. Pirmiausia pamačiau Marijo pėdas. Jos buvo lipnia juosta pririštos prie kavos staliuko. Vaikiška kėdutė ir minkšti žaislai, kuriuos mačiau vakar, išmėtyti į šalis. Kažin ar Marijas pažiūrėjo į juos savo paskutinėmis gyvenimo akimirkomis.

Jo kojos buvo basos. Šalia gulėjo elektrinis grąžtas. Kojų pirštuose ir giliai kulnuose žiojėjo mažos, tobulai apskritos kaštono raudonumo skylutės. Grąžto žymės, supratau aš. Šiaip ne taip pajudinau kojas ir ėmiau slinkti artyn. Pamačiau daugiau skylučių. Keliuose. Šonkauliuose. Mano akys lėtai nukeliavo prie jo veido. Tokios pat gręžimo žymės po nosimi, skruostikauliuose ir burnoje, dar viena ant smakro. Liesas Marijo veidas spoksojo į mane persikreipusiomis akimis. Jis mirė kentėdamas siaubingą skausmą.

— O Jėzau, — vėl sušnabždėjo Bilis Aidolas.

— Kelintą valandą girdėjai garsią muziką?

— A?

Neturėjau jėgų pakartoti, bet jis suprato.

— Penktą ryto.

Jį kankino. Muzika turėjo prislopinti riksmus. Nenorėjau nieko liesti, bet kraujas atrodė pakankamai šviežias. Grindys padengtos gelsvomis kaulų dulkėmis. Vėl pažiūrėjau į grąžtą. Tarsi išgirdau švilpiantį čerškimą, riksmus, jam skverbiantis pro kūną ir kremzles į kaulą.

Tada prisiminiau Teresę, esančią vos už kelių kvartalų su Karena.

Puoliau prie durų.

— Kviesk policiją! — sušukau.

— Palauk, kur tu eini?

Nebuvo laiko atsakyti. Bėgdamas įsigrūdau atgal į kišenę ginklą ir išsitraukiau mobilųjį. Surinkau Teresės numerį. Vienas skambutis. Du. Trys. Mano širdis trankėsi krūtinėje. Nekantraudamas nuspaudžiau lifto mygtuką. Spausdamas ketvirtą kartą dirstelėjau į langus ir pamačiau ją, žiūrinčią į mane.

Jauną šviesiaplaukę merginą iš furgono.

Ji pamatė mane, apsisuko ir ėmė bėgti. Gerai neįsižiūrėjau į jos veidą. Tikrai, tai galėjo būti bet kuri kita šviesiaplaukė. Bet kad nebuvo. Tai buvo toji pati mergina. Buvau įsitikinęs.

Kas čia vyksta, velniai rautų?

Man ėmė suktis galva. Puoliau ieškoti laiptų, bet tą akimirką atsivėrė liftas. Įšokau ir nuspaudžiau mygtuką.

Skambutis Teresei buvo peradresuotas į balso paštą.

To neturėjo būti. Ji turėjo būti pas Kareną. Karenos namai buvo ryšio zonoje. Net jei jos būtų rimto pokalbio įkarštyje, Teresė vis tiek atsilieptų. Ji žinotų, kad aš skambinčiau tik ypatingu atveju.

Prakeikimas, kas dabar?

Pagalvojau apie grąžtą. Apie Teresę. Prisiminiau Marijo Kontucio veidą. Pagalvojau apie blondinę. Tie vaizdai sukosi mano galvoje kylant liftu.

Ar toli Karenos namai?

Už dviejų kvartalų.

Išlėkiau iš lifto spausdamas trumpąjį Vino numerį. Jis atsiliepė po pirmojo signalo, ir aš, nedavęs jam progos ištarti „artikuliuokite“, išbėriau:

— Važiuok pas Kareną. Marijas negyvas. Teresė neatsiliepia į skambučius.

— Būsiu po dešimties minučių, — tarė Vinas.

Padėjau ragelį, ir tą pačią minutę suvibravo mano telefonas. Tebebėgdamas pakėliau prieš akis ekraną, kad matyčiau skambintojo vardą. Ir sustojau.

Teresė.

Spustelėjau mygtuką „Atsiliepti“ ir prisidėjau prie ausies ragelį.

— Terese?

Jokio atsako.

— Terese?

Ir tada išgirdau džeržgiantį grąžto švilpimą.

Adrenalino antplūdis užgniaužė kvapą. Stipriai užsimerkiau, bet tik akimirkai. Nėra kada gaišti. Mano kojos virpėjo, bet aš ėmiau bėgti dar greičiau.

Gręžimas liovėsi, tada pasigirdo vyro balsas.

— Atlygis užknisa, nemanai?

Tas rafinuotas angliškas akcentas, ta pati moduliacija, kurią girdėjau Paryžiuje: *Klausyk, ką sakau, kitaip nušausiu...*

Tipas, kuriam trenkiau su stalu. Žmogus fotografijoje.

Linijoje pasigirdo gaudimas.

Išsitraukiau ginklą ir bėgau toliau, vienoje rankoje spausdamas revolverį, kitoje — telefoną. Baimė — keistas dalykas. Ji gali priversti žmogų daryti stebuklus, — tikriausiai esate skaitę, kai žmonės, pavyzdžiui, nukelia automobilius nuo mylimųjų, — bet kartu ji gali suparalyžiuoti, suluošinti kūną ir protą, atimti kvėpavimą. Staiga bėgimas gali pasirodyti sunkiausias darbas, tarsi bėgtum sapne per gilų sniegą. Man reikėjo nusiraminti, nors siaubas krūtinėje plėšė skylę.

Priešakyje jau mačiau Karenos namą.

Jaunoji blondinė stovėjo prie paradinių durų.

Pamačiusi mane, ji dingo Karenos namuose. Tai buvo akivaizdūs spąstai, bet argi aš turėjau pasirinkimą? Ausyse tebeskambėjo gręžimo garsas Teresės telefone. Tai juk svarbiausia, ar ne? Ir ką sakė Vinas? Dešimt minučių. Dabar tikriausiai šešios ar septynios.

Gal palaukti? Ar galėčiau?

Pasilenkiau ir prisiartinau prie namo. Vėl nuspaudžiau trumpąjį Vino numerį.

— Penkios minutės, — tarė Vinas. Aš padėjau ragelį.

Blondinė dabar buvo viduje. Nežinojau, kas dar buvo su ja, kokia ten situacija. Penkios minutės. Penkias minutes galiu palaukti. Jos bus ilgiausios mano gyvenime, bet aš galiu, privalau palaukti, privalau tvardytis grynos panikos akivaizdoje. Pasilenkęs nusliūkinau po langu, pasiklausiau. Tyla. Nesigirdėjo jokių riksmų. Jokio gręžimo. Nežinojau, ar galiu lengviau atsipūsti — gal aš jau pavėlavau.

Tūnojau prisišliejęs nugara prie plytų sienos. Langas buvo man virš galvos. Pamėginau įsivaizduoti namo išdėstymą. Šis langas turėtų būti svetainės. Gerai, na, ir kas? Nieko. Aš laukiau. Ramino ginklo svoris rankoje. Bet kokio dydžio ginklai yra svarbūs. Aš nesu didis šaulys, tačiau pakankamai geras. Kad būtum puikus, reikia daug treniruotis. Bet aš mokėjau nusitaikyti į krūtinės centrą ir paprastai pataikydavau.

Ką daryti toliau?

Išlik ramus. Sulauk Vino. Jis išmano tokius dalykus.

Atlygis užknisa, nemanai?

Rafinuotas akcentas, ramus tonas. Vėl prisiminiau Mariją ir tas prakeiktas skylutes, neapsakomą skausmą klausantis to sumauto rafinuoto akcento. Kiek viskas truko? Ar ilgai turėjo Marijas kęsti skausmą? Ar pabaigoje jis norėjo mirti, ar priešinosi?

Tolumoje ėmė klykauti sirenos. Tikriausiai policija važiuoja į Marijo namus.

Aš nebenešioju laikrodžio, tad pasitikrinau laiką mobiliajame. Jei Vinas atvyks laiku, — o paprastai jis atvyksta, — tuomet liko dar trys minutės. Ką daryti?

Mano ginklas.

Įdomu, ar blondinė jį matė? Vargu. Kaip sakė Vinas, Jungtinėje Karalystėje šaunamasis ginklas — retas dalykas. Tas, kas ten viduje, tikriausiai manys, kad aš neginkluotas. Kad ir kaip nenoromis, įsikišau ginklą atgal į dėklą prie kojos.

Trys minutės.

Suskambo mobilusis. Ekrane vėl pasirodė Teresės vardas. Aš atsargiai atsiliepiau.

— Mes žinome, kad tu kieme, — tarė rafinuotas balsas. — Turi dešimt sekundžių įeiti pro duris iškėlęs rankas, antraip paleisiu kulką į kaktą vienai iš šių gražiųjų damų. Viena, dvi...

— Ateinu.

— Trys, keturios...

Pasirinkimo nebėra. Pašokau ir puoliau prie durų.

— Penkios, šešios, septynios...

— Nieko joms nedaryk, aš jau ateinu.

Nieko joms nedaryk. Nesąmonė. Bet ką gi dar galėjau pasakyti?

Pasukau rankeną. Neužrakinta. Durys atsidarė. Aš įžengiau į vidų.

Tas pats rafinuotas balsas tarė:

— Pasakiau, iškėlęs rankas.

Paklusau jo nurodymams. Žmogus iš nuotraukos stovėjo kambario viduryje. Ant jo veido buvo baltas tvarstis. Akys pajuodusios, tokios būna, kai kas nors sulaužo nosį. Kitu atveju būčiau pajutęs pasitenkinimą, bet rankoje jis laikė ginklą. Antra, priešais jį klūpėjo Teresė ir Karena su už nugarų surištomis rankomis, veidais į mane. Neatrodė, kad jas būtų kankinę.

Apsidairiau. Dar du vyrai, abu atstatę į mane ginklus.

Šviesiaplaukės nė ženklo.

Stovėjau nejudėdamas, iškėlęs rankas, stengdamasis atrodyti

kuo bejėgiškesnis. Vinas jau turėtų būti netoliese. Dar minutė ar dvi. Reikia tempti laiką. Įsmeigiau akis į vyrą, su kuriuo buvau susirėmęs Paryžiuje. Stengiausi kalbėti ramiai ir užtikrintai.

— Klausyk, pasikalbėkime, gerai? Nėra reikalo...

Jis prikišo vamzdį prie Karenos Tauer galvos, nusišypsojo ir atleido nuleistuką.

Nuaidėjo kurtinamas garsas, trykštelėjo raudona čiurkšlė ir stojo visiška tyla, viskas akimirką sustingo, o tada Karenos kūnas susmuko ant grindų kaip marionetė, kuriai kažkas nukirpo siūlus. Teresė suklykė. Aš irgi tikriausiai riktelėjau.

Vyras ėmė kreipti ginklą į Teresę.

ODieveoDieveoDieve...

— Ne!

Instinktai nugalėjo, ir ėmiau kartoti it mantrą: gelbėk Teresę. Aš nėriau, tikrąja žodžio prasme, tarsi būčiau baseine, jų link. Iš dešinės ir iš kairės suzvimbė kulkos, tačiau jie padarė vieną tipišką klaidą taikydamiesi man į galvą Tiesiog pasirinko taikinį per aukštai. Akies krašteliu pamačiau, kaip Teresė ritasi tolyn, o jis kreipia į ją ginklą.

Privalėjau veikti greičiau.

Bandžiau daryti keletą dalykų vienu metu: laikytis arčiau grindų, vengti kulkų, persiristi per kambarį, išsitraukti iš dėklo prie kojos ginklą ir nužudyti tą niekšą. Jau artėjau prie tikslo. Būtų buvę geriau bėgti zigzagais, tačiau nebuvo laiko. Mantra tebeskambėjo mano galvoje: gelbėk Teresę. Turėjau suspėti, kol jis vėl neatleido nuleistuko.

Garsiai riktelėjau, ne iš skausmo ar baimės, bet norėdamas patraukti jo dėmesį, kad jis sudvejotų ar atsisuktų į mane — kad nors pusei sekundės nukreipčiau jo dėmesį nuo Teresės.

Buvau jau visai netoli.

Laikas bėgo. Nuo Karenos nužudymo buvo praėjusi sekundė, gal dvi. Ne daugiau. O dabar, neturėdamas laiko nei planuoti, nei galvoti, aš buvau visai šalia jo.

Bet aš nespėsiu. Supratau tai. Ištiesiau rankas, tarsi galėčiau taip užpildyti likusį tarpą. Negalėjau. Vis dar buvau per toli.

Jis vėl atleido nuleistuką.

Nuaidėjo kitas šūvis. Teresė susmuko ant žemės.

Mano riksmas virto gomuriniu sielvarto šūksniu. Kažkokia ranka įlindo man į krūtinę ir sutraiškė širdį. Aš tebejudėjau į priekį, nors jis atsuko ginklą į mane. Baimės nebeliko — judėjau genamas grynos instinktyvios neapykantos. Ginklas jau krypo į mane, beveik prisitaikė, bet tada aš krisdamas trenkiau jam į pilvą. Jis iššovė, tačiau kulka nepasiekė taikinio.

Stipriai tėškiau jį į sieną išversdamas iš kojų. Jis smogė ginklo rankena man per nugarą. Kokiame nors kitame pasaulyje, kitu metu man būtų skaudėję, bet šią akimirką smūgis tebuvo lyg uodo įkandimas. Nebejaučiau skausmo, nebejaučiau nieko. Mes skaudžiai kritome ant grindų. Aš paleidau jį ir nusiridenau į šoną, bandydamas laimėti laiko išsitraukti ginklą.

Tai buvo klaida.

Buvau taip užvaldytas minties, kaip kuo greičiau išsitraukti ginklą ir nužudyti tą niekšą, kad beveik pamiršau, jog kambaryje buvo dar du ginkluoti vyrai. Tasai, kuris stovėjo man iš dešinės, bėgo iškėlęs ginklą. Aš atšokau, kai jis iššovė, tačiau vėlgi per vėlai.

Kulka įsmigo į mane.

Karštas skausmas. Beveik jaučiau, kaip karštas metalas įsiveržė į mano kūną atimdamas kvapą ir pargriaudamas ant nugaros. Vyras nusitaikė dar kartą, tačiau nuaidėjo kitas šūvis, su tokia jėga pataikęs vyrui į sprandą, kad šis vos neliko be galvos. Pažiūrėjau pro sudribusį kūną, bet jau supratau, kas atsitiko.

Atvyko Vinas.

Kitas vyras, buvęs man iš kairės, atsigręžė kaip tik tą akimirką, kai Vinas pasisukęs iššovė dar kartą. Didžiulė kulka pataikė jam tiesiai į veidą, ir jo galva ištiško į gabalus. Pažiūrėjau Teresės pusėn. Ji nejudėjo. Vyras iš nuotraukos — tas, kuris šovė į ją — puolė bėgti svetainės link. Pasigirdo dar daugiau šūvių. Išgirdau, kaip kažkas

šūktelėjo sustoti ir nejudėti. Nekreipiau į tai dėmesio. Šiaip ne taip nušliaužiau prie svetainės durų. Iš manęs sruvo kraujas. Negalėjau tiksliai pasakyti, bet man atrodė, kad kulka įstrigo kažkur netoli skrandžio.

Įšliaužiau pro tarpdurį nė nestabtelėjęs patikrinti, ar saugu. *Judėk*, galvojau. *Sučiupk tą niekšą ir nužudyk jį.* Jis stovėjo prie lango. Mane kankino skausmas, ir aš tikriausiai kliedėjau, bet vis dėlto ištiesiau rankas ir sugriebiau jį už kojos. Jis pamėgino man įspirti, bet nepavyko. Aš parverčiau jį ant žemės.

Mudu ėmėme grumtis, bet jo jėgos negalėjo prilygti mano įniršiui. Nykščiu išstūmiau jo akį, tada sugriebiau už trachėjos ir ėmiau spausti. Jis ėmė nesitaikydamas mojuoti rankomis ir pataikė man į veidą ir į kaklą. Bet aš jo nepaleidau.

— Nejudėt! Paleisk jį!

Balsai tolumoje. Sąmyšis. Net nežinojau, ar jie realūs. Gal tai tik vėjas. O gal man haliucinacijos. Akcentas buvo amerikietiškas. Netgi kažkoks pažįstamas.

Aš ir toliau spaudžiau jo trachėją.

— Pasakiau, nejudėt! Paleisk jį! Tučtuojau!

Mane apsupo. Šeši, aštuoni, o gal daugiau vyrų. Daugumos ginklai buvo nukreipti į mane.

Mano akys susitiko su žudiko žvilgsniu. Jame atsispindėjo pajuoka. Pajutau, kaip atsileido mano gniaužtai. Nežinau, ar dėl to, kad buvo įsakyta jį paleisti, ar tik todėl, kad žaizda silpnino jėgas. Mano ranka nuslydo nuo jo. Žudikas ėmė kosėti, muistytis, o tada pamėgino pasinaudoti pranašumu.

Jis kilstelėjo ginklą.

Kaip aš ir tikėjausi.

Jau buvau išsitraukęs iš dėklo savo revolverį. Sugriebiau jo riešą kairiąja ranka.

— Nedaryk šito! — perspėjo pažįstamas amerikietiškas balsas.

Bet man nelabai rūpėjo, kad jie gali mane nušauti. Tebelai-

kydamas jo riešą, išsitraukiau revolverį, pakišau jam po smakru ir iššoviau. Pajutau ant savo veido kažką drėgno ir lipnaus. Tada numečiau ginklą ir sukniubau ant jo kūno.

Vyriškos rankos, regis, daugybė jų, atplėšė mane ir nutempė į šoną. Dabar, kai padariau tai, ką turėjau padaryti, mane apleido jėgos ir ryžtas gyventi. Aš leidau jiems tampyti mane ir surakinti antrankiais, nors nebuvo jokio reikalo. Nebeturėjau jėgų kovoti. Jie parvertė mane ant nugaros. Aš pasukau galvą ir pažiūrėjau į nejudantį Teresės kūną. Mane užliejo dar niekados nepatirtas skausmas.

Jos akys buvo užmerktos, ir greitai, labai greitai, manosios irgi užsimerkė.

ANTRA DALIS

22

GERTI.

Gerklėje smėlis. Akys neatsimerkia. O gal atsimerkia.

Visiška tamsa.

Variklio gausmas. Jaučiu kažką stovintį virš manęs.

— Terese...

Man rodos, kad ištariu tai garsiai, bet nesu tikras.

KITAS atminties fragmentas: balsai.

Jie atrodo labai tolimi. Nesuprantu nė vieno žodžio. Garsai, daugiau nieko. Kažkas pyksta. Jis artėja. Garsėja. Jau šaukia į ausį.

Atsimerkiu. Aplinkui balta.

Balsai kartoja tą patį ir tą patį.

Skamba panašiai į „Al-sabr wal-sayf".

Nieko nesuprantu. Kažkokie tauškalai. Arba užsienio kalba. Nežinau.

— *Al-sabr wal-sayf.*

Balsas piktas, įkyrus. Aš sakau, kad apgailestauju.

— Jis nesupranta, — kažkas sako.

Tyla.

SKAUSMAS šone.

— Terese... — pakartoju.

Niekas neatsako.

Kur aš?

Vėl išgirstu balsą, bet nesuprantu, ką jis sako.

Jaučiuosi vienišas, izoliuotas. Guliu. Man rodos, aš drebu.

— LEISKITE paaiškinti jums situaciją.

Vis dar negaliu pajudėti. Bandau prasižioti, bet nepajėgiu. Atmerkiu akis. Migla. Atrodo, kad mano galva įvyniota į storą lipnų voratinklį. Bandau nusikrapštyti voratinklius. Jie nepasiduoda.

— Jūs dirbote federalinei valdžiai, ar ne?

Ar tas balsas kalba su manim? Linkteliu, bet nė nepajudu.

— Tada žinote, kad tokios vietos egzistuoja. Visada egzistavo. Bent jau esate girdėjęs gandus.

Niekada netikėjau gandais. Gal tik po Rugsėjo 11-osios. Anksčiau tikrai ne. Man regis, aš sakau ne, bet gali būti, jog tik taip galvoju.

— Niekas nežino, kur jūs. Niekas jūsų nesuras. Galime laikyti jus čia visą gyvenimą. Galime nužudyti kada panorėję. Arba galime paleisti.

Pirštai prie mano bicepso. Dar daugiau pirštų prie riešo. Priešinuosi, tačiau veltui. Pajuntu dūrį į ranką. Negaliu pajudėti. Negaliu jo sustabdyti. Prisimenu, kaip buvau šešerių ir tėtis nusivedė mane į Kivanio karnavalą Nortfildo aveniu. Prastos karuselės ir atrakcionai. Beprotnamis. Taip vadinosi vienas iš jų. Veidrodžiai, gigantiškos klounų galvos ir siaubingas juokas. Įėjau vienas. Juk buvau didelis berniukas. Pasiklydau, atsisukau ir negalėjau rasti išėjimo. Priešais mane iššoko viena iš tų klounų galvų. Ėmiau rėkti. Apsisukau. Už manęs buvo kita didžiulė klouno galva, mėgdžiojanti mane.

Štai kaip jaučiuosi dabar.

Verkdamas apsisukau aplinkui dar kartą. Ėmiau šauktis tėčio. Jis pašaukė mane vardu, įbėgo, nugriovė ploną sieną, surado mane ir viskas baigėsi gerai.

Tėtis, galvoju. *Tėtis mane suras. Jau greitai.*

Bet niekas neateina.

— IŠ KUR pažįstate Riką Kolinsą?

Pasakau tiesą. Dar kartą. Aš toks pavargęs.

— O ir kur pažįstate Mohamedą Matarą?

— Nežinau, kas jis.

— Bandėte jį nužudyti Paryžiuje. Paskui nušovėte jį prieš mums sulaikant jus Londone. Kas jus pasiuntė jį nužudyti?

— Niekas. Jis užpuolė mane.

Paaiškinu. Paskui man atsitinka kažkas siaubinga, ir aš nieko nebesuvokiu.

AŠ einu. Rankos surištos už nugaros. Beveik nieko nematau, tik mažus šviesos taškelius. Ant abiejų pečių jaučiu rankas. Jos grubiai spaudžia mane prie žemės.

Atsigulu ant nugaros.

Kojos surištos kartu. Per krūtinę perjuostas diržas. Kūnas pritvirtintas prie kieto paviršiaus.

Visiškai negaliu pajudėti.

Staiga šviesų taškeliai dingsta. Man atrodo, kad surinku. Gali būti, kad kybau žemyn galva. Nesu tikras.

Milžiniška drėgna ranka uždengia man veidą. Sugriebia už nosies. Užspaudžia burną.

Negaliu kvėpuoti. Bandau muistytis. Rankos surištos. Kojos surištos.

Negaliu pajudėti. Kažkas laiko mano galvą. Negaliu nė pasukti. Ranka dar stipriau spaudžia veidą. Trūksta oro.

Panika. Mane dusina.

Bandau įkvėpti. Prasižioju. Įkvėpti. Privalau įkvėpti. Negaliu. Gerklę užtvindo vanduo ir teka į nosį.

Dūstu. Plaučiai dega. Tuoj plyš. Raumenys rėkia. Privalau pajudėti. Negaliu. Išeities nėra.

Trūksta oro.

Mirštu.

GIRDŽIU kažką verkiant ir suvokiu, kad garsas sklinda iš manęs.

Staigus veriantis skausmas.

Nugara išsilenkia. Akys išsprogsta. Aš rėkiu.

— O Dieve, prašau...

Balsas mano, bet aš jo neatpažįstu. Toks silpnas. Aš toks sumautai silpnas.

— MES turime jums klausimų.

— Maldauju. Aš atsakiau į juos.

— Turime dar.

— O tada galėsiu eiti?

Balsas maldaujamas.

— Gali būti, kad tai vienintelė jūsų viltis.

KRŪPTELĖJĘS pabundu nuo ryškios šviesos į veidą.

Sumirksiu. Širdis smarkiai trankosi. Negaliu atgauti kvapo. Nežinau, kur esu. Mintys grįžta į praeitį. Ką prisimenu? Kaip pakišau ginklo vamzdį tam niekšui po smakru ir atleidau nuleistuką.

Kažkas dar neduoda ramybės, pačiame smegenų kamputyje, kur sunku pasiekti. Gal koks sapnas. Pažįstamas jausmas — pabundi, o košmaras toks velniškai gyvas, bet kai pamėgini atgaminti, jis išsisklaido it kylantys dūmai. Štai kas dabar vyksta su manimi. Bandau išlaikyti vaizdinius, tačiau jie blėsta.

— Mironai?

Balsas ramus, moduliuotas. Aš bijau to balso. Susigūžiu. Jaučiu siaubingą gėdą, nors nežinau kodėl.

Mano balsas skamba nuolankiai.

— Taip?

— Kad ir kaip būtų, tu pamirši didžiąją dalį viso šito. Taip bus geriausia. Niekas tavimi nepatikės, o jei net patikės, mūsų nesurasite. Tu nežinai, kur mes esame. Nežinai, kaip atrodome. Ir nepamiršk: mes galime padaryti tai dar kartą. Galime pagrobti tave kada panorėję. Ir ne tik tave. Tavo šeimą. Tavo motiną ir tėvą Majamyje. Tavo brolį Pietų Amerikoje. Ar supranti?

— Taip.

— Tada viską pamiršk. Tau nieko neatsitiks, jei pamirši, gerai?

Linkteliu. Mano akys užsimerkia. Nugrimztu atgal į tamsą.

23

PABUDAU išsigandęs.

Paprastai taip nebūdavo. Mano širdis daužėsi. Panika spaudė krūtinę apsunkindama kvėpavimą. Ir visa tai dar prieš man atmerkiant akis.

Kai pagaliau akys atsimerkė, kai apžvelgiau kambarį, pajutau, kad širdies ritmas lėtėja ir panika slūgsta. Kėdėje sėdėjo Esperansa, sutelkusi dėmesį į savo telefoną. Jos pirštai sparčiai rinko raides; be jokios abejonės, ji dirbo su vienu iš mūsų klientų. Man mūsų verslas patinka, tačiau ji tiesiog dievina jį.

Minutėlę stebėjau ją, nes pažįstamas vaizdas buvo toks velniškai raminamas. Po pilku dalykiniu kostiumėliu Esperansa vilkėjo baltą palaidinukę, ausyse segėjo žiedo formos auskarus, o melsvai juodi plaukai buvo subraukti už ausų. Naktinė užuolaida už jos nugaros buvo atitraukta. Pamačiau nakties tamsą.

— Su kokiu klientu dirbi? — paklausiau.

Kai išgirdo mano balsą, jos akys išsiplėtė. Ji metė telefoną ant stalo ir prišoko prie manęs.

— O Dieve, Mironai. O Dieve...

— Ką, ar aš mirštu?

— Ne, kodėl?

— Kad tu taip prišokai. Paprastai judi daug lėčiau.

Ji apsiverkė ir pabučiavo man į skruostą. Esperansa niekada neverkdavo.

— Vadinasi, aš tikrai mirštu.

— Nebūk kvailys, — tarė šluostydamasi nuo veido ašaras. — Ji apkabino mane. — Ne, pala, būk kvailys. Būk tas nuostabus kvailys, koks esi.

Pažvelgiau jai per petį. Buvau įprastoje ligoninės palatoje.

— Ar seniai čia sėdi? — paklausiau.

— Neseniai, — atsiliepė Esperansa nepaleisdama manęs iš glėbio. — Ką tu prisimeni?

Pagalvojau. Prisiminiau, kaip nušovė Kareną ir Teresę. Vyrą, kuris jas nužudė. Kaip aš nužudžiau jį. Sunkiai nurijau ir susikaupiau.

— Kaip Teresė?

Esperansa atsistojo ir mane paleido.

— Nežinau.

Ne tokio atsakymo tikėjausi.

— Kaip gali nežinoti?

— Šiek tiek sunkoka paaiškinti. Kokį momentą prisimeni paskutinį?

Susikaupiau.

— Aiškiai prisimenu, — pasakiau, — kaip nužudžiau niekšą, kuris nušovė Teresę ir Kareną. Tada mane užpuolė būrys vyrukų.

Ji linktelėjo.

— Mane irgi sužeidė, ar ne?

— Taip.

Dabar aišku, kodėl aš ligoninėje.

Esperansa pasilenkė man prie ausies ir sušnabždėjo:

— Gerai, paklausyk manęs. Jei atsidarys šios durys ir įeis slaugė ar dar kas nors, nieko nesakyk jai girdint. Ar supranti?

— Ne.

— Vino įsakymas. Tiesiog vykdyk, gerai?

— Gerai. — Tada pridūriau: — Tu atskridai į Londoną, kad pabūtum su manim?

— Ne.

— Kaip tai ne?

— Pasitikėk manim, gerai? Neskubėk. Ką dar prisimeni?

— Nieko.

— Nieko tarp to momento, kai tave pašovė ir dabar?

— Kur Teresė?

— Jau sakiau. Nežinau.

— Nesuprantu. Kaip gali nežinoti?

— Ilga istorija.

— Gal papasakotum ir man?

Esperansa pažiūrėjo į mane savo žaliomis akimis. Man nepatiko tai, ką jose pamačiau.

Pabandžiau atsisėsti.

— Ar ilgai buvau be sąmonės?

— Ir šito nežinau.

— Aš vėl kartoju: kaip gali nežinoti.

— Visų pirma tu ne Londone.

Nutilau. Apsidairiau po palatą, tarsi atsakymas būtų joje. Taip ir buvo. Ant mano antklodės buvo ženklas ir žodžiai: NIUJORKO PRESBITERIONŲ MEDICINOS CENTRAS.

Negali būti.

— Aš Manhatane?

— Taip.

— Mane parskraidino atgal?

Ji tylėjo.

— Esperansa?

— Nežinau.

— Gerai, tai ar seniai aš šioje ligoninėje?

— Gal keletas valandų, bet aš nesu tikra.

— Kažkaip neaiškiai kalbi.

— Aš irgi nelabai suprantu, aišku? Prieš dvi valandas man paskambino ir pranešė, kad tu čia.

Mano protas susijaukė — ir jos paaiškinimai nepadėjo.

— Prieš dvi valandas?

— Taip.

— O prieš tai?

— Prieš tai, — tarė Esperansa, — mes nenutuokėme, kur esi.

— Kai sakai „mes"...

— Aš, Vinas, tavo tėvai...

— Mano tėvai?

— Nesijaudink. Mes jiems pamelavome. Pasakėme, kad esi kažkur Afrikoje, kur labai prastas telefono ryšys.

— Nė vienas iš jūsų nežinojote, kur buvau?

— Būtent.

— Kiek laiko?

Ji tik žvilgtelėjo į mane.

— Kiek laiko, Esperansa?

— Šešiolika dienų.

Taip ir likau gulėti. Šešiolika dienų. Manęs nebuvo šešiolika dienų. Kai pamėginau prisiminti, širdis ėmė smarkiai plakti. Pajutau paniką.

Tiesiog pamiršk viską...

— Mironai?

— Prisimenu, kaip mane suėmė.

— Gerai.

— Nori pasakyti, kad tai buvo prieš šešiolika dienų?

— Taip.

— Jūs susisiekėte su britų policija?

— Jie irgi nežinojo, kur tu.

Galvoje sukosi milijonas klausimų, bet atsidarė durys, ir mūsų pokalbis nutrūko. Esperansa metė į mane įspėjamą žvilgsnį. Aš nutilau. Įėjo slaugė:

— O, jūs pabudote.

Nespėjus durims užsidaryti, kažkas vėl jas atidarė.

Mano tėtis.

Mane užliejo kažkas labai panašaus į palengvėjimą, kai pamačiau šį neabejotinai pagyvenusį vyrą. Jis sunkiai gaudė orą, aišku, uždusо bėgdamas aplankyti sūnaus. Už jo pasirodė ir mama. Mama visuomet pripuola prie manęs, netgi kai apsilankau eilinį kartą, tarsi būčiau ką tik paleistas karo belaisvis. Taip ji pasielgė ir šį kartą, vos neišvertė iš kojų slaugės. Kai ji taip darydavo, aš visuomet vartydavau akis, nors paslapčia džiaugdavausi. Šįkart akių nevarčiau.

— Man viskas gerai, mama. Tikrai.

Tėvas kurį laiką stovėjo atokiau, kaip visuomet. Jo akys buvo drėgnos ir paraudusios. Pažiūrėjau jam į veidą. Jis žinojo. Jis nepatikėjo ta istorija apie Afriką ir prastą telefono ryšį. Jis tikriausiai padėjo apdumti ir mamą. Bet jis žinojo.

— Tu toks sulysęs, — pasakė mama. — Negi jie nedavė tau valgyti?

— Palik jį ramybėje, — tarė tėtis. — Jis gerai atrodo.

— Visai negerai. Jis toks sublogęs. Ir išblyškęs. Kodėl tu ligoninėje?

— Aš juk tau sakiau, — tarė tėtis. — Negi nesiklausei manęs, Elena? Apsinuodijo maistu. Jis pasveiks, jam tik kažkokia dizenterija.

— Ko išvis važiavai į tą Siera Madrę?

— Siera Leonę, — pataisė tėtis.

— Maniau, kad Siera Madrę.

— Tu galvoji apie tą filmą.

— O, taip. Su Hamfriu Bogartu ir Katerina Hepbern.

— *Afrikos karalienė.*

— Aaa, — nutęsė mama, supratusi savo klaidą.

Mama paleido mane. Prisiartino tėtis, nubraukė man nuo

kaktos plaukus, pabučiavo į žandą. Jo šiurkšti barzda pasitrynė į manąją. Ore pakibo raminamas „Old Spice" kvapas.

— Kaip tu? — pasiteiravo jis.

Aš linktelėjau. Jo žvilgsnis buvo skeptiškas.

Staiga jie pasirodė tokie seni. Taip ir būna, ar ne? Kai kurį laiką nematai vaiko, žaviesi, kaip jis paaugo. O kai kurį laiką nematai seno žmogaus, stebiesi, kaip jis paseno. Taip atsitinka kiekvieną kartą. Kada mano tvirtieji tėvai peržengė tą ribą? Mamą ėmė kamuoti drebulys, būdingas Parkinsono ligai. Ir jis vis stiprėjo. Jos protas, visuomet šiek tiek ekscentriškas, ėmė po truputį neraminti. Tėtis buvo sąlyginai geros sveikatos, skundėsi šiokiais tokiais širdies negalavimais, bet jie abu atrodė tokie velniškai seni.

Tavo tėvą ir motiną Majamyje...

Krūtinė ėmė kilnotis. Man vėl ėmė trūkti oro.

— Mironai? — sunerimo tėtis.

— Viskas gerai.

Pro juos prasiyrė slaugė. Tėvai pasitraukė į šoną. Ji įkišo man į burną termometrą ir ėmė matuoti pulsą.

— Lankymo valandos jau pasibaigė, — pasakė ji. — Jums visiems teks išeiti.

Aš nenorėjau, kad jie išeitų, Nenorėjau likti vienas. Sukaustė siaubas, pajutau didelę gėdą. Prisivertęs šyptelėjau, kai ji ištraukė termometrą ir pasakė šiek tiek per daug linksmai:

— Dabar pamiegokite, gerai? Pasimatysime ryte.

Sutikau tėvo žvilgsnį. Vis dar skeptiškas. Jis kažką sušnabždėjo Esperansai. Ji linktelėjo ir išlydėjo mano motiną iš palatos. Motina ir Esperansa išėjo. Slaugė atsisuko nuo durų.

— Pone, — tarė ji mano tėvui, — jums reikia išeiti.

— Aš noriu minutėlę pabūti su savo sūnumi.

Ji sudvejojo. Tada tarė:

— Turite dvi minutes.

Mes likome vieni.

— Kas tau atsitiko? — paklausė tėtis.

— Nežinau.

Jis linktelėjo. Prisitraukė prie lovos kėdę ir paėmė man už rankos.

— Tu nepatikėjai, kad aš buvau Afrikoje?

— Ne.

— O mama?

— Sakydavau jai, kad skambinai, kai ji buvo išėjusi.

— Ji tikėjo?

Jis gūžtelėjo.

— Niekada anksčiau jai nemeluodavau, tad taip, tikėjo. Tavo motina nebe tokia įžvalgi, kokia kažkada buvo.

Nieko neatsakiau. Įėjo slaugė.

— Dabar turite išeiti.

— Ne, — atsakė tėvas.

— Prašom neversti manęs kviesti apsaugą.

Vėl pajutau krūtinėje besikaupiančią paniką.

— Viskas gerai, tėti. Tau irgi reikia išsimiegoti.

Jis akimirką žiūrėjo į mane, tada atsisuko į slaugę.

— Kuo jūs vardu, mieloji?

— Regina.

— Regina kokia?

— Regina Montė.

— O mano vardas Elas, Regina. Elas Bolitaras. Ar turite vaikų?

— Dvi dukteris.

— O čia mano sūnus, Regina. Galite kviesti apsaugą, jei norite. Bet aš nepaliksiu sūnaus vieno.

Norėjau paprieštarauti, bet vėlgi nutylėjau. Slaugė apsisuko ir išėjo. Ji neiškvietė apsaugos. Mano tėvas praleido visą naktį toje kėdėje. Jis įpildavo man vandens ir pataisydavo antklodę. Kai per miegą ėmiau verkti, jis tildė mane glostydamas kaktą ir sakydamas, kad viskas bus gerai — ir juo patikėjau tik keletą sekundžių.

24

VINAS paskambino iš pat ryto.

— Eik į darbą, — pasakė Vinas. — Ir nieko neklausinėk.

Tada padėjo ragelį. Kartais jis mane tikrai užknisa.

Tėvas nubėgo į riestainių krautuvėlę kitoje gatvės pusėje, nes ligoninės pusryčiai priminė kažką panašaus į tai, ką beždžionės mėto į žmones zoologijos sode. Kol jo nebuvo, užsuko gydytojas ir patvirtino, kad mano sveikata kuo puikiausia. Taip, aš iš tiesų buvau sužeistas. Kulka praėjo pro dešinįjį šoną virš klubo. Bet žaizda buvo tinkamai užgydyta.

— Ar tam būtų reikėję šešiolikos dienų ligoninėje? — paklausiau.

Gydytojas keistai į mane pažiūrėjo, nes aš juk buvau ką tik atvežtas į ligoninę be sąmonės su šautine žaizda, o dabar kažką murmu apie šešiolika dienų — neabejoju, kad jis pagalvojo, jog reiktų užrašyti mane pas psichiatrą.

— Hipotetiškai kalbant, — paskubomis pridūriau prisiminęs Vino perspėjimą. Tada lioviausi klausinėjęs ir ėmiau įnirtingai linksėti.

Tėtis buvo su manimi per patikrą. Esperansa paliko mano kostiumą spintoje. Apsirengiau jį ir pasijutau fiziškai gana gerai. Norėjau važiuoti taksi, bet tėtis užsispyrė mane pavėžėti. Kadaise jis buvo puikus vairuotojas. Vaikystėje, pamenu, vairuodavo nerūpestingai, tyliai švilpaudamas kartu su radiju ir valdydamas vairą riešais. Dabar radijas buvo išjungtas. Jis prisimerkęs stebėjo kelią ir kur kas dažniau spaudė stabdžius.

Kai privažiavome „Lok-Horno“ pastatą Parko aveniu, — dar kartą primenu, kad Vino visas vardas yra Vinzoras *Hornas Lokvudas* III, tad patys pamąstykit, — tėtis tarė:

— Tave tiesiog išleisti čia?

Kartais tėvas mane pribloškia. Būdamas tėvu, turi išlaikyti pu-

siausvyrą, bet kaip gali vienas žmogus daryti tai taip gerai, be jokių pastangų? Visą gyvenimą jis stūmė mane į sėkmę neperžengdamas ribos. Džiaugėsi mano laimėjimais, tačiau niekada jų nesureikšmindavo. Jis mylėjo besąlygiškai, tačiau aš vis tiek jaučiau norą jį pamaloninti. Jis žinojo, — kaip kad dabar, — kada būti šalia, o kada atsitraukti.

— Aš susitvarkysiu.

Jis linktelėjo. Pabučiavau jam į šiurkštų skruostą, pastebėdamas jo suglebimą, ir išlipau. Liftas atsiveria tiesiai į mano biurą. Prie stalo sėdėjo Didžioji Sindė, ji vilkėjo kažką panašaus į Betės Deivis draiskanas po finalinės scenos filme „Kas atsitiko mažylei Džeinei?" Plaukai buvo surišti į uodegėles. Didžioji Sindė, kaip čia pasakius, nors esu jau minėjęs, yra stambi — maždaug metro aštuoniasdešimties ūgis ir apie šimto trisdešimt kilogramų svorio. Jos didelės rankos, didelės pėdos ir didelė galva. Baldai aplinkui ją visuomet atrodo kaip žaislai ką tik pradėjusiems vaikščioti kūdikiams. Ji lyg Alisa Stebuklų šalyje, kur viskas šalia jos tarsi susitraukia.

Ji pakilo pamačiusi mane, vos nenuvertė savo stalo ir sušuko:

— Ponas Bolitaras!

— Sveika, Didžioji Sinde.

Ji pasiunta, kai pavadinu ją Sinde ar tiesiog Didžiąja. Primygtinai reikalauja, kad kreipčiausi į ją oficialiai. Aš esu ponas Bolitaras. O ji — Didžioji Sindė, beje, šis jos vardas yra tikras. Ji teisėtai pasikeitė jį daugiau nei prieš dešimt metų.

Didžioji Sindė atlingavo per kambarį taip vikriai, kaip leido jos kūnas. Ir paskandino mane glėbyje, o aš pasijutau, lyg būčiau mumifikuotas drėgnoje palėpės patalpoje. Gerąja prasme.

— O, pone Bolitarai!

Ji ėmė šniurkščioti, ir tas garsas priminė man „Discovery" laidą apie besiporuojančius briedžius.

— Aš gyvas, Didžioji Sinde.

— Bet kažkas jus pašovė!

Jos balsas keisdavosi atsižvelgiant į nuotaiką. Iš pradžių, kai

atėjo čia dirbti, Didžioji Sindė nekalbėjo, tik urgzdavo. Klientai skųsdavosi, tačiau ne jai į akis ir paprastai anonimiškai. Šią akimirką Didžiosios Sindės balsas buvo plonas ir mergaitiškas — tiesą sakant, jis gąsdino mane labiau nei jos urzgimas.

— Aš dar baisiau pašoviau jį, — pasakiau.

Ji paleido mane ir sukikeno, prisidengdama burną ranka, kuri buvo maždaug sunkvežimio padangos dydžio. Kikenimas nuaidėjo per kambarį, per visas tris valstijas, ir maži vaikai tučtuojau įsikibo mamoms į rankas.

Tarpduryje pasirodė Esperansa. Anksčiau Esperansa ir Didžioji Sindė buvo komandos draugės LIF-e — Legendinių imtynininkių federacijoje. Iš pradžių federacija norėjo pasivadinti „Gražiosiomis“, tačiau negalėjo sugalvoti tinkamo akronimo.

Esperansa su savo tamsia oda ir išvaizda, kurią geriausiai nusakytų žodis — jį dažnai vartodavo dūsaujantys imtynių komentatoriai — „sultinga“, vaidindavo Mažąją Pokahontą, lanksčiąją gražuolę, demonstruojančią savo gebėjimus, kol ją apsukdavo ir pagrobdavo blogietės. Didžioji Sindė buvo jos partnerė, Didžioji mamulė, kuri išgelbėdavo ją, kad jos kartu su riaumojančia minia galėtų nugalėti menkai teprisidengusias ir implantais pasigražinusias nedorėles.

Smagi pramoga.

— Mes turime darbo, — tarė Esperansa, — ir daug.

Mūsų biuras buvo sąlyginai mažas. Jame buvo vestibiulis ir du kabinetai, vienas — mano, kitas —Esperansos. Esperansa pradėjo karjerą kaip mano padėjėja ar sekretorė — nežinau, kuris terminas labiau politiškai korektiškas. Ji mokėsi Teisės fakultete vakarais ir tapo visateise partnere maždaug tuo metu, kai aš pabūgęs pabėgau su Terese į tą salą.

— Ką pasakei klientams? — paklausiau.

— Kad papuolei į automobilio avariją užsienyje.

Linktelėjau. Mes nuėjome į jos kabinetą. Po mano pastarojo dingimo verslas šiek tiek pakriko. Reikėjo daug kam paskambinti.

Ėmiausi darbo. Mes išlaikėme daugumą klientų, beveik visus, tačiau buvo tokių, kuriems nepatiko, kad daugiau negu dvi savaites negalėjo susisiekti su savo agentu. Supratau juos. Tai asmeninis verslas. Dažnai tenka laikyti klientą už rankos ir glostyti jo ego. Visi nori jaustis tais vieninteliais — dalis iliuzijos. Kai tavęs nėra, net jei priežastis pateisinama, iliuzija išgaruoja.

Norėjau paklausti apie Teresę, Viną ir dar milijonus dalykų, bet prisiminiau šio ryto skambutį. Todėl dirbau toliau. Tiesiog dirbau ir, turiu pripažinti, pasijutau geriau. Iki tol dėl kažkokių neaiškių priežasčių jaučiausi neramus ir įsitempęs. Netgi kramčiau nagus, ko nebuvau daręs nuo ketvirtos klasės, ieškojau ant kūno šašų, kuriuos galėčiau draskyti. Darbas kažkaip nuramino.

Per pertrauką nusprendžiau paieškoti internete informacijos apie Teresę Kolins, Riką Kolinsą ir Kareną Tauer. Iš pradžių įvedžiau visus tris vardus. Nieko. Tada pamėginau vieną — Teresę. Labai mažai informacijos ir visa sena, apie jos dienas CNN. Kažkas vis dar turėjo tinklalapį apie „Teresę Ekrano gražuolę“, su vaizdais, daugiausiai nuotraukomis ir vaizdeliais iš žinių programų, tačiau viskas buvo trejų metų senumo.

Tada pabandžiau Riką ir Kareną.

Tikėjausi nedaug, galbūt nekrologo, tačiau klydau. Informacijos buvo begalė, nors dauguma iš Jungtinės Karalystės laikraščių. Naujienos mane apstulbino, tačiau kartu buvo keistai logiškos:

TERORISTAI NUŽUDĖ REPORTERĮ IR JO ŽMONĄ

Kuopelė išardyta, nariai žūsta per susišaudymą

Pradėjau skaityti. Esperansa priėjo prie mano durų.

— Mironai?

Kilstelėjau pirštą prašydamas minutėlės.

Ji atėjo prie mano stalo ir pamatė, ką veikiu. Atsidususi atsisėdo.

— Tu žinojai apie tai? — paklausiau.

— Aišku.

Pasak straipsnių, „specialiosios pajėgos, kovojančios su terorizmu", atidengė ugnį ir „likvidavo" legendinį teroristą Mohamedą Matarą, kitaip žinomą kaip Daktaras Mirtis. Mohamedas Mataras gimė Egipte, tačiau lavinosi geriausiose Europos mokyklose, įskaitant Ispaniją (iš čia kilo jo vardas, sujungus islamišką vardą su pavarde, kuri ispaniškai reiškia „mirtis"), ir iš tiesų buvo gydytojas, baigęs mokslus Jungtinėse Valstijose. Specialiosios pajėgos taip pat nužudė mažiausiai dar tris jo kuopos narius — du Londone, vieną Paryžiuje.

Buvo patalpinta ir Mataro nuotrauka. Ta pati nusikaltėlio nuotrauka, kurią man buvo atsiuntęs Berlendas. Aš pažiūrėjau į žmogų, kurį, tariant žurnalistų terminais, likvidavau.

Toliau straipsniuose rašoma, kad naujienų laidos rengėjas Rikas Kolinsas buvo beveik susekęs kuopelę, bandė infiltruotis ir demaskuoti ją, bet teroristams pavyko atskleisti jo tapatybę. Mataras ir jo „parankiniai" nužudė Kolinsą Paryžiuje. Matarui pavyko pasprukti nuo prancūzų policijos (nors vienas iš jo žmonių buvo nušautas) ir atvykti į Londoną, kur, mėgindamas pašalinti įkalčius apie jo kuopelę ir „šėtonišką teroristų sąmokslą", nužudė Riko Kolinso ilgametį laidos kūrėją Mariją Kontucį ir Kolinso žmoną Kareną Tauer. Būtent ten, Kolinso ir Tauer namuose, Mohamedas Mataras ir du jo kuopelės nariai pasitiko savo mirtį.

Pažiūrėjau į Esperansą.

— Teroristai?

Ji linktelėjo.

— Tai paaiškina, kodėl Interpolas supanikavo, kai mes parodėme jiems nuotrauką.

— Taip.

— Tai kur Teresė?

— Niekas nežino.

Atsilošiau ir pabandžiau susikaupti.

— Čia sakoma, kad teroristus nužudė vyriausybės agentai.

— Aha.

— Bet tai ne jų darbas.

— Tiesa. Tavo.

— Ir Vino.

— Taip.

— Bet jie nutylėjo mūsų vardus.

— Taip.

Pagalvojau apie šešiolika dienų, apie Teresę, kraujo tyrimus, šviesiaplaukę merginą.

— Kas čia, po galais, vyksta?

— Smulkmenų nežinau, — pasakė Esperansa. — Nelabai rūpėjo.

— Kodėl ne?

Esperansa papurtė galvą.

— Kartais būni toks bukas.

Aš laukiau.

— Į tave šovė. Vinas tai matė. Ir daugiau nei dvi savaites mes visiškai nenutuokėme, kur buvai — gyvas, miręs ar kaip.

Negalėjau susilaikyti. Išsišiepiau.

— Baik vaipytis kaip koks kvaiša.

— Tu jaudinaisi dėl manęs.

— Jaudinausi dėl verslo interesų.

— Aš tau patinku.

— Tu rakštis subinėje.

— Vis tiek nesuprantu, — pasakiau, ir šypsena dingo nuo mano veido. — Kaip galiu neprisiminti, kur buvau?

Tiesiog pamiršk viską...

Man ėmė drebėti rankos. Pažiūrėjau į jas, pabandžiau suvaldyti. Nepavyko. Esperansa irgi žiūrėjo.

— Tai tu man pasakyk, — tarė ji. — Ką prisimeni?

Dabar ėmė trūkčioti kojos. Pajutau kažkokį sunkumą krūtinėje. Ir pirmuosius panikos požymius.

— Ar gerai jautiesi?

— Būtų gerai šlakelis vandens, — atsakiau.

Ji išskubėjo ir sugrįžo su puodeliu. Lėtai išgėriau jį, beveik bijodamas, kad paspringsiu. Vėl pažiūrėjau į rankas. Tas drebulys. Niekaip negalėjau jo sustabdyti. Kas man darosi, velniai griebtų?

— Mironai?

— Viskas gerai. Tai kas toliau?

— Turime klientų, kuriems reikia mūsų pagalbos.

Pažiūrėjau į ją.

Ji atsiduso.

— Mes pagalvojome, kad tau gali prireikti laiko.

— Kam?

— Kad pasveiktum.

— Nuo ko? Jaučiuosi gerai.

— Taip, ir puikiai atrodai. Tas drebulys žiauriai tau tinka. O ką jau kalbėti apie naująjį veido tiką. *Très* seksualu.

— Man nereikia laiko, Esperansa.

— Reikia.

— Dingo Teresė.

— Arba mirė.

— Bandai mane priblokšti?

Ji gūžtelėjo.

— O jei ji negyva, vis tiek turiu surasti jos dukrą.

— Tik ne būdamas tokios būklės.

— Taip, Esperansa, mano būklės.

Ji tylėjo.

— Kas yra?

— Nemanau, kad esi pasirengęs.

— Ne tavo reikalas.

Ji pagalvojo.

— Gal ir ne.

— Taigi?

— Taigi turiu informacijos apie gydytoją, kuris konsultavo Kolinsą dėl Hantingtono ligos, ir tą angelų organizaciją.

— Kokios?

— Tai palauks. Jei esi tikrai rimtai nusiteikęs, jei esi tikrai pasirengęs, pirma paskambink šiuo numeriu.

Ji padavė man mobilųjį telefoną ir išėjo iš kabineto uždarydama paskui save duris. Pažiūrėjau į numerį. Nežinomas, bet nieko kito ir nesitikėjau. Surinkau skaičius ir nuspaudžiau mygtuką.

Po dviejų signalų išgirdau pažįstamą balsą.

— Sveikas sugrįžęs iš numirusiųjų, mano drauge. Susitikime akis į akį slaptoje vietelėje. Deja, turime daug ką aptarti.

Tai buvo Berlendas.

25

BERLENDO „slapta vietelė" buvo adresas Bronkse.

Gatvė — tikra skylė, o vieta — lindynė. Dar kartą pasitikrinau adresą, bet, pasirodė, nesuklydau. Tai pigus striptizo baras, pasak iškabos, PRABANGŪS MALONUMAI, nors mano akiai ši įstaiga tokia nepasirodė. Mažesnė neoninė iškaba skelbė, jog tai AUKŠČIAUSIOS KLASĖS DŽENTELMENŲ BARAS. Terminas „aukščiausios klasės" buvo ne oksimoronas, o visiškai ne vietoje pavartotas žodis. „Aukščiausios klasės striptizo klubas" skamba panašiai kaip „geras tupetas". Jis gali būti geras, gali būti blogas — vis tiek tai tupetas.

Patalpa buvo tamsi ir belangė, todėl vidurdienis — kai aš atvykau — niekuo nesiskyrė nuo vidurnakčio.

Stambus juočkis skusta galva pasiteiravo:

— Kuo galiu padėti?

— Ieškau prancūzo, maždaug penkiasdešimties su viršum.

Jis susidėjo ant krūtinės rankas.

— Tada ateikite antradienį, — pasakė jis.

— Ne, noriu pasakyti...

— Suprantu, ką norite pasakyti. — Jis išspaudė šypseną ir mėsinga tatuiruota ranka parodė į žalią *D* šokių aikštelės pusėje. Tikė-

jausi rasti Berlendą tykiame tamsiame kampe, bet ne, štai jis, šalia scenos, pačiame centre, įsmeigęs akis į — a, žavią būtybę.

— Ar ten jūsų prancūzas?

— Taip.

Apsaugininkas atsisuko į mane. Jo vardo lentelėje buvo parašyta ENTONIS. Truktelėjau pečiais. Jis skvarbiai pažiūrėjo į mane.

— Ar galėčiau dar kuo nors pasitarnauti?

— Galite pasakyti, kad aš nepanašus į tokį, kuris lankytųsi tokiose vietose, ypač dieną.

Entonis nusišiepė.

— Ar žinot, kokie vyrukai nesilanko tokiose vietose, ypač dieną?

Laukiau atsakymo.

— Akli.

Jis nuėjo. Aš patraukiau link Berlendo ir baro. Bejoncė dainavo savo vaikinui, kad jis nieko apie ją nežinąs, kad ji po minutės galinti turėti kitą vyrą, kad jis yra pakeičiamas. Toks pasipiktinimas buvo gana kvailas. Tu juk Bejoncė, dėl Dievo. Tu graži, įžymi, turtinga, perki savo vaikinui brangius automobilius ir drabužius. Aišku, kad gali susirasti kitą. Tokia jėgiška mergina.

Pusnuogė šokėja ant scenos išdarinėjo judesius, kuriuos pavadinčiau „apatiškais", ir tik tuomet, jei ji šiek tiek pasistengtų. Merginos nuobodžiaujama išraiška vertė mane galvoti, kad ji žiūri kanalą, demonstruojantį parlamento posėdžius, o stulpas reikalingas tik tam, kad nepargriūtų. Nenoriu pasirodyti skaistuoliu, bet man striptizo klubai nelabai patinka. Tiesiog nekelia jokio susižavėjimo. Ne todėl, kad moterys būtų nepatrauklios — kai kurios dailios, kai kurios nelabai. Kartą aptarinėjau tai su Vinu — su juo neįmanoma kalbėtis apie priešingą lytį — ir priėjau išvadą, kad neturiu fantazijos. Gali būti, kad tai mano charakterio silpnybė, bet man reikia tikėti, jog dama nuoširdžiai domisi manimi. Vinui, žinoma, tai nė kiek nerūpi. Aišku, aš susijaudinu grynai fiziškai, tačiau manasis ego nemėgsta, kai seksualiniai santykiai maišomi su prekyba, apmaudu ir klasių kova.

Galite vadinti mane senamadišku.

Berlendas vilkėjo savo panešiotą pilką švarką. Jis vis stumdė aukštyn kvailus akinius ir šypsojosi nuobodžiaujančiai šokėjai. Atsisėdau šalia jo. Berlendas atsisuko, pasitrynė rankas ir kurį laiką mane tyrinėjo.

— Atrodai siaubingai, — tarė jis.

— Taip, — atsakiau, — užtat tu atrodai puikiai. Naujas drėkinamasis kremas?

Jis įsimetė į burną keletą sūrių riešutų.

— Tai čia tavo slapta vietelė?

Jis truktelėjo pečiais.

— Kodėl čia? — Tada pagalvojęs tariau: — Pala, supratau. Nes čia niekas negali pasiklausyti, taip?

— Taip, — sutiko Berlendas, — be to, man patinka žiūrėti į nuogas moteris.

Jis nusigręžė į šokėją. Man jau buvo gana.

— Ar Teresė gyva? — paklausiau.

— Nežinau.

Taip sėdėjome kurį laiką. Pradėjau kramtyti nagus.

— Tu mane perspėjai, — pasakiau. — Sakei, kad tas reikalas ne mano jėgoms.

Jis toliau stebėjo šokėją.

— Turėjau paklausyti.

— Tai nieko nebūtų pakeitę. Jie vis tiek būtų nužudę Kareną Tauer ir Mariją Kontucį.

— Bet ne Teresę.

— Tu bent jau padarei tam galą. Susimovė jie, ne tu.

— Kas susimovė?

— Na, iš dalies, maniškiai. — Berlendas nusiėmė aiškiai per didelius akinius ir pasitrynė veidą. — Mes turime daug pavadinimų. Tikriausiai geriausiai žinomas yra Vidaus saugumo tarnyba. Kaip galėjai suprasti, aš esu prancūzų atstovas kovai su terorizmu, kaip

tai pavadino jūsų vyriausybė. Atitinkama britų tarnyba turėjo atidžiau stebėti.

Priėjo krūtininga padavėja su gilia iškirpte, kuri tikriausiai baigėsi kažkur ties keliais.

— Norite šampano?

— Čia ne šampanas, — tarė jai Berlendas.

— A?

— Jis iš Kalifornijos.

— Tai ką?

— Šampanas gali būti tik prancūziškas. Suprantat, Šampanė yra vieta, ne tik gėrimas. Tas butelis jūsų rankoje yra tai, ką skonio neturintieji vadina „putojančiu vynu".

Ji užvertė akis.

— Norite putojančio vyno?

— Mieloji, šitas gėralas netiktų nė šuniui gerklę prasiskalauti. — Jis kilstelėjo tuščią taurę. — Prašyčiau man dar vieną to nepaprastai atskiesto viskio. — Jis atsisuko į mane. — Mironai?

Nesitikėjau, kad jie čia turėtų šokoladinio „Yoo-hoo".

— Dietinės kolos.

Kai ji nukrypavo, paklausiau:

— Tai kas čia vyksta?

— Kiek tai susiję su mano žmonėmis, byla baigta. Rikas Kolinsas sužinojo apie teroristų sąmokslą. Paryžiuje jį teroristai nužudė. Taip pat jie nužudė dar du žmones, susijusius su Kolinsu Londone — prieš patys krisdami nuo kulkų. Beje, iš tavo ginklo.

— Nemačiau savo vardo jokiame laikraštyje.

— Nori garbės?

— Vargu. Bet man išties įdomu, kodėl jie nutylėjo mano vardą.

— Pats pagalvok.

Sugrįžo padavėja.

— Korbelis sako, kad tai šampanas, pone Gudruti. O jis — iš Kalifornijos.

— Korbelis turėtų vadinti jį kanalizacijos srutomis. Būtų arčiau tiesos.

Ji nutėškė gėrimus ir nuėjo.

— Vyriausybinės pajėgos nebando susiglemžti šlovės, — tarė jis. — Yra dvi svarios priežastys, dėl kurių nutylimas tavo vardas. Visų pirma dėl tavo saugumo. Kaip suprantu, Mohamedas Mataras norėjo susidoroti su tavimi asmeniškai. Tu pašalinai vieną iš jo vyrų Paryžiuje. Jis norėjo priversti tave stebėti, kaip miršta Karena Tauer ir Teresė Kolins — paskui būtų nužudęs tave. Jei pasklis gandas, kad Daktarą Mirtį nužudei tu, atsiras žmonių, kurie sieks atkeršyti tau ir tavo šeimai. — Berlendas nusišypsojo šokėjai ir ištiesė į mane delną. — Turi smulkių banknotų?

Aš išsitraukiau piniginę.

— O antra priežastis?

— Jei tavęs ten nebuvo — jei tavęs nebuvo nusikaltimo vietoje Londone — tada valdžios atstovams nereikia aiškinti, kur buvai pastarąsias daugiau nei dvi savaites.

Nerimas vėl sugrįžo. Pajudinau koją, apsidairiau, norėjau atsistoti. Berlendas tik stebėjo mane.

— Ar tu žinai, kur aš buvau? — paklausiau.

— Taip, nutuokiu. Tu irgi.

Papurčiau galvą.

— Aš nežinau.

— Tu visiškai nieko neprisimeni iš pastarųjų dviejų savaičių?

Neatsakiau. Mano krūtinė įsitempė. Pasidarė sunku kvėpuoti. Čiupau kolą ir ėmiau pamažu gurkšnoti.

— Tu drebi, — tarė jis.

— Ir ką?

— Praėjusią naktį. Ar sapnavai blogus sapnus? Košmarus?

— Žinoma. Buvau ligoninėje. Kodėl?

— Ar žinai, kas yra morfijaus miegas?

Pagalvojau.

— Tai kažkaip susiję su nėštumu.

— Tiksliau, gimdymu. Buvo gana populiarus šeštajame ir septintajame dešimtmetyje. Kad motinoms nereikėtų kentėti siaubingų skausmų gimdant, joms duodavo morfino ir skopolamino mišinio. Kai kuriais atvejais motina išsijungdavo visiškai. Kitais — to ir buvo siekta — morfinas sumažindavo skausmą, o mišinys paveikdavo jos sąmonę ir ji nieko neprisimindavo. Medicininė amnezija, arba morfijaus miegas. Vėliau tokia praktika buvo nutraukta, nes kūdikiai dėl narkotikų poveikio dažnai gimdavo sustingę, be to, prasidėjo tasai judėjimas už natūralų gimdymą. Nelabai suprantu tos antrosios priežasties, bet aš ne moteris.

— Ką nori tuo pasakyti?

— Tą ir noriu. Visa tai buvo šeštajame ar septintajame dešimtmetyje. Daugiau nei prieš pusę amžiaus. Dabar turime kitokių narkotikų ir daugybę laiko žaisti su jais. Įsivaizduok, ką mes turime dabar, jei sugebėjome patobulinti tai, ką turėjome prieš daugiau nei penkiasdešimt metų. Teoriškai būtų įmanoma užmigdyti bet ką ilgam laikui, ir žmogus to neprisimintų.

Jis nutilo. Aš nebuvau toks jau bukas.

— Būtent tai ir atsitiko man?

— Aš nežinau, kas tau atsitiko. Esi girdėjęs apie CŽV juodąsias skyles.

— Aišku.

— Kaip manai, jos egzistuoja?

— Vietos, į kurias CŽV nugabena kalinius ir niekam nesako? Manyčiau, kad taip.

— Manytum? Nebūk naivus. Pats Bušas pripažino, kad tokių vietų esama. Tačiau jos atsirado ne po Rugsėjo 11-osios ir nepradingo, kai Kongresas sušaukė keletą posėdžių. Pagalvok, ką galėtum ten išdarinėti, jei užmigdytum kalinius morfijumi. Jo paveiktos moterys pamirštdavo gimdymo skausmus, o tai pats baisiausias skausmas. Jie galėtų tardyti tave ištisas valandas, priversti sakyti ir daryti bet ką, o paskui tu viską pamirštum.

Mano koja ėmė nesuvaldomai šokinėti.

— Tai siaubinga.

— Tikrai? Tarkim, tu sučiumpi teroristą. Žinai, kaip kalbama — jei žinai, kad turi sprogti dar viena bomba, ar etiška jį kankinti, kad išgelbėtum kitų gyvybes? Ką gi, tuomet švariai nuvalai lentą. Jis nieko neprisimena. Ar toks elgesys etiškesnis? Tu, mano brangusis drauge, tikriausiai buvai žiauriai tardomas, galbūt kankinamas. Tu to neprisimeni? Tai ar taip išties buvo?

— Čia kaip medis, kuris nuvirsta miške, kai aplinkui nieko nėra, — pasakiau.

— Būtent.

— Jūs, prancūzai, su savo filosofijomis.

— Mes išmanome daugiau, nei tik apie Sartro mirtį.

— Tai ir yra blogai. — Aš pasimuisčiau kėdėje. — Man sunku tuo patikėti.

— Nesu tikras, kad ir aš tikiu. Bet pagalvok. Pagalvok apie žmones, kurie vieną dieną dingsta ir niekada nebeatsiranda. Pagalvok apie darbingus ir sveikus žmones, kurie staiga tampa savižudžiais, benamiais ar psichiniais ligoniais. Pagalvok apie žmones — žmones, kurie visuomet atrodė normalūs ir sveiko proto ir kurie staiga ėmė tvirtinti buvę pagrobti ateivių arba patyrė potrauminį streso sindromą.

Pamiršk viską...

Vėl ėmė trūkti oro. Pajutau, kaip krūtinė trūktelėjo ir užsikirto.

— Negali būti, kad viskas taip paprasta, — pasakiau.

— Ir nėra. Kaip jau sakiau, pagalvok apie žmones, kurie ūmai tapo psichopatais, arba racionalius žmones, staiga panirusius į religinę ekstazę ar ėmusius postringauti apie ateivius. Vėlgi kyla moralės klausimas: ar trauma pateisinama — didesnio gėrio labui — jei ji tučtuojau pamirštama? Tie žmonės, kurie vadovauja toms vietoms, nėra piktadariai. Jie mano, kad taip elgiasi etiškiau.

Aš kilstelėjau ranką ir paliečiau savo veidą. Skruostais ritosi ašaros. Nežinojau kodėl.

— Pažiūrėk iš jų pozicijų. Žmogus, kurį nušovei Paryžiuje, tas, kuris dirbo su Mohamedu Mataru. Vyriausybė tikėjosi, kad jis pasiduos ir suteiks mums informacijos. Tarp tų grupuočių vyksta arši vidinė kova. Kokiu tikslu tu ten buvai? Nužudei Matarą — taip, gindamasis, bet galbūt tave atsiuntė jo nužudyti. Supranti? Buvo pagrindas manyti, kad tu žinojai kažką, kas galėjo išgelbėti gyvybes.

— Vadinasi, — aš užsikirtau sakinio vidury, — jie mane kankino?

Jis vėl stumtelėjo aukštyn akinius, bet nieko neatsakė.

— Negi neįmanoma prisiminti, jei tai iš tiesų vyko? Negi niekas neprasitartų?

— Neprasitartų apie ką? Gali būti, kad imsi ką nors prisiminti. Ir ką darysi? Tu nežinai, kur buvai. Nežinai, kas tave pagrobė. Ir tau baisu, nes giliai širdyje jauti, kad jie gali pagrobti tave dar kartą.

Tavo motiną ir tėvą...

— Todėl žmonės ir tyli, nes neturi kitos išeities. Ir galbūt, tik galbūt, taip darydami jie gelbėja gyvybes. Negi niekada nesusimąstai, kaip mums pavyksta sužlugdyti tiek daug teroristų sąmokslų?

— Kankinant žmones ir priverčiant juos viską pamiršti?

Berlendas išraiškingai gūžtelėjo pečiais.

— Jeigu tai taip efektyvu, — pasakiau, — kodėl jie netaiko savo metodų, tarkim, Chalidui Šeichui Mohamedui ar kitiems „Al Qaeda" teroristams?

— Kas sako, kad netaiko? Iki šios dienos, nepaisant visų derybų, JAV vyriausybė prisipažino tik tris kartus panaudojusi kankinimą vandeniu, ir nė karto nuo 2003-iųjų. Ar tikrai tiki, kad taip ir yra? O Chalido atveju — stebėjo pasaulis. Jūsų vyriausybė pasimokė iš klaidų Gvantanamo kalėjime. Negalima to daryti ten, kur visi mato.

Aš vėl gurkštelėjau kolos. Apsidairiau. Salė nebuvo sausakimša, tačiau nebuvo ir tuščia. Mačiau dalykinius kostiumus, marškinėlius, džinsus. Mačiau baltuosius, juodaodžius, lotynų amerikiečius. Nė vieno aklo. Apsaugininkas Entonis buvo teisus.

— Tai kas toliau? — paklausiau.

— Grupuotė išardyta — dauguma mano, kad jų sąmokslas irgi.

— Bet tu taip negalvoji.

— Ne.

— Kodėl?

— Nes Rikas Kolinsas manė aptikęs kažką svarbaus. Kažką ilgalaikio, turinčio rimtų padarinių. Koalicijai, su kuria dirbu, nepatiko, kad parodžiau tau Mataro nuotrauką. Ką gi, jie teisūs, todėl esu nušalintas.

— Apgailestauju.

— Dėl šito nesijaudink. Jie ieško kitos grupuotės ir sąmokslo. Aš ne. Noriu toliau tęsti tai, ką pradėjau. Turiu draugų, kurie nori padėti.

— Kokių draugų?

— Susipažinai su jais.

Aš pagalvojau.

— Mosadas.

Jis linktelėjo.

— Kolinsas irgi prašė jų pagalbos.

— Todėl jie ir sekė mane?

— Iš pradžių jie pagalvojo, kad galbūt tu nužudei jį. Užtikrinau juos, kad ne tu. Kolinsas aiškiai kažką žinojo, bet tiksliai nepasakė ką. Jis žaidė iš visų pusių — dabar sunku pasakyti, kam iš tiesų dirbo. Pasak Mosado, jis nutraukė su jais ryšį ir dingo likus savaitei iki mirties.

— Gal nutuoki kodėl?

— Ne.

Berlendas įsmeigė akis į gėrimą. Pamaišė pirštu viskį.

— Kodėl tu čia? — paklausiau.

— Atskridau, kai jie tave surado.

— Kodėl?

Jis nugėrė didelį gurkšnį.

— Šiai dienai klausimų gana.

— Ką čia kalbi?

Jis atsistojo.

— Kur eini?

— Aš paaiškinau tau situaciją.

— Gerai, supratau. Turime imtis darbo.

— Turime? Tavo vaidmuo baigtas.

— Gal juokauji? Visų pirma turiu surasti Teresę.

Jis nusišypsojo.

— Ar galiu kalbėti atvirai?

— Ne, ir toliau kalbėk užuolankomis.

— Taip sakau, nes nelabai moku pranešti blogas naujienas.

— Iki šiol tau gana gerai sekėsi.

— Bet ne tokias. — Berlendas nukreipė žvilgsnį į sceną, tačiau nemanau, kad jis žiūrėjo į šokėją. — Jūs, amerikiečiai, vadinate tai realybės patikrinimu. Taigi: Teresės nebėra tarp gyvųjų, tad šiuo atveju nebegali jai padėti. Arba, kaip ir tu, ji laikoma kokioje nors juodoje skylėje, vadinasi, ir šiuo atveju tu bejėgis.

— Aš nesu bejėgis, — ištariau vos girdimu balsu.

— Taip, mano drauge, esi. Dar man nesusisiekus su Vinu, jis pasirūpino, kad niekas neprasitartų apie tavo dingimą. Kodėl? Nes jis žinojo, kad jei kuris nors — tavo tėvai, bet kas — pradės kelti triukšmą, tu gali niekada nebesugrįžti. Jie suorganizuotų avariją, ir tu negyvas. Arba savižudybę. Teresės Kolins atveju dar lengviau. Jie gali ją nužudyti, palaidoti ir teigti, kad ji tikriausiai vėl slepiasi kur nors Angoloje. Arba suorganizuoti savižudybę ir teigti, kad ji nebegalėjo pakelti dukters mirties. Tu niekuo negali jai padėti.

Aš sudribau atgal į kėdę.

— Tau reikia pasirūpinti savimi, — pasakė jis.

— Nori, kad nesikiščiau?

— Taip. Ir nors kalbėjau nuoširdžiai sakydamas, kad tu nekaltas, kartą aš jau tave perspėjau. Tu nusprendei nepaklausyti.

Jis teisus.

— Paskutinis klausimas, — pasakiau.

Jis stabtelėjo.

— Kodėl man visa tai papasakojai?

— Apie juodąsias skyles?

— Taip.

— Nes, nepaisant to, ką jie galvoja apie vaistų poveikį, aš netikiu, kad gali visiškai viską pamiršti. Tau reikia pagalbos, Mironai. Prašau, pasirūpink savimi.

ŠTAI kaip aš įsitikinau, kad Berlendas buvo teisus.

Kai sugrįžau į biurą, paskambinau kai kuriems klientams. Esperansa užsakė sumuštinių iš Lenio užkandinės. Mes visi pavalgėme. Esperansa kalbėjo apie savo sūnelį Hektorą. Suprantu, kad nėra banalesnių posakių nei tas, jog motinystė keičia moterį, tačiau Esperansos pokyčiai atrodė ypač stulbinami ir ne visi tokie patrauklūs.

Baigęs valgyti nuėjau į savo kabinetą ir uždariau duris. Palikau įjungtą šviesą. Ilgai sėdėjau prie stalo. Visi mes išgyvename susimąstymų ir liūdesio akimirkas, tačiau ši buvo kažkokia kitokia — gilesnė, skaudesnė, sunkesnė. Aš negalėjau pajudėti. Galūnės atrodė apsunkusios. Per savo darbo metus esu patekęs į ne vieną keblią situaciją, todėl kabinete laikau ginklą.

38 kalibro „Smitą ir Vesoną", jei tiksliau.

Atsidariau stalčių, išsitraukiau ginklą ir suspaudžiau rankoje. Mano veidu tekėjo ašaros.

Suprantu, kaip melodramatiškai skamba. Tik įsivaizduokite — sėdi toks vargšelis, apgailėtinas tipas kaip aš prie stalo, apimtas depresijos, su ginklu rankoje; juokinga, kai pagalvoji. Jei ant stalo būtų stovėjusi Teresės nuotrauka, būčiau stvėręs ją kaip Melas Gibsonas pirmoje „Mirtinas ginklas" dalyje ir susikišęs į burną vamzdį.

Aš to nepadariau.

Nors minčių kilo.

Kai pajudėjo mano kabineto durų rankena — čia niekas nesibeldžia, ypač Esperansa — skubiai įmečiau ginklą į stalčių. Esperansa įėjo ir pažvelgė į mane.

— Ką čia darai? — paklausė ji.

— Nieko.

— Ką darei, kai įėjau?

— Nieko.

Ji nužvelgė mane.

— Tenkini save po stalu?

— Sugavai.

— Vis tiek atrodai baisiai.

— Taip, visi taip sako.

— Liepčiau eiti namo, bet jau ir taip nebuvai daug dienų, be to, nemanau, kad savigraužа tau padėtų.

— Pritariu. Ar yra priežastis, dėl kurios čia įsiveržei?

— O ar turi būti?

— Anksčiau niekada nebūdavo. Beje, kur dingo Vinas?

— Todėl ir įsiveržiau. Jis skambina *Betfonu.* — Ji parodė man apsisukti.

Ant komodos už mano nugaros stovi raudonas telefonas, kurį dengia kažkas panašaus į stiklinį torto dangtį. Jei matėte originalią *Betmeno* versiją, tada žinote kodėl. Raudonasis telefonas mirksėjo. Pakėliau ragelį:

— Kur tu?

— Bankoke, — atsiliepė Vinas šiek tiek per daug žvaliai. — Gana ironiškas pavadinimas šiai vietai, kai pagalvoji.*

— Nuo kada?

— Argi svarbu?

— Tiesiog pasirinkai gana keistą metą, — pasakiau. Tada prisiminiau: — Kas nutiko tam DNR mėginiui, kurį paėmėme iš Miriam kapo?

* Žodžių žaismas: angl. Bangkok — *bang* (*vulg.*) — dulkinti; *cock* (*vulg.*) — varpa.

— Jį konfiskavo.

— Kas?

— Vyrukai su nublizgintais ženkleliais ir dar labiau blizgančiais kostiumais.

— Kaip jie apie jį sužinojo?

Tyla.

Vėl gėdos šuoras.

— Ar tai aš pasakiau?

Vinas nesivargino aiškinti.

— Ar kalbėjaisi su kapitonu Berlendu?

— Taip. Ką tu manai?

— Aš manau, — atsakė Vinas, — kad jo hipotezė nusipelno dėmesio.

— Nesuprantu. Kodėl tu Bankoke?

— O kur turėčiau būti?

— Čia, namuose, nežinau.

— Šiuo metu tai ne pati geriausia mintis.

Suklusau.

— Ar ši linija saugi? — paklausiau.

— Labai. O šįryt buvo patikrintas tavo kabinetas.

— Tai kas atsitiko Londone?

— Matei, kaip nušoviau Tą ir Aną?

— Taip.

— Tada žinai visa kita. Užgriuvo policija. Niekaip negalėjau tavęs ištraukti, todėl nutariau, kad bus geriau, jei išvyksiu. Nedelsdamas išsinešdinau iš šalies. Kodėl? Nes aš, kaip tik ką pareiškiau, tikiu, kad Berlendo versija pagrįsta. Todėl pagalvojau, kad niekam nebus geriau, jei ir mane areštuos. Ar supranti?

— Taip. Tai ką dabar ketini daryti?

— Dar kurį laiką slapstytis.

— Visiems bus saugiau, jei nusėsime ant dugno.

— Čia tai rimta šneka, biče.

Kaip man patinka, kai jis kalba gatvės žargonu.

— Be to, aš imuosi zonduoti dirvą. Tikiuosi, jog man kas nors papasakos, kokia lemtis ištiko panelę Kolins. Jei atvirai, — taip, žinau, tu jai neabejingas, — jei Teresė žuvo, tada mums šis reikalas baigtas. Mūsų tai daugiau nebedomina.

— O jos dukters paieškos?

— Kokia prasmė, jei Teresės nebėra?

Pagalvojau. Jis teisus. Aš norėjau padėti Teresei. Norėjau — žmogau, vis dar neįmanoma net pagalvoti — grąžinti jai mirusią dukrą. Iš tiesų kokia prasmė, jei Teresė negyva?

Nuleidau akis ir suvokiau, kad vėl kramtau nagus.

— Kas dar? — pasiteiravau.

— Esperansa sako, kad atrodai siaubingai.

— Ir tu pradėsi man pamokslauti?

Tyla.

— Vinai?

Vinas labai stengėsi valdyti balsą, bet tikriausiai antrą kartą nuo mūsų pažinties pradžios išgirdau jame virptelėjimą.

— Pastarosios šešiolika dienų buvo sunkios.

— Žinau, drauguži.

— Aš apverčiau aukštyn kojomis žemę ieškodamas tavęs.

Nieko neatsakiau.

— Padariau tokių dalykų, kurių niekada nepateisintum.

Vis dar tylėjau.

— Ir vis tiek negalėjau rasti tavęs.

Supratau, ką jis turėjo galvoje. Vinas turi šaltinių, kokių neturi joks kitas mano pažįstamas. Vinas turi pinigų ir įtakos — ir tiesa ta, kad jis myli mane. Mažai kas gali jį išgąsdinti. Bet aš žinojau, kad jis išgyveno šešiolika įtemptų dienų.

— Dabar viskas gerai, — pasakiau. — Grįžk namo, kai manysi, jog gali.

26

— SUVALGYK dar vieną koldūną, — pasakė man mama.

— Man jau gana, mama, ačiū.

— Dar vieną. Tu per daug liesas. Paragauk su kiauliena.

— Man jie nelabai patinka.

— Ką? — Mama nustebusi pažiūrėjo į mane. — Tu juos taip mėgdavai, kai eidavome į „Fong's Garden".

— Mama, „Fong's Garden" užsidarė, kai man buvo aštuoneri.

— Žinau. Bet vis tiek.

Bet vis tiek. Svarusis mamos argumentas, užbaigiantis debatus. Kai kas galėtų priskirti mamos prisiminimus apie „Fong's Garden" jos senstančioms smegenims. Klystų. Mama kartoja tą patį nuo tada, kai man buvo devyneri.

Mes sėdėjome mano vaikystės namų virtuvėje Livingstone, Naujajame Džersyje. Pastaruoju metu aš nakvodavau čia arba prabangiuose Vino apartamentuose Dakotoje, Vakarų Septyniasdešimt antrosios ir Centrinio Parko Vakarinės gatvių kampe. Kai prieš kelerius metus mano tėvai persikėlė į Majamį, aš nupirkau iš jų šį namą. Galite pagrįstai stebėtis mano nuosavybės pirkimo psichologija — aš gyvenau čia su tėvais daugiau nei trisdešimt metų ir vis dar, tiesą pasakius, miegu savo kambaryje pusrūsyje, kurį įsirengiau besimokydamas mokykloje; tačiau pastaruoju metu retai čia lankydavausi. Livingstonas tinkama vieta šeimoms, auginančioms vaikus, o ne vienišiems vyrukams, dirbantiems Manhatane. Vino butas yra kur kas patogesnėje vietoje ir tik šiek tiek mažesnis, skaičiuojant kvadratinėmis pėdomis, nei vidutinė Europos kunigaikštystė.

Bet mama su tėčiu grįžo į miestą, todėl mes buvome čia.

Aš priklausau Kaltės kartai, kuri visa tariamai nemėgo savo tėvų ir kaltino juos dėl visų savo nelaimių. Aš myliu savo motiną ir tėvą. Man patinka būti su jais. Gyvenau tame pusrūsyje taip ilgai ne

todėl, kad neturėjau finansinių galimybių persikelti kitur. Gyvenau, nes man čia patinka, patinka būti su jais.

Mes baigėme vakarieniauti, išmetėme maisto pakuotes, suplovėme indus. Šiek tiek pasikalbėjome apie mano brolį ir seserį. Kai mama užsiminė apie Bredo darbą Pietų Amerikoje, pajutau nedidelį, bet aštrų skausmą — kažką panašaus į *déjà vu*, tik ne tokį malonų. Skrandis susitraukė. Vėl nevalingai ėmiau kramtyti nagus. Tėvai susižvalgė.

Mama pasijuto pavargusi. Dabar ji dažnai taip jaučiasi. Pabučiavau ją į skruostą ir nulydėjau žvilgsniu sunkiai lipančią į viršų. Ji atsirėmė į turėklą. Prisiminiau tas dienas, kai ji užlėkdavo tais laiptais švytuodama į uodegą surišus plaukus ir nė neprisiliesdama prie to prakeikto turėklo. Grįžtelėjau į tėtį. Jis tylėjo, bet, man regis, galvojo tą patį.

Mes su tėčiu nuėjome į svetainę. Jis įsijungė televizorių. Kai buvau mažas, tėtis turėjo tokį šlykščiai kaštoninės spalvos minkštą atlenkiamą krėslą. Viniplasto oda buvo praplyšusi per siūles, ir iš jų kyšojo kažkokie metaliniai virbai. Mano tėtis, ne pats nagingiausias vyras mieste, suklijuodavo siūles lipniąja juosta. Žinau, žmonės šaiposi, kad amerikiečiai neveikia nieko kita, tik žiūri televizorių, ir jie teisūs, tačiau mano geriausi prisiminimai yra susiję su šiuo kambariu — tėtis tyso krėsle, o aš susirangęs ant sofos. Ar dar kas nors prisimena tas nepakartojamas šeštadienio vakaro laidas, rodomas geriausiu laiku per CBS kanalą? „Visi šeimoje“, „Karo lauko ligoninė,“ „Merė Tailer Mur“, „Bobo Niuharto šou“, „Kerol Burnet šou“. Mano tėtis leipdavo iš juoko klausydamasis Arčio Bankerio, ir jo juokas būdavo toks užkrečiamas, kad aš irgi imdavau kikenti, nors daugelio pokštų ir nesuprasdavau.

Elas Bolitaras sunkiai dirbo fabrike Niuarke. Jis nebuvo iš tų vyrų, kuriems rūpėtų lošti pokerį ar šlaistytis po barus su kitais draugeliais. Jo ramybės uostas buvo namai. Jam patikdavo atsipalaiduoti su šeima. Iš pradžių tėtis vertėsi labai sunkiai, bet buvo nepaprastai nuovokus ir tikriausiai turėjo didesnių svajonių nei

tasai Niuarko fabrikas — didžių svajonių, bet niekada nepasidalijo jomis su manimi. Aš buvau jo sūnus. Negalima apkrauti savo vaiko tokiomis mintimis, nė už ką.

Šįvakar jis užmigo žiūrėdamas „Seinfeldą“. Kurį laiką stebėjau, kaip kilnojasi jo krūtinė, žiūrėjau į jo žilstančią barzdą. Tada tyliai pakilau, nusileidau į pusrūsį, įlindau į lovą ir įsistebeilijau į lubas.

Vėl ėmė trūkčioti krūtinė. Apėmė panika. Akys niekaip nenorėjo užsimerkti. Kai pagaliau užsimerkė, kai pamažu pradėjau naktinę kelionę, košmarai vis nublokšdavo mane atgal į realybę. Neprisiminiau tų sapnų, tačiau manęs neapleido baimė. Kūną pylė prakaitas. Atsisėdau tamsoje lyg išgąsdintas mažas vaikas.

Trečią ryto mano smegenis perskrodė atminties žaibas. Aš po vandeniu. Negaliu kvėpuoti. Šis vaizdas truko trumpiau nei sekundę, ne ilgiau, o tada jį pakeitė kitas, garsinis.

Al-sabr wal-sayf...

Širdis ėmė daužytis lyg norėdama išsilaisvinti.

Pusę keturių ryto tyliai užlipau laiptais ir atsisėdau virtuvėje. Stengiausi elgtis kuo tyliau, tačiau turėjau žinoti: mano tėvas — jautriausias miegalius pasaulyje. Vaikystėje, kai vėlai naktį norėdavau prasmukti pro jo duris į tualetą, jis visuomet pabusdavo, tarsi kas nors būtų užmetęs ledų ant jo šakumo. Todėl dabar, būdamas visiškai suaugęs, jau vidutinio amžiaus vyras, kuris manosi esąs drąsesnis nei dauguma, žinojau, kas bus, jei įtipensiu į virtuvę:

— Mironai?

Atsisukau ir pamačiau jį besileidžiantį laiptais.

— Nenorėjau tavęs pažadinti, tėti.

— A, tai kad aš ir nemiegojau. — Tėvas mūvėjo šortus, kurie buvo matę ir geresnių dienų, bei nudėvėtus, dviem dydžiais per didelius marškinėlius. — Gal nori plaktos kiaušinienės?

— Gerai.

Jis iškepė. Mes sėdėjome ir kalbėjomės apie nieką. Jis stengėsi neatrodyti per daug susirūpinęs, tačiau tai vertė mane jaustis dar labiau branginamam. Sugrįžo daugiau prisiminimų. Mano akys

prisipildydavo ašarų, ir aš imdavau mirksėti jas slėpdamas. Jausmai taip susipynė, kad net nebegalėjau pasakyti, kaip jaučiausi. Aš išgyvenau daug blogų naktų. Dabar tai buvo aišku. Tačiau dėl vieno buvau tikras: nebegalėjau sėdėti sudėjęs rankų.

Sulaukęs ryto paskambinau Esperansai.

— Prieš man pradingstant, tu ieškojai man informacijos.

— Labas rytas ir tau.

— Atleisk.

— Nieko tokio. Kokios informacijos?

— Prašiau tavęs pasidomėti Semo Kolinso savižudybe, tuo opalo kodu ir labdaros organizacija „Išgelbėk angelus".

— Tiesa.

— Noriu žinoti, ką radai.

Akimirką tikėjausi prieštaravimų, tačiau Esperansa, matyt, kažką išgirdo mano balse.

— Gerai, susitikime po valandos. Parodysiu tau, ką turiu.

— ATLEISK, kad vėluoju, — tarė Esperansa, — bet Hektoras apvėmė mano palaidinukę, todėl turėjau persirengti, paskui auklė prakalbo apie algos pakėlimą, Hektoras niekaip negalėjo atsiplėšti nuo manęs...

— Nieko tokio.

Esperansos kabinetas vis dar atspindėjo jos spalvingą praeitį. Nuotraukos, kuriose ji su menku odiniu Mažosios Pokahontos, Indėnų Princesės, kostiumėliu. Įrémintas Tarpžemyninio komandinio čempionato diržas, akį rėžiantis daiktas, kuris, jei iš tikrųjų apvyniotum juo Esperansą, tikriausiai būtų nuo šonkaulių iki kelių. Sienos išdažytos melsva spalva, maišyta su kažkokiu raudonos atspalviu — niekaip neįsidėmiu to pavadinimo. Stalas įmantrus, ąžuolinis, jį Didžioji Sindė aptiko antikvarinėje krautuvėje — nors ir buvau, kai jį pristatė, vis dar nesuprantu, kaip jis tilpo pro duris.

Tačiau dabar šiame kabinete dominuojanti tema, kaip pasakytų koks politikas, buvo pokytis. Ant stalo ir ant komodos rikiavosi Esperansos sūnelio Hektoro nuotraukos, tokios įprastos ir paprastos, kad galėjo pasirodyti netgi nuobodžios. Standartiniai vaikiški portretai, daryti „Sears Portrait" studijoje su sūkuriuojančia vaivorykšte fone, taip pat su Kalėdų Seneliu bei Velykų zuikučiu. Tarp jų buvo Esperansos ir jos vyro Tomo fotografijų — jie laikė baltai aprengtą Hektorą per jo krikštynas, kita su kažkokiu Disnėjaus veikėju, kurio neatpažinau. Labiausiai į akis krito Esperansos ir Hektoro, sėdinčių ant vaikiškų karuselių, nuotrauka. Manyčiau, jie sėdėjo miniatiūriniame gaisriniame automobilyje. Esperansa žiūrėjo į objektyvą taip plačiai ir kvailai šypsodamasi, kaip dar niekada nebuvau matęs.

Esperansa buvo laisviausia iš laisvų protų. Ji nesirinko ir buvo biseksuali, išdidžiai susitikinėdavo su vyru, paskui su moterimi, tada su kitu vyru, ir nesidomėjo, ką pasakys kiti. Pradėjo užsiiminėti imtynėmis, nes galėjo pramogaudama užsidirbti pinigų, kai tai nusibodo, įstojo į vakarinį Teisės fakultetą, o dienomis dirbdavo mano padėjėja. Nuskambės siaubingai nemaloniai, tačiau motinystė uždusino dalį jos polėkio. Žinoma, buvau matęs tai ir anksčiau; ne viena mano draugė išgyveno tokius pokyčius. Iš dalies aš jas suprantu. Sužinojau apie savo sūnų, kai jis buvo beveik suaugęs, tad man neteko patirti tokių transformacijos akimirkų, kai gimus kūdikiui visas tavo pasaulis susitraukia iki trijų kilogramų su viršum masės. Taip atsitiko Esperansai. Ar ji dabar laimingesnė? Nežinau. Tačiau mūsų santykiai pasikeitė, taip ir turėjo būti, o man, kadangi esu labai egocentriškas, tai nepatiko.

— Štai, žiūrėk, — tarė Esperansa. — Semui Kolinsui, Riko tėvui, Hantingtono liga diagnozuojama maždaug prieš keturis mėnesius. Po kelių savaičių jis nusižudo.

— Tikrai savižudybė?

— Pasak policijos ataskaitos. Nieko įtartina.

— Gerai, tęsk.

— Tėvui nusižudžius, Rikas Kolinsas aplankė daktarę Fridą Šnaider, tėvo genetikę. Taip pat keletą kartų skambino jai į darbą. Aš leidau sau paskambinti daktarei Šnaider. Ji gana užimta, tačiau sutiko skirti penkiolika minučių šiandien per pietus. Lygiai dvylika trisdešimt.

— Kaip tau pavyko?

— „MB Reps" aukoja dideles sumas Terenco Kardinolo Kukio sveikatos priežiūros centrui.

— Ką gi.

— Jos nuskaičiuojamos nuo tavo premijos.

— Puiku, kas dar?

— Rikas Kolinsas skambino į „Vilties" centrą netoli Niujorko Presbiterionų. Jie daug dirba su virkštelės kraujo ir embrionų išsaugojimu bei kamieninių ląstelių tyrimais. Jam vadovauja penki įvairių specializacijų gydytojai, todėl sunku pasakyti, su kuriuo jis kalbėjosi. Taip pat jis keletą kartų skambino į labdaros organizaciją „Išsaugok angelus". Taigi chronologija tokia: pirmiausia jis kalbasi su daktare Šnaider — keturis kartus per dvi savaites. Tada — su „Vilties" centru. Tai kažkaip nuveda jį į organizaciją „Išgelbėk angelus".

— Gerai. Ar galime užsirašyti į „Vilties" centrą?

— Pas ką?

— Pas vieną iš gydytojų.

— Yra akušeris-ginekologas, — atsiliepė Esperansa. — Pasakysiu jam, kad paimtų iš tavęs tepinėlį.

— Aš rimtai.

— Žinau, kad rimtai, bet nežinau, pas kurį. Bandau išsiaiškinti, kuriam gydytojui jis skambino.

— Gal daktarė Šnaider gali padėti.

— Gal.

— Beje, ar pavyko už ko nors užsikabinti aiškinantis tą opalo kodą?

— Ne. Patikrinau internete visus įmanomus variantus. Opalas,

žinoma, jų turi milijonus. Kai įvedžiau HHK, pirmiausia iššoko viešoji sveikatos priežiūros akcinė bendrovė. Ji darbuojasi investicijų srityje, konkrečiai, vėžio.

— Vėžio?

— Taip.

— Nematau ryšio.

Esperansa susiraukė.

— Kas yra?

— Aš apskritai nematau jokio ryšio, — atsiliepė ji. — Tiesą sakant, man tai atrodo tik laiko švaistymas.

— Kodėl?

— Ką tu tikiesi rasti? Daktaras gydė seną žmogų nuo Hantingtono ligos. Ką tai gali turėti bendra su teroristais, nužudžiusiais žmones Paryžiuje ir Londone?

— Nežinau.

— Ir nenutuoki?

— Visiškai.

— Tikriausiai ir nėra jokio ryšio, — tarė ji.

— Tikriausiai.

— Bet mes neturime svarbesnių reikalų?

— Štai ką darysime. Graibysime, kol ką nors apčiuopsime. Visa tai prasidėjo prieš dešimt metų — po avarijos. Paskui tyla, kol Rikas Kolinsas sužino, kad jo tėvas serga Hantingtono liga. Nežinau, kaip tai susiję, todėl turiu tik vieną pasiūlymą — grįžti ir pasekti jo pėdsakais.

Esperansa užsimetė koją ant kojos ir ėmė sukti pasiklydusią plaukų sruogą. Esperansos plaukai tamsūs, juodai melsvi ir visuomet atrodo lyg ką tik sutaršyti. Kai ji ima sukti sruogą, reiškia, kažkas ją neramina.

— Kas yra?

— Aš nė karto nepaskambinau Elei, kol buvai dingęs.

Linktelėjau.

— Ir ji taip pat nė karto nepaskambino, tiesa?

— Tai tarp jūsų viskas baigta? — paklausė Esperansa.
— Matyt.
— Ar panaudojai mano mėgstamą atsisveikinimo posakį?
— Vis pamirštu jį.
Esperansa atsiduso.
— Sveiki atvykę į Paliktųjų miestelį. Gyventojai: tu.
— A, ne. Būtų tiksliau sakyti: Gyventojai: aš.
— O... — Kurį laiką sėdėjome tylėdami. — Atleisk, — pasakė ji.
— Nieko tokio.
— Vinas sakė, kad šokai lovos mambo su Terese.
Vos nepasakiau, *o Vinas šoko lovos mambo su Mi**, bet susirūpinau, kad Esperansa gali ne taip suprasti.
— Nematau ryšio, — pasakiau.
— Tu nešoktum lovos mambo, ypač kai ką tik nutraukei santykius su kita, nebent Teresė tau rūpėtų. Labai rūpėtų.
Atsilošiau kėdėje.
— Tai ką?
— Tą, kad turime judėti visu greičiu, jei tai padės. Tačiau tuo pačiu metu turime pripažinti tiesą.
— Kokią?
— Teresė tikriausiai negyva.
Aš neatsiliepiau.
— Esu mačiusi, kas būna, kai netenki mylimųjų, — tarė Teresė. — Tu siaubingai išgyveni.
— O kas neišgyvena?
— Geras pastebėjimas. Bet kartu tau tenka tvarkytis su tuo, kas atsitiko. O tai jau daug.
— Susitvarkysiu. Dar kas nors?
— Taip, — tarė ji. — Tuodu vyrukai, kuriuos jūs su Vinu sumušėte.
Treneris Bobis ir antrasis treneris Petas.

* Žodžių žaismas: *Mee* — vardas; *me* (*angl.*) — man; su manimi.

— Kas dėl jų?

— Keletą kartų buvo užsukusi Kaseltono policija. Turėtum jiems paskambinti, kai grįši. Žinai, kad tas tipas, kurį Vinas pritvatino, priklauso policijos pajėgoms?

— Vinas man sakė.

— Jam atliko kelio operaciją; dabar sveiksta. Tas kitas, kuris viską pradėjo, turėjo nedidelį buitinių prietaisų parduotuvių tinklą. Didesni berniukai išstūmė jį iš verslo, ir dabar jis dirba aukštu vadybininku parduotuvėje „Geriausia pirkti Paramuse".

Aš atsistojau.

— Gerai.

— Gerai kas?

— Turime laiko iki susitikimo su daktare Šnaider. Važiuokime į „Paramusą".

27

„GERIAUSIA pirkti" darbuotojų melsvi polo marškinėliai aptempė trenerio Bobio pilvą. Jis stovėjo atsirėmęs į televizorių ir kalbėjosi su azijiečių pora. Nužvelgiau jį ieškodamas muštynių pėdsakų, bet nieko nepamačiau.

Su manimi buvo Esperansa. Einant per parduotuvę prie jos pribėgo vyras su flaneliniais medkirčio marškiniais.

— Atsiprašau, — tarė jis švytinčiu it vaiko Kalėdų rytą veidu. — Bet, o Dievulėliau, argi jūs ne Mažoji Pokahonta?

Užgniaužiau šypseną. Vis negaliu atsistebėti, kiek žmonių vis dar ją prisimena. Ji dėbtelėjo į mane ir nusisuko į savo gerbėją.

— Taip.

— Oho. O, negaliu patikėti. Čia tai bent. Kaip malonu jus matyti.

— Ačiū.

— Jūsų plakatas kabėjo mano miegamajame. Kai man buvo šešiolika.

— Aš pamaloninta, — tarė ji.

— Ir jis būdavo gana dėmėtas, — mirkteldamas pridūrė jis, — jei suprantate, ką turiu galvoje.

— ...ir pasišlykštėjusi. — Ji pamojavo pirštu ir nuėjo. — Iki.

Nusekiau paskui ją.

— Dėmės, — pasakiau. — Negali būti, kad nė kiek nesusijaudinai.

— Liūdna, bet tam tikra prasme susijaudinau, — atsiliepė ji.

Pamirškit, ką anksčiau kalbėjau apie motinystę, nuslopinusią jos dvasios polėkį. Esperansa vis dar tebebuvo nepakartojama.

Mes praėjome pro poną Aaaiškiai Per Daug Informacijos ir pasukome trenerio Bobio link. Išgirdau, kaip azijietis paklausė, koks skirtumas tarp plazminio ir skystųjų kristalų televizorių. Treneris Bobis išpūtė krūtinę ir ėmė vardyti pliusus bei minusus, kurių nė vieno nesupratau. Tada žmogelis pasiteiravo apie projekcinius televizorius. Treneriui Bobiui patiko projekciniai. Jis ėmė aiškinti kodėl.

Aš laukiau.

Esperansa mostelėjo galva į trenerį Bobį.

— Regis, jis nusipelnė to, ką gavo.

— Ne, — paprieštaravau. — Mušiesi ne tam, kad pamokytum žmogų — mušiesi tik tam, kad išgyventum arba apsigintum.

Esperansa nusivaipė.

— Kas yra?

— Vinas teisus. Kartais tu toks mažvaikis.

Treneris Bobis nusišypsojo azijiečių porai ir tarė:

— Neskubėkite, netrukus grįšiu ir galėsime aptarti nemokamą pristatymą.

Jis priėjo prie manęs ir įrėmė akis.

— Ko nori?

— Pasakyti, kad atsiprašau.

Treneris Bobis nė nekrustelėjo. Trys sekundės tylos. Tada:

— Tai gerai, pasakei.

Jis apsisuko ir patraukė atgal prie pirkėjų.

Esperansa paplekšnojo man per petį.

— Oho, tai bent nuodėmių išpirkimas.

DAKTARĖ Frida Šnaider buvo neaukšta, kresna, o jos šypsena — plati ir patikli. Kaip ir dera žydei ortodoksei, vilkėjo kuklią suknutę ir beretę. Susitikau su ja Terenco Kardinolo Kukio sveikatos priežiūros centro kavinėje Penktojoje aveniu šalia Šimtas trečiosios gatvės. Esperansai prireikė kai kam paskambinti. Daktarė Šnaider pasiteiravo, ar norėčiau ko nors užkąsti. Atsisakiau. Ji užsisakė kažkokį sudėtingą sumuštinį. Mes atsisėdome. Ji pasimeldė ir ėmė doroti sumuštinį, tarsi šis būtų negražiai ją pavadinęs.

— Turiu tik dešimt minučių, — paaiškino ji.

— Maniau, penkiolika.

— Persigalvojau. Dėkoju už aukas.

— Noriu užduoti jums keletą klausimų apie Semą Kolinsą.

Šnaider nurijo kąsnį.

— Jūsų kolegė taip ir sakė. Jūs žinote apie paciento ir gydytojo konfidencialumą, tiesa? Galiu praleisti šią kalbą?

— Prašyčiau.

— Jis miręs, tad galbūt turėtumėte man paaiškinti, kodėl juo domitės.

— Kaip suprantu, jis nusižudė.

— Vadinasi, pats viską žinote.

— Ar tai įprasta ligoniams, sergantiems Hantingtono liga?

— Ar žinote, kas tai per liga?

— Žinau, kad genetinė.

— Tai paveldimas genetinis neurologinis sutrikimas. — Ji susakė tai tarp kąsnių. — Pati liga nėra mirtina, tačiau jai progresuojant kyla daugybė gyvybei pavojingų komplikacijų, pavyzdžiui, pneumonija, širdies nepakankamumas ir dar nemažai kitų. Hantingtono liga pažeidžia žmogaus kūną, psichologiją, pažinimą. Tai

nėra maloni liga. Todėl taip, savižudybė nėra neįprastas dalykas. Kai kurie tyrimai rodo, jog nusižudyti bando vienas iš keturių, ir septyniems procentams tai pavyksta — ironiška, kad naudojamas terminas „pavyksta“, kai kalbame apie savižudybę.

— Taip atsitiko ir Semui Kolinsui?

— Jis sirgo depresija dar prieš diagnozuojant šią ligą. Sunku pasakyti, kas paveikė jį labiau. Paprastai Hantingtono liga prasideda nuo fizinių sutrikimų, tačiau labai dažnai ji pirmiausia paveikia psichiką ar pažinimą. Gali būti, kad jo depresija buvo pirmieji Hantingtono ligos požymiai. Bet dabar nesvarbu. Kad ir kaip būtų, jis mirė nuo Hantingtono ligos — savižudybė yra dar viena gyvybei pavojinga komplikacija.

— Kaip suprantu, Hantingtono liga paveldima.

— Taip.

— Ir jei ja serga vienas iš tėvų, vaikas turi penkiasdešimties procentų galimybę paveldėti.

— Nesigilinant į išimtis, aš pasakysiu, kad taip, tai gana tikslu.

— O jei nė vienas iš tėvų ja neserga, tada jų atžala irgi nesusirgs. Viskas. Šeimos linija švari.

— Tęskit.

— Vadinasi, vienas iš Semo Kolinso tėvų ja sirgo.

— Teisingai. Jo motina sulaukė aštuoniasdešimties, ir nebuvo jokių Hantingtono požymių, tad tikriausiai ja sirgo jo tėvas, kuris mirė jaunas, todėl nebuvo galimybių pasireikšti simptomams.

Aš pasilenkiau arčiau jos.

— Ar jūs ištyrėte Semo Kolinso vaikus?

— Tai tikrai ne jūsų rūpestis.

— Aš kalbu konkrečiai apie Riką Kolinsą. Kuris irgi jau miręs. Tiesą sakant, nužudytas.

— Teroristų, pasak laikraščių.

— Taip.

— Ir jūs manote, kad jo tėvo ligos diagnozė kažkaip susijusi su jo nužudymu?

— Taip.

Frida Šnaider atsikando dar vieną kąsnį ir papurtė galvą.

— Rikas Kolinsas turi sūnų, — pasakiau.

— Žinau.

— Ir gali būti, kad turi dukrą.

Ji sustingo išsižiojusi.

— Nesupratau?

Aš nebuvau tikras, kaip geriau viską pateikti.

— Rikas Kolinsas galėjo nežinoti, kad ji gyva.

— Gal malonėtumėte paaiškinti plačiau?

— Vargu, — pasakiau. — Turime tik dešimt minučių.

— Tiesa.

— Taigi?

Ji atsiduso.

— Taip, Rikas Kolinsas buvo ištirtas.

— Ir?

— Kraujo tyrimas rodo, kad CAG skaičius pasikartoja kiekviename iš HTT alelinių genų.

Aš tik pakraipiau galvą.

— A, nekreipkit dėmesio. Trumpai tariant, rezultatai, deja, buvo teigiami. Mes nelaikome kraujo tyrimo diagnoze, nes gali praeiti metai, netgi dešimtmečiai, kol pasireiškia simptomai. Bet Rikui Kolinsui jau reiškėsi chorėja — daugiausia mėšlungiški judesiai, kurių negali kontroliuoti. Jis prašė mūsų laikyti tai paslaptyje. Mes, žinoma, sutikome.

Susimąsčiau. Rikas sirgo Hantingtono liga. Jam jau reiškėsi simptomai — kokie būtų buvę jo paskutinieji metai? Jo tėvas uždavė sau tą klausimą ir nusprendė išeiti iš gyvenimo.

— Ar tyrėte ir Riko sūnų?

— Taip, Rikas primygtinai reikalavo, o tai, pripažinsiu, buvo šiek tiek neįprasta. Tokie tyrimai išsamiai aptarinėjami, ypač vaiko. Noriu pasakyti, tarkim, jūs sužinote, kad jūsų vaikas po kiek laiko susirgs šia liga — argi tai ne siaubinga našta, su kuria reikia gyventi?

O gal geriau žinoti ir gyventi visu tempu? Arba jei jūs tikrai sergate šia liga, ar vertėtų pačiam turėti vaikų, kuriems tikimybė ją paveldėti — penkiasdešimt procentų. Ir netgi jei žinote tai, ar vis dėlto neverta gyventi? Etika šiuo klausimu yra gana sudėtinga.

— Bet Rikas ištyrė savo sūnų?

— Taip. Rikas buvo įsikūnijęs reporteris. Jis norėjo žinoti. Sūnaus rezultatai, laimė, buvo neigiami.

— Jam tikriausiai labai palengvėjo.

— Taip.

— Ar žinote „Vilties“ centrą?

Ji pagalvojo.

— Man regis, jie užsiima tyrimais ir saugojimu. Daugiausia kamieninių ląstelių laikymu ir panašiais dalykais, tiesa?

— Po to, kai Rikas Kolinsas apsilankė pas jus, jis nuvyko ten. Gal nutuokiate kodėl?

— Ne.

— Ar esate girdėjusi apie „Išsaugok angelus“ labdaros organizaciją?

Šnaider papurtė galvą.

— Hantingtono liga neišgydoma, ar ne?

— Teisingai.

— O kamieninių ląstelių tyrimas galėtų padėti?

— Pala, pone Bolitarai, grįžkime atgal. Jūs sakėte, kad Rikas Kolinsas gali turėti dukrą.

— Taip.

— Gal malonėtumėte paaiškinti?

— Ar jis pasakojo jums, kad turėjo dukrą, kuri prieš dešimt metų žuvo avarijoje?

— Ne. Kodėl turėjo?

Akimirką mąsčiau.

— Kai Paryžiuje rado Riko kūną, nusikaltimo vietoje taip pat buvo aptikta kraujo. DNR tyrimas parodė, kad jis priklauso jo dukrai.

— Bet jūs ką tik sakėte, kad jo dukra negyva. Aš nesuprantu.

— Ir aš kol kas nesuprantu. Bet papasakokite man apie kamieninių ląstelių tyrimą.

Ji gūžtelėjo.

— Kol kas tai daugiau teorinė versija. Teoriškai būtų galima pakeisti pažeistus neuronus smegenyse persodinant kamienines ląsteles iš virkštelės. Tyrimai su gyvūnais pateikė viltį suteikiančių požymių, tačiau su žmonėmis tokie tyrimai dar nebuvo atlikti.

— Ir vis dėlto. Jei mirštate ir neturite ko griebtis...

Į kavinę įėjo moteris.

— Daktare Šnaider?

Ji kilstelėjo pirštą, nurijo paskutinį kąsnį ir atsistojo.

— Taip, mirštantiems ir beviltiškiems viskas įmanoma. Viskas nuo stebuklingo vaisto iki, sakyčiau, savižudybės. Jūsų dešimt minučių baigėsi, pone Bolitarai. Sugrįžkite kurią dieną, ir aš aprodysiu jums mūsų centrą. Nustebsite, kiek žmonių pas mus dirba ir kokį gerą darbą atlieka. Dėkoju už aukas ir linkiu sėkmės, kad ir ką darytumėte.

28

„VILTIES“ centras spindėjo, sakyčiau, kaip idealus moderniausios medicininės įstaigos ir gana įtakingo banko derinys. Priimamojo stalas buvo aukštas, tamsaus medžio. Prisiartinau prie jo lydimas Esperansos. Pastebėjau, kad administratorė, sveikos išvaizdos gražuolė, buvo be vestuvinio žiedo. Ėmiau svarstyti, ar nepakeitus plano. Vienišа moteris. Galėčiau pasitelkti visą savo žavesį, ji kristų pakirsta mano kerų ir atsakytų į visus klausimus. Esperansa suprato, ką galvoju, ir įspėjamai žvilgtelėjo į mane. Gūžtelėjau. Administratorė tikriausiai vis vien nieko nežino.

— Mano žmona laukiasi, — pasakiau linkteldamas į Esperansą. — Norėtume pasikalbėti su kuo nors dėl kūdikio virkštelės kraujo išsaugojimo.

Sveikos išvaizdos administratorė apdovanojo mane ištreniruota šypsena. Ji ištiesė mums pluoštą spalvotų brošiūrų, išspausdintų ant storo popieriaus, ir palydėjo į kambarį su foteliais. Ant sienų kabėjo didžiulės meniškos vaikų nuotraukos ir žmogaus kūno schema, ji verčia prisiminti devintos klasės biologijos pamokas. Mes ant firminio centro popieriaus užpildėme formas. Jie teiravosi mano vardo. Gundžiausi įrašyti I. P. Deilis arba Vinkis Martindeilas, bet pasirinkau Marką Kedisoną, nes jis mano draugas ir, jei jie paskambintų, jis tik nusijuoktų.

— Sveiki gyvi!

Į kambarį įžengė vyras su baltu laboratorijos chalatu ir tokiais akiniais su tamsiais rėmeliais, kokius nešioja aktoriai, jei nori pasirodyti esą protingesni. Jis paspaudė mums abiem rankas ir atsisėdo į vieną iš fotelių.

— Ir kelintas mėnuo? — pasiteiravo jis.

Pažiūrėjau į Esperansą.

— Trečias, — susiraukdama atsakė ji.

— Sveikinu. Ar tai pirmasis?

— Taip.

— Ką gi, džiaugiuosi, kad elgiatės taip atsakingai ir norite išsaugoti kūdikio virkštelės kraują.

— Ar galite pasakyti, kiek tai kainuos? — paklausiau.

— Tūkstantis dolerių už apdorojimą ir gabenimą. Taip pat reikia mokėti metinį saugojimo mokestį. Žinau, kad gali pasirodyti brangu, tačiau tai vienintelė galimybė. Virkštelės kraujyje yra kamieninių ląstelių, kurios gali išgelbėti gyvybę. Viskas labai paprasta. Jomis galima išgydyti anemiją ir leukemiją. Jos padeda kovoti su infekcijomis ir su tam tikromis vėžio rūšimis. Mes jau apsisprendę dėl tyrimų, kurie gali padėti išgydyti širdies ligas, Parkinsono ligą, diabetą. Ne, kol kas dar negalime jų gydyti. Bet kas žino, kas bus po kelerių metų? Ar esate girdėję apie kaulų čiulpų persodinimą?

— Šį tą, — atsakiau.

— Virkštelės kraujo transplantavimas veikia geriau ir, žinoma, saugiau — nereikia jokios chirurginės intervencijos. Kad operacija pavyktų, reikia, kad aštuoniasdešimt trys procentai žmogaus leukocitų antigenų sutaptų su kaulų čiulpų. Naudojant virkštelės kraują reikalingas tik šešiasdešimt septynių procentų atitikimas. Ir tai dabar — šiuo metu. Šiandien mes gelbstime gyvybes transplantuodami tas kamienines ląsteles. Ar suprantate mane?

Mes abu linktelėjome.

— Reikia suprasti tai, kad vienintelė galimybė išsaugoti virkštelės kraujo yra kūdikiui iškart gimus. Viskas. Jūs negalėsite padaryti to, kai vaikui bus, tarkim, treji, arba, Dieve sergėk, kai atžala susirgs.

— Kaip viskas vyksta? — pasiteiravau.

— Tai neskausminga ir paprasta procedūra. Gimus kūdikiui, iš virkštelės surenkamas kraujas. Paskui mes atskiriame kamienines ląsteles ir jas užšaldome.

— Kur laikomos kamieninės ląstelės?

Jis išskėtė rankas.

— Čia, saugioje patikimoje aplinkoje. Turime apsaugininkus, atsarginius generatorius ir saugyklą. Kaip kokiame nors banke. Iš esmės mes dirbame su — tai primygtinai rekomenduočiau ir jums — tuo, ką mes vadiname šeimynine bankininkyste. Trumpai tariant, jūs laikote jūsų kūdikio kamienines ląsteles savo reikmėms. Jų gali prireikti jūsų kūdikiui. Ar kitai atžalai. Gali būti, kad net vienam iš jūsų, tetai ar dėdei. Nesvarbu.

— Iš kur jūs žinote, kad tas virkštelės kraujas tiks?

— Garantijų nėra. Turite tai žinoti. Bet, aišku, šansai gerokai padidės, jei surasite atitikmenį. Be to — matau, kad judviejų pora yra maišyto paveldo. Tokiu atveju sunkiau rasti atitikmenį, todėl šis reikalas gali būti ypač svarbus jums. A, ir dar norėčiau paminėti, kad tos kamieninės ląstelės, apie kurias mes kalbame, yra iš virkštelės — jos nieko bendra neturi su prieštaringai vertinamomis embriono kamieninėmis ląstelėmis.

— Jūs nesaugote embrionų?

— O taip, saugome, bet tai visiškai kas kita. Jie skirti nevaisingumui gydyti ir panašiai. Nė vienas embrionas nėra pažeidžiamas atliekant virkštelės kraujo kamieninių ląstelių tyrimus ar jas saugant. Noriu, kad aiškiai tai suprastumėte.

Jis plačiai šypsojosi.

— Ar jūs gydytojas? — paklausiau.

Šypsena šiek tiek suvirpėjo.

— Ne, bet mūsų centre jų dirba penki.

— Kokios srities?

— „Vilties" centre dirba geriausi visų sričių specialistai. — Jis padavė man brošiūrą ir parodė į penkių gydytojų sąrašą. — Turime genetiką, jis dirba su paveldimomis ligomis. Hematologą, kuris dirba su transplantacijomis. Akušerį-ginekologą, skinantį taką nevaisingumo srityje. Pediatrą-onkologą, kuris tiria kamienines ląsteles ieškodamas vėžio gydymo būdų vaikams.

— Leiskite užduoti hipotetinį klausimą, — pasakiau.

Jis palinko į priekį.

— Aš išsaugoju kūdikio virkštelės kraują. Praeina metai. Ir aš susergu. Galbūt gydymo dar nėra, bet aš noriu pamėginti ką nors neišbandyto. Ar galėčiau pasinaudoti virkštelės krauju?

— Jis jūsų, pone Kedisonai. Galite daryti su juo ką panorėjęs.

Aš nebežinojau, ką toliau sakyti. Pažiūrėjau į Esperansą. Ji irgi tylėjo.

— Ar galiu pasikalbėti su vienu iš gydytojų? — paklausiau.

— Ar buvo klausimų, į kuriuos nesugebėjau atsakyti?

Pabandžiau eiti kitu keliu.

— Ar turite klientą, vardu Rikas Kolinsas?

— Atsiprašau?

— Rikas Kolinsas. Jis mano draugas, rekomendavo jus. Norėjau įsitikinti, kad jis klientas.

— Tokia informacija būtų konfidenciali. Esu tikras, kad suprasite. Jei kas nors teirautųsi apie jus, atsakyčiau tą patį.

Aklagatvis.

— Ar esate girdėję apie labdaros organizaciją „Išgelbėk angelus“? — paklausiau.

Jo veidas užsisklendė.

— Tai kaip?

— Ką tai reiškia? — paklausė jis.

— Aš tik uždaviau klausimą.

— O aš paaiškinau jums procesą, — tarė jis atsistodamas. — Siūlyčiau pasiskaityti literatūros. Mes tikimės, kad pasirinksite „Vilties“ centrą. Kuo geriausios sėkmės jums abiem.

— KAIP staiga atsikratė mūsų, — pasakiau, kai išėjome į lauką.

— Aha.

— Vinas anksčiau manė, kad kraujas, rastas nusikaltimo vietoje, gali būti virkštelės kraujas.

— Tai daug ką paaiškintų, — tarė Esperansa.

— Tik aš nesuprantu kaip. Tarkim, Rikas Kolinsas iš tiesų išsaugojo savo dukters Miriam kraujo. O kas toliau? Jis atvažiuoja čionai, prašo — ko? — kad užšaldytų, nusigabena į Paryžių ir išpila ant grindų nužudymo metu?

— Nemanau.

— Tada kaip?

— Mes aiškiai kažko nežinome. Atsiliekame per žingsnį ar du. Gal jis tą užšaldytą mėginį nusiuntė į Paryžių? Gal jis dirbo su kokiais nors daktarais eksperimentinėje programoje, gal tyrė žmones, ko neleistų mūsų vyriausybė. Nežinau, bet vėlgi — negi ši versija turi daugiau pagrindo nei ta, kad mergaitė išgyveno ir slapstėsi dešimt metų?

— Ar matei jo veidą, kai paminėjome „Išsaugok angelus“?

— Nenuostabu. Anie protestuoja prieš abortus ir embriono kamieninių ląstelių tyrimus. Ar atkreipei dėmesį, kaip iš anksto

surepetuota kalba akcentavo, kad virkštelės kraujas neturi nieko bendra su prieštaringai vertinamu kamieninių ląstelių tyrimu?

Permąsčiau viską dar kartą.

— Kad ir kaip būtų, mums reikia pasidomėti „Išgelbėk angelus".

— Ten niekas neatsiliepinėja į skambučius, — tarė Esperansa.

— Ar turi jų adresą?

— Ta organizacija Naujajame Džersyje, — pasakė ji. — Bet.

— Bet kas?

— Mes čia einame ratais. Kol kas nieko nesužinojome. O realybė tokia, kad mūsų klientai nusipelno geriau. Mes pasižadėjome jiems dirbti jų labui. O nedirbame.

Aš stovėjau ir tylėjau.

— Tu pats geriausias agentas, — kalbėjo ji. — Aš irgi išmanau savo darbą. Puikiai išmanau. Esu geresnė derybininkė, nei tu kada nors būsi, be to, moku rasti daugiau pinigų šaltinių mūsų klientams nei tu. Tačiau mes gauname klientų todėl, kad jie pasitiki tavimi. Nes jie nori, kad jų agentas rūpintųsi jais — o tau tai sekasi puikiai.

Ji truktelėjo pečiais, patylėjo.

— Suprantu, ką tu sakai, — tariau. — Dažniausiai aš įpainioju mus į šias painiavas, kad apsaugočiau klientą. Tačiau šį kartą reikalas svarbesnis. Daug svarbesnis. Jūs norite, kad skirčiau dėmesį mūsų asmeniniams interesams. Suprantu. Bet man reikia išsiaiškinti šį reikalą iki galo.

— Tu turi didvyrio kompleksą, — tarė ji.

— Nesąmonė. Anokia čia naujiena.

— Kartais jis apakina tave. Tau sekasi geriau, kai žinai, kur eini.

— Šią akimirką, — pasakiau, — važiuoju į Naująjį Džersį. O tu grįžk į biurą.

— Galiu važiuoti drauge.

— Man nereikia auklės.

— Labai gaila, nes tu ją turi. Važiuojam pas „Angelus". Jei ir ten rasime aklagatvį, grįšime į biurą ir dirbsime visą naktį. Sutarta?

— Sutarta.

29

VISIŠKAS aklagatvis. Tikrąja žodžio prasme.

Sekdami automobilio navigacinės sistemos nuorodomis, pasiekėme biurų pastatą Ho-Ho-Kuse, Naujajame Džersyje, pačioje aklagatvio pabaigoje. Čia buvo Edo kosmetikos parduotuvė, karatė studija, pavadinta „Erelio nagas", ir neišvaizdus parduotuvės fasadas, už kurio įsikūrusi Albino Laramio oficialiosios fotografijos studija. Praeidamas pro šalį parodžiau į trafaretinę iškabą.

— Oficialiosios, — pasakiau. — Nes, žinia, kas norėtų Albino Laramio neoficialių fotografijų.

Lange buvo vestuvių nuotraukų, tokių neryškių, kad sunku pasakyti, kur prasidėjo jaunikis ir kur baigėsi nuotaka. Buvo ir provokuojančių modelių pozų, daugiausia moterų su bikiniais, akį rėžiančių kūdikių nuotraukų tamsiai rusvame fone — neva Viktorijos laikų stiliaus. Kūdikiai buvo aprengti įmantriais drabužėliais ir atrodė kraupiai. Kai pamatau tikrą Viktorijos laikų kūdikio nuotrauką, negaliu susilaikyti nepagalvojęs: „Tasai nuotraukoje jau miręs ir palaidotas." Gal esu niūriau nusiteikęs nei dauguma, bet kam gali patikti tokios pernelyg dirbtinės nuotraukos?

Mes įžengėme į pirmą aukštą ir akimis permetėme įstaigų lentelę. „Išgelbėk angelus" turėjo būti 3B apartamentuose, tačiau durys buvo užrakintos. Ant jų, kur kažkada kabėjo lentelė su pavadinimu, buvo likusi tuščia blanki vieta.

Arčiausiai buvo Kvalifikuotų buhalterių kontora, pavadinimu „Bruno ir bendradarbiai". Mes pasiteiravome apie jų kaimynę labdaros organizaciją.

— O, jie išsikraustė prieš keletą mėnesių, — pasakė mums ad-

ministratorė. Jos vardo lentelėje buvo parašyta „Minerva“. Nesupratau, ar tai jos vardas, ar pavardė. — Iškart po įsilaužimo.

Išriečiau antakį ir palinkau arčiau.

— Įsilaužimo?

Man puikiai sekasi išgauti informaciją.

— Taip. Juos apšvarino. Tai buvo... — Ji suraukė kaktą. — Ei, Bobai, kada įsilaužė į tą gretimą biurą?

— Prieš tris mėnesius.

Tik tiek Minerva ir Bobas galėjo mums papasakoti. Filmuose detektyvai visuomet klausia, ar buvę gyventojai nepaliko „adreso, kuriuo persiųsti jiems paštą“. Realiame gyvenime nesu to girdėjęs. Grįžome prie „Išgelbėk angelus“ durų ir dar sekundėlę pastovėjome. Durys neturėjo mums ką pasakyti.

— Pasiruošęs grįžti į darbą? — paklausė Esperansa.

Linktelėjau. Mes išėjome į gatvę. Sumirksėjau apakintas saulės šviesos ir išgirdau Esperansą sakant:

— Nagi, nagi.

— Kas?

Ji parodė į automobilį kitoje gatvės pusėje.

— Pažiūrėk į lipduką ant buferio.

Jūs esate tokių matę. Balti ovalai su juodomis raidėmis, parodančiomis, kur esate buvę. Man regis, ši mada prasidėjo nuo Europos miestų. Koks nors turistas grįžta iš kelionės po Italiją ir prisilipdo ant savo automobilio lipduką ROM. Dabar beveik visi miestai turi savus, kad pademonstruotų pilietinį pasididžiavimą, ar panašiai.

Šis lipdukas skelbė: HHK.

— Ho-Ho-Kusas, — pasakiau.

— Aha.

Vėl prisiminiau tą kodą.

— Opalas Ho-Ho-Kusas. Gal keturi septyni vienas du yra namo numeris.

— Opalas gali būti žmogaus vardas.

Mes pasukome link savo automobilio, kur mūsų laukė dar vie-

nas siurprizas. Už mūsų mašinos, užblokavęs kelią, stovėjo juodas „Cadillac Escalade". Pamačiau stambų vyriškį su rudu mokyklos direktoriaus pavaduotojo kostiumu. Jis ėjo mūsų pusėn. Virš plataus kampuoto veido styrojo ežiuku kirpti plaukai, ir jis atrodė kaip 1953-iųjų Gryn Bėjaus futbolo komandos puolėjas.

— Ponas Bolitaras?

Aš atpažinau balsą. Buvau girdėjęs jį dukart. Kartą telefonu, kai skambinau Berlendui, ir kartą Londone, akimirką prieš prarandant sąmonę.

Esperansa žengė priešais mane, tarsi norėtų apsaugoti. Aš švelniai paliečiau jai petį leisdamas suprasti, kad viskas gerai.

— Specialusis agentas Džonsas, — pasakiau.

Iš kadilako išlipo dar du vyrai, tikriausiai kiti agentai. Jie sustojo prie atidarytų durelių ir atsirėmė į automobilio šoną. Abu buvo su tamsiais akiniais.

— Noriu, kad eitumėt su manimi, — tarė jis.

— Ar aš suimtas?

— Dar ne. Bet labai norėčiau, kad eitumėt su manim.

— Palaukime arešto orderio, — pasakiau. — Taip pat paskambinsiu savo advokatui. Kad viskas būtų pagal taisykles.

Džonsas žengė žingsnį artyn.

— Nenorėčiau pateikti oficialių kaltinimų. Nors tikrai žinau, kad įvykdėte nusikaltimą.

— Jūs liudininkas, ar ką?

Džonsas truktelėjo pečiais.

— Kur nugabenote mane, kai išsijungiau?

Jis apsimestinai atsiduso.

— Nesuprantu, apie ką kalbate. Bet mes neturime tam laiko. Pasivažinėkime, gerai?

Kai jis ištiesė į mane ranką, prabilo Esperansa:

— Specialusis agente Džonsai?

Jis pažiūrėjo į ją.

— Jums skambina, — tarė ji.

Esperansa ištiesė jam telefoną. Jis susiraukė, bet paėmė. Aš irgi susiraukiau ir pažiūrėjau į Esperansą. Jos veidas buvo neįskaitomas.

— Alio? — tarė Džonsas.

Telefonas buvo nustatytas pakankamai garsiai, tad aš galėjau aiškiai girdėti balsą kitame gale.

— Chromas, kariškas stilius, ant apatinio kairiojo kampo išgraviruotas „Gucci“ ženklas.

Vinas.

— A? — suglumo Džonsas.

— Per savo šautuvo objektyvą matau jūsų diržo sagtį, nors taikausi trimis coliais žemiau, — tarė Vinas. — Nors gal jūsų atveju du coliai būtų tiksliau.

Mano akys nuslydo prie agento sagties. Tikrai. Visiškai nenutuokiau, ką reiškė kariško stiliaus chromas, tačiau apatiniame kairiajame kampe tikrai buvo „Gucci“ ženklas.

— „Gucci“ iš valdiškos algos? — tęsė Vinas. — Tikriausiai kopija.

Džonsas ėmė dairytis laikydamas prie ausies telefoną.

— Kaip suprantu, čia ponas Vinzoras Hornas Lokvudas.

— Nesuprantu, ką čia kalbate.

— Ko norite?

— Nieko ypatinga. Ponas Bolitaras nevažiuos su jumis.

— Jūs grasinate federaliniam pareigūnui. Tai didelis nusikaltimas.

— Aš tik komentuoju jūsų mados supratimą, — tarė Vinas. — Ir kadangi jūsų diržas juodas, o batai rudi, vienintelis nusikaltėlis esate jūs.

Džonsas pakėlė akis ir įsmeigė į mane žvilgsnį. Jis buvo keistai ramus kaip vyrukas, kuriam į paslėpsnius nutaikytas vamzdis. Žvilgtelėjau į Esperansą. Ji nežiūrėjo į mane. Ir tada supratau tai, kas buvo akivaizdu: Vinas ne Bankoke. Jis man melavo.

— Aš nenoriu jokių nesusipratimų, — tarė Džonsas. Jis iškėlė abi rankas. — Viskas gerai, jokios prievartos. Geros dienos.

Jis nusisuko ir patraukė prie savo automobilio.

— Džonsai? — šūktelėjau.

Jis atsisuko į mane prisidengdamas nuo saulės akis.

— Ar žinote, kas atsitiko Teresei Kolins?

— Taip.

— Pasakykit man.

— Jei važiuosite su manimi.

Pažiūrėjau į Esperansą. Ji vėl ištiesė telefoną Džonsui.

— Tiesiog kad viskas būtų aišku, — tarė Vinas. — Jūs niekur nepasislėpsite. Ir jūsų šeima nepasislėps. Jei jam kas nors atsitiks, jums visiems galas. Visiems, kuriuos mylite ar kurie jums brangūs. Ir ne, tai ne grasinimas.

Ragelyje pasigirdo gaudesys.

Džonsas pažiūrėjo į mane.

— Koks mielas vyrukas.

— Jūs nė neįsivaizduojate.

— Pasiruošęs važiuoti?

Nusekiau paskui jį į „Escalade" ir įsėdau.

30

MES pervažiavome per Džordžo Vašingtono tiltą ir vėl atsidūrėme Manhatane. Džonsas supažindino mane su kitais dviem agentais priekyje, bet aš neįsiminiau jų vardų. „Escalade" išsuko ties Vakarų Septyniasdešimt devintąja gatve. Po poros minučių sustojome prie Centrinio parko vakarinės dalies. Džonsas atidarė dureles, pasičiupo lagaminėlį ir tarė:

— Pasivaikščiokime.

Išlipau. Saulė tebebuvo aukštai.

— Kas atsitiko Teresei? — paklausiau.

— Pirmiausia jums reikia sužinoti visa kita.

Jei atvirai, tai nereikėjo, tačiau nebuvo prasmės ginčytis. Jis

papasakos, kai manys, kad tam atėjo laikas. Džonsas nusivilko rudą švarką ir pasidėjo ant užpakalinės sėdynės. Tikėjausi, kad išlips ir kiti du agentai, tačiau Džonsas patapšnojo per automobilio stogą, ir šis nuvažiavo.

— Tik mudu?

— Tik mudu.

Jo lagaminėlis buvo tarsi iš kitos eros, tobulai stačiakampis, su skaitiniais užraktais ant abiejų sklendžių. Tokį turėjo mano tėtis, nešiodavosi jame iš darbo tame Niuarko fabrike į namus sutartis, sąskaitas ir mažą magnetofoną.

Džonsas įėjo į parką ties Vakarų Šešiasdešimt devintąja gatve. Mes praėjome pro „Žaliąją taverną". Šviesa vos prasiskverbė pro medžius. Prisivijau jį ir tariau:

— Viskas kažkaip labai paslaptinga.

— Tiesiog atsargumas. Galbūt nereikalingas. Bet kai turi reikalų su tuo, su kuo aš turiu, kartais geriau pasisaugoti.

Man tai pasirodė šiek tiek melodramatiška, bet vėlgi, nenorėjau ginčytis. Džonsas staiga paniuro ir susimąstė, o aš nė nenutuokiau kodėl. Jis stebėjo bėgikus, riedutininkus, dviratininkus, mamas, stumiančias madingus vežimėlius.

— Žinau, nuskambės banaliai, — tarė jis, — tačiau jie važinėjasi riedučiais, bėgioja, dirba, myli, juokiasi ir žaidžia, ir nė nenutuokia, kaip visa tai trapu.

Kreivai šyptelėjau.

— Bet leiskite spėti — jūs, specialusis agente Džonsai, esate tylusis sargybinis, saugantis juos, tas, kuris aukoja savo gyvenimą, kad kiti piliečiai galėtų ramiai miegoti naktimis. Taip?

Jis nusišypsojo.

— Taip man ir reikėjo.

— Kas atsitiko Teresei?

Džonsas ėjo nesustodamas.

— Londone jūs mane areštavote, — pasakiau.

— Taip.

— O paskui?

Jis gūžtelėjo.

— Kiekvienas skyrius dirba savo darbą. Aš nežinau. Perdaviau jus kažkam kitam iš kito skyriaus. Mano darbas buvo atliktas.

— Moraliai labai patogu, — pasakiau.

Jis susiraukė, bet nesustojo.

— Ką žinote apie Mohamedą Matarą? — paklausė jis.

— Tik tai, ką skaičiau laikraščiuose, — atsakiau. — Manyčiau, kad jis buvo labai blogas vyrukas.

— Blogiausias iš blogų. Puikiai išsilavinęs, radikalus ekstremistas, kuris privertė kitus radikaliuosius teroristus iš baimės šlapintis į lovas. Mataras mėgo kankinti. Jis tikėjo, kad vienintelis būdas išžudyti kitatikius yra infiltruotis ir tarp jų gyventi. Jis įkūrė teroristų organizaciją „Žalioji mirtis". Jų moto: *„Al-sabr wal-sayf sawf yudammir al-kafirun "*.

Mano kūną sustingdė mėšlungis.

— *Al-sabr wal-sayf.* Ką tai reiškia? — paklausiau.

— Kantrybė ir kardas sunaikins nuodėminguosius.

Papurčiau galvą bandydamas praskaidrinti.

— Mohamedas Mataras beveik visą savo gyvenimą praleido Vakaruose. Užaugo Ispanijoje, bet gyveno Prancūzijoje ir Anglijoje. Daktaras Mirtis — tai ne tik pravardė; jis mokėsi Džordžtauno medicinos mokykloje ir atliko praktiką čia, Niujorke. Dvylika metų praleido Jungtinėse Valstijose dangstydamasis įvairiausiais vardais. Spėkit, kada jis išvyko iš Valstijų?

— Dabar tikrai neturiu nuotaikos spėlioti.

— 2001-ųjų rugsėjo 10-ąją.

Akimirkai abu nutilome ir beveik nesąmoningai pasukome į pietus. Ne, mes negalėtume pamatyti tų bokštų, net jei jie tebestovėtų. Tačiau pagarbą reikėjo atiduoti. Visuomet ir, tikėkimės, amžinai.

— Norite pasakyti, kad jis prie to prisidėjo?

— Prisidėjo? Sunku pasakyti. Bet Mohamedas žinojo. Jo išvykimas nebuvo atsitiktinumas. Turime liudininką, kuris matė jį prie „Rožinio ponio" anksčiau tą mėnesį. Pažįstamas pavadinimas?

— Ar čia ne tas striptizo klubas, kuriame teroristai lankėsi prieš Rugsėjo 11-ąją?

Džonsas linktelėjo. Priešais mus išniro klasės ekskursija. Vaikai — jie atrodė dešimties ar vienuolikos metų — dėvėjo vienodus ryškiai žalius marškinėlius su mokyklos emblema ant priekio. Vienas suaugusysis ėjo priekyje, kitas — voros gale.

— Jūs nužudėte svarbų teroristų lyderį, — tarė Džonsas. — Ar bent nutuokiate, ką padarytų jo pasekėjai, jei sužinotų tiesą?

— Dėl to ir prisiėmėte garbę už jo nužudymą?

— Dėl to nutylėjome jūsų vardą.

— Aš išties dėkingas.

— Čia sarkazmas?

Aš ir pats nežinojau.

— Jei ir toliau slampinėsite aplinkui, tiesa išaiškės. Išjudinsite avilį, ir kaipmat prisistatys krūva džihadistų.

— Tarkim, aš jų nebijau.

— Tada jūs išprotėjęs.

— Kas atsitiko Teresei?

Mes stabtelėjome prie suoliuko. Jis stovėdamas užsikėlė vieną koją ant suolo ir pasidėjo ant jos lagaminėlį. Pasikniso jame.

— Tą naktį prieš Mohamedo Mataro nužudymą jūs iškasėte Miriam Kolins palaikus norėdamas gauti DNR mėginį.

— Ar tikitės išpažinties?

Džonsas papurtė galvą.

— Jūs nesuprantate.

— Ko nesuprantu?

— Mes konfiskavome mėginį. Tikriausiai tai žinojote.

Aš tylėjau.

Džonsas ištraukė iš lagaminėlio storą voką.

— Čia DNR tyrimo rezultatai, kurių norėjote.

Ištiesiau ranką. Džonsas sekundėlę dvejojo, tarsi svarstytų, ar leisti man juos pamatyti, ar ne. Bet mes abu žinojome. Tam aš čia ir esu. Jis padavė man voką. Atidariau jį. Viršuje buvo kaulo nuotrauka — mėginio, kurį Vinas paėmė tą naktį. Perverčiau kitą puslapį, bet Džonsas jau žingsniavo tolyn.

— Tyrimas galutinis. Kaulas, kurį iškasėte, priklauso Miriam Kolins. DNR atitinka Riko Kolinso kaip tėvo ir Teresės Kolins kaip motinos. Be to, kaulas buvo išmatuotas ir jo dydis atitinka septynmetės mergaitės išsivystymą.

Aš skaičiau ataskaitą. Džonsas ėjo.

— Čia gali būti klastotė, — pasakiau.

— Gali, — sutiko Džonsas.

— Kaip paaiškinsite kraują, rastą nužudymo vietoje Paryžiuje?

— Jūs ką tik iškėlėte įdomią versiją, — tarė jis.

— Ir kokia ji būtų?

— Galbūt anie rezultatai buvo suklastoti.

Stabtelėjau.

— Jūs ką tik pasakėte, kad aš suklastojau DNR tyrimą. Bet argi nebūtų racionaliau galvoti, kad tai padarė prancūzai?

— Berlendas?

Džonsas gūžtelėjo.

— Kodėl turėtų?

— O kodėl turėčiau aš? Bet galite netikėti mano žodžiu. Šiame lagaminėlyje turiu kaulo originalą. Kai baigsime, atiduosiu jį jums. Galėsite pats atlikti tyrimus, jei norite.

Mano galva sukosi. Džonsas ėjo nesustodamas. Logiška. Jei Berlendas melavo, viskas stoja į savo vietas. Pašalinus iš lygties emocijas ir troškimą, kas atrodytų įtikinamiau: ar kad Miriam Kolins išgyveno po avarijos ir atsidūrė nužudyto tėvo kambaryje, ar kad Berlendas melavo apie tyrimo rezultatus?

— Jūs įsivėlėte į šį reikalą, nes norėjote rasti Miriam Kolins, — tarė Džonsas. — Ką gi, radote. Visa kita turėtumėte palikti mums.

Kad ir kas čia vyktų, dabar jūs tikrai žinote, kad Miriam Kolins mirusi. Šis kaulo mėginys pateiks jums norimus įrodymus.

Aš papurčiau galvą.

— Per daug dūmų, kad nebūtų ugnies.

— Kokių? Teroristai? Beveik visus jūsų vadinamuosius dūmus galima priskirti Riko Kolinso mėginimui infiltruotis į kuopelę.

— Šviesiaplaukė mergina.

— O kuo ji dėta?

— Ar sulaikėte ją Londone?

— Ne. Ji dingo iki mums atvykstant. Mes žinome, kad jūs ją matėte. Turime liudininką iš Marijo Kontucio buto, kaimyną, kuris sakosi matęs, kaip ją nusivijote.

— Tai kas ji tokia?

— Kuopelės narė.

Kilstelėjau antakį.

— Blondinė mergina džihadistė?

— Žinoma. Tos kuopelės visuomet mišrios. Imigrantai, iš kurių atimtos pilietinės teisės, arabų nacionalistai, ir taip, keletas pamišusių vakariečių. Mes žinome, kad teroristų kuopelės deda visas pastangas, kad pritrauktų baltuosius vakariečius, ypač moteris. Priežastis gana aiški — graži blondinė gali patekti ten, kur arabas vyras negali. Dažniausiai tokios merginos turi rimtų problemų su tėčiais. Žinote, kaip būna — kai kurios imasi pornografijos, kitos miega su radikalais.

Kažkaip nesinorėjo tuo tikėti.

Džonso lūpose virpėjo nežymi šypsenėlė.

— Kodėl jums nepasakius man, kas dar neduoda jums ramybės?

— Daugelis dalykų, — atsakiau.

Jis papurtė galvą.

— Nemanau, Mironai. Greičiausiai viskas sueina į vieną, ar ne? Jūs vis galvojate apie tą avariją.

— Oficiali versija — melas, — pasakiau. — Kalbėjausi su Karena Tauer prieš jos nužudymą. Kalbėjausi su Naidželu Mandersonu. Viskas buvo ne taip, kaip jie pasakojo.

— Čia tie jūsų dūmai?

— Taip.

— Jei išsklaidysiu juos, ar paliksite viską ramybėje?

— Tą vakarą jie kažką dangstė.

— O jei išsklaidysiu tuos dūmus, ar paliksite viską ramybėje? — pakartojo Džonsas.

— Galbūt, — pasakiau.

— Gerai, aptarkime kitas versijas. — Džonsas vis žingsniavo. — Dešimties metų senumo avarija. Jūsų nuomone, iš tikrųjų viskas buvo... — Jis stabtelėjo ir atsisuko į mane. — Ne, jūs man pasakykite. Kaip manote, ką jie dangstė?

Aš tylėjau.

— Automobilis buvo sudaužytas — spėju, kad šia dalimi tikite. Teresė nuvežta į ligoninę. Tikriausiai tikite ir tuo. Tai kas negerai? Jūs manote — padėkite man, Mironai — kad buvo kažkoks sąmokslas, kuriame dalyvavo geriausia Teresės Kolins draugė bei mažiausiai vienas ar du policininkai, kurie dėl kažkokios nepaaiškinamos priežasties paslėpė jos septynmetę dukrą, paslėpę augino visus šiuos metus... O paskui?

Vis dar tylėjau.

— Ir todėl manote, kad meluoju apie DNR tyrimą, nors aš nemeluoju, ir dabar galite pats tuo įsitikinti.

— Jie kažką dangstė, — pasakiau.

— Taip, — tarė jis. — Dangstė.

Aš laukiau. Mes pasukome pro parko karuseles.

— Avarija įvyko beveik taip, kaip jums ir pasakojo. Sunkvežimis atlėkė A-40-uoju keliu. Ponia Kolins susuko vairą, ir atsitiko tai, kas atsitiko. Nelaimė. Jūs žinote ir tai, kaip viskas prasidėjo. Ji buvo namuose. Jai paskambino ir paprašė užimti geriausią eterio

laiką. Tą vakarą ji neplanavo niekur važiuoti, todėl, manyčiau, tai suprantama.

— Kas suprantama?

— Graikai turi tokį posakį: kuprius niekada nemato savo kupros.

— Ką tai turi bendra su avarija?

— Gal ir nieko. Šis posakis kalba apie žmogaus ydas. Mes greiti pamatyti kitų ydas. Tačiau savųjų paprastai nematome. Taip pat nelinkę įvertinti savo gebėjimų, ypač kai prieš akis matome skanų kąsnelį.

— Nieko nesuprantu.

— Suprantate. Norite žinoti, kas buvo dangstomas — bet juk tai akivaizdu. Žuvo dukra — argi Teresė Kolins nebuvo pakankamai nubausta? Nežinau, ar jie labiau jaudinosi dėl to, ką pasakys teisinės institucijos, ar dėl kaltės, kurią užsikrautų sau motina. Tą vakarą Teresė Kolins buvo girta. Ar ji būtų galėjusi išvengti susidūrimo, jei būtų buvusi blaivi? Kas žino — kaltas buvo sunkvežimio vairuotojas, bet galbūt jei jos reakcija būtų buvusi šiek tiek greitesnė...

Aš apstulbau.

— Teresė buvo girta?

— Taip, kraujo tyrimas parodė, kad ji viršijo leidžiamą kiekį.

— Ir šis faktas buvo nuslėptas?

— Taip.

Melas turi tam tikrą kvapą. Tiesa irgi.

— Kas žinojo? — paklausiau.

— Jos vyras. Karena Tauer. Jie tylėjo, nes bijojo, kad tiesa ją pribaigs.

Taip tikriausiai ir būtų atsitikę, pagalvojau. Mano krūtinę užgulė sunkumas suvokus dar vieną tiesą: Teresė tikriausiai žinojo. Jautė esanti kalta. Bet kurią motiną sugniuždytų tokia tragedija, bet net ir dabar, po dešimties metų, Teresė tebebandė išpirkti kaltę.

Kaip ten man sakė Teresė, kai paskambino iš Paryžiaus? Ji nenorėjo atsistoti.

Ji žinojo. Galbūt pasąmonėje. Bet žinojo.

Sustojau.

— Kas atsitiko Teresei?

— Ar prasklaidžiau dūmus, Mironai?

— Kas jai atsitiko? — pakartojau.

Džonsas atsisuko ir pažiūrėjo man į akis.

— Aš noriu, kad viską pamirštumėte. Nesu iš tų, kurie tvirtina, kad priemonės pateisina tikslą. Žinau visus argumentus prieš kankinimus ir pritariu jiems. Tačiau šis reikalas tamsus. Tarkim, sugauni teroristą, kuris jau nužudė tūkstančius, o dabar turi paslėpęs bombą, kuri nužudys milijonus vaikų. Ar trenktumėte jam į veidą, kad išgautumėte atsakymą ir išgelbėtumėte tuos vaikus? Žinoma, kad trenktumėte. Ar trenktumėt antrą kartą? Tarkim, tų vaikų būtų tūkstantis, šimtas ar dešimt? Žmogus, kuris visiškai nieko nesupranta... aš tokio pasisaugočiau. Jis irgi ekstremistas.

— Ką norite tuo pasakyti?

— Noriu, kad gyventumėte savo gyvenimą. — Dabar Džonsas prakalbo tyliau, beveik maldaujamai. — Žinau, kad netikite. Bet man nepatinka tai, kas jums atsitiko. Todėl ir kalbuosi su jumis. Aš apsaugotas. Džonsas netgi nėra mano tikras vardas, ir mes vaikštome po šį parką, nes aš neturiu kabineto. Netgi jūsų draugas Vinas sunkiai mane rastų. O aš dabar žinau apie jus viską. Žinau jūsų praeitį. Žinau, kaip susižalojote kelį, kaip stengėtės gyventi toliau. Nedažnai žmogus gauna antrą šansą. Šią akimirką aš jums jį duodu.

Džonsas įsmeigė žvilgsnį į tolį.

— Jums reikia viską pamiršti ir gyventi savo gyvenimą. Savo paties labui. — Jis mostelėjo smakru. — Ir josios.

Akimirką bijojau pažiūrėti. Pasekiau jo žvilgsnį, akimis šokinėdamas į kairę ir į dešinę, kai staiga sustingau. Mano ranka nevalingai pakilo prie burnos. Stengiausi atlaikyti smūgį stovėdamas, pajutau, kaip kažkas mano krūtinėje sprogo.

Stovėdama ant žalios vejos ašarotomis akimis, bet kaip visuomet skausmingai graži, į mane žiūrėjo Teresė.

31

PER užpuolimą Londone Teresė buvo sužeista į kaklą.

Vėl glaudžiausi prie to dailaus peties, švelniai bučiuodamas jį, kai pamačiau randą. Ne, ji nebuvo svaiginama narkotikais, nebuvo laikoma tamsioje vietoje. Ji gulėjo ligoninėje šalia Londono, o paskui buvo nuskraidinta į Niujorką. Jos sužeidimai buvo daug rimtesni nei manieji. Ji neteko daug kraujo. Tebejautė skausmą ir judėjo atsargiai.

Mes buvome Vino Dakotos apartamentuose, mano miegamajame, laikėme vienas kitą glėbyje ir žiūrėjome į lubas. Ji padėjo galvą man ant krūtinės. Jaučiau, kaip mano širdis plakasi į ją.

— Tu tiki tuo, ką pasakė Džonsas? — paklausiau aš.

— Taip.

Perbraukiau ranka per jos nugaros išlinkį ir prisitraukiau arčiau. Pajutau, kaip ji suvirpėjo. Nenorėjau, kad ji vėl dingtų.

— Dalis manęs visuomet žinojo, kad apgaudinėju save, — tarė ji. — Aš taip to norėjau. Galimybės išpirkti kaltę, supranti? Tarytum mano seniai prarastas vaikas kažkur būtų ir aš turėčiau progą jį išgelbėti.

Supratau tą jausmą.

— Tai ką dabar darysime? — paklausiau.

— Noriu tiesiog gulėti čia su tavimi ir nieko nedaryti. Ar tai įmanoma?

— Įmanoma. — Aš tebežiūrėjau į apkaltas lubas. Paskui, nes nemoku palikti neužbaigtų reikalų, paklausiau: — Kai gimė Miriam, ar judu su Riku išsaugojote jos virkštelės kraujo?

— Ne.

Aklagatvis.

— Ar vis dar nori atlikti tuos DNR tyrimus, kad būtume tikri?

— O kaip tu manai?

— Manau, turėtume, — pasakiau.

— Tada taip ir padarykime.

— Tu turėsi duoti DNR mėginį, — pasakiau, — kad turėtume su kuo palyginti. Mes neturime Riko DNR, bet jei patvirtinsime, kad tas vaikas buvo tavo — ką gi, tikiuosi, tu gimdei tik tą vieną kartą?

Tyla.

— Terese?

— Aš gimdžiau tik tą vieną kartą, — atsakė ji.

Vėl tyla.

— Mironai?

— Taip?

— Aš daugiau negaliu turėti vaikų.

Aš nieko neatsakiau.

— Tai, kad gimė Miriam, buvo stebuklas. Tačiau iškart po gimdymo man pašalino gimdą, nes joje buvo navikų. Aš negaliu turėti daugiau vaikų.

Užsimerkiau. Norėjau pasakyti ką nors paguodžiamo, bet viskas skambėjo taip globėjiškai arba nereikalingai. Todėl tik dar stipriau ją apkabinau. Nenorėjau galvoti apie ateitį. Norėjau tik gulėti ir laikyti ją glėbyje.

Vėl prisiminiau žydų posakį: žmogus planuoja, Dievas juokiasi.

Pajutau, kaip ji pamažu traukiasi nuo manęs. Prisitraukiau ją atgal.

— Per anksti šiam pokalbiui? — tarė ji.

Sekundėlę galvojau.

— Tikriausiai per vėlu.

— Ką nori tuo pasakyti?

— Šią akimirką, — pasakiau, — noriu tiesiog gulėti čia su tavimi ir nieko nedaryti.

TERESĖ miegojo, kai išgirdau trakštelint laukųjų durų spyną. Buvo pirma ryto.

Įėjus Vinui ir Mi, užsimečiau chalatą. Mi man pamojavo.

— Sveikas, Mironai.

— Labas, Mi.

Ji pasuko į kitą kambarį. Jai dingus už durų, Vinas tarė:

— Kai kalba sukasi apie seksą, atiduodu pirmenybę Mi.

Aš tik dėbtelėjau į jį.

— O geriausia tai, kad Mi labai lengva patenkinti.

— Prašyčiau liautis, — pasakiau.

Vinas priėjo ir stipriai mane apkabino.

— Kaip tu? — pasiteiravo jis.

— Gerai.

— Žinai, kas keista?

— Kas?

— Tai ilgiausias laikotarpis nuo Djuko laikų, kai mes nesimatėme.

Linktelėjau, palaukiau, kol jis paleido mane, tada atsitraukiau.

— Tu melavai man apie Bankoką, — pasakiau.

— Nemelavau. Man tikrai atrodo, kad jo pavadinimas gana ironiškas. *Bang. Cock.* Visi tie sekso klubai.

Papurčiau galvą. Mes nuėjome į Liudviko Kažkelinto stiliaus kambarį, dekoruotą sunkia mediena ir vyrukų su ilgais plaukais skulptūromis bei biustais. Susėdome į odinius krėslus priešais marmurinį židinį. Vinas pamėtėjo man „Yoo-hoo", o pats įsipylė iš grafino brangaus viskio.

— Ketinau išgerti kavos, — tarė Vinas, — bet tada trukdysiu miegoti Mi.

Linktelėjau.

— Baigi išsisemti juokaudamas apie Mi?

— Dievaži, tikiuosi.

— Kodėl melavai apie Bankoką?

— O kaip tau atrodo?

Tačiau atsakymas buvo akivaizdus. Pajutau, kaip mane vėl užliejo gėdos banga.

— Aš tave išdaviau, ar ne?

— Taip.

Pajutau ašaras, baimę, dabar taip pažįstamą oro trūkumą. Mano dešinioji koja ėmė nevaldomai drebėti.

— Bijojai, kad jie vėl gali mane pagrobti, — pasakiau. — Ir jei taip būtų atsitikę, būčiau pateikęs jiems klaidingą informaciją.

— Taip.

— Atleisk, — pasakiau.

— Nėra dėl ko atsiprašinėti.

— Maniau... tikriausiai tikėjausi, kad būsiu tvirtesnis.

Vinas paragavo viskio.

— Tu pats tvirčiausias žmogus, kokį pažįstu.

Akimirką luktelėjau, bet paskui nesusilaikęs pridūriau:

— Tvirtesnis už Mi?

— Tvirtesnis. Bet ne toks lankstus.

Stojo jauki tyla.

— Ar apskritai ką nors prisimeni? — paklausė Vinas.

— Labai blankiai.

— Tau reikia pagalbos.

— Žinau.

— Turi tą kaulo mėginį DNR tyrimui?

Linktelėjau.

— Ir jei jis patvirtins, ką tau pasakė Džonsas, ar baigsi šį reikalą?

— Džonsas atsakė į daugumą mano klausimų.

— Girdžiu „bet“.

— Tiesą sakant, yra keletas „bet“.

— Aš klausau.

— Paskambinau tuo numeriu, kurį man davė Berlendas, — pasakiau. — Niekas neatsiliepė.

— Vargu ar čia „bet".

— Tu žinai, ką jis pasakė apie Mohamedo Mataro sąmokslą?

— Kad jis bus tęsiamas ir po jo? Taip.

— Jei tai tiesa, tasai planas kelia pavojų visiems. Mes privalome padėti.

Vinas pakraipė galvą ir kažką sumurmėjo.

— Džonsas mano, kad jei Mataro pasekėjai sužinos, ką aš padariau, jie ateis manęs. Man nepatinka lūkuriuoti ar gyventi baimėje.

Šis argumentas Vinui patiko labiau.

— Tu mieliau imsies iniciatyvos?

— Manau, būtų geriau.

Vinas linktelėjo.

— Kas dar?

Aš užsiverčiau buteliuką ir nugėriau didelį gurkšnį.

— Mačiau tą šviesiaplaukę. Mačiau jos eiseną. Mačiau jos veidą.

— A, — nutęsė Vinas. — Ir, kaip jau minėjai anksčiau, pastebėjai panašumus, tikriausiai genetinius, tarp jos ir žaviosios ponios Kolins?

Aš gėriau savo šokoladinį gėrimą.

— Ar pameni tuos optinės iliuzijos žaidimus, kuriuos žaisdavome vaikystėje? Žiūri į paveikslą ir gali matyti arba seną raganą, arba dailią jauną merginą? Buvo vienas toks, kur galėjai matyti triušį arba antį.

— Tai ne tas atvejis.

— Paklausk savęs štai ko: tarkim, Teresė nebūtų paskambinusi tau iš Paryžiaus. Tarkim, būtum ėjęs gatve į savo biurą ir toji blondinė būtų praėjusi pro tave. Ar būtum stabtelėjęs ir pagalvojęs: „Vaje, čia tikrai Teresės dukra?"

— Ne.

— Vadinasi, viskas priklauso nuo situacijos. Ar supranti?

— Suprantu.

Kurį laiką sėdėjome tylėdami.

— Žinoma, — pratarė Vinas, — vien todėl, kad susiklostė tokia situacija, dar nereiškia, kad tai netiesa.

— Būtent.

— Be to, gali būti smagu medžioti kokį didelį teroristą.

— Tai prisijungsi?

— Dar ne, — pasakė Vinas. — Bet kai baigsiu gerti šį gėrimą ir apsilankysiu savo miegamajame, būsiu pasiruošęs.

32

PROTAS gali būti gana paikas ir užsispyręs.

Logika niekada nebūna linijinė. Ji šokinėja pirmyn atgal, atsimuša į sienas, staiga pasisuka ir pasiklysta aplinkkeliuose. Katalizatoriumi gali tapti bet kas — paprastai kas nors, nesusijęs su turima užduotimi, ir, žiūrėk, tavo mintys jau skrieja netikėta kryptimi — kryptimi, kuri neišvengiamai veda į sprendimą, prie kurio niekada nebūtų atvedęs linijinis mąstymas.

Būtent taip atsitiko man. Būtent taip aš pradėjau megzti galus.

Teresė sujudėjo, kai sugrįžau į miegamąjį. Aš nepasidalijau su ja savo mintimis apie šviesiaplaukę merginą, aplinkybių sutapimą ar nesutapimą. Nenorėjau nieko nuo jos slėpti, tačiau dar nereikėjo jai sakyti. Ji bando pagyti. Kam plėšyti siūles, kol nesužinosiu daugiau?

Teresė vėl nugrimzdo į miegą. Apkabinau ją ir užsimerkiau. Staiga supratau, kaip mažai miegojau nuo tada, kai sugrįžau iš savo šešiolikos dienų užmaršties. Pamažu pasinėriau į košmarų pasaulį ir krūptelėjęs pabudau apie trečią ryto. Širdis smarkiai daužėsi. Akyse jaučiau ašaras. Prisiminiau tik pojūtį, tarsi kas nors būtų stipriai mane slėgęs, spaudęs prie žemės, toks sunkus, kad neįstengiau kvėpuoti. Išlipau iš lovos. Teresė miegojo. Pasilenkiau ir švelniai ją pabučiavau.

Kambaryje šalia miegamojo buvo kompiuteris. Įsijungiau internetą ir įvedžiau į paieškos sistemą žodžius „Išgelbėk angelus". Netrukus atsivėrė tinklalapis. Viršuje stambi antraštė skelbė IŠGELBĖK ANGELUS, o mažesniu šriftu buvo parašyta: KRIKŠČIONIŠKI SPRENDIMAI. Įvade kalbama apie gyvenimą, meilę ir Dievą. Apie tai, jog žodį „pasirinkimas" gali pakeisti žodis „sprendimas". Toliau — padėkos moterų, kurios buvo pasirinkusios „įvaikinimo sprendimą" vietoje „žmogžudystės". Poros, turinčios nevaisingumo problemų, pasakojo apie tai, kaip valstybė norėjo atlikti „žiaurius eksperimentus" su jų „per anksti gimusiaisiais", tuo tarpu kai „Išgelbėk angelus", krikščioniškai apsisprendusi padėti kitoms nevaisingoms poroms, pasirūpino, kad užšaldytas embrionas „atliktų savo galutinį tikslą — gyventų".

Buvau ir anksčiau girdėjęs tokių argumentų, prisiminiau, kad juos minėjo ir Marijas Kontucis. Jis sakė, kad ši organizacija atrodė dešinioji, tačiau ne ekstremali. Buvau linkęs pritarti. Ieškojau toliau. Radau misionierių teiginį apie dalijimąsi Dievo meile ir „negimusių kūdikių" išsaugojimą. Radau bažnytinį postulatą, jis prasidėjo nuo Biblijos šlovinimo, kuri yra „išbaigtas, inspiruotas ir neklystamas Dievo žodis", ir toliau nagrinėjo gyvybės šventumą. Nuorodų buvo daug — galėjau rinktis įvaikinimo priežiūrą, teises, būsimus renginius, patarimus gimdančioms motinoms.

Spustelėjau nuorodą DUK, norėdamas pažiūrėti, kaip jie atsako į „kaip" ir „kodėl", remdami netekėjusias motinas, derindami nevaisingas poras su užšaldytais embrionais, kokias formas reikia užpildyti, kiek viskas kainuoja, kaip galima aukoti, kaip galima prisijungti prie „Išgelbėk angelus" komandos. Viskas atrodė gana įspūdingai. Tada nusprendžiau peržiūrėti nuotraukų galeriją. Atverčiau pirmą puslapį. Jame buvo dviejų gana didingų rūmų, kuriuose apsistodavo netekėjusios motinos, fotografijos. Vieni iš jų atrodė lyg būtų iš Džordžijos plantacijos — balti, su marmuro kolonomis ir juos supančiais didžiuliais svyruokliais gluosniais. Kiti priminė to-

bulą pensioną — vaizdingas, beveik perkrautas detalėmis Viktorijos laikų namas su bokšteliais, pilonais, vitražiniais langais, veranda ir melsvai pilku mansardiniu stogu. Paaiškinimuose buvo akcentuojamas ir vietovės, ir gyventojų konfidencialumas — jokių vardų, jokių adresų, nors atvirukus primenančios nuotraukos beveik kėlė norą užsitaisyti vaiką.

Atsiverčiau antrą puslapį — ir tą akimirką suveikė mano paikas užsispyręs nelijininis katalizatorius.

Jame buvo kūdikių nuotraukos. Gražios, žavinčios, kvapą gniaužiančios, tokios, kurios kuriamos siekiant sukelti nuostabą ir pasigėrėjimą bet kokia gyva būtybe.

Mano užsispyręs protas mėgsta žaisti kontrastinius žaidimus. Štai žiūri siaubingą komiko pasirodymą ir galvoji, koks šaunus Krisas Rokas*. Arba žiūri filmą, kuris bando įbauginti specialiųjų efektų gausa, ir svarstai, kaip Hičkokas sugebėdavo prikaustyti prie kėdės net ir nespalvotu vaizdu. Šią minutę aš spoksojau į „išgelbėtus angelus" ir galvojau, kokie tobuli šie vaizdai, palyginti su tomis šiurpiomis Viktorijos laikų fotografijomis, kurias mačiau pigios fotoateljė lange. Tai priminė man dar ir tai, kad HHK gali reikšti Ho-Ho-Kusas, ir kaip tai šovė į galvą Esperansai.

Ak, tos žmogaus smegenys — milijardai neuronų sandūrų, spragsėjimų, kibirkščiavimo, sprogimų, maišymosi. Negali jų suvaldyti, bet mano galvoje tikriausiai viskas vyko taip: Oficialioji fotografija, HHK, Esperansa, pirmoji mūsų pažintis, jos kaip imtynininkės dienos, Moterų imtynininkių asociacija.

Staiga viskas stojo į savo vietas. Na, galbūt ne viskas. Bet daug kas. Pakankamai, kad žinočiau, kur trauksiu kitą rytą: į tą prastos išvaizdos fotoateljė Ho-Ho-Kuse. Į Albino Laramio oficialiosios fotografijos saloną, arba, kitaip tariant, į OPAL.

* *Christopher Julius „Chris" Rock III* — žinomas amerikiečių komikas, aktorius, scenaristas.

VYRAS už stalo Albino Laramio oficialiosios fotografijos salone tikriausiai buvo Albinas. Jis dėvėjo peleriną. Blizgančią peleriną. Tarytum koks Betmenas ar Zoro. Žandenos buvo tarsi išpieštos, plaukai susivėlę į painią, tačiau apskaičiuotą netvarką, o visa povyza šaukte šaukė, kad jis ne šiaip fotografas, bet „menininkas!" Kai įėjau, jis kalbėjo telefonu ir raukėsi.

Patraukiau prie jo. Jis pirštu parodė man palaukti.

— Jis nesupranta, Leopoldai. Ką galiu tau pasakyti? Tas žmogus nieko neišmano nei apie kampus, nei apie tekstūrą, nei apie spalvas. Jis neturi akies.

Jis vėl kilstelėjo pirštą, duodamas ženklą palaukti dar minutę. Aš palaukiau. Padėjęs ragelį teatrališkai atsiduso.

— Kuo galiu padėti?

— Labas, — pasakiau. — Aš esu Bernis Vorlis.

— O aš, — tarė jis prisidėdamas prie širdies ranką, — Albinas Laramis.

Jis ištarė tai su didžiuliu pasididžiavimu ir artistiškumu. Aš prisiminiau Mendį Patinkiną filme „Princesė nuotaka"; beveik laukiau, kada jis pasakys, kad aš nužudžiau jo tėvą ir dabar turiu ruoštis mirčiai.

Aš nykiai šyptelėjau.

— Mano žmona prašė paimti nuotraukas.

— Ar turite apmokėjimo šaknelę?

— Pamečiau.

Albinas susiraukė.

— Tačiau turiu užsakymo numerį, jei tai padėtų.

— Padėtų. — Jis palinko virš klaviatūros, iškėlė pirštus ir atsisuko į mane: — Klausau?

— Keturi septyni vienas du.

Jis pažiūrėjo į mane, tarsi būčiau pats bukiausias padaras žaliojoje Dievo žemėje.

— Tai ne užsakymo numeris.

— O... Tikrai?

— Tai sesijos numeris.

— Sesijos?

Jis atmetė pelerinos kraštus abiem rankomis — kaip paukštis sparnus prieš pasiruošdamas skristi.

— Fotosesijos.

Suskambo telefonas, ir jis nusisuko nuo manęs beveik leisdamas suprasti, jog man laikas nešdintis. Buvau beprarandąs jį. Žengiau žingsnį atgal ir suvaidinau savo spektakliuką. Sumirksėjau ir sudėjau lūpas į tobulą O. Mironas Bolitaras, apimtas pagarbios baimės naivuolis. Dabar jis smalsiai stebėjo mane. Nutaisęs pagarbią išraišką ėmiau vaikštinėti po ateljė.

— Kas nors ne taip? — paklausė jis.

— Jūsų darbai, — tariau. — Jie stulbinami.

Jis pasipūtė. Realiame gyvenime nedažnai matai pasipučiantį suaugusįjį. Kitas dešimt minučių ar panašiai aš toliau garbsčiau jo darbus klausinėdamas jį apie įkvėpimą ir leisdamas jam taukšti apie atspalvius, tonus, stilių, apšvietimą ir kitus dalykus.

— Mes su Mardže turime dukrytę, — pasakiau su susižavėjimu purtydamas galvą priešais šlykščias Viktorijos laikų pabaisas, kur šiaip jau mieli kūdikiai atrodė kaip mano dėdė Mortis, išbertas pūslelinės. — Reiktų kada nors ją atnešti.

Albinas toliau pūtėsi po savo pelerina. Tik žmogus su pelerina ir gali taip pūstis, pagalvojau. Mes aptarėme kainą, kuri buvo absoliučiai neįtikima ir man tektų paimti iš banko dar vieną paskolą. Bet žaidžiau toliau.

— Klausykit, šį numerį man pasakė žmona. Sesijos numerį. Sakė, kad jei pamatyčiau tas fotografijas, likčiau be žado. Kaip manote, ar galėčiau pamatyti keturi septyni vienas du sesijos kadrus? — pagaliau išrėžiau.

Jei jam ir pasirodė keista, kad aš, iš pradžių neva atėjęs pasiimti

nuotraukų, dabar užsimaniau pažiūrėti sesijos nuotraukas, tai toji mintis neprasiveržė pro tikrojo genijaus minčių ūžesį.

— Taip, žinoma, jos kompiuteryje. Žinote, turiu prisipažinti. Man nepatinka skaitmeninė fotografija. Jūsų mažąją norėčiau fotografuoti klasikiniu fotoaparatu. Jis suteikia darbui tekstūros.

— Būtų nuostabu.

— Vis dėlto, į internetą dedu skaitmenines. — Jis suspaudė skaičius ir atidarė laikmeną. — Čia, žinoma, ne kūdikio nuotraukos. Prašom.

Albinas atsuko į mane monitorių. Ekrane išsirikiavo mažų nuotraukėlių eilė. Mano krūtinė įsitempė dar prieš jam padidinant vieną. Jokios abejonės.

Tai ji, toji šviesiaplaukė.

Pasistengiau atrodyti ramus.

— Man reikės kopijos.

— Kokio dydžio?

— Nesvarbu, bus gerai aštuoni iš dešimt.

— Ateikite kitą antradienį.

— Man jos reikia dabar.

— Neįmanoma.

— Jūsų kompiuteris prijungtas prie spalvoto spausdintuvo, — pasakiau.

— Taip, bet jis neužtikrina nuotraukos kokybės.

Nebuvo kada aiškinti. Išsitraukiau piniginę.

— Duosiu du šimtus dolerių už tą nuotrauką.

Jo akys prisimerkė, bet tik sekundėlei. Pagaliau jis suvokė, kad čia kažkas ne taip, tačiau jis buvo fotografas, o ne teisininkas ar gydytojas. Jam nebūtina laikytis jokių konfidencialumo susitarimų. Padaviau du šimtus dolerių. Jis nuėjo prie spausdintuvo. Aš pastebėjau nuorodą „Asmeniniai duomenys". Spustelėjau ją tą akimirką, kai jis ištraukė iš spausdintuvo nuotrauką.

— Atsiprašau? — tarė Albinas.

Aš pasitraukiau, bet spėjau pamatyti pakankamai. Buvo paminėtas tik pirmas merginos vardas: Kerė. Jos adresas?

Visai šalia. „Išgelbėk angelus“ fondas.

ALBINAS nežinojo Kerės pavardės. Kai spustelėjau jį, pasakė fotografavęs „Išgelbėk angelus“ fondui, daugiau nieko. Pasiėmiau nuotrauką ir išėjau. „Išgelbėk angelus“ fondo durys tebebuvo užrakintos. Nenuostabu. Susiradau Minervą, savo mylimą administratorę, pas „Bruno ir bendradarbiai“ ir parodžiau jai Kerės nuotrauką.

— Pažįstate ją?

Minerva pažiūrėjo į mane.

— Ji dingo, — pasakiau. — Bandau ją surasti.

— Ar jūs privatus detektyvas?

— Taip. — Sutikti buvo lengviau nei paaiškinti.

— Geras.

— Taigi. Jos vardas Kerė. Ar atpažįstate ją?

— Ji ten dirbo.

— Fonde „Išgelbėk angelus“?

— Tiksliau pasakius, ne dirbo, o atliko praktiką. Praėjusią vasarą praleido čia keletą savaičių.

— Gal galite man ką nors apie ją papasakoti?

— Ji graži, ar ne?

Nutylėjau.

— Aš taip ir nesužinojau jos vardo. Ji nebuvo labai maloni. Jei atvirai, visi praktikantai buvo nedraugiški. Tikriausiai per daug myli Dievą, bet ne tikrus žmones. Kad ir kaip būtų, mūsų biurai dalijasi vienu tualetu koridoriaus gale. Aš sveikindavausi su ja. O ji tik pažiūrėdavo taip, tarsi manęs nematytų. Suprantate, ką noriu pasakyti?

Padėkojau Minervai ir grįžau prie 3B apartamentų durų. Stovėjau priešais jas ir žiūrėjau. Vėlgi: protas. Mintys ėmė suktis mano senųjų gerųjų smegenų ertmėje kaip kojinės džiovyklėje. Galvojau

apie tinklalapį, po kurį naršiau vakar naktį, apie patį organizacijos pavadinimą. Pažiūrėjau į nuotrauką rankoje. Šviesūs plaukai. Gražus veidelis. Žydros akys su auksiniu žiedu aplink vyzdžius. Aš aiškiai supratau, ką Minerva turėjo galvoje.

Jokios abejonės.

Kartais žmogaus veide matai stiprius genetinius panašumus, pavyzdžiui, auksinį žiedą aplink vyzdžius, o kartais matai kažką panašesnio į atbalsį. Štai ką aš mačiau merginos veide. Atbalsį.

Atbalsį, neabejojau, jos motinos.

Vėl pažiūrėjau į duris. Tada dar kartą į nuotrauką. Suvokimas it šaltis skverbėsi į mano kaulus.

Berlendas nemelavo.

Suskambo mano mobilusis. Vinas.

— DNR tyrimas atliktas.

— Gali nesakyti, — tariau. — Jis įrodo, kad Teresė — jos motina. Džonsas sakė tiesą.

— Taip.

Aš vėl įsižiūrėjau į nuotrauką.

— Mironai?

— Man regis, aš viską suprantu, — pasakiau. — Manau, kad žinau, kas čia vyksta.

33

AŠ važiavau atgal į Niujorką — tiksliau, į „Vilties“ centrą.

To negali būti.

Toji mintis nepaliovė suktis mano galvoje. Nežinau, ko tikėjausi, — kad būsiu teisus ar klysiu, — bet, kaip sakiau, tiesa turi tam tikrą kvapą. Kai dėl „negali būti“, aš vėl primenu Šerloko Holmso aksiomą: kai atmeti tai, kas neįmanoma, tai, kas lieka, nesvarbu, kaip neįtikima būtų, turi būti tiesa.

Gundžiausi paskambinti specialiajam agentui Džonsui. Dabar

turėjau merginos nuotrauką. Toji Kerė tikriausiai buvo teroristė arba prijaučianti, arba — geriausiu atveju — laikoma prieš savo valią. Tačiau dar buvo per anksti. Galėjau pasikalbėti su Terese, aptarti šią galimybę su ja, bet jutau, kad irgi būtų dar per anksti.

Turėjau būti tikras prieš sužadindamas — arba sužlugdydamas — Teresės viltis.

„Vilties" centre buvo aptarnaujama stovos aikštelė. Padaviau patarnautojui raktelius ir nuėjau į vidų. Iškart po to, kai sužinojo, jog serga Hantingtono liga, Rikas Kolinsas atėjo čionai. Iš pirmo žvilgsnio viskas atrodo logiška. „Vilties" centras — vedlys po kamieninių ląstelių tyrimų sritį. Logiška galvoti, kad jis apsilankė čia tikėdamasis rasti tai, kas galėtų išgelbėti jį nuo genetinės lemties.

Tačiau priežastis buvo kita.

Prisiminiau gydytojo pavardę brošiūroje.

— Noriu pasimatyti su gydytoju Slounu, — pasakiau administratorei.

— Jūsų pavardė?

— Mironas Bolitaras. Pasakykit jam, kad tai dėl Riko Kolinso. Ir merginos, vardu Kerė.

KAI išėjau, Vinas laukė prie lauko durų nerūpestingai atsirėmęs į sieną. Jo limuzinas stovėjo netoliese, tačiau Vinas liko su manimi.

— Na, ir? — pasiteiravo jis.

Viską jam papasakojau. Jis klausėsi nepertraukinėdamas ir neuždavinėdamas klausimų.

— Kitas žingsnis? — tarė jis, kai baigiau.

— Pasakysiu Teresei.

— Ar numanai, kaip ji reaguos?

— Ne.

— Galėtum palaukti. Paieškoti daugiau informacijos.

— Apie ką?

Jis paėmė nuotrauką.

— Apie merginą.

— Paieškosime. Bet Teresei privalau pasakyti dabar.

Suskambo mano mobilusis. Nežinomas numeris. Įjungiau garsiakalbį ir atsiliepiau:

— Alio?

— Pasiilgai manęs?

Skambino Berlendas.

— Tu taip ir nepaskambinai, — pasakiau.

— Tu turėjai nesikišti. Jei būčiau paskambinęs, būčiau paskatinęs įsitraukti į tyrimą.

— Tai kodėl skambini dabar?

— Nes turi labai didelę problemą, — tarė jis.

— Aš klausau.

— Ar tu įjungei garsiakalbį?

— Taip.

— Ar Vinas šalia?

— Esu, — atsiliepė Vinas.

— Tai kokia toji problema? — paklausiau.

— Mes nugirdome pavojingas kalbas, sklindančias iš Patersono, Naujojo Džersio. Buvo paminėtas Teresės vardas.

— Teresės, — pasakiau, — bet ne mano?

— Galėjo būti prisimintas. Telefoniniai pokalbiai. Jie ne visada aiškūs.

— Bet tu manai, kad jie žino apie mus?

— Panašu, kad taip.

— Gal nutuoki, iš kur?

— Ne. Agentai, kurie dirba su Džonsu, yra geriausi. Nė vienas iš jų nebūtų prasižiojęs.

— Kažkuris prasižiojo.

— Tu tikras?

Pabandžiau prisiminti. Kas dar buvo tą dieną Londone, kuris būtų galėjęs pasakyti kitiems džihadistams, kad aš nužudžiau jų

vadą Mohamedą Matarą. Žvilgtelėjau į Viną. Jis kilstelėjo Kerės nuotrauką ir išrietė antakį.

Kai atmeti tai, kas neįmanoma...

— Skambink savo tėvams, — tarė Vinas. — Perkelsime juos į Lokvudų namus Palm Byče. Parūpinsime geriausią apsaugą Esperansai — gal Zora šiuo metu laisva, arba tas Karlas iš Filadelfijos. Ar tavo brolis vis dar kasyklose Peru?

Linktelėjau.

— Tada jis turėtų būti saugus.

Žinojau, kad Vinas liks su Terese ir manim. Vinas griebėsi telefono. Aš išjungiau garsiakalbį.

— Berlendai?

— Taip.

— Džonsas užsiminė, kad galėjai meluoti apie tą DNR tyrimą Paryžiuje.

Berlendas neatsiliepė.

— Aš žinau, kad sakei tiesą.

— Iš kur?

Bet aš jau ir taip buvau pasakęs per daug.

— Turiu kai kam paskambinti. Paskambinsiu tau vėliau.

Padėjau ragelį ir paskambinau tėvams. Tikėjausi, kad atsilieps tėvas, tad natūralu, kad ragelį pakėlė mama.

— Mama, čia aš.

— Labas, brangusis. — Mamos balsas buvo pavargęs. — Ką tik grįžau iš gydytojo.

— Kaip tu?

— Galėsi šįvakar pasiskaityti apie tai mano internetiniame dienoraštyje, — atsakė mama.

— Minutėlę, tu ką tik grįžai iš gydytojo, taip?

Mama atsiduso.

— Aš ką tik tai pasakiau, ar ne?

— Taip, todėl klausiu, kaip jautiesi.

— Apie tai parašysiu dienoraštyje. Jei nori sužinoti daugiau, pasiskaityk.

— Tu man nepasakysi?

— Nieko asmeniška, mielasis. Taip man nereikia kartoti, kai kas nors kitas teiraujasi.

— Todėl rašai dienoraštį?

— Tada mano puslapyje apsilanko daugiau lankytojų. Matai, tu jau susidomėjai, ar ne? Aš sulaukiu daugiau dėmesio.

Ponai ir ponios, mano motina.

— Aš nė nežinojau, kad turi internetinį dienoraštį.

— Aišku, kad turiu, dabar aš labai šiuolaikiška, labai madinga. Esu užsiregistravusi ir *MyFace*.

Išgirdau fone tėvo šūktelėjimą:

— *MySpace*, Elena.

— Ką?

— Jis vadinasi *MySpace*.

— Maniau, kad *MyFace*.

— Maišai su *Facebook*. Nes jį irgi turi. Ir *MySpace*.

— Tu tikras?

— Taip.

— Tik paklausyk to Bilo Geitso. Staiga viską žino apie internetą.

— Ir tavo motinai viskas gerai, — šūktelėjo tėtis.

— Nesakyk jam, — suinkštė ji. — Dabar jis neskaitys mano dienoraščio.

— Mama, tai svarbu. Ar galiu pasikalbėti su tėčiu?

Tėtis perėmė ragelį. Aš viską skubiai paaiškinau pateikdamas kaip įmanoma mažiau smulkmenų. Tėtis ir vėl suprato. Neklausinėjo ir nesiginčijo. Buvau bebaigiąs aiškinti, kad kas nors užvažiuos jų paimti ir nuveš į Palm Byčą, kai mano telefonas vėl supypsėjo. Skambino Teresė.

Baigiau kalbėtis su tėvu ir priėmiau jos skambutį.

— Aš už dviejų minučių kelio nuo tavęs, — pasakiau Teresei. — Niekur neik, kol nepasirodysiu.

Tyla.

— Terese?

— Ji paskambino.

Išgirdau ašaras jos balse.

— Kas paskambino?

— Miriam. Ką tik su ja kalbėjausi.

34

MES susitikome prie durų.

— Papasakok, kas atsitiko.

Jos visas kūnas virpėjo. Ji prisiglaudė prie manęs, aš apkabinau ją ir užsimerkiau. Šis pokalbis, žinojau, bus sukrečiamas. Dabar man viskas paaiškėjo. Supratau, kodėl Rikas Kolinsas liepė jai pasiruošti. Supratau, kodėl jis perspėjo ją, kad tai, ką pasakys, pakeis visą jos gyvenimą.

— Suskambo mano telefonas. Aš pakėliau ragelį, ir mergina kitame gale ištarė: „Mamyte?"

Bandžiau įsivaizduoti tą akimirką, kai išgirsti savo vaiko žodžius ir manai, kad skambina tas, kurį mylėjai labiau už viską pasaulyje ir prisidėjai prie jo mirties.

— Ką dar ji pasakė?

— Jie laiko ją įkaite.

— Kas?

— Teroristai. Ji liepė niekam nesakyti.

Aš tylėjau.

— Tada vyras su ryškiu akcentu atėmė iš jos ragelį. Jis pasakė, kad dar paskambins ir pateiks reikalavimus.

Aš tylėdamas laikiau ją glėbyje.

— Mironai?

Mes šiaip ne taip nusvirduliavome iki sofos. Ji žiūrėjo į mane su viltimi ir — žinau, kaip tai nuskambės — meile. Mano širdis trūkinėjo krūtinėje, kai padaviau jai nuotrauką.

— Čia toji šviesiaplaukė, kurią mačiau Paryžiuje ir Londone, — pasakiau.

Kurį laiką ji tylėdama tyrinėjo nuotrauką.

— Nesuprantu, — pagaliau ištarė.

Aš nežinojau, ką pasakyti. Svarsčiau, ar ji įžvelgia panašumą, galbūt jai irgi pradeda pamažu aiškėti.

— Mironai?

— Čia mergina, kurią mačiau, — pakartojau.

Ji papurtė galvą.

Žinojau atsakymą, bet vis tiek paklausiau:

— Kas negerai?

— Čia ne Miriam, — pasakė ji.

Ji vėl pažiūrėjo į nuotrauką, nusišluostė akis.

— Galbūt, aš nežinau — gal Miriam atliko plastinę veido operaciją, be to, praėjo daug metų. Atrodo pasikeitusi, ar ne? Kai paskutinį kartą ją mačiau, jai buvo septyneri...

Jos akys įsmigo man į veidą tikėdamosi rasti kokį patikinimą. Nerado. Supratau, kad atėjo laikas viską pasakyti, nerti stačia galva.

— Miriam mirusi, — pasakiau.

Jos veide neliko nė lašelio kraujo. Mano širdis subyrėjo iš naujo. Norėjau apkabinti ją, tačiau žinojau, kad dabar ne laikas. Ji bandė susivokti, bandė protauti blaiviai, suprato, kaip tai svarbu.

— Bet tasai skambutis?..

— Tavo vardas buvo paminėtas tam tikruose telefoniniuose pokalbiuose. Spėju, kad jie nori išvilioti tave į dienos šviesą.

Ji vėl pažiūrėjo į nuotrauką.

— Tai visa tai tik apgaulė?

— Ne.

— Bet tu ką tik pasakei... — Teresė iš visų jėgų stengėsi mane

suprasti. Aš mėginau sugalvoti geriausią būdą, kaip jai pasakyti, ir suvokiau, kad tokio nėra. Teks iškloti viską, kaip yra.

— Grįžkime keletą mėnesių atgal, — pasakiau, — kai Rikas Kolinsas sužinojo sergąs Hantingtono liga.

Teresė pažiūrėjo į mane.

— Ką jis būtų padaręs pirmiausia? — paklausiau.

— Ištyręs savo sūnų.

— Teisingai.

— Ir ką?

— Taigi jis nuėjo į „Vilties" centrą. Aš vis galvojau, kad kreipėsi ten ieškodamas pagalbos.

— O ne dėl to?

— Ne, — pasakiau. — Ar pažįsti daktarą Everetą Slouną?

— Ne. Minutėlę, mačiau tą vardą brošiūroje. Jis dirba „Vilties" centre.

— Taip. Taip pat jis perėmė daktaro Arono Kokso praktiką.

Teresė tylėjo.

— Aš ką tik sužinojau jo vardą, — pasakiau. — Bet Koksas buvo tavo ginekologas. Kai tau ir Rikui gimė Miriam.

Teresė tylėdama stebeilijosi į mane.

— Judviem su Riku kilo rimtų vaisingumo problemų. Tu pasakojai man, kaip sunku buvo pastoti, kol įvyko tai, ką pavadinai medicinos stebuklu, nors iš tiesų tai gana įprastas dalykas. Dirbtinis apvaisinimas.

Ji vis dar tylėjo arba negalėjo prakalbėti.

— Dirbtinis apvaisinimas — tai toks metodas, kai kiaušinėliai apvaisinami sperma ne gimdoje, o tada embrionas perkeliamas į moters gimdą. Tu minėjai, jog vartojai pergonalį, kad padidintum kiaušinėlių skaičių. Taip būna beveik kiekvienu atveju. Susiformuoja papildomi embrionai. Pastaruosius daugiau nei dvidešimt metų embrionai laikomi užšaldyti. Kartais jie atšildomi ir panaudojami kamieninėms ląstelėms tirti. Kartais panaudojami, kai poros nori pamėginti dar kartą. Kartais, mirus vienam iš sutuoktinių, juo pa-

sinaudoja kitas — tarkim, tu ką tik sužinojai, jog sergi vėžiu, bet vis tiek nori kūdikio. Tu visa tai žinai. Būna sudėtingų teisinių ginčų dėl skyrybų ir vaikų globos, todėl daug embrionų paprasčiausiai sunaikinami arba lieka užšaldyti, kol pora apsisprendžia.

Sunkiai nurijau, nes dabar jai turėjo pradėti aiškėti, kur link suku.

— Kas atsitiko su tavo papildomais embrionais?

— Tai buvo mūsų ketvirtas bandymas, — tarė Teresė. — Nė vienas iš embrionų neprigijo. Neįsivaizduoji, kaip tai mane slėgė. Ir kai pagaliau pavyko, tai buvo toks nuostabus netikėtumas... — Teresės balsas nuslopo. — Mums buvo likę tik du embrionai. Ketinome išsaugoti juos, jei kartais norėtume pamėginti dar kartą, bet tada atsirado auglių ir aš nebegalėjau pastoti. Daktaras Koksas pasakė, kad nesisieločiau, nes embrionai, šiaip ar taip, neišlaikė užšaldymo proceso.

— Jis pamelavo.

Ji vėl nuleido akis į šviesiaplaukės merginos nuotrauką.

— Yra tokia labdaros organizacija, kuri vadinasi „Išgelbėk angelus“. Jie kovoja prieš bet kokius embrionų kamieninių ląstelių tyrimus ir bet kokį embrionų naikinimą. Beveik du dešimtmečius jie stengiasi pasiekti, kad embrionai būtų įvaikinti, jei taip galima pasakyti. Logiška. Yra šimtai tūkstančių embrionų, ir yra porų, kurios mielai pastotų su tais embrionais ir suteiktų jiems gyvybę. Tačiau tam kliudo sudėtingi įstatymai. Dauguma valstijų draudžia embrionų įvaikinimą, nes gimdyvė motina prilyginama surogatinei. „Išgelbėk angelus“ siekia, kad turimi embrionai būtų implantuoti į nevaisingas moteris.

Dabar ji suprato.

— O Dieve...

— Aš nežinau visų smulkmenų. Regis, vienas iš daktaro Kokso rezidentų buvo didelis „Išgelbėk angelus“ organizacijos rėmėjas. Ar pameni daktarą Chimenezą?

Teresė papurtė galvą.

— „Išgelbėk angelus“ ėmė spausti Koksą vos tik jam pradėjus darbą „Vilties“ centre. Nežinau, ar jis bijojo viešumo, o gal jam gerai atsilygino — o gal tiesiog jis prijautė „Išgelbėk angelus“ tikslams. Koksas tikriausiai žinojo, kad dalis embrionų liks nepanaudoti, tad kodėl gi ne? Kam laikyti juos užšaldytus arba sunaikinti? Ir jis atidavė juos įvaikinti.

— Tai ši mergina, — Teresės akys nepaleido nuotraukos, — mano dukra?

— Biologiškai taip.

Ji nekrutėdama stebeilijosi į veidą.

— Kai prieš šešerius metus daktaras Slounas perėmė praktiką, jis pamatė, kas buvo padaryta. Ir atsidūrė keblioje padėtyje. Kurį laiką svarstė, gal nutylėti, tačiau jautė, jog tai nepriimtina nei teisiškai, nei mediciniškai. Todėl pasirinko tokį tarpinį kelią. Jis susisiekė su Riku ir paprašė leidimo įvaikinti embrionus. Nežinau, ką turėjo galvoti Rikas, bet manau, kad rinkdamasis tarp embrionų sunaikinimo ir galimybės jiems išgyventi, jis pasirinko gyvenimą.

— Kodėl jie nesusisiekė ir su manimi?

— Tu jau buvai davusi tą leidimą tuomet. Rikas ne. Be to, niekas nežinojo, kur esi. Taigi Rikas sutiko. Nežinau, ar tai buvo teisėta, ar ne. Kad ir kaip būtų, darbas buvo padarytas. Daktaras Slounas bandė ištaisyti padėtį, jei kartais vyktų koks patikrinimas ar kas nors atsitiktų. Ir šiuo atveju atsitiko. Kai Rikas sužinojo sergąs Hantingtono liga, jis norėjo informuoti šeimą, kuri įsivaikino embrionus, apie savo sveikatos būklę. Jis nuėjo į „Vilties“ centrą. Daktaras Slounas papasakojo jam tiesą — kad tikrieji embrionai jau seniai implantuoti per „Išgelbėk angelus“ organizaciją. Jis nežinojo, kas buvo įtėviai, ir pasakė Rikui, jog paprašys informacijos „Išgelbėk angelus“. Spėju, kad Rikas nenorėjo laukti.

— Manai, jis įsilaužė į jų biurą?

— Viskas veda į tai, — pasakiau.

Pagaliau ji atplėšė akis nuo nuotraukos.

— Tai kur ji dabar?

— Aš nežinau.

— Ji mano dukra.

— Biologiškai.

Jos veidu perbėgo šešėlis.

— Nepradėk. Tu sužinojai apie Džeremį, kai jam buvo keturiolika. Ir vis tiek manai jį esant tavo sūnumi.

Norėjau pasakyti, kad mano situacija kitokia, bet ji iš dalies buvo teisi. Džeremis biologiškai mano sūnus, bet niekada nepažinojo manęs kaip savo tėvo. Sužinojau apie jį per vėlai, kad ką nors nuveikčiau dėl jo auklėjimo — visgi dabar aš buvau jo gyvenimo dalis. Kuo gi ši situacija kitokia?

— Kuo ji vardu? — paklausė Teresė. — Kas ją užaugino? Kur ji dabar gyvena?

— Gali būti, kad jos vardas Kerė, bet negaliu būti tikras. O viso kito dar nežinau.

Ji nuleido nuotrauką ant kelių.

— Reikia papasakoti apie tai Džonsui, — pasakiau.

— Ne.

— Jei tavo dukra buvo pagrobta...

— Tu juk tuo netiki?

— Nežinau.

— Liaukis, kalbėk su manim atvirai. Tu manai, kad ji susijusi su tais monstrais — kad ji viena iš tų merginų, apie kurias kalbėjo Džonsas.

— Nežinau. Bet jei ji nekalta...

— Kad ir kaip būtų, ji nekalta. Juk jai ne daugiau nei septyniolika. Jei ji kažkaip į tai įsivėlė, tuomet buvo jauna ir lengvai paveikiama, Džonsas ir jo draugužiai Vidaus saugumo tarnyboje to niekada nesupras. Jos gyvenimas bus baigtas. Tu matei, ką jie padarė tau.

Aš neatsiliepiau.

— Aš nežinau, kodėl ji su jais, — tarė Teresė. — Galbūt tai Stokholmo sindromas. Galbūt ji turėjo siaubingus tėvus arba yra maištinga paauglė — prakeikimas, aš juk tokia buvau. Nesvarbu.

Supranti? Ji ne Miriam, bet aš gavau antrą šansą. Negaliu nuo jos nusigręžti. Prašau.

Aš tebetylėjau.

— Aš galiu jai padėti. Viskas tarsi... tarsi taip ir turėjo būti. Rikas mirė bandydamas ją išgelbėti. Dabar mano eilė. Man buvo liepta niekam nesakyti, išskyrus tave. Prašau, Mironai. Maldauju. Padėk man išgelbėti mano dukrą.

35

TERESĖ tebebuvo šalia, kai paskambinau Berlendui.

— Džonsas leido suprasti, kad tu melavai arba kažkaip suklastojai DNR tyrimą, — pasakiau.

— Žinau.

— Žinai?

— Jis norėjo, kad nesikištum į bylos tyrimą. Aš irgi to norėjau. Todėl ir neskambinau tau.

— Bet paskui paskambinai.

— Kad perspėčiau. Daugiau nieko. Vis dar patarčiau tau nesikišti.

— Negaliu.

Berlendas atsiduso. Aš prisiminiau mūsų pirmąjį susitikimą oro uoste, jo varganus plaukus, akinius su pernelyg dideliais rėmeliais, kaip jis nusivedė mane ant Orfevrų 36 pastato stogo ir kaip jis man patiko.

— Mironai?

— Taip.

— Prieš tai sakei, kad žinai, jog nemelavau dėl DNR tyrimo.

— Taip.

— Ar priėjai tokią išvadą, nes mano patikimas veidas ir beveik antgamtiška charizma?

— Atsakymas neigiamas.

— Tada prašyčiau mane apšviesti.

Pažiūrėjau į Teresę.

— Pirma privalai man kai ką pažadėti.

— Oho.

— Turiu informacijos, kuri tau bus vertinga. Tu tikriausiai turi informacijos, kuri praverstų man.

— Ir tu norėtum apsikeisti.

— Pradžiai.

— Pradžiai, — pakartojo jis. — Tada, prieš man sutinkant, gal pasakytum, koks bus pagrindinis patiekalas?

— Mudu sudarome komandą. Dirbame kartu. Neinformuojame nei Džonso, nei kitų pajėgų.

— O mano žmonės Mosade?

— Tik mes.

— Suprantu. Ne, pala, nesuprantu.

Teresė prisislinko arčiau, kad girdėtų, ką jis kalba.

— Jei Mataro planas tebevykdomas, — pasakiau, — noriu, kad jį suardytume mes. Ne jie.

— Nes?

— Nes noriu ištraukti tą šviesiaplaukę merginą.

Stojo tyla.

— Džonsas sakė tau, kad ištyrė kaulo mėginį iš Miriam Kolins kapo, — po kurio laiko pasakė Berlendas.

— Sakė.

— Ir kad tai tikrai Miriam Kolins kaulas.

— Žinau.

— Atleisk, bet aš nieko nesuprantu. Kodėl tu nori apsaugoti tą tikriausiai užkietėjusią teroristę?

— Negaliu pasakyti, nebent sutiktum su manim dirbti.

— Ir nevelti į tai Džonso?

— Taip.

— Nes tu nori apsaugoti šviesiaplaukę, kuri tikriausiai prisidėjo prie Karenos Tauer ir Marijo Kontucio nužudymų?

— Kaip tu ir sakei, tikriausiai.

— Tam turime teismus.

— Aš nenoriu, kad ji ten pakliūtų. Suprasi, kai papasakosiu, ką žinau.

Berlendas vėl nutilo.

— Tai sutariam? — paklausiau.

— Iki tam tikro lygio.

— Ką nori tuo pasakyti?

— Tą, kad tu ir vėl galvoji siaurąja prasme. Tave jaudina vienas žmogus. Aš tai suprantu. Tikiu, kad netrukus papasakosi, kodėl ji tau tokia svarbi. Tačiau mes turime situaciją, į kurią gali būti įpainiota tūkstančiai gyvybių. Tūkstančiai tėvų, motinų, sūnų ir dukterų. Tuose telefoniniuose pokalbiuose, kuriuos nugirdau, kalbama apie kažkokį didelio masto planą, ne šiaip pavienį išpuolį, bet daugybę jų per daugelį mėnesių. Viena mergina man nelabai rūpi — ypač kai kalbama apie tūkstančius, kurie gali būti išžudyti.

— Tai ką tu siūlai?

— Tu neleidai man baigti. Mano nesidomėjimas ta mergina turi dvi puses. Man nerūpi, jei ją sučiups, ir man nerūpi, jei ji išvengs teismo. Todėl taip, aš sutinku dirbti su tavim. Pabandysime išspręsti šį reikalą patys — ką, beje, aš ir darau. Tačiau jei mūsų priešininkai pranoks mus skaičiumi ir ginkluote, aš pasilieku teisę pranešti Džonsui. Aš tesėsiu savo žodį ir padėsiu tau apsaugoti merginą. Tačiau svarbiausias tikslas yra sustabdyti džihadistus ir nutraukti jų misiją. Viena gyvybė nėra verta tūkstančių.

Kurį laiką galvojau apie tai.

— Ar turi vaikų, Berlendai?

— Ne. Bet prašyčiau nežadinti man tėviškų jausmų. Tai įžeidimas. — Po sekundėlės: — Pala, negi nori pasakyti, kad toji šviesiaplaukė yra Teresės Kolins dukra?

— Tam tikra prasme.

— Paaiškink.

— Tai mes susitarėme?

— Taip. Su išlygomis, kurias ką tik išvardijau. Papasakok, ką žinai.

Aš išklojau jam apie savo apsilankymus pas „Išgelbėk angelus“, pas Albiną Laramį jo fotoateljė, apie embrionų įvaikinimą, apie skambutį „mamytei“, kurio ką tik sulaukė Teresė. Keletą kartų jis pertraukė mane klausimais. Atsakiau kaip įmanydamas aiškiau. Kai baigiau, pradėjo jis:

— Visų pirma turime nustatyti merginos tapatybę. Padarysime nuotraukos kopijų. Vieną išsiųsiu Lefebrui. Jei ji amerikietė, galbūt buvo Paryžiuje pagal kokią nors mainų programą. Jis gali paklausinėti.

— Gerai.

— Sakei, kad ji paskambino į Teresės telefoną?

— Taip.

— Spėju, kad skambintojo numeris buvo užblokuotas?

Nė nepagalvojau to paklausti. Žvilgtelėjau į Teresę. Ji linktelėjo.

— Taip, — pasakiau.

— Kelintą tiksliai skambino?

Pažiūrėjau į Teresę. Ji patikrino skambučių sąrašą ir pasakė man laiką.

— Paskambinsiu po penkių minučių, — pasakė Berlendas ir padėjo ragelį.

Įėjo Vinas.

— Viskas gerai?

— Puikiai.

— Tavo tėvais pasirūpinta. Esperansa ir biuru taip pat.

Linktelėjau. Vėl suskambo telefonas. Skambino Berlendas.

— Gali būti, kad pavyko šį tą apčiuopti, — pasakė jis.

— Pasakok.

— Teresei skambinta iš vienkartinio panaudojimo telefono, pirkto už grynuosius Denburyje, Konektikute.

— Tai gana didelis miestas.

— Galbūt pavyks jį sumažinti. Sakiau, kad nugirdome telefoninius pokalbius iš galimos kuopelės Patersone, Naujajame Džersyje.

— Taip.

— Daug skambučių buvo adresuota į užsienį arba skambinta iš užsienio, tačiau buvo skambučių ir šalies viduje. Žinai, kad nusikaltėliai dažnai bendrauja elektroniniu paštu?

— Logiška.

— Nes jis tarsi anonimiškas. Jie atsidaro sąskaitą pas kokį nors nemokamą paslaugų tiekėją ir naudojasi ja. Tik dauguma žmonių nežino, jog dabar mes galime nustatyti, kur buvo sukurtas elektroninis paštas. Nelabai pasislėpsi. Dažniausiai jie sukuriami viešojo naudojimosi kompiuteriuose, bibliotekoje ar interneto kavinėje.

— O šiuo atveju?

— Pokalbiuose buvo paminėtas elektroninio pašto adresas, sukurtas prieš aštuonis mėnesius Marko Tveno bibliotekoje Redinge, Konektikute, mažiau nei dešimt mylių nuo Denburio.

Aš pagalvojau.

— Tai jau sąsaja.

— Taip. Maža to, biblioteka naudojasi vietinė Karverio akademija, mišri parengiamoji mokykla. Mums gali pasisekti. Tavo Kerė gali būti jos studentė.

— Gali patikrinti?

— Dabar turiu kai kam paskambinti. Beje, Redingas vos už pusantros valandos kelio nuo čia. Galėtume nuvažiuoti, pasižvalgyti.

— Nori, kad vairuočiau aš?

— Manau, būtų geriausia, — atsakė Berlendas.

36

ĮTIKINAU Teresę likti mieste, o tai nebuvo lengva, jei kartais mums ko nors prireiktų. Pažadėjau, kad paskambinsime iškart, kai ką nors sužinosime. Ji nenoromis sutiko. Nebuvo reikalo važiuoti

ten visiems, reikėjo paskirstyti pajėgas. Vinas liks netoliese, daugiausia tam, kad apsaugotų Teresę, bet jiedu galėtų pamėginti ištirti kitas versijas. Atsakymas tikriausiai slypi pas „Išsaugok angelus". Jei pavyktų gauti jų dokumentus, galėtume rasti visą Kerės vardą ir adresą, atsekti ją įsivaikinusius ar surogatinius — kaip nori, taip vadink — tėvus ir galbūt per juos surasti ją pačią.

Važiuojant Berlendas pasiteiravo:

— Ar buvai kada nors vedęs?

— Ne. O tu?

Jis nusišypsojo.

— Keturis kartus.

— Oho.

— Visos santuokos baigėsi skyrybomis. Bet nė dėl vienos nesigailiu.

— Ar tavo buvusios žmonos pasakytų tą patį?

— Abejoju. Bet dabar mes draugai. Nelabai sugebu išlaikyti moteris, moku tik jas prisivilioti.

Šyptelėjau.

— Nepanašus į tokį.

— Nes nesu gražus?

Truktelėjau pečiais.

— Išvaizda pervertinama, — tarė jis. — Žinai, ką aš turiu?

— Tik nesakyk. Gerą humoro jausmą, ar ne? Pasak moterų žurnalų, humoro jausmas yra pati svarbiausia vyro savybė.

— O taip, žinoma, ir dar čekis paštu, — tarė Berlendas.

— Vadinasi, ne.

— Aš labai linksmas žmogus, — pasakė jis. — Bet tu neatspėjai.

— Tai ką tada?

— Jau sakiau.

— Dar kartą pasakyk.

— Charizmą, — tarė Berlendas. — Turiu beveik antgamtišką charizmą.

— Sunku su tuo ginčytis, — nusišypsojau.

Redingas buvo kaimiškesnis nei tikėjausi; mieguistas, nepretenzingas miestelis su Naujosios Anglijos puritoniška architektūra, priemiestiniais postmodernizmo dvareliais, antikvarinėmis pakelės parduotuvėmis ir nykstančia dirbama žeme. Virš žalių kuklios bibliotekos durų užrašas skelbė:

MARKO TVENO BIBLIOTEKA

Ir mažesniu šriftu:

SAMUELIO L. KLEMENSO DOVANA

Man pasidarė smalsu, bet dabar buvo ne laikas domėtis. Mes pasukome prie bibliotekininkės stalo.

Kadangi Berlendas turėjo ženklelį, net jei ir ne šios jurisdikcijos, leidau vadovauti jam.

— Laba diena, — pasisveikino jis su bibliotekininke. Jos pavardės lentelėje buvo parašyta „Peidžė Veson".

Moteris pakėlė išblėsusias akis, tarsi Berlendas būtų norėjęs grąžinti per ilgai laikytą knygą ir dėstytų jai nevykusį pasiteisinimą, kurį ji jau buvo girdėjusi milijonus kartų.

— Mes ieškome dingusios merginos. Gal esate ją mačiusi?

Vienoje rankoje jis laikė ženklelį, kitoje — merginos nuotrauką. Bibliotekininkė pirmiausia pažiūrėjo į ženklelį.

— Jūs iš Paryžiaus, — tarė ji.

— Taip.

— Ar čia jums panašu į Paryžių?

— Nė iš tolo, — sutiko Berlendas. — Tačiau byla nagrinėjama tarptautiniu mastu. Paskutinį kartą ši mergina buvo pastebėta mano jurisdikcijoje. Mes manome, kad ji galėjo naudotis kompiuteriu šioje bibliotekoje.

Ji paėmė nuotrauką.

— Nemanau, kad būčiau ją mačiusi.

— Jūs įsitikinusi?

— Ne, neįsitikinusi. Apsidairykite. — Mes apsidairėme. Beveik

visi stalai buvo užimti paauglių. — Kasdien čia lankosi šimtai vaikų. Nesakau, kad jos čia nebuvo. Tik sakau, kad aš jos nepažįstu.

— Gal galėtumėte patikrinti kompiuteryje, pažiūrėti, ar yra užsiregistravusi mergina, vardu Kerė?

— Ar turite teismo orderį? — paklausė Peidžė.

— Gal galėtume pamatyti užsiregistravusiųjų sąrašą per pastaruosius aštuonis mėnesius?

— Tas pats klausimas.

Berlendas jai nusišypsojo.

— Geros dienos.

— Ir jums.

Pasitraukėme nuo Peidžės Veson stalo ir pajudėjome durų link. Suburzgė mano telefonas. Esperansa.

— Man pavyko pasikalbėti su darbuotoju iš Karverio akademijos, — tarė Esperansa. — Pas juos nėra studentės, vardu Kerė.

— Velniava.

Padėkojau jai, padėjau ragelį ir persakiau Berlendui.

— Ką siūlai? — tarė Berlendas.

— Išsiskirkime ir parodykime jos nuotrauką kitiems studentams, — pasakiau.

Nužvelgiau salę ir kampe pamačiau stalą, prie kurio sėdėjo trys vaikinukai. Du dėvėjo mokyklinius švarkus su ant priekio ir ant klostytų rankovių išspaustomis pavardėmis — tokį nešiojau, kai mokiausi Livingstono gimnazijoje. Trečiasis buvo tikras privačios mokyklos auklėtinis — tvirtas smakras, gražūs veido bruožai, polo marškinėliai su apykakle, brangios chaki kelnės. Nusprendžiau pradėti nuo jų.

Parodžiau jiems nuotrauką.

— Ar pažįstate ją?

Už visus atsakė Gražuoliukas.

— Man regis, jos vardas Kerė.

Kokia sėkmė.

— Ar žinote jos pavardę?

Visi trys papurtė galvas.

— Ar ji lanko jūsų mokyklą?

— Ne, — atsakė Gražuoliukas. — Manau, ji iš miestelio. Esame ją matę.

— Ji karšta pupytė, — tarė vienas.

Gražuoliukas palenkė savo tvirtą smakrą sutikdamas.

— Ir turi dailų užpakalį.

Susiraukiau. *Susipažinkite su Mažuoju Vinu,* pagalvojau.

Berlendas pažiūrėjo mano pusėn. Pamojau jam, kad galbūt kai ką aptikau. Jis prisijungė prie mūsų.

— Ar žinote, kur ji gyvena? — paklausiau.

— Ne. Bet Kenbo ją padarė.

— Kas?

— Kenas Bormanas. Jis ją padarė.

— Padarė? — pakartojo Berlendas.

Žvilgtelėjau į jį.

— A... Padarė, — sumurmėjo Berlendas.

— Kur galime rasti tą Kenbo?

— Jis mokyklos treniruoklių salėje.

Jie nurodė mums, kur eiti, ir mes išėjome.

37

TIKĖJAUSI, kad Kenbo bus stambesnis.

Kai išgirsti pravardę, tokią kaip Kenbo, ir kad jis „padarė" karštą blondinę, ir kad jis treniruoklių salėje, mintyse iškyla raumeningo dailaus vaikino įvaizdis. Šiuo atveju buvo kitaip. Kenbo plaukai buvo tokie tamsūs ir tiesūs, kad atrodė, jog juos kažkas nudažė ir išlygino. Jie kabojo virš vienos akies kaip sunki juoda užuolaida. Veidas buvo blyškus, rankos plonos, nagai nulakuoti juoda spalva. Mano dienomis tokius vadindavo gotais.

Kai padavėme jam nuotrauką, pamačiau jo akį — galėjau matyti tik vieną, nes kitą dengė plaukai — išsiplečiant. Jis pažiūrėjo į mus, ir aš pastebėjau jo veide baimę.

— Tu ją pažįsti, — pasakiau.

Kenbo atsistojo, atsitraukė keletą žingsnių atgal, apsisuko ir staiga puolė bėgti. Aš žvilgtelėjau į Berlendą.

— Juk nesitiki, kad aš jį vysiuos, a? — tarė šis.

Aš pasileidau paskui vaikiną. Kenbo jau buvo lauke, lėkė per gana plačią Karverio akademijos teritoriją. Šautinę žaizdą skaudėjo, bet nepakankamai, kad sulėtinčiau tempą. Aplinkui buvo vos vienas kitas studentas, mokytojų visai nesimatė, tačiau kas nors tikrai paskambins vadovybei. Negerai.

— Palauk! — šūktelėjau.

Jis nesiklausė. Pasuko į kairę ir dingo už plytų pastato. Jo kelnės buvo madingai plačios, per plačios, ir tai man padėjo. Jis vis turėjo trūkčioti jas aukštyn. Bėgau jam iš paskos, pamažu trumpindamas atstumą. Pajutau skausmą kelyje, mano senos traumos priminimą, ir peršokau per tinklinę tvorą. Jis bėgo per stadioną, padarytą iš dirbtinės velėnos. Aš daugiau nesivarginau šaukti. Tik veltui švaistyčiau jėgas ir laiką. Paskui pasuko į teritorijos pakraštį, toliau nuo liudininkų, ir aš priėmiau tai kaip gerą ženklą.

Kai jis pribėgo laukymę netoli miškelio, puoliau jam į kojas, apsikabinau jas — man būtų pavydėjęs bet kuris Nacionalinės futbolo lygos gynėjas — ir pargrioviau ant žemės. Jis drėbėsi smarkiau nei būčiau linkėjęs, nusisuko ir pamėgino įspirti.

— Aš tau nieko nedarysiu, — sušukau.

— Palikite mane ramybėje.

Aš tikrąja žodžio prasme apsižergiau jį per krūtinę ir prispaudžiau prie žemės rankas, tarsi būčiau jo vyresnysis brolis.

— Nurimk.

— Pasitrauk nuo manęs!

— Aš tik bandau rasti tą merginą.

— Aš nieko nežinau.

— Kenai...

— Nulipk nuo manęs!

— Pažadi, kad nebėgsi?

— Nulipk. Prašau!

Aš spaudžiau prie žemės bejėgį, išsigandusį vidurinės mokyklos moksleivį. Ką dar galėčiau padaryti? Nuskandinti kačiuką? Nusiritau nuo jo.

— Aš stengiuosi padėti tai mergaitei, — pasakiau.

Jis atsisėdo. Veidas buvo ašarotas. Vaikinas nusišluostė ašaras ir užsidengė ranka veidą.

— Kenai?

— Ką?

— Ši mergina dingo ir jai gali grėsti rimtas pavojus.

Jis pažiūrėjo į mane.

— Bandau ją surasti.

— Tu jos nepažįsti?

Aš papurčiau galvą. Pagaliau tolumoje pasirodė Berlendas.

— Jūs farai?

— Jis — taip. Aš ieškau jos dėl asmeninių priežasčių.

— Kokių priežasčių?

— Bandau padėti, — nežinojau, kaip dar tai pasakyti, — bandau padėti jos tikrajai motinai rasti ją. Kerė dingo, gali būti, kad ji pakliuvo į rimtą bėdą.

— Nesuprantu. Kodėl atėjote pas mane?

— Tavo draugai sakė, kad susitikinėjai su ja.

Jis vėl nuleido galvą.

— Tiesą sakant, jie sakė, kad ne tik susitikinėjai.

Jis gūžtelėjo.

— Tai kas?

— Koks jos visas vardas?

— Ir šito nežinote?

— Ji pateko į bėdą, Kenai.

Berlendas pribėgo prie mūsų. Jis sunkiai alsavo. Įsikišo į kišenę ranką — maniau, pieštuko — ir išsitraukė cigaretę. Taip, tai turėtų padėti.

— Kerė Stiuart, — pasakė jis.

Pažiūrėjau į Berlendą. Jis linktelėjo, sušvokštė ir išspaudė:

— Pasidomėsiu.

Išsitraukė telefoną ir iškėlęs jį į orą ėmė vaikštinėti ieškodamas ryšio.

— Nesuprantu, kodėl bėgai, — pasakiau.

— Aš melavau, — atsiliepė Kenas. — Draugams, supranti? Nė karto nemiegojau su ja. Tik šiaip pasakiau.

Tylėjau.

— Mes susitikome bibliotekoje. Ji buvo tokia graži, supranti? Ir ji buvo su kitomis dviem blondinėmis — visos trys taip keistai spoksojo, kaip iš „Kukurūzų vaikų". Buvo šiurpu. Žodžiu, stebėjau ją kokias tris dienas, kol pagaliau ji pasirodė viena; tada priėjau ir pasisveikinau. Iš pradžių ji mane visiškai ignoravo. Ne pirmą kartą gaunu šaltą atsaką, tačiau ši mergiotė tiesiog spinduliavo šalčiu. Bet, galvoju, ką aš prarasiu? Todėl kalbinu toliau, turiu muzikinį grotuvą, supranti, tad klausiu, kokia muzika jai patinka, o ji sako, kad muzika jai nepatinka. Negalėjau tuo patikėti, todėl daviau jai pasiklausyti „Blue October". Pamačiau, kaip pasikeitė jos veidas. Muzikos galia, supranti?

Kenas nutilo. Apsidairiau. Berlendas kalbėjo telefonu. Aš išsiunčiau žinutes su „Kerės Stiuart" pavarde Esperansai ir Teresei. Tegu ir jos pasidomi. Vis laukiau, kada kas nors pasirodys iš mokyklos, bet kol kas nieko nesimatė. Saulė jau leidosi, dažydama dangų ryškia oranžine spalva.

— Kas buvo toliau? — paklausiau.

— Pradėjome kalbėtis. Ji pasakė, kad jos vardas Kerė. Norėjo pasiklausyti kitų dainų. Bet visą laiką dairėsi aplinkui, tarsi bijotų, kad draugės pamatys ją besikalbančią su manim. Vertė mane jaustis nevykėliu, nors galbūt visi miestelio vaikai taip elgiasi su privačios

mokyklos mokiniais, nežinau. Bent jau aš taip galvojau. Iš pradžių. Paskui susitikome dar keletą kartų. Ji ateidavo į biblioteką su draugėmis, tada mes išsprūsdavome pro užpakalines duris ir tiesiog kalbėdavomės arba klausydavomės muzikos. Vieną dieną papasakojau jai apie grupę, kuri turėjo koncertuoti Norvolke. Paklausiau, ar nenorėtų nuvažiuoti. Ji išbalo. Atrodė labai išsigandusi. Tada aš pasakiau, nieko tokio, bet Kerė pasakė, kad galbūt galėtume pamėginti. Pasakiau, kad užvažiuosiu jos paimti į namus. Ji vos nepašoko iš baimės. Labai išsigando, tikrai.

Oras vėso. Berlendas baigė kalbėtis telefonu. Jis atsisuko į mus, pamatė mūsų veidus ir suprato, kad bus geriau nesikišti.

— Ir tada?

— Ji liepė man laukti Dak Ran kelio gale. Pasakė ateisianti devintą. Atvažiavau prieš devynias. Jau buvo tamsu. Sėdžiu. Tame kelyje jokių žibintų, nieko. Laukiu. Praėjo penkiolika minučių. Išgirstu triukšmą, staiga atsidaro mano automobilio durelės ir mane traukia laukan.

Kenas užsikirto. Iš jo akių vėl pabiro ašaros. Jis nusišluostė jas.

— Kažkas trenkė man tiesiai į burną. Išmušė du dantis. — Kenas parodė. — Jie ištempė mane iš automobilio. Nežinau, kiek jų buvo. Keturi, gal penki, ir visi spardė. Užsidengiau rankomis veidą — galvojau, mirsiu. Paskui jie pervertė mane ant nugaros. Ir prispaudė. Niekaip negalėjau įžiūrėti jų veidų — ir žinai, nė nenorėjau. Vienas iš jų prikišo prie manęs peilį ir sako: „Ji nebenori su tavim kalbėtis. Jei kam nors apie tai prasižiosi, mes išžudysime tavo šeimą.“

Kurį laiką Kenas ir aš sėdėjome tylėdami. Pažiūrėjau į Berlendą. Jis papurtė galvą. Jokios informacijos apie Kerę Stiuart.

— Tai viskas, — pasakė Kenas. — Daugiau jos nemačiau. Nei tų vaikų, su kuriais ji būdavo. Tartum būtų dingę.

— Ar kam nors pasakojai apie tai?

Jis papurtė galvą.

— Kaip paaiškinai sumušimus?

— Pasakiau, kad mane užpuolė po koncerto. Tu juk niekam nesakysi, a?

— Nesakysiu. Bet mums reikia ją rasti, Kenai. Ar nutuoki, kur Kerė galėtų būti?

Jis neatsiliepė.

— Kenai?

— Aš klausiau jos, kur gyvena. Ji nesakė.

Aš laukiau.

— Bet vieną dieną, — jis užsikirto, giliai įkvėpė, — pasekiau, kai ji išėjo iš bibliotekos.

Kenas nukreipė į šoną akis ir sumirksėjo.

— Tai tu žinai, kur ji gyvena?

Jis gūžtelėjo.

— Galbūt, nežinau. Nemanau.

— Ar gali parodyti, kur ją nusekei?

Kenas papurtė galvą.

— Galiu nupasakoti, — pasakė jis. — Bet nenoriu važiuoti kartu, supranti? Dabar aš tenoriu eiti namo.

38

ANT grandinės, užtvėrusios mums kelią, buvo iškaba: PRIVATUS KELIAS.

Pavažiavome į priekį ir sustojome už kampo. Aplinkui, kiek akys užmatė, bangavo pasėlių laukai ir miškai. Iki šiol nė vienas mūsų šaltinis nerado jokios informacijos apie Kerę Stiuart. Vardas galėjo būti išgalvotas, bet visi ieškojo toliau. Paskambino Esperansa:

— Turiu kai ką, kas gali tave sudominti.

— Sakyk.

— Tu minėjai tokį daktarą Chimenezą, jauną rezidentą, kuris dirbo su daktaru Koksu, kai šis pradėjo savo darbą „Vilties“ centre?

— Taip.

— Chimenezas taip pat susijęs su „Išgelbėk angelus". Jis rūpinosi prieglauda, kurią jie rėmė prieš šešiolika metų. Ketinu paieškoti apie jį informacijos; galbūt jis ką nors žino apie embrionų įvaikinimą.

— Gerai.

— Gal Kerė koks nors trumpinys? — paklausė ji.

— Nežinau. Gal nuo Kerolainos?

— Patikrinsiu ir paskambinsiu, kai ką nors sužinosiu.

— Dar kai kas. — Pasakiau jai artimiausią gatvių sankirtą. — Ar gali įvesti adresą į paieškos sistemą ir pažiūrėti, ką išmes?

— Šiuo adresu nėra jokių gyventojų. Regis, jūs esate dirbamoje žemėje, ar panašiai. Bet nežinia, kam ji priklauso. Nori, kad pasidomėčiau?

— Prašyčiau.

— Paskambinsiu, kai tik galėsiu.

Išjungiau telefoną.

— Pažiūrėk, — tarė Berlendas.

Jis rodė į netoliese esantį medį. Į pravažiavimą buvo nukreipta stebėjimo kamera.

— Griežta apsauga kaip fermai, — tarė jis.

— Kenas pasakojo apie privatų kelią. Sakė, kad Kerė nuėjo juo.

— Jei mes tai padarysime, mus tikrai pastebės.

— Jei ši kamera veikia. Gali būti, kad tai tik butaforija.

— Ne, — atrėmė Berlendas. — Butaforinė būtų labiau matomoje vietoje.

Jis buvo teisus.

— Vis tiek galėtume pamėginti tiesiog pasivaikščioti tuo keliu, — pasakiau.

— Privačios valdos ribų peržengimas, — paprieštaravo Berlendas.

— Didelio čia daikto. Juk turime kažką daryti, ar ne? Netoliese turėtų būti kokia nors ferma ar dar kas nors. — Tada man šovė mintis. — Minutėlę.

Paskambinau Esperansai.

— Tu dabar prie kompiuterio?

— Taip.

— Surask adresą, kurį ką tik daviau, internetiniame žemėlapyje.

Skubus klavišų klaksėjimas.

— Taip, turiu.

— Dabar spustelk Palydovinės fotografijos funkciją ir padidink vaizdą.

— Sekundėlę... padidinau.

— Į dešinę nuo pagrindinio kelio eina mažas keliukas. Ką matai jame?

— Daug žalumos ir kažkas panašaus į gana didelį namą. Maždaug už dviejų šimtų metrų nuo jūsų, ne daugiau. Jis ten vienintelis.

— Ačiū.

Išjungiau telefoną.

— Ten didelis namas.

Berlendas nusiėmė akinius, nusivalė juos, tada iškėlė prieš šviesą ir vėl pavalė.

— Mūsų nuomone, į ką tiksliai mes veliamės?

— Atvirai?

— Būtų miela.

— Visiškai nenumanau.

— Tu manai, kad Kerė Stiuart tame dideliame name?

— Yra tik vienas būdas tai sužinoti, — atsakiau.

KADANGI kelią buvo užtvėrusi grandinė, nusprendėme eiti pėsčiomis. Paskambinau Vinui ir papasakojau apie viską, kas vyksta, jei kartais nutiktų kas nors labai bloga. Jis nusprendė atvažiuoti po to, kai dar kartą aplankys Teresę. Mes su Berlendu pasvarstėme ir nutarėme, kad galėtume tiesiog prieiti prie durų ir paskambinti.

Dar tebebuvo šviesu, tačiau saulę jau buvo apėmusi mirties

agonija. Mes perlipome per grandinę ir patraukėme keliuko viduriu, pro stebėjimo kamerą. Abipus kelio augo medžiai. Rodės, jog mažiausiai ant pusės jų kabėjo ženklai PRIVATI VALDA. Kelias nebuvo asfaltuotas, tačiau gana geros būklės. Kai kur matėsi žvyras, tačiau didžioji dalis buvo puri žemė. Berlendas susiraukė ir ėmė tipenti ant pirštų galų. Jis vis šluostėsi rankas į šlaunis ir laižėsi lūpas.

— Man tai nepatinka, — tarė jis.

— Kas nepatinka?

— Purvas, miškas, vabalai. Visa tai taip nešvaru.

— Kurgi ne, — pasakiau, — užtat tas striptizo klubas buvo labai higieniškas.

— O ką, tai aukštos klasės vyrų klubas. Negi neskaitei iškabos?

Priekyje pamačiau eilę krūmokšnių, o už jos, šiek tiek tolėliau, įžiūrėjau pilkai melsvą mansardinį stogą.

Mano galvoje pasigirdo silpnas varpelio skambesys. Paspartinau žingsnį.

— Mironai?

Išgirdau, kaip už mūsų nukrito grandinė ir į keliuką įsuko automobilis. Ėmiau žingsniuoti dar greičiau, norėdamas aiškiau pamatyti namą. Dirstelėjęs per petį pamačiau apygardos policijos automobilį. Berlendas sustojo. Aš ne.

— Pone? Jūs peržengėte privačios valdos ribas.

Pasukau už kampo. Teritoriją juosė tvora. Dar daugiau stebėjimo kamerų. Bet dabar iš šios vietos galėjau aiškiai matyti didžiulį namą.

— Prašom sustoti. Jau pakankamai toli nuėjote.

Sustojau. Pažiūrėjau į namą. Vaizdas patvirtino tai, ką įtariau vos pamatęs mansardinį stogą. Namas priminė tobulą pensioną — išvaizdus, beveik perkrautas detalių Viktorijos stiliaus pastatas su bokšteliais, pilonais, vitražiniais langais, veranda ir taip, pilkai melsvu mansardiniu stogu.

Buvau jį matęs „Išgelbėk angelus" tinklalapyje.

Tai buvo vienas iš jų namų netekėjusioms motinoms.

IŠ automobilio išlipo du policininkai.

Jie buvo jauni, raumenys išsipūtę ir ėjo, kaip eina savimi pasitikintys policininkai. Be to, dėvėjo Raitosios policijos kepuraites. Raitosios policijos kepurės, pagalvojau, atrodo kvailai ir netgi trukdo įstatymo priežiūros sergėtojų veiksmams, bet pasilaikiau tą mintį sau.

— Kuo galėtume padėti, ponai? — pasiteiravo vienas pareigūnas.

Jis buvo aukštesnis už kitą; jo bicepsai plėšte plėšė marškinių rankoves kaip du turniketai. Pavardės lentelėje perskaičiau „Teiloras".

Berlendas išsitraukė nuotrauką.

— Ieškome šios merginos.

Pareigūnas paėmė fotografiją, pažiūrėjo ir perdavė savo partneriui, kurio pavardės lentelėje buvo parašyta „Eriksonas".

— O kas jūs būsite? — paklausė Teiloras.

— Kapitonas Berlendas iš Kriminalinio skyriaus Paryžiuje.

Berlendas parodė Teilorui savo ženklelį ir pažymėjimą. Teiloras paėmė jį dviem pirštais, tarsi Berlendas būtų padavęs jam maišelį su krūva garuojančių šuns kakučių. Minutėlę jis tyrinėjo pažymėjimą, tada mostelėjo smakru į mane.

— O jūsų draugas?

Aš pamojavau.

— Mironas Bolitaras, — pasakiau. — Malonu susipažinti.

— O jūs ką čia veikiate, pone Bolitarai?

Jau norėjau pasakyti — ilga istorija, bet pagalvojau, kad galbūt viskas ne taip ir sudėtinga.

— Mergina, kurios ieškome, gali būti mano draugės dukra.

— Gali būti? — Teiloras atsisuko į Berlendą. — Gerai, inspektoriau Kliuso, gal papasakosite, ką čia veikiate?

— Inspektorius Kliuso, — pakartojo Berlendas. — Labai juokinga. Nes aš prancūzas, taip?

Teiloras tylėdamas stebeilijosi į jį.

— Tiriu bylą, susijusią su tarptautiniu terorizmu, — pasakė Berlendas.

— Tai faktas?

— Taip. Joje minima šios merginos pavardė. Mes manome, kad ji čia gyvena.

— Ar turite orderį?

— Mes negalime gaišti laiko.

— Kaip suprantu, ne. — Teiloras atsiduso, dirstelėjo į savo partnerį Eriksoną. Eriksonas tylėdamas čiaumojo gumą. Teiloras atsigręžė į mano pusę. — Tai tiesa, pone Bolitarai?

— Taip.

— Tai jūsų draugės dukra kažkaip įsipainiojusi į tarptautinio terorizmo bylos tyrimą?

— Taip.

Jis pasikasė savo vaikiško veido skruostą. Pabandžiau atspėti, kiek jiems metų. Tikriausiai vis dar dvidešimt su trupučiu, nors galėtum palaikyti vidurinės mokyklos moksleiviais. Nuo kada farai pradėjo atrodyti tokie velniškai jauni?

— Ar žinote, kas čia per vieta? — paklausė Teiloras.

Berlendas ėmė purtyti galvą, nors aš jau išpyškinau:

— Netekėjusių motinų prieglauda.

Teiloras parodė į mane, linktelėjo.

— Tai turėtų būti slapta informacija.

— Žinau.

— Bet jūs visiškai teisus. Todėl galite suprasti, kodėl jos taip jautriai reaguoja į privatumą.

— Suprantame.

— Jei tokia vieta nėra saugus uostas, kas tada yra? Jos atvyksta čionai, kad išvengtų smalsių akių.

— Suprantu.

— Ir jūs įsitikinęs, kad jūsų draugės tariama dukra yra čia ne vien todėl, kad būtų nėščia?

Kai pagalvoji, pagrįstas klausimas.

— Nėštumas čia nieko dėtas. Kapitonas Berlendas gali patvirtinti. Kalbame apie teroristų sąmokslą. Jokio skirtumo, nėščia ji ar ne.

— Žmonės, kuriems priklauso šis namas. Jie niekada nekėlė jokių rūpesčių.

— Suprantu.

— Ir čia vis dar Jungtinės Amerikos Valstijos. Jei jie nenori, kad būtumėte jų valdose, jūs neturite teisės čia būti be orderio.

— Suprantu ir tai, — pasakiau. Tada žiūrėdamas į namą paklausiau: — Ar jie ir paskambino jums?

Teiloras prisimerkęs nužvelgė mane, ir aš pamaniau, jog jis pasakys, kad tai ne mano reikalas. Tačiau jis irgi pažvelgė namo pusėn ir tarė:

— Kad ir kaip būtų keista, ne. Paprastai skambina jie. Kai į teritoriją pakliūna vaikai ar dar kas nors. Mes sužinojome apie jus iš Peidžės Veson bibliotekoje, be to, kažkas matė, kaip jūs vaikėtės vaiką Karverio akademijoje.

Teiloras žiūrėjo į namą, tarsi šis būtų ką tik materializavęsis.

— Paklausykit manęs, — prabilo Berlendas. — Šis tyrimas labai svarbus.

— Čia vis dar Amerika, — pakartojo Teiloras. — Jei jie nenori su jumis kalbėtis, turite tai gerbti. Kita vertus... — Teiloras atsisuko į Eriksoną. — O kodėl mes negalėtume pasibelsti į duris ir parodyti jiems tą nuotrauką?

Eriksonas minutėlę galvojo. Tada linktelėjo.

— Judu abu likite čia.

Jie pražirgliojo pro mus, atidarė vartus ir nužingsniavo priekinių durų link. Netoliese išgirdau variklio gausmą. Atsisukau. Nieko. Gal tiesiog pagrindiniu keliu pravažiavo automobilis. Saulė pasislėpė, dangus tamsėjo. Pažvelgiau į namą. Jis buvo tykus. Nuo tada, kai mes atvykome, jame nesimatė jokio judėjimo.

Vėl išgirdau variklio ūžesį, šį kartą sklindantį nuo namo pusės. Ir vėl nieko nepamačiau. Berlendas priėjo arčiau manęs.

— Ar tave irgi kankina bloga nuojauta? — paklausė jis.

— Tikrai ne gera.

— Manau, reiktų paskambinti Džonsui.

Mano telefonas suburzgė kaip tik tą akimirką, kai Teiloras su Eriksonu pasiekė priebučio laiptelius. Skambino Esperansa.

— Turi kai ką pamatyti.

— O?

— Pameni, sakiau, kad daktaras Chimenezas rūpinosi „Išgelbėk angelus“ prieglauda?

— Taip.

— Radau dar keletą žmonių, kurie darė tą patį. Apsilankiau jų *Facebook* puslapiuose. Vienas iš jų turi visą galeriją apie prieglaudą. Dabar siunčiu tau vieną nuotrauką. Joje grupė žmonių, bet daktaras Chimenezas stovi pirmas antroje eilėje iš dešinės.

— Gerai, tada baigiam kalbėti.

Po sekundės ėmė burgzti internetas. Atidariau Esperansos laišką ir spustelėjau priedą. Nuotrauka ryškėjo pamažu. Berlendas pažvelgė man per petį.

Teiloras ir Eriksonas pasiekė priekines duris. Teiloras nuspaudė skambutį. Duris atidarė šviesiaplaukis paauglys. Aš buvau per toli, kad girdėčiau. Teiloras kažką pasakė. Berniukas kažką atsakė.

Telefono ekrane atsidarė nuotrauka. Ekranas buvo mažas, tad veidai irgi maži. Spustelėjau padidinimo funkciją, nuvedžiau žymeklį dešinėn ir dar kartą padidinau vaizdą. Nuotrauka padidėjo, tačiau tapo neryški. Spustelėjau paryškinimą. Vaizdas ėmė fokusuotis.

Vėl dirstelėjau į namo duris. Teiloras žengė į priekį, tarsi norėtų įeiti. Šviesiaplaukis berniukas kilstelėjo ranką. Teiloras pažiūrėjo į Eriksoną. Pamačiau nuostabą jo veide. Dabar pasigirdo Eriksono balsas. Jis skambėjo piktai. Šviesiaplaukis atrodė išsigandęs. Vis dar tebelaukdamas, kol išryškės vaizdas, žengiau arčiau.

Vaizdas susifokusavo. Pažiūrėjęs į ekraną išvydau daktaro Chimenezo veidą ir vos nepaleidau iš rankų telefono. Nors ir priblokštas, prisiminiau, ką man pasakojo Džonsas — ėmė aiškėti visa žiauri, siaubinga tiesa.

Daktaras Chimenezas — kaip sumanu pasinaudoti ispaniška pavarde ir tikriausiai tapatybe, kad paaiškintum savo tamsią odą — buvo Mohamedas Mataras.

Nespėjus apsvarstyti, ką visa tai reiškė, šviesiaplaukis vaikinukas sušuko:

— Jūs negalite įeiti!

— Pasitrauk į šoną, sūnau, — pasakė Eriksonas.

— Ne!

Eriksonui atsakymas nepatiko. Jis kilstelėjo rankas, tarsi ruošdamasis stumtelėti šviesiaplaukį į šoną. Staiga vaikino rankoje atsirado peilis. Niekam nespėjus sujudėti, jis iškėlė jį virš galvos ir smeigė Eriksonui į krūtinę.

O ne...

Įsikišau telefoną į kišenę ir puoliau bėgti durų link. Staigus triukšmas privertė mane sustoti vietoje.

Šūviai.

Jie pataikė į Eriksoną. Šis apsisuko vis dar su krūtinėje styrančiu peiliu ir susmuko ant žemės. Teiloras siektelėjo savo ginklo, tačiau buvo per vėlu. Tamsą perskrodė dar daugiau šūvių. Teiloro kūnas trūktelėjo kartą, paskui kitą, ir jis sudribo ant žemės.

Vėl išgirdau variklius — vienas automobilis artinosi keliuku, kitas išsukinėjo iš už namo. Apsidairiau Berlendo. Jis bėgo manęs link.

— Bėk į mišką! — sušukau.

Sužviegė padangos. Vėl nuaidėjo šūvių pliūpsnis.

Aš pasileidau į mišką ir į tamsą, kuo toliau nuo namo ir privataus keliuko. *Miškas*, galvojau. Jei pavyktų pasiekti mišką, galėtume pasislėpti. Per lauką skriejo automobilis; jo žibintai ieškojo mūsų. Kartkartėmis pasigirsdavo šūviai. Neatsigręžiau pažiūrėti, iš kur jie

sklinda. Susiradau akmenį ir pritūpiau už jo. Tada atsisukau ir pamačiau Berlendą, vis dar aiškiai matomą.

Dar daugiau šūvių. Berlendas parkrito.

Atsistojau už akmens, tačiau Berlendas buvo per toli nuo manęs. Prie jo pripuolė du vyrai. Dar trys iššoko iš visureigio, visi ginkluoti. Jie pasileido prie Berlendo, aklai šaudydami į mišką. Viena kulka įsmigo į medį už manęs. Aš nėriau atgal už akmens, kai pro šalį prazvimbė kita.

Akimirkai stojo tyla. Tada pasigirdo balsas:

— Išlįsk tučtuojau!

Vyras kalbėjo su aiškiu Artimųjų Rytų akcentu. Tupėdamas apsidairiau. Buvo tamsu, naktis sulig kiekviena akimirka vis labiau tvirtino savo pozicijas, bet aš įžiūrėjau, kad mažiausiai du vyrai buvo tamsiaplaukiai, tamsiaodžiai ir barzdoti. Kai kurie ant kaklų ryšėjo žalias skaras, tokias, kurias galima užsitraukti ant veido. Jie šaukė vienas ant kito kalba, kurios nesupratau, bet, mano nuomone, tai buvo arabų.

Prakeikimas, kas čia vyksta?

— Išlįsk, arba mes nušausime tavo draugą.

Kalbantysis tikriausiai buvo vadas. Jis išlojo įsakymus ir parodė į kairę ir į dešinę. Du vyrai ėmė slinkti į mane iš abiejų pusių. Vienas įsėdo į automobilį ir žibintais apšvietė mišką. Aš atsiguliau ir prispaudžiau prie žemės veidą. Širdis smarkiai trankėsi krūtinėje.

Nepasiėmiau ginklo. Kvailys. Prakeiktas kvailys.

Įkišau į kišenę ranką ir pamėginau sugraibyti telefoną.

Vadas sušuko:

— Paskutinį kartą sakau! Pirmiausia šausiu jam į kelius.

— Neklausyk jo! — šūktelėjo Berlendas.

Mano pirštai apčiuopė telefoną tą sekundę, kai ore nuaidėjo vienišas šūvis.

Berlendas riktelėjo.

— Išlįsk! — pakartojo vadas.

Apgraibomis suradau Vino greitojo numerio surinkimo myg-

tuką. Berlendas dejavo. Užsimerkiau stengdamasis nesiklausyti, nes man reikėjo pagalvoti.

Vėl pasigirdo skausmo persmelktas Berlendo balsas:

— Neklausyk jo!

— Į kitą kelį!

Vėl šūvis.

Berlendas suriko iš skausmo. Garsas plėšė mane pusiau, draskė vidurius. Žinojau, kad negaliu pasiduoti. Jei pasirodyčiau, mirtume abu. Vinas jau turėjo išgirsti, kas čia vyksta. Jis paskambins Džonsui ir specialiosioms pajėgoms. Jie neturėtų ilgai užtrukti.

Išgirdau Berlendą verkiant.

Tada dar kartą, šįkart jau silpniau, pasigirdo jo balsas:

— Ne... neklausyk... jo!

Išgirdau žingsnius miške, netoli savęs. Man neliko jokio pasirinkimo. Turėjau kažką daryti. Pažiūrėjau į didžiulį namą dešinėje. Pirštai sugraibė didelį akmenį, o galvoje ėmė suktis planas.

— Aš turiu peilį, — pasakė vadas. — Dabar išpjausiu jam akis.

Name vyko judėjimas. Pro langą mačiau šešėlius. Nėra laiko. Atsikėliau, sulenkiau kelius ir pasiruošiau bėgti.

Kaip įmanydamas smarkiau sviedžiau akmenį į priešingą nuo namo pusę. Akmuo dunkstelėjęs atsitrenkė į medį.

Vadas atsigręžė garso link. Vyrai miške irgi pasuko ta kryptimi ir ėmė šaudyti. Visureigio žibintai nukrypo nuo manęs į tą pusę, kur nukrito akmuo.

Bent jau aš tikėjausi, kad taip viskas ir vyko.

Aš nelaukiau ir nežiūrėjau. Vos tik išmečiau akmenį, puoliau pro medžius prie namo. Bėgau kuo toliau nuo Berlendo aimanų ir vyrų, kurie bandė mane nužudyti. Buvo dar tamsiau, beveik neįmanoma įžiūrėti, bet aš nesustojau. Šakos braižė veidą. Nekreipiau dėmesio. Žinojau, kad turiu tik keletą sekundžių. Dabar buvo svarbiausia laikas, bet man atrodė, kad aš niekada nepasieksiu namo.

Nesustodamas pasičiupau dar vieną akmenį.

— Pjaunu akį! — pranešė vadas.

Išgirdau Berlendą riktelint „Ne!“ Ir tada jis ėmė klykti.

Laikas.

Nelėtindamas žingsnio atsilošiau ir iš visų jėgų sviedžiau akmenį į namą. Sutelkiau į metimą visas turėtas jėgas, vos neišsinarinau peties. Tamsoje pamačiau, kaip akmuo išlėkė į orą. Dešinėje namo pusėje — toje, kurioje buvau aš — buvo gražus vitražinis langas. Nusekiau akimis akmens trajektoriją manydamas, kad jis nepasieks tikslo.

Pasiekė.

Akmuo įskrido pro langą suskaldydamas jį į mažus stiklo gabalėlius. Kilo panika. To aš ir tikėjausi. Pasilenkęs nėriau atgal į mišką, kai prie namo pasileido ginkluoti vyrai. Pamačiau du šviesiaplaukius paauglius — berniuką ir mergaitę — prieinančius prie išdaužto lango iš vidaus. Dalis manęs norėjo pažiūrėti, ar toji mergaitė nėra Kerė, tačiau nebuvo kada dairytis. Vyrai kažką sušuko arabiškai. Kas buvo toliau, nemačiau. Kaip įmanydamas greičiau nėriau atgal, kad pasinaudojęs sąmyšiu spėčiau užbėgti vadui už nugaros.

Pamačiau, kaip visureigis sustojo ir iš jo išlipo vyras. Jis irgi pasileido prie išdaužto lango. Tai jų pagrindinė užduotis: apsaugoti namą. Aš prasiveržiau pro jų išorines ribas. Jie išsisklaidė ir bandė persigrupuoti. Kilo sąmyšis.

Stengdamasis likti nepastebėtas ir negaišdamas laiko sugebėjau parbėgti atgal pro savo pradinę slėptuvę. Dabar vadas stovėjo nugara į mane, žiūrėjo į namą. Aš buvau maždaug už šešiasdešimties, gal septyniasdešimties žingsnių nuo jo.

Ar dar ilgai teks laukti pagalbos?

Per ilgai.

Vadas šūkaliojo įsakymus. Berlendas gulėjo ant žemės prie jo kojų. Nejudėjo. Dar blogiau, jis tylėjo. Nebeverkė. Neaimanavo.

Reikia prie jo prisiartinti.

Bet kaip? Vos tik išlįsiu iš už šio medžio, atsidursiu atviroje vietoje ir tapsiu velniškai pažeidžiamas. Tačiau kito pasirinkimo nebuvo.

Pasileidau bėgti prie vado.

Buvau nubėgęs gal tris žingsnius, kai kažkas perspėdamas šūktelėjo. Vadas atsigręžė į mane. Aš tebebuvau už keturiasdešimties žingsnių. Mano kojos sparčiai judėjo, tačiau visa kita sulėtėjo. Vadas irgi ryšėjo žalią skarą kaip koks banditas iš seno vesterno. Jo barzda buvo tanki. Jis buvo aukštesnis už kitus, maždaug metro aštuoniasdešimt penkių, kresnas. Vienoje rankoje buvo peilis, kitoje — ginklas. Jis atstatė į mane ginklą. Norėjau kristi ant žemės arba šokti į šoną, kad išvengčiau kulkos, tačiau mano protas skubiai įvertino situaciją ir aš supratau, kad staigus judesys nepadės. Taip, jis gali nepataikyti iš pirmo karto, bet paskui aš tapsiu puikiausiu taikiniu. Antras šūvis tikrai nepralėks pro šalį. Be to, sąmyšis, kurį sukėliau, baigėsi. Kiti vyrai jau suko mūsų pusėn. Jie irgi ims šaudyti.

Liko tikėtis, kad jis supanikuos ir nepataikys.

Jis nusitaikė. Mūsų žvilgsniai susitiko, ir aš pamačiau jo akyse ramybę, kurią žmogui suteikia moralinis tikrumas. Neturėjau jokių šansų. Dabar suvokiau aiškiai. Jis neprašaus pro šalį. Ir tada, prieš jam atleidžiant nuleistuką, jis subliovė iš skausmo ir pažiūrėjo žemyn.

Berlendas buvo dantimis įsikibęs jam į blauzdą, sukandęs ją it koks piktas rotveileris.

Vado ranka su ginklu nusviro prie šono taikydamasi į Berlendo galvą. Pajutęs adrenalino bangą, puoliau prie vado atkišęs priešais save rankas. Tačiau man nespėjus prišokti, išgirdau sprogimą ir pamačiau atšokantį ginklą. Berlendo kūnas trūktelėjo, ir tą akimirką pasiekiau vadą. Apglėbiau tą kalės vaiką ir suspaudžiau. Mums griūvant, prikišau jam prie nosies dilbį ir užgriuvau visu svoriu. Jo nosis sprogo kaip vandens balionas. Kraujas tėškėsi man į veidą. Pajutau ant odos šilumą. Jis suriko, tačiau nepasidavė. Aš irgi. Išvengiau smūgio galva. Tada jis pamėgino mane apkabinti. Lemtinga klaida. Leidausi apkabinamas. Kai jis pradėjo mane spausti, skubiai išlaisvinau rankas. Dabar vadas atsidūrė pažeidžiamoje padėtyje. Aš

nedvejojau. Pagalvojau apie Berlendą, apie tai, kaip šis žmogus privertė mano draugą kentėti.

Laikas visa tai baigti.

Įtempiau ir sulenkiau dešiniosios rankos pirštus. Nesitaikiau nei į akis, nei į nosį ar į kitą minkštą vietą, kad suluošinčiau. Gerklės apačioje, iškart virš krūtinės ląstos, yra įdubimas, kur trachėja neapsaugota. Susmeigiau du pirštus ir nykštį į tuštumą ir stipriai suspaudžiau jo gerklę. Aš rėkiau, traukdamas jo trachėją į save, rėkiau kaip žvėris, kol jis merdėjo ant mano rankų.

Tada ištraukiau iš jo nejudrios rankos ginklą.

Vyrai bėgo į mus. Jie dar nešaudė bijodami pataikyti į savo vadą. Aš nusiridenau prie kūno dešinėje.

— Berlendai?

Bet jis buvo nebegyvas. Dabar jau mačiau. Jo kvailoki akiniai su tais per dideliais rėmeliais buvo persikreipę ant jo švelnaus, nuolaidaus veido. Norėjau verkti. Norėjosi viską mesti, apkabinti jį ir verkti.

Vyrai artėjo. Pakėliau galvą. Jiems buvo sunku mane įžiūrėti, tačiau jų siluetai namo šviesose buvo puikiai matomi. Kilstelėjau ginklą ir iššoviau. Vienas parkrito. Suktelėjau ginklą kairėn ir vėl iššoviau. Krito dar vienas. Dabar jie ėmė atsišaudyti. Nusiritau atgal prie vado ir prisidengiau jo kūnu tarsi skydu. Iššoviau dar kartą. Ir vėl pataikiau.

Sirenos.

Pasilenkęs puoliau bėgti namo link. Keliuku skubėjo policijos automobiliai. Viršuje išgirdau sraigtasparnį, gal net daugiau nei vieną. Pasipylė šūviai. Tegu jie tvarkosi. Man reikėjo patekti į namą.

Prabėgau pro Teilorą. Negyvas. Durys tebebuvo atviros. Eriksono kūnas gulėjo priebutyje šalia jų su giliai į krūtinę įsmeigtu peiliu. Peržengiau per jį ir įlėkiau į vestibiulį.

Tyla.

Man ji nepatiko.

Rankoje tebebuvo vado ginklas. Prisispaudžiau nugara prie sienos. Namo vidus buvo siaubingai užleistas. Nuo sienų luposi tapetai. Degė šviesos. Akies krašteliu pastebėjau judesį ir ant laiptų, vedančių žemyn, išgirdau žingsnius. Tikriausiai apačioje yra dar vienas aukštas. Rūsys.

Lauke aidėjo šūviai. Kažkas per garsiakalbį ragino pasiduoti. Galbūt Džonsas. Turėčiau palaukti. Vis tiek dabar jokiu būdu neištrauksiu iš čia Kerės. Turėčiau likti savo vietoje, nieko neįleisti ir nieko neišleisti. Būtų protingiausia. Išlaukti.

Gal ir galėjau taip pasielgti. Galėjau tiesiog likti kur buvęs ir nesileisti į rūsį, jei laiptais nebūtų atbėgęs tasai šviesiaplaukis berniukas.

Aš pavadinau jį berniuku. Buvau neteisus. Jis atrodė septyniolikos, galbūt aštuoniolikos, nę ką jaunesnis už tuos tamsiaplaukius vyrus, kuriuos ką tik nedvejodamas nušoviau. Bet kai šis šviesiaplaukis su chaki kelnėmis ir marškiniais atlėkė laiptais laikydamas rankoje ginklą, aš iššoviau ne iš karto.

— Stok! — sušukau. — Mesk ginklą.

Vaikino veidas persikreipė ir virto bjauria mirties kauke. Jis iškėlė ginklą ir nusitaikė. Aš pašokau, nusiritau į dešinę ir atsistodamas iššoviau. Nesitaikiau į mirtiną tašką, ne taip, kaip lauke. Šoviau jam į kojas. Žemai. Vaikinas riktelėjo ir parkrito. Tačiau jo išraiška nepasikeitė ir ginklo jis nepaleido. Jis nusitaikė dar kartą.

Išbėgau iš vestibiulio į koridorių ir pamačiau priešais save rūsio duris.

Vaikinas sužeistas į koją. Jis negalės manęs vytis. Giliai įkvėpiau, laisvąja ranka suėmiau už rankenos ir atidariau duris.

Visiška tamsa.

Prispaudžiau ginklą sau prie krūtinės. Pats prisispaudžiau prie sienos, kad tapčiau mažesniu taikiniu. Tada lėtai pajudėjau laiptais žemyn, viena koja ieškodamas kelio. Vienoje rankoje laikiau ginklą, kita ieškojau elektros jungiklio. Niekur neradau. Vis dar šonu pamažu lipau žemyn, atsargiai statydamas kojas. Pagalvojau apie šovinius. Kiek kulkų man dar liko? Nežinojau.

Apačioje išgirdau šnabždesius.

Jokios abejonės. Nors šviesos išjungtos, apačioje kažkas buvo. Ir tikriausiai ne vienas. Vėl pagalvojau, kad būtų išmintingiau sustoti, nejudėti, grįžti į laiptų viršų, palaukti pastiprinimo. Šūviai lauke liovėsi. Neabejojau, kad Džonsas ir jo žmonės apieškojo teritoriją.

Bet aš to nepadariau.

Mano kairioji koja pasiekė apatinį laiptelį. Išgirdau aplinkui šnaresį, nuo kurio man pasišiaušė plaukai. Laisvąja ranka grabaliojau sieną, kol suradau elektros jungiklį. Tiksliau, jungiklius. Tris iš eilės. Uždėjau ant jų ranką, pasiruošiau ginklą, giliai įkvėpiau ir įjungiau visus tris tuo pačiu metu.

Vėliau prisiminsiu kitas detales: arabiškus užrašus, išpurkštus dažais ant sienų, žalias vėliavas su krauju permirkusiu pusmėnuliu, plakatus, kuriuose kankiniai su kovinėmis uniformomis nešasi ginklus. Vėliau prisiminsiu Mohamedo Mataro portretus įvairiais jo gyvenimo laikotarpiais, įskaitant tą metą, kai jis dirbo rezidentu ir vadinosi Chimenezu.

Tačiau šią akimirką viskas susiliejo į neryškų foną.

Nes ten, tolimajame rūsio kampe, pamačiau kai ką, kas privertė mano širdį sustoti. Aš sumirksėjau, pažiūrėjau dar kartą negalėdamas patikėti savo akimis, nors iš tiesų viskas buvo nepaprastai aišku.

Būrelis šviesiaplaukių paauglių ir vaikų glaudėsi prie nėščios moters su juoda burka. Jų akys buvo mėlynos kaip ledas, ir jie visi stebeilijosi į mane su neapykanta. Tada jie ėmė mykti, o gal urgzti, visi kaip vienas, ir aš supratau, kad tai ne urzgimas. Tai vis kartojami ir kartojami žodžiai...

Al-sabr wal-sayf.

Aš ėmiau trauktis nuo jų, purtydamas galvą.

Al-sabr wal-sayf.

Mano smegenų neuronai vėl ėmė žaisti žaidimus: šviesūs plaukai. Mėlynos akys. „Vilties“ centras. Daktaras Chimenezas pasirodė esąs Mohamedas Mataras. Kantrybė. Kalavijas.

Kantrybė.

Užgniaužiau riksmą staiga suvokęs tiesą: „Išgelbėk angelus“ naudojo embrionus ne tam, kad padėtų nevaisingoms šeimoms. Jie naudojo juos galingiausiam teroro ginklui sukurti, kad infiltruotųsi, pasiruoštų visuotiniam džihadui.

Kantrybė ir kalavijas nugalės nuodėminguosius.

Šviesiaplaukiai pradėjo artintis prie manęs, nors aš turėjau ginklą. Kai kurie tebekartojo tuos žodžius. Kiti tiesiog spiegė. Treti išsigandę puolė atgal prie nėščiosios su burka. Aš ėmiau sparčiau lipti laiptais aukštyn. Iš viršaus pasigirdo pažįstamas balsas, šaukiantis mano vardą.

— Bolitarai? Bolitarai?

Nusisukau nuo ledo mėlynumo akių, nuo tų pragaro išperų apačioje, užsiropščiau į viršų, išnėriau pro rūsio duris ir užtrenkiau jas paskui save. Tarsi tai būtų galėję padėti. Tarsi būčiau galėjęs viską pamiršti.

Viršuje laukė Džonsas. Ir jo žmonės su neperšaunamomis liemenėmis. Džonsas pamatė mano veido išraišką.

— Kas atsitiko? — paklausė jis. — Kas ten, apačioje?

Bet aš negalėjau nė prasižioti, negalėjau išspausti nė žodžio. Išbėgau į lauką, prie Berlendo. Sukniubau šalia jo nejudančio kūno. Tikėjausi, kad galbūt jis nemirė, gal aš per sumaištį suklydau. Nesuklydau. Berlendas, vargšas žavusis nelaimėlis, buvo negyvas. Apkabinau jį sekundei, gal dviem. Ne ilgiau.

Darbas nebaigtas. Berlendas būtų pirmas man tai pasakęs.

TURĖJAU surasti Kerę.

Bėgdamas atgal į namą paskambinau Teresei. Ji neatsiliepė.

Skubiai prisijungiau prie apieškančiųjų namą. Džonsas su savo komanda jau buvo rūsyje. Šviesiaplaukius išvedė į viršų. Pažiūrėjau į juos, į jų neapykantos kupinas akis. Kerės tarp jų nebuvo. Surado-

me dar dvi moteris, apsirengusias tradicinėmis juodomis burkomis, dengiančiomis veidus. Abi buvo nėščios. Kai Džonso vyrai ėmė vesti visus lauk, Džonsas, apstulbęs ir pasibaisėjęs, pažiūrėjo į mane. Aš linktelėjau. Šios moterys nebuvo motinos. Jos buvo inkubatoriai — embrionų nešiotojos.

Mes dar kartą apieškojome namą. Išnaršėme visas spintas, radome mokymo vadovėlių, filmų, nešiojamųjų kompiuterių; vieni baisesni už kitus. Tačiau Kerės niekur nebuvo.

Išsitraukiau telefoną ir dar kartą paskambinau Teresei. Ir vėl niekas neatsiliepė. Tylėjo ir jos mobilusis, ir telefonas Dakotos apartamentuose.

Išsvirduliavau į lauką. Vinas jau buvo čia. Jis stovėjo priebutyje laukdamas manęs. Mūsų žvilgsniai susitiko.

— Teresė?

Vinas papurtė galvą.

— Ji dingo.

Ir vėl.

39

Kabindos provincija
Angola, Afrika
Po trijų savaičių

ŠIUO sunkvežimiu mes kratomės jau daugiau nei aštuonias valandas per beprotiškiausias vietoves. Daugiau kaip šešias nemačiau jokios gyvos dvasios ar pastato. Esu ir anksčiau buvęs nuošaliose vietose, tačiau ši — pati nuošaliausia.

Kai privažiuojame trobelę, vairuotojas sustoja ir išjungia variklį. Jis atidaro man dureles ir paduoda kuprinę. Parodo pėsčiųjų taką. Trobelėje yra telefonas, sako jis. Kai norėsiu grįžti, turėsiu paskambinti jam. Jis atvažiuos ir paims. Padėkoju ir patraukiu taku.

Už keturių mylių pamatau laukymę.

Joje Teresė. Ji stovi nugara į mane. Kai sugrįžau į Dakotos apartamentus, ji, kaip Vinas sakė, buvo dingusi. Manęs laukė tik trumpas raštelis:

Aš taip tave myliu.

Ir viskas.

Dabar Teresės plaukai dažyti juodai. Tikriausiai taip patogiau slapstytis. Šviesiaplaukės per daug išsiskirtų, netgi čia. Man patinka jos plaukai. Žiūriu, kaip ji eina tolyn nuo manęs ir negaliu susilaikyti nesišypsojęs. Jos galva aukštai iškelta, pečiai atlošti — tobula laikysena. Prisimenu tą stebėjimo juostą, kai pamačiau, jog Kerė turi tokį patį stotą, tokią pačią savimi pasitikinčią eiseną.

Teresę supa trys juodaodės moterys su spalvingais apdarais. Pajudu jų link. Viena moteris pastebi mane ir kažką sušnibžda. Teresė susidomėjusi atsisuka. Kai jos akys pamato mane, nušvinta visas veidas. Manasis, manau, irgi. Ji meta kibirą ir ima bėgti į mane. Nė kiek nedvejodama. Aš skubu jos pasitikti. Apsikabina mane ir prisiglaudžia.

— Dieve, kaip aš tavęs ilgėjausi, — sako ji.

Aš irgi ją apkabinu. Ir viskas. Daugiau nieko nenoriu sakyti. Kol kas. Noriu ištirpti šiame glėbyje. Noriu dingti jame ir taip likti amžiams. Giliai sieloje žinau, kad mano vieta čia, su ja, ir nors keletą akimirkų noriu ir turiu išlaikyti šią tylą.

— Kur Kerė? — pagaliau paklausiu.

Ji paima mane už rankos ir vedasi į laukymės kampą. Parodo į lauką, į dar vieną mažą laukymę. Už šimto žingsnių sėdi Kerė ir dvi juodaodės merginos, maždaug jos amžiaus. Jos visos kažką dirba. Neįmatau ką. Lupa ar renka. Juodaodės merginos juokiasi. Kerė ne.

Kerės plaukai irgi juodi.

Atsigręžiu į Teresę. Žiūriu į jos mėlynas akis su auksiniais ratilais aplinkui vyzdžius. Jos dukra turi tokius pačius auksinius ratilus. Mačiau nuotraukoje. Pasitikinti eisena, auksiniai ratilai. Neabejotinas genetinis atbalsis.

Ką dar, svarstau, perėmė jos dukra?

— Prašau suprask, kodėl turėjau bėgti, — sako Teresė. — Ji mano dukra.

— Žinau.

— Privalėjau ją išgelbėti.

Linkteliu.

— Tada, kai ji paskambino tau pirmą kartą, davė savo telefono numerį?

— Taip.

— Galėjai man pasakyti.

— Žinau. Bet aš girdėjau, ką pasakė Berlendas. Man ji verta tūkstančio gyvybių.

Paminėjus Berlendą pajuntu aštrų skausmą. Galvoju, ką sakyti. Prisidengiu akis ir vėl pažiūriu į Kerę.

— Ar supranti, koks buvo jos gyvenimas?

Teresė nė nemirkteli.

— Ją užaugino teroristai.

— Dar blogiau. Mohamedas Mataras dirbo rezidentu Kolumbijos Presbiterionų centre kaip tik tuomet, kai dirbtinis apvaisinimas ir embrionų saugojimas darėsi vis populiaresnis. Jis pamatė galimybę lemiamam smūgiui — kantrybė ir kalavijas. „Išgelbėk angelus“ buvo radikali teroristų grupuotė, apsimetinėjanti dešiniojo sparno krikščionimis. Jis naudojo prievartą ir melą, kad gautų embrionų. Jis neatiduodavo jų nevaisingoms poroms, o naudojosi musulmonėmis, prijaučiančiomis jo tikslams. Tos surogatinės motinos nešiodavo embrionus, kol šie gimdavo. Tada jis ir jo pasekėjai paimdavo vaikus ir augindavo juos teroristais — nuo pat pirmų dienų. Nieko daugiau. Kerei nebuvo leidžiama bendrauti su niekuo kitu. Ji niekada nepažino meilės, netgi būdama vaikas. Niekada nepažino švelnumo. Niekas jos neapkabindavo. Niekas neguosdavo, kai ji verkdavo per miegus. Jai ir kitiems kiekvieną dieną buvo skiepijamas mokymas žudyti kitatikius. Viskas. Daugiau nieko. Jie buvo auginami, kad taptų galutiniu ginklu, įsiterptų tarp mūsų ir ruoš-

tųsi galutiniam šventajam karui. Tik pagalvok. Mataras ieškodavo embrionų, kurių tėvai buvo šviesiaplaukiai ir mėlynakiai. Jo ginklai galėjo eiti bet kur, nes kas gi juos įtartų?

Laukiu, kad Teresė parodytų kokią nors reakciją, paniurtų. Nieko panašaus.

— Ar sugavai juos visus?

— Ne aš. Aš išardžiau pagrindinę grupuotę Konektikute. Namo viduje Džonsas rado daugiau informacijos — taip pat, manau, buvo apklausti likę gyvi teroristai. — Nenorėjau galvoti kaip, o gal norėjau, nebežinau. — Žalioji Mirtis turėjo dar vieną stovyklą šalia Paryžiaus. Ją užpuolė netrukus po to, kai buvo įsiveržta į namą Konektikute. Mosadas ir Izraelis surengė oro antskrydį virš didelio mokymų centro Sirijos ir Irano pasienyje.

— Kas atsitiko vaikams?

— Kai kurie žuvo. Kitus paėmė globon.

Teresė ėmė leistis nuo kalvos.

— Manai, kad jei Kerė niekada nepažino meilės, tai neturėtų pažinti ir dabar?

— Ne apie tai kalbu.

— Skamba taip.

— Aš kalbu apie realybę.

— Tu juk turi draugų, kurie augina vaikus? — paklausė ji.

— Žinoma.

— Ką pirmiausia jie tau sako? Kad jų vaikai yra tokie, kokie yra. Užprogramuoti. Prigimtis prieš auklėjimą. Tėvai gali rodyti jiems pavyzdį ir stengtis, kad jie neiškryptų iš tiesaus kelio, tačiau galų gale pasirodo, kad jie gali tik globoti. Kai kurie vaikai užaugs mieli, nepaisant nieko. Kiti turės psichologinių problemų. Juk pažįsti draugų, kurie augina savo vaikus vienodai. Vienas užauga atviras, bendraujantis, kitas — tylenis, vienas skurdžius, kitas — nieko nestokojantis. Tėvai greitai supranta, kad jų įtaka labai ribota.

— Ji niekada nepažino jokios meilės, Terese.

— O dabar pažins.

— Tu nežinai, ką ji gali.

— Aš nežinau, ką gali kiti.

— Tai ne atsakymas.

— Kokio dar tu iš manęs tikiesi? Ji mano dukra. Stebėsiu ją. Nes tokia tėvų pareiga. Taip pat saugosiu. Ir tu klysti. Prisimeni Keną Bormaną? Tą vaiką iš privačios mokyklos?

Linktelėjau.

— Kerė linko prie jo. Nepaisant to neapsakomo pragaro, kuriame gyveno kiekvieną dieną, ji pajuto turinti kažką bendra su juo. Ji bandė pabėgti. Todėl Mataras atsivežė ją į Paryžių. Kad perauklėtų.

— Ar ji dalyvavo, kai buvo nužudytas Rikas?

— Taip.

— Jos kraujo rasta nusikaltimo vietoje.

— Ji sakė, kad bandė jį apginti.

— Tu tuo tiki?

Teresė nusišypso.

— Aš netekau dukters. Padaryčiau viską, bet ką, kad ją susigrąžinčiau. Supranti? Net jei pasakytum, tarkim, kad Miriam išgyveno ir dabar tapo siaubingu monstru. Tai nieko nepakeistų.

— Kerė ne Miriam.

— Vis tiek ji mano dukra. Aš jos neišsižadėsiu.

Už Teresės nugaros jos dukra atsistoja ir ima leistis nuo kalvos. Ji stabteli ir žiūri į mus. Teresė nusišypso ir pamojuoja. Kerė atsako tuo pačiu. Gali būti, kad ji irgi šypsosi, bet negaliu pasakyti. Ir negaliu pasakyti, kad Teresė neteisi. Bet man neramu. Prisimenu tą šviesiaplaukį vaikiną, atlipantį laiptais nušauti manęs, galvoju, kodėl aš sudvejojau. Prigimtis prieš auklėjimą. Jei mergina ant tos kalvos genetiškai būtų buvusi Mataro, jei vaikas, pradėtas, o vėliau užaugintas pamišusių ekstremistų, tampa pamišusiu ekstremistu — mes nužudytume jį ar ją daug negalvodami. Ar genetika ką nors keičia? Ar šviesūs plaukai ir mėlynos akys ką nors keičia?

Nežinau. Esu pernelyg pavargęs, kad apie tai galvočiau.

Kerė niekada nepažino meilės. Dabar pažins. Tarkim, jus ar

mane būtų užauginę kaip Kerę. Ar būtų geriau, jei mus paprasčiausiai sunaikintų kaip niekam tinkamas prekes? O gal visgi galų gale laimėtų ta elementaraus žmogiškumo dalelė?

— Mironai?

Žiūriu į gražų Teresės veidą.

— Aš neišsižadėčiau tavo vaiko. Prašau, neatstumk manojo.

Tyliu. Suimu jos gražų veidą į delnus, prisitraukiu, pabučiuoju ją į kaktą, sulaikau ten lūpas ir užsimerkiu. Jaučiu jos rankas ant savęs.

— Saugok save, — sakau.

Atsitraukiu. Jos akyse ašaros. Aš pasuku tako link.

— Man nebuvo būtina grįžti į Angolą, — sako ji.

Sustoju ir atsisuku.

— Galėjau išvažiuoti į Mianmarą, Laosą ar dar kur nors, kur nebūtum manęs radęs.

— Tai kodėl pasirinkai šią vietą?

— Nes norėjau, kad mane rastum.

Dabar ir mano akyse ašaros.

— Prašau, neišvažiuok, — sako ji.

Aš toks pavargęs. Nebegaliu miegoti. Kai užsimerkiu, akyse stoja mirusiųjų veidai. Į mane spokso ledo mėlynumo akys. Mano sapnus išvaiko košmarai, o kai pabundu, būnu vienas.

Teresė prieina prie manęs.

— Prašau, pasilik. Tik šiai nakčiai, gerai?

Noriu kažką pasakyti, bet negaliu. Dabar ašaros jau veržiasi. Ji prisitraukia mane prie savęs, ir aš labai stengiuosi nepratrūkti. Padedu galvą jai ant peties. Ji glosto man plaukus ir ramina.

— Viskas gerai, — šnabžda Teresė. — Viskas baigta.

Kol esu jos glėbyje, tikiu tuo.

TAČIAU tą pačią dieną kažkur Jungtinėse Valstijose išnuomotas autobusas privažiuoja prie gausiai lankomo nacionalinio

paminklo. Autobusu važiuoja grupė šešiolikamečių, išsiruošusių į kelionę po šalį. Šiandien jų trečia kelionės diena. Šviečia saulė. Dangus giedras.

Autobuso durys atsidaro. Pro jas pasipila besijuokiantys, gumą kramtantys paaugliai.

Paskutinysis išlipa šviesiaplaukis berniukas.

Jo akys mėlynos, su auksiniais ratilais aplink vyzdžius.

Ir nors jo kuprinė sunki, jis įeina į minią aukštai iškėlęs galvą, atlošęs pečius, ir jo laikysena tobula.

Padėkos žodis

Gerai, pradėkime nuo padėkos pareigūnams iš Orfevrų krantinės 36, nes jie yra įstatymo sergėtojai ir aš nenoriu užsitraukti jų pykčio: Nacionalinės policijos viršininkui ponui Christian Flaesch; viršininko pavaduotojui ponui Jean Jacques Herlem; generalinei inspektorei, Nacionalinės policijos viršininko patarėjai poniai Nicole Tricart; komisarui, Kriminalinio skyriaus viršininkui ponui Loïc Garnier; Kriminalinio skyriaus viršininko pavaduotojai panelei Frédérique Conri.

Nesilaikant ypatingo eiliškumo, tačiau su didžiule padėka: Marie Anne Cantin, Eliane Benisti, Lisa Erbach Vance, Ben Sevier, Melissa Miller, Françoise Triffaux, Jon Wood, Malcolm Edwards, Susan Lamb, Angela McMahon, Ali Nasseri, David Gold, Bob Hadden, Aaron Priest, Craig Coben, Charlote Coben, Anne Armstrong Coben, Brian Tart, Mona Zaki ir Dany Cheij.

Kai kurie šios knygos veikėjų charakteriai primena geometrinę prizmę. Aš sukūriau juos prieš daug metų, paskui kiti nušvietė juos skirtingoje šviesoje, treti interpretavo juos savaip — tada aš perkūriau juos į visiškai kitokias asmenybes. Štai kodėl taip pat noriu padėkoti Guillaume Canet, Philippe Lefebvre (dukart) ir François Berleand.

Coben, Harlan
Co-05 Seniai prarasta: [romanas]/Harlan Coben; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. — Kaunas: Jotema, [2010]. — 302, [2] p.
ISBN 978-9955-13-262-2

Mironas Bolitaras nesimatė su Terese Kolins nuo tada, kai prieš dešimtį metų baigėsi jų aistringas romanas, todėl jos nevilties kupinas telefono skambutis iš Paryžiaus išmuša jį iš pusiausvyros. Per sukrečiamą išpažintį Teresė atskleidžia tragišką istoriją, slypinčią už jos dingimo — jos pastangas pastoti, laimingiausią gyvenimo akimirką gimus kūdikiui... ir mirtimi pasibaigusią avariją, kuri atėmė iš jos viską: santuoką, laimę ir mylimą vienintelę dukterį.

Tapusi įtariamąja jos buvusio vyro nužudymu Paryžiuje, Teresė neturi kur kreiptis pagalbos. Mironas nusprendžia jai padėti. Tačiau pritrenkiamas įkaltis šią bylą apverčia aukštyn kojomis, atskleisdamas Teresės seniai palaidotas šeimos paslaptis... ir labai realią galimybę, kad jos dukra gali būti gyva.

UDK 820(73)-3

Harlan Coben

SENIAI PRARASTA

Redaktorė *Lina Čekauskaitė*
Viršelio dailininkė *Vilūnė Grigaitė*
Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 19 sp. l. Užsak. Nr. 10.628
UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“, Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

Harlano Cobeno išleistos knygos:

Staigus atsitraukimas

Laikykis stipriai

Netikėtas smūgis

Dviveidis

Niekam nesakyk

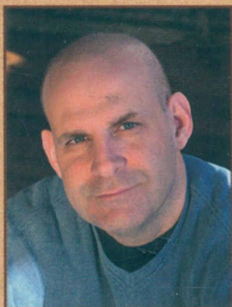
Miškai

Pažadėk man

Tik vienas žvilgtelėjimas

Nekaltas

Kitos progos nebus

„Edgar“, „Shamus“ ir „Anthony“ premijų laimėtojas Harlanas Cobenas yra dvylikos romanų autorius, įskaitant *New York Times* bestselerius „Nekaltas“, „Tik vienas žvilgtelėjimas“, „Kitos progos nebus“, „Pažadėk man“, „Miškai“, „Niekam nesakyk“. Jo knygos išverstos į trisdešimt dvi kalbas ir parduodamos visame pasaulyje.

Mironas Bolitaras nesimatė su Terese Kolins nuo tada, kai prieš dešimtį metų baigėsi jų aistringas romanas, todėl jos nevilties kupinas telefono skambutis iš Paryžiaus išmuša jį iš pusiausvyros. Per sukrečiamą išpažintį Teresė atskleidžia tragišką istoriją, slypinčią už jos dingimo — jos pastangas pastoti, laimingiausią gyvenimo akimirką gimus kūdikiui... ir mirtimi pasibaigusią avariją, kuri atėmė iš jos viską: santuoką, laimę ir mylimą vienintelę dukterį.

Tapusi įtariamąja jos buvusio vyro nužudymu Paryžiuje, Teresė neturi kur kreiptis pagalbos. Mironas nusprendžia jai padėti. Tačiau pritrenkiamas įkaltis šią bylą apverčia aukštyn kojomis, atskleisdamas Teresės seniai palaidotas šeimos paslaptis... ir labai realią galimybę, kad jos dukra gali būti gyva.

ISBN 978-9955-13-262-2

www.jotema.lt

Viršelio nuotraukos iš *www.istockphoto.com*